

3861
ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ Δ.Φ.

ΕΠΙΤΟΜΟΝ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ
ΜΕΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Οι ἐπὶ τῇ Γραμματικῇ διαφο-
ραί αὐτῶν ἐγναθίσταται
πρὸς τὸ μῆζον καὶ σπο-
δαίστερὰ τῶν μαθημάτων. Ἰδοκο.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΟΣ ΚΑΙ Σ^Α

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΑΙ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΑΙ

ΟΔΩ ΜΑΧΜΟΥΔΙΕ ΑΡΙΘ. 23

1895

Eudofia Theodorou

 SISMANGLIO

ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ Δ. Φ.

ΕΠΙΤΟΜΟΝ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΜΕΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Οἱ περὶ τὴν Γραμματικὴν διαπονη-
θέντες αὐτοὶ αὐτῶν ἐνμαθίστηται
γίγνονται πρὸς τὰ μείζω καὶ σπου-
δαιότερα τῶν μαθημάτων. Ἰδοκο.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΟΣ ΚΑΙ Σ^Α

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΑΙ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΑΙ

ΟΔΩ ΜΑΧΜΟΥΔΙΕ ΑΡΙΘ. 23

1895

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφήν τοῦ
πονήσαντος.

معاری نظارت جلیله سنک ۲۲۶ نومروی وفي ۸ محرم سنه ۱۳۱۲ وحریران فی ۱۹ سنه ۱۳۱۱
تاریخی رخصتنامه سیله طبع اولنشد

ΤΥΠΟΙΣ Κ. ΖΙΒΙΔΟΥ ΚΑΙ Β. ΒΟΥΛΓΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐν Γαλατῇ, ὁδῷ Χαρχατῇ, ἀριθ. 12.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐπιχειρήσαντες χάριν τῆς μαθητεούσης νεολαίας, καθὰ καὶ πέρυσιν ἐν τῷ προλόγῳ τῆς μικρᾶς ἡμῶν Γραμματικῆς τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς Γλώσσης ὑπισχνούμεθα, νὰ παρασκευάσωμεν βαθμολογικὴν κλίμακα Γραμματικῆς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης συντεταγμένην καθ' ὠρισμένον καὶ ἐνιαῖον σύστημα, συνάδουσαν μὲν πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀνάπτυξιν τῆς γλώσσης, χωροῦσαν δὲ κατὰ τοὺς ψυχολογικοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὴν βαθμιαίως ἀναπτυσσομένην παιδικὴν ἀντίληψιν ἀπὸ τῶν ἀπλουστερῶν καὶ εὐληπιτοτέρων πρὸς τὰ δυσκολώτερα καὶ συνθετώτερα, δοξάζομεν τὸν Πανύψιστον ὅτι κατηξίωσεν ἡμᾶς νὰ περάνωμεν ἔργον, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν τελικὸν καρπὸν τῶν ἐπὶ μακρὰ ἔτη περὶ τὴν γλῶσσαν αὐτὴν καὶ τὴν πρὸς ἄλλους εὐχερεστέραν μετάδοσιν αὐτῆς μελετῶν ἡμῶν. Ἦδη παρέχοντες τὸ μετὰ χειρὸς Ἐπίτομον Συντακτικόν, ὅπερ ἀποτελοῦν τὸ β' μέρος τῆς ἄρτι ἐκδοθείσης μεγάλῃς ἡμῶν Γραμματικῆς τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς μετ' ἐφαρμογῶν, φέρει ἐν ἑαυτῷ, τολμῶμεν εἰπεῖν, τὴν σφραγίδα τοῦ νεοφανοῦς, τοῦ πρωτοτύπου ἐν τε τῇ ἐρμινείᾳ καὶ τῇ διατάξει τῆς διδακτέας ὕλης, καὶ τὸ διὰ σπουδαιότατον, ἐν τῷ σκοπίμῳ συνδυασμῷ τῆς θεωρίας πρὸς τὴν πράξιν, εὐέλπιστοῦμεν ὅτι ἀναπληροῦμεν σπουδαῖον κενὸν ἐν τῇ σπουδῇ τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης. Σκοποῦντες λοιπὸν νὰ παρέχωμεν διὰ τοῦ ἐπιτόμου ἡμῶν Συντακτικοῦ τῷ μαθητῇ ἐν σημερογραφίᾳ σαφῇ, ἀκριβοῇ καὶ ἀνεκδοσίαστον γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως, πρῶτον μὲν ἐν τῇ ἐκλογῇ τῆς διδακτέας ὕλης ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον νὰ παραλάβωμεν τοὺς ἀπλουστάτους καὶ συνηθεστάτους κανόνας παραλιπόντες λεπτομερείας τινὰς ἄγαν ἐξεζητημένας, συντάξεις σπανίας καὶ δυσκόλους καὶ ἐξαιρέσεις τινὰς καὶ ὧν ἐν γένει ἡ παράλειψις οὐδὲν ἐπαισθητὸν χάσμα ἐπέφερε τῇ ὁλότητι τῶν γενικῶν κανόνων· δεύτερον δὲ προσεπαθήσαμεν, ἵνα ἡ διασκευὴ καὶ διάταξις τῆς διδακτέας ὕλης ἢ σύμφωνος μὲν πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσης καὶ τὴν κλιμακιδιὸν λογικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μερῶν αὐτῆς, εὐπερίληπτος δὲ καὶ σύμμετρος τῇ ἀντιλήψει καὶ τῇ μνήμῃ τῶν ἄρτι τὸ Συντακτικὸν διδασκομένων μαθητῶν. Ὅθεν ἀκολουθοῦντες τῇ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ὑποδεικνυομένη ἡμῖν τάξει διαιροῦμεν τὸ ἡμέτε-

ρον βιβλίον εἰς τέσσαρα κεφάλαια, ὧν ἐν μὲν τοῖς τρισὶ πρώτοις πραγματευόμεθα περὶ γενέσεως, ἀναπτύξεως καὶ συμφωνίας τῶν ὁρῶν τῆς προτάσεως, ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ περὶ τῆς τῶν προτάσεων πρὸς ἀλλήλας συνδέσεως τὴν πρότασιν διαιροῦμεν εἰς τρία εἶδη, τὴν ἀπλὴν, τὴν σύνθετον καὶ τὴν προσδιορισμένην, τὴν δὲ ἐκδύο ἢ πλείονων προτάσεων συνδεομένων εἴτε παρατακτικῶς εἴτε ὑποτακτικῶς συνισταμένην πρότασιν λέγομεν ἄλγον σύνθετον. Τοὺς ἀρθρικοὺς καὶ ἀντωνυμικοὺς προσδιορισμοὺς κατατάσσομεν μετὰ τῶν ὁμοιοπτῶτων ὀνομαστικῶν, τοὺς δὲ ἐμπροθέτους μετὰ τῶν ἐπιρρηματικῶν, ἀποβλέποντες εἰς τε τὴν φύσιν καὶ τὴν συχνοτάτην ἐν ἐκάστῃ σχεδὸν προτάσει χρῆσιν αὐτῶν, ἄλλως τε καὶ ἡ μετὰ τὰς ἐγκλίσεις, ἐν ἐκ τῶν δυσχερεστάτων μερῶν τῆς ἐλληνικῆς συντάξεως, γινομένη κατὰ τάξιν αὐτῶν ὑπὸ τινων γραμματικῶν φαίνεται ἡμῖν ἄτοπος καὶ διάστροφος ἐν τοῖς καθέκαστα οἱ κανόνες διευπλώθησαν, ὅσον ἡμῖν ἦν δυνατόν, σύντομοι, σαφεῖς καὶ ἀκριβεῖς. Τελευταῖον δὲ ἐν ἐπιμέτρῳ προσετέθη ἐν μὲν κεφάλαιον περὶ σχημάτων, ἵνα τῶν ἐπιτετραμμένων τούτων παραβάσεων τοῦ κανόνος λάβῃ ἐν συνέλῳ γνῶσιν ὁ μαθητὴς, ἕτερον δὲ κεφάλαιον περὶ τρόπων, ὧν ἡ μὲν γνῶσις, ἔστω καὶ ἐν παρόδῳ, εἶνε ἀπαραίτητος ὅρος πρὸς ἀκριβῆ κατανόησιν τῆς τῶν λέξεων σημασίας καὶ τοῦ νοῦ τοῦ συγγραφέως, ἡ δὲ χρῆσις οὐ μόνον ἐν τῷ ἀρχαίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ἰδιώματι τῆς γλώσσης εἶνε συχνοτάτη. Ταῦτα περὶ τοῦ θεωρητικοῦ μέρους τοῦ ἡμετέρου βιβλίου· περὶ δὲ τοῦ πρακτικοῦ λέγομεν ἑφεξῆς.

Οὐδεὶς, νομίζομεν, ἀρνεῖται ὅτι πᾶσα θεωρία ὅσον δῆποτε σοφὴ, σαφὴς καὶ εὖ διατεταγμένη καὶ ἂν εἶνε, προσπίπτει εἰς τὸ οὖς τοῦ μαθητοῦ ὡς χαλκὸς ἡχῶν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον, ἂν μὴ παρέπληται αὐτῇ καὶ πρακτικῇ ἐφαρμογῇ, ἥς ἡ μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν παντελὴς ἐλλείψις εἶνε, φρονοῦμεν, ἡ μόνη αἰτία τοῦ μετριωτάτου καρποῦ, ὃν προσκομίζονται οἱ ἡμέτεροι μαθηταὶ ἐκ τῆς καθ' ἐκάστην πολυώρου ἐπὶ μακρὸν χρόνον σπουδῆς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης, καίτοι ταύτης πλεῖον τοῦ ἡμίσεος μέρος γάλακτι μητρικῷ ἀπορροφῶμεν.

Πρὸς ἄρσιν τῆς προφανοῦς ταύτης ἀτοπίας πλὴν τῶν ἐν τέλει ἐκάστης παραγράφου ἀφθόνως παρεντεθειμένων παραδειγμάτων πρὸς πίστῳσιν τοῦ κανόνος κατεχωρίσθησαν ἐν οἰκείοις τόποις γυμνάσματα πρακτικὰ διπλᾶ, ὧν τὰ μὲν τοῦ ἀρχαίου κειμένου πρὸς ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ διδά-

σκοντος ὄντα εἰς πάντα ἐπιμελῶς συνειλεγμένα ἐκ τῶν ἐκκρίτων ἀττικῶν συγγραφέων, τὰ δὲ τῆς δημώδους γλώσσης πρὸς μεταφορὰν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδιῶμα προωρισμένα εἰς παρεσκευασμένα σκοπῆως ὑφ' ἡμῶν. Διὰ τῶν θεμάτων τούτων οὕτως ἐκτελουμένων οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι κατανοοῦσι μὲν εὐχερέστερον οἱ μαθηταὶ τὴν τε σημασίαν καὶ τὴν πρακτικὴν χρῆσιν τῶν κανόνων, ἐξοικειοῦνται δὲ ἀνεπαισθήτως εἰς τὴν ἐρμηνείαν καὶ τὴν κατάληψιν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων· οὐδοπωρεῖται δὲ πρέπει νὰ φοβίῃ τινὰ ὁ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν θεμάτων δαπανώμενος χρόνος, διότι, ὡς πάσης ἄλλης, οὕτω καὶ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἡ δέουσα ἐκμάθησις κατορθοῦται μόνον διὰ τῆς καθ' ὅρισμένης ἰδιαιτέρας ὥρας γλωσσικῆς διδασκαλίας ἐπὶ τοῦ ἐπίτῃδες παρεσκευασμένου κειμένου· διότι τεμαχία τινὰ ἐκ τῶν καθημερινῶς ἐρμηνευομένων συγγραφέων δὲν παρέχουσι πολλὰ ὁμοειδῆ γλωσσικὰ φαινόμενα, ἐφ' ἃ νὰ ἐφαρμοῖται σύστημά τι κανόνων ὁμοειδῶν, ἄλλως τε ἡ ἐν τοῖς τοιούτοις τεμαχίοις ἀπαιτοῦσι πολλὰς ἄλλας ἐρμηνείας γινομένη γραμματικὴ ἐφαρμογὴ εἶνε ἀνεπαρκής, ὅς δὲ συμβαίνει συνήθως παρ' ἡμῖν, αὕτη γίνεται ὁδοῦ πάρεργον. Τὰ θέματα δύνανται νὰ παραλειφθῶσι μόνον ἐν τῇ πρώτῃ διδασκαλίᾳ ὅπου ἂν τύχωσι μαθηταὶ ἥκιστα γεγιμνασμένοι εἰς τὴν πρακτικὴν σύνταξιν, ἀλλὰ καὶ τότε καλὸν εἶνε νὰ γίνηται τοῦλάχιστον ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἀρχαίου κειμένου καὶ ἡ ἐπ' αὐτὸ ἐφαρμογὴ τῶν καθημερινῶς διδασκομένων κανόνων. Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι τὰ γυμνάσματα εἶνε ἀπαραίτητα στοιχεῖα πρὸς καρποφόρον διδασκαλίαν τῆς γλώσσης, ἅτινα ἄλλως τε ἔνεκα τῆς ποικίλης καὶ ἐπαγωγῆς ὕλης ἐκπληττοῦσης τὸ ἀτερπὲς τῆς ξηρᾶς γλωσσικῆς διδασκαλίας, ὄντα ἐπίτῃδες ἀπληνθισμένα ἐκ τῶν θαλερῶν καὶ εὐωδῶν λειμῶνων τῆς θεσπεσίας τῶν προγόνων ἡμῶν γλώσσης, θέλουσιν εἶνε, νομίζομεν, προσφιλεῖς ἀνάγνωσμα τοῖς μαθηταῖς.

Τοιούτον ἡμῶν τὸ βιβλίον, δι' οὗ, συνελόντι εἰπεῖν, ἐπειράθημεν τῆς καλλιπεστάτης ταύτης γλώσσης τῶν Οὐρανίωνων τὴν μὲν ὑφ' ἡν νὰ καταστήσωμεν ὡς ἐν κατόπτρῳ ὁρατὴν τοῖς παιδοῖσις ὀφθαλμοῖς, τὸν δ' εὐχρημον καὶ ζωογόνον αὐτῆς χυμὸν εὐπεπτον τοῖς παιδικοῖς στομάχοις· ἀλλ' ἐν τίνι μέτρῳ ἐπετύχομεν τοῦ ποθειμένου οἱ σοφοὶ κρινόντων.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 25 Μαρτίου 1895.

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΕΥΤΥΧΙΑΔΗΣ ι. *

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΣ

σελ.	στίχ.	ἀντί	γράφει
16	19	σὺ μὲν	σοὶ μὲν.
18	22	καθήμενοι	καθήμεναι
19	29	σπένδω	σπένδομαι.
21	1	νῦν	νῦν γιγνόμενον
"	7	ἀντιείχοντο οἱ	ἀντείχοντο (οἱ κτλ.).
"	8	εἰς	εἰς
28	29	παμμικτὸν ὄχλου	πάμμικτον ὄχλον
30	14	οὐ ἔστιν	οὐκ ἔστιν
"	17	Ἀνδρωτίωνα	Ἀνδρωτίωνα
32	17	ταδ' ἔστι	ταδ' ἔστί
42	11	παῦσον	παῦσαι
43	26	ὠπλισμένοι	ὠπλισμένους
49	23	ἀπέχετε	ἀπέχεσθε
52	7	ψυχὴν τοῦ	ψυχὴν τι
"	13	ἀποθανέτην	ἀπεθανέτην
56	17	ὅστις	ὅστις
59	28	ἔναι τινες	ἔναι (τινες)
69	7	τυγχάνη	τυγχάνει
79	24	πειρᾷ	πειρῶ
83	5	γῆλων	γελῶν :
89	27	μοι	κάμοι
93	1	σχέσις	ἡ σχέσις
96	18	οὕτως	οὕτως
110	9	ἀπόλοιτο	ἀπόλοιτο
116	4	ὑπαρχοῦμαι	ὑπορχοῦμαι
144	31	τραγικώτερον	τραγικώτερος
146	33	τριάκοντοι	τριάκοντα
156	3	Τιρίδαζος	Τηρίδαζος
163	34	ὑπισχνοῦτο	ὑπισχνοῦντο
172	4	μέλλον	μέλλον.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΜΕΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΕΠΙΤΟΜΟΝ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Συντακτικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς Γραμματικῆς, ὅπερ διδάσκει τοὺς κανόνας, κατ' οὓς γίνεται ἡ σύνταξις τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν λόγου.

Σημ. Ἡ σύνταξις, ἥτοι ἡ κατὰ κανόνας ὁρθὴ πλοὴ τῶν παρατιθεμένων λέξεων πρὸς κατασκευὴν λόγου, γίνεται τὸ μὲν διὰ τῶν διαφόρων τύπων τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου, τὰ δὲ διὰ τῶν ἀκλίτων, τὰ ὅποια ἔχοντα ἓνα μόνον τύπον χρησιμεύουσι πρὸς τὴν σκοπὴν τοῦτον· οἷον αἱ λέξεις πατήρ, υἱός, ἀμαθής, λόγιος, Κίμων, Ἀριστείδης, ἀκούω, λέγω διαφόρως συμπλεκόμεναι ἀποτελοῦσι διαφόρους λόγους ὥς ἑξῆς· Λόγιος εἶ πατήρ ἀμαθοῦς υἱοῦ· ἢ ἀμαθὴς εἶ πατήρ λογιὸν υἱοῦ· ἢ Λόγιος εἶ υἱὸς ἀμαθοῦς πατρός· Κίμων Ἀριστείδου τοῦ Λουσιμάχου γέγονεν· Ἀριστείδης ὁ Λουσιμάχου υἱὸς Κίμωνος ἦν πατήρ· σὲ μὲν λέγεις, ἐγὼ δὲ σεε ἠδέως ἀκούω.

2. Λόγος λέγεται ἡ διὰ λέξεων ὀρθὴ ἔκφρασις τῶν διανοημάτων ἡμῶν· συνίσταται δὲ ἢ ἐξ ἑνὸς ἢ πλειόνων μερῶν (προτάσεων) οἷον τὸ πρόθεον θαλάμῃ· ὁ παῖς γράφει· Σωκράτης ἦρ Σωφροτίσκου υἱός· οἱ τοῦ κόλακος λόγοι διαφθεύουσιν τὰς τῶν νεανιῶν ἡνυχάς· μὴ σπεῦθε πλουτεῖν, μὴ ταχὺ πένης γένη· ἐρίοτε οὐχ ἡ μωρία, ἀλλ' ἡ σοφία ἐστὶ τῆς σιγῆς αἰτία.

3. Ἡ διὰ λέξεων ὀρθὴ ἔκφρασις ἑνὸς μόνου διανοήματος λέγεται ἰδίχ πρότασις οἷον ὁ μαθητὴς ἐπιμελεῖται· ὁ Θεός ἐστι δίκαιος· αἱ κεραι ἐλπίδες φθείρουσι τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐνδαιμονίαν· πολ-
λάκις μικραὶ ἡδογαὶ μακρὰς φέρουσι λύπας· αἱ ἦται τοῖς στρατιώ-
ταις περιάπτονται αἰσχροὶ δόξαν.

Σημ. Μέρος τι λόγου, συνιστάμενον ἐκ μιᾶς ἢ πλειόνων προτάσεων, ἐκ-
φράζον πλῆρη νόημα καὶ στιζόμενον ἐν τέλει διὰ τελείας στιγμῆς, λέγεται

(ἐν τῇ ῥητορικῇ) περίοδος· τμήμα δὲ τι λόγου, συνιστάμενον ἐκ μιᾶς ἢ πλειόνων προτάσεων, ἐκφράζον μέρος τι τοῦ ὅλου νοήματος καὶ στιζόμενον διὰ τῆς ἄνω ἢ μέσης στιγμῆς λέγεται κῶλον· οἷον μηδενὶ συμφορᾷ ὀνειδίσης· κοινὴ γὰρ ἡ τέχνη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον (Περίοδος δίκωλος)· εἴαν ἦε φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής (Περίοδος μονόκωλος)· Ἐροδάτου Ἀλ. καρτασιῶς ἱστορίας ἀπόδειξις ἦδε (Περίοδος μονόκωλος ἢ ἀπλή)· ἔριφος ἐπὶ δώματος ἱστώς, ἐπειδὴ ἄνθρωπον παριόντα εἶδεν, ἐλοιδορεῖ καὶ ἰσχωπτεν αὐτόν· Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἔφη· ὦ οὔτος, σὺ σέ με λαιδορεῖς, ἀλλ' ὁ τόπος (Περίοδος τρίκωλος).

4. Ἡ πρότασις εἶναι ἢ ἀπλή, ὡς Πλάτων ἦν Ἀθηναῖος· ὁ παῖς κλαίει· ἢ σύνθετος, οἷον Πλάτων καὶ Σωκράτης ἦσαν Ἀθηναῖοι· ὁ Σωκράτης ἦν σώφρων καὶ ἀνδρείος· τὸ θάρσος ἀμέλειά τε καὶ ῥαθυμίαν καὶ ἀπειθείαν ἐμβάλλει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΑΠΛΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

5. Οἱ ἀνγκυλίοι ὅροι τῆς ἀπλῆς προτάσεως, λεγόμενοι ἢ νοούμενοι, εἶναι τρεῖς, ὑποκείμενον, κατηγορούμενον καὶ συνδετικόν.

6. Τὸ κατηγορούμενον εἶναι ἢ ὄνομα (ὀνομαστικὸν κατηγορούμενον), ὅτε συνδέεται πρὸς τὸ ὑποκείμενον διὰ τοῦ συνδετικοῦ εἶναι καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ ῥημάτων, ὡς ὁ Θεός ἐστιν αἰώγιος· Πλάτων ἐστὶ φιλόσοφος· Ἀριστείδης ἐκλήθη δίκαιος· τὸ ῥόδον ἐστὶ θαλερόν· ἢ εἶναι ῥῆμα (ῥηματικὸν κατηγορούμενον), ὅτε συνδέεται πρὸς τὸ ὑποκείμενον διὰ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως, οἷον τὸ ῥόδον θάλλει, ὁ παῖς γράφει· ὁ σοφὸς εὐδαιμονεῖ.

7. Τὸ ῥῆμα (ῥηματικὸν κατηγορούμενον) δυνατὸν νὰ ἀναλυθῇ εἰς τὸ ὀνομαστικὸν κατηγορούμενον καὶ εἰς τὸ συνδετικὸν εἶναι, ὡς ὁ σοφὸς εὐδαιμονεῖ—ὁ σοφὸς ἐστὶν εὐδαίμων· ὁ Σωκράτης σωφρονεῖ—ὁ Σωκράτης ἐστὶν σώφρων· οὗτος ἀροηταίρει—οὗτος ἐστὶν ἀρόητος· Ἐκ τούτων ἡ μὲν πρώτη καλεῖται συνεπτυγμένη πρότασις, ἡ δὲ δευτέρα ἀρεπτυγμένη.

Σημ. α'. Ἀκριβῶς εἰπεῖν, ἡ ἀρεπτυγμένη διαφέρει κατ' ἐννοιαν τῆς συνεπτυγμένης, οἷον ὁ μαθητής ἐστιν ἐπιμελής (ἢ το ἐπιμελής καὶ εἶναι)· ὁ μαθητής ἐπιμελεῖται (τώρα πρῶτον ἔχει, ἀρχίζει νὰ ἔχῃ τὴν ἐπιμελείαν)· οὐδὲ εἶναι δυνατόν πάντοτε ἡ συνεπτυγμένη νὰ ἀναλύηται ἢ τανάπαλιν· διότι δὲν ὑπάρχουσι πάντοτε οἱ κατάλληλοι ὅροι (λέξεις), οἷον τὸ στρατεῦν δὲν γίνεται—ἐγὼ εἰμι στρατιώτης· τὸ ὁ θεός ἐστιν ἄελος δὲν συμπτύσσεται.

Σημ. β'. Πολλάκις τὸ ῥηματικὸν κατηγορούμενον (ῥῆμα) πρὸς ἔμφασιν εὐρίσκειται ἀναλελυμένον εἰς τὴν ἰδίαν μεταχρῆν καὶ τὸ συνδετικὸν εἶναι, ἐπάρχειν, γίγνεσθαι κτλ. Ἐγγὺς τῆς θύρας βαδίζων εἰμὶ (=βαδίζω)· τοῦτο ἐστὶ γιγνώμενον (=γίνεται)· προσήκόν ἐστιν (=προσέχει)· ἐπὶ ἤρχον Ὀλένθιοι δέναντιν τινα κεκτημένοι (=ἐκέκτηντο)· εἰ δ' ἐστὶ τοῦτο οὕτως ἔχον (=ἔχει). Εἰς τινες μάλιστα χρόνους τοῦ ῥήματος ἢ ἀνάλυσιν (περίφραξιν) γίνεται σχεδὸν πάντοτε, ὡς γεγραφῶς ἴσθαι, σεσηκῶς ἦν, -ῶ, -εἶην, -ἴσθι, ἀπογεγραμμένοι εἰσὶ, -ῆσαν κτλ.

Συμ. γ'. Ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ μὲν ὀνομαστικὸν κατηγορούμενον λέγεται συντομίας χάριν ἀπλῶς κατηγορούμενον, τὸ δὲ ῥηματικὸν κατηγορούμενον ἀπλῶς ῥῆμα.

Α' ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΠΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

α' Υποκείμενον.

8. Τὸ ὑποκείμενον εἶναι κυρίως ὄνομα οὐσιαστικὸν ἢ καὶ προσωπικὴ ἀντωνυμία, οἷον ὁ παῖς γράφει· ὁ μαθητὴς μαθάνει· ἐγὼ διδάσκω. Ἀλλὰ τίθεται ὡς ὑποκείμενον καὶ ἐπίθετον ἐνκλήρον κατὰ παράλειψιν οὐσιαστικοῦ καὶ μετοχῆ καὶ ἀπαρέμφατος καὶ ἀντωνυμίας καὶ πᾶν ἄλλο μέρος τοῦ λόγου καὶ πᾶν γράμμα, ἔτι δὲ καὶ ὅλη πρότασις λαμβανόμενα ὡς οὐσιαστικά, οἷον

Ὁ δίκαιος τιμᾶται· πολλοὶ κάγαθοι φίλοι εἰσὶν ἐμοί· τῶν εὐτυχεύοντων πάντες εἰσὶ σὺγγενεῖς· ἀθῆλον τὸ μέλλον (ἔστι)· σοφὸν τὸ σαφές, οὐ τὸ μὴ σαφές· οἱ ἔχοντες φθοροῦνται· τὰ ἐμὰ ἔστι σά· ἐν ἔτι λείπεται· τὸ λακωνίζειν ἔστι φιλοσοφεῖν· φέσει ποιεῖν μεταβαλεῖν· οὐ ῥάδιον· τὸ δέλτα σύμφωνόν ἐστιν· οἱ πᾶσαι ἀνδρείοι ἦσαν· τὰ τῆς τύχης ἀθῆλα (ἔστι)· τὸ μὲν δίκαιόν (ἔστι), τὸ δὲ ἀδικόν (ἔστι)· τῆς ἡμέρας ὁρᾷ ἡ· ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει φανερόν ἐστι· τὸ γινῶθι σπαντὸν πανταχοῦ ἐστι χρησίμον.

Συμ. Τὸ ὡς ὑποκείμενον τιθέμενον μέρος τοῦ λόγου ἢ ἡ πρότασις ὅλη θεωρεῖται ὡς τι οὐσιαστικόν, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ προτασσομένου αὐτῶν ἄρθρου. Καὶ τὰ μὲν ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαὶ λαμβάνονται οὐσιαστικῶς μετὰ ἄρθρου κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ, σπανίως δὲ καὶ ἄνευ ἄρθρου, οἷον πολλοὶ μὲν ἔργον, ὀλίγοι δὲ παρέμειναν· διαφέρει πόμπον μαθὼν μὴ μαθόντος καὶ ὁ γεγενημένος τοῦ μὴ γεγενησμένου. Τὰ δὲ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ ἀντωνυμίας καὶ ὅλη πρότασις τίθενται ὑποκείμενον καὶ ἐνάρθρως καὶ ἀνάρθρως, τὰ δὲ ἄλλα ἐνάρθρως πάντοτε.

9. Τὸ ὑποκείμενον εἰς τὰς παρεμφατικὰς ἐγκλίσεις τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν, ὡς οὗτος λέγει, ὃν σὺ ἀκούης· ὡς ἀπόλονται (=εἶθε νῆ) οἱ τὰ κακὰ πράττοντες. Ὅταν ὅμως πρόκειται νῆ δηλωθῇ γρόνος ἢ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὀριζόμενον, τίθεται τὸ ὑποκείμε-

νον κατ' αἰτιατικὴν ἐμπρόθετον (μετὰ τῶν εἰς, περί, ἀμφί, πρός, ἐπί, ὑπέρ), οἷον εἰς ἄνδρας διακοσίους καὶ εἴκοσι μάχιστα (=ὡς ἔγγιστα διακοσίοι καὶ εἴκοσι) ἐρέμειναι τῇ ἐξόδῳ ἐθέλουται· ἔργον εἰς Λακεδαιμόνα περί ὀκτακοσίους (περίπου ὀκτακοσίοι)· ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους ἀπέθανον (=πλείονες τῶν 4000)· τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος ἐπὶ μέγα (μέγα μέρος) κατέπεσεν.

Συμ. α'. Κατ' αἰτιατικὴν τίθεται τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφατοῦ ὅταν εἶναι διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρέμφατον, οἷον οἱ στρατιῶται ἡλχοντο Κῦρον εὐεργεῖσαι (ὁ Κῦρος νῆ εὐτυχίῃ)· κελύω δὲ ὡς τάχιστα ἀπιέναι (νῆ φύγῃς σύ).

Συμ. β'. Ἀς ἐρμηνεύσῃ τὰ ἐξῆς ὁ μαθητὴς ἐφαρμόζων ἐπ' αὐτὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνες.

Λεξικόν.

θάλλω· πρασινίζω, βλαστάνω, ἀνθῶ.
φέρω φύλλα, ἀκμαζω.
ἀειθαλής· πάντοτε θάλλων, χλωρός, ἀκμαῖος.
ἀμείνων· καλλίτερος, ἐσχατότερος, χρησιμώτερος.
οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ=οἱ νέοι.
σύννομος· ὁ τοῦ βόσκων.
θηητός· φθαρτός.

εὐγεως· ἔχων καλὴν γῆν, καρποφόρον γῶμα.
εὐάνδρος· ἔχων, παράγων καλοὺς ἀνδρας.
ἐταῖρος· σύντροφος, φίλος.
εὖ πράττω· εὐτυχῶ.
εὖ ποιεῖ· εὐεργετῶ.
ζώας (ζως)· ζωντανός.
οὐσία· περιουσία.

Ἡ ἐπιστήμη ἐστὶ τροφή τῶν ψυχῶν. Τὸ δένδρον θάλλει. Ἡ ὀφρὴν ἀειθαλής ἐστὶ δένδρον. Ὁ χάρτης ἐκεῖνος ἦν λευκός, ἀλλ' οὗτος κυανοὺς ἐστὶ τὸ χρῶμα. Οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ εὐέλπιδες ἦσαν. Οἱ φθονοῦντες μισοῦνται. Γινώμαι ἀμείνους εἰσὶ τῶν γραιτέρων. Λύκω καὶ ἵππῳ συννόμω ἐστόν. Ὁ πλοῦτος θηητός, ἡ δόξα ἀθάνατος. Πλουσιώτατός ἐστιν ὁ εὐχερίστως ἀρκούμενος. Ἡ Ἀττικὴ εὐγεως μὲν οὐκ ἦν, εὐάνδρος δέ. Ἐγὼ καὶ ὁ σὺς πατήρ φίλῳ τε καὶ ἐταίρῳ ἤμεν. Τῷ πατρὶ τῷδε ἀδελφῷ ἐστόν. Ἡδὺ τὸ εὖ πράττειν, ἡδύτερον δὲ τὸ εὖ ποιεῖν. Εὐδαίμων (ἐστὶ) πόλις ἢ καλῶς ἀρχομένη. Ζωοὶ εὐεργετήσαν εἰς ὀκτωκαίδεκα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶν μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑκακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας (περίπου 6,400). Λόγοι ταῦτ' εἰσὶν. Ἐάν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας (=ὁ μὴ τρέφῃ), ἄτιμος ἐστω. Κακὸν φέρει καρπὸν τὰ κακὰ ἔργα. Τραχύματα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔχειν ἐστὶν ἀνδρείας σημεῖον. Μακάριός (ἐστίν) ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει.

Λεξικόν.

τριακτάφυλλον· ῥόδον.
 ἀνθίζω· ἀνθῶ, θάλλω.
 τὸ σιτάρι· ὁ σῖτος.
 βγάζω ἀνθῆ· ἀνθῶ, θάλλω.
 ὁ γλεῦκος· ὁ ἡδύς.
 τὸ σταφύλι· ἡ σταφύλη.
 τὸ κλῆμα· ἡ ἀμπέλος.

ἡ ἀνοιξίς· τὸ ἔαρ.
 καθόλου δέν· οὐδαμῶς.
 βράδν· ἑσπέρα, ὅρι τῆς ἡμέρας, περὶ
 διελήν ὁφίαν.
 ἀκολουθῶ· ἔπομαι.
 τὸ ἀφεντικόν· ὁ διαπότης.
 στραβός· τυφλός.

Τὸ τριακτάφυλλον ἀνθίζει. Τὸ λουλούδι πρᾶσινίζει. Τὸ σιτάρι βγάζει ἀνθῆ. Τὸ χαρτί εἶνε ἄσπρον. Τὸ κάρβουνον εἶνε μαῦρον. Τὸ φῶμα εἶνε θρεπτικόν. Τὸ κρασί εἶνε καθρέπτης τοῦ νοῦ. Ἡμεῖς ἔχομεν γλυκὰ σταφύλια. Τὰ κλήματα φέρουσι φύλλα τὴν ἀνοιξίν. Ἐχω γραμμένην τὴν ἐπιστολήν. Σήμερον ἐσεῖς δὲν ἔχετε μαθημένα τὰ μαθήματά σας. Καθόλου δὲν ἐπιμελεῖσθε. Ὅτε ἐσὺ ἦλθες εἰς ἡμᾶς, ἦτο πλέον βράδυ. Εἶνε δύσκολον νὰ ἀκολουθῇ κανεὶς εἰς ἀφεντικὸν στραβό. Τὰ πράγματα τῆς τύχης δὲν εἶνε γνωστά.

β' Κατηγορούμενον.

10. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται κυρίως μὲν τὸ ἐπιθετον, οἷον Σωκράτης ἐστὶ σοφός· οἱ ἄνθρωποι εἰσι θνητοί. Ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικόν καὶ ἄντωνυμία καὶ μετοχή καὶ πᾶν ἄλλο μέρος τοῦ λόγου καὶ πρότασις ὅλη ἐπιθετικῶς λαμβανόμενα δυνάτων νὰ τεθῶσιν ὡς κατηγορούμενον, οἷον ἡ δικαιοσύνη ἐστὶν ἀρετή· ὁ ἵππος ἐστὶ ζῶον· ἡ Σαλαμίς ἐστὶ νῆσος· ὁ Κῆρος ἦν βασιλεύς· ἡ Τόμρις ἦν βασιλεία· τοῦτο οὐκ ἐστὶ γινόμενον· οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν ὀγδοήκοντα τὸ ἄλφα οὐκ ἐστὶ βῆτα· ἄλις (=ἀρετός) ὁ τῆς κόρης θάνατος (ἐστὶ)· Φίλιππος ἐστὶν ὅτι ἂν τις εἴπῃ· τὸ γρῶθι σπαντόν ἐστὶν ἂν τὰ πράγματα εἰδῇς τὰ σαυτοῦ· τὸ μαρθάνειν ἐστὶν ἐπιστήμην λαμβάνειν οὐ ἂν τις μαρθάνῃ· σίγα (=σιγελός) πάς ἐστὼ μῶς· χωρὶς τὸ τ' εἶναι καὶ τὸ μὴ (εἶναι) νομίζεται· χωρὶς τὸ τ' εἶπῃν πολλὰ καὶ τὰ καίρια (ἀρμόζοντα).

Σημ. Καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκρέεται ἐνίοτε κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῶν προθέσεων ἀπρὶ, περί, ἐπέρ, κατά, εἰς, πρός, οἷον λέγονται Πέρσαι ἀπρὸ τὰς

δώδεκα μυριάδας (περίπου δώδεκα μυριάδες) εἶναι· οἱ δεινυμένοι ἦσαν περὶ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα· αὐτὸ ὑπὲρ ταῦτα κάλλει ἐστὶν (ὑπέρτερον ἐστὶ τούτων κάλλει)· ἄνδρες ἡμέτεροί εἰσι παρ' οὐδέν (οὐδενὸς ἄξιοι, ἴσοι τῷ μηδενί).

γ' Συνδετικόν.

11. Συνδετικὸν ῥῆμα εἶνε κυρίως τὸ εἶναι· ἀλλὰ καὶ πᾶν ῥῆμα, δυνάμενον νὰ συνδέῃ τὸ ὀνομαστικόν κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τίθεται ὡς συνδετικόν· πᾶν δὲ ἄλλο λέγεται κατηγορηματικὸν ῥῆμα.

12. Ὡς συνδετικὰ ῥήματα πλὴν τοῦ εἶναι λαμβάνονται καὶ τὰ συγγενῇ αὐτῷ, οἷον ἐπάρχειν, γίγνεσθαι, φθῆναι, πεφνέσθαι, καθίστασθαι, μένειν, ἀποβαίνειν, δοκεῖν, φαίνεται κτλ.

Τὰ κλητικὰ λέγεσθαι, ὀνομαζέσθαι, καλεῖσθαι, προσαγορεύεσθαι κτλ. Τὸ αἰρεῖσθαι (ἐκλέγεσθαι), ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖσθαι κτλ. Τοῦτο βέλτεστον ὑπάρχειν τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίνονται· Ἡρακλῆς ἀπάσης κατέστη τῆς Ἑλλάδος ἐνεργέτης· ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφην (=φύσει ὑπάρχει, εἶνε)· οὐ γὰρ αἰχμητῆς πέφηνκε Μενέλειος· Διογένης ὑπὸ τῶν τότε ἤκουε (ὠνομάζετο) κίων· Περικλῆς ἀρχὼν καὶ στρατηγὸς ἠρέθην πολλὰκις· Δημοσθένης οὐτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὐτ' ἐχειροτονήθη· Κῦρος στρατηγὸς ἀπεδείχθη· ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἴστανται ἐπὶ τοῦ φόβου· τὸ θανεῖν κακῶν μέγιστον θάρμακον νομίζεται· ἡ Σικελία ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Τρινακρία· ὁ λόγος ἐλέγχεται φενδής.

13. Τὰ ῥήματα ἀνξάνεσθαι, ἀξεῖν, αἵρεσθαι, τρέφειν, λαγχάνειν, διδάσκειν κτλ. λαμβάνουσι κατηγορούμενον προληπτικῶς, οἷον Φίλιππος ἐκ μικροῦ ἠνέχεται μέγας (κῆξήθη καὶ οὕτως ἐγένετο μέγας)· ἤρτο τὸ ἔφος τοῦ τείχους μέγα· ἵπποι ἤγοντο θῦμα τῷ ἡδίῳ· Σωκράτης παῖς ἐμάρθανε λιθοξόος (ἐσπούδαζε πετρᾶς).

14. Πάντα τὰ ῥήματα, ἰδίως δὲ τὰ σημαίνοντα κίνησιν, δέχονται ἐπιθετικὰ κατηγορούμενα, ἅτινα σημαίνουσι τρόπον, τόπον, χρόνον καὶ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὰ ἀντίστοιχα ἐπιρρήματα, οἷον οἱ πρέσβεις τριταῖοι ἀγέκοντο εἰς τὸ ἄστυ (=τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ)· ὀρθριος ἦκει

(πρῶτ', πρῶτ' ἔρχεσθαι)· οἱ στρατιῶται εἶπαντο ἄσμενοι (ἐν χάριστῳ)· ἄκων ἀμαρτῶν οὐδεὶς ἀνθρώπων κακός (ἀκουσίως)· Ἀθηναῖοι γὰρ αἱ τετταράκοιτα ἀνήγοντο πελάγιοι (ἀπεικρινόντο, διχυσθόντο πρὸς τὸ πέλαιος).

15. Τὸ εἶναι πλὴν τῆς συνδετικῆς σημασίας ἔχει καὶ ὑπερθετικήν, ὅτι δὲν δέχεται κατηγορούμενον, ἀλλὰ συντάσσεται ὡς τὰ ἄλλα κατηγορηματικὰ ῥήματα, οἷον ἔστι Θεός (ὑπάρχει Θεός)· ἐκταῦθα ἦν πόλις μεγάλη (ὑπῆρχεν)· ἔστι μοι χρήματα (ἔχω χρήματα)· πέφυκεν ἐν τῇ χώρᾳ ἄθος ἄφθορος (=φύσει ὑπάρχει)· ἀνταγωνισταὶ μυριοὶ ὑπάρχουσιν.

Λεξικόν.

Χαλεπόν· δύσκολον.

ἔπομαι τι, σὲν τι· ἀκολουθῶ εἰς τινά, πηγαίνω τὸ κατόπιν τινός.

ἄδω· τραγουδῶ, ψάλλω.

ἔρχομαι· χορεύω.

ἔστημι· στήνω τι ὄρθιον.

ἄτιμος· ὁ στερούμενος τιμῆς, πολιτικῶν δικαιωμάτων.

λείπω· ἀφήνω.

λείπομαι· ἀφήνομαι, ὑπολείπομαι.

χρή· ἀνάγκη.

ἀφικνοῦμαι· φθάνω, ἔρχομαι.

πλεῖν ἢ (=πλέον ἤ)· περισσότερον ἀπό.

φύω· φυτρώνω.

πέφυκα· ἔφυον, ἐγεννήθην, ὑπῆρχα ἐκ φύσεως.

Ὁ δίκαιος τιμᾶται. Τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται. Αἱ δὲ μὲν εἰσιν Ἀθῆναι, ἐκείνη δὲ Σπάρτη. Χαλεπόν ἐστι τυρῶν δεσπότη ἐπιστάς. Οἱ μὲν ἄγελων, οἱ δ' ἔδον, ἕτεροι δ' ὄρχοντο, οὐδεὶς δ' ὄρθιος ἵστασθαι ἰδύνατο. Τῷ γέροντι ὀλίγοι ὀδόντες εἰσιν. Ἐάν τις τὴν ἀσπίδα ῥίπτῃ, ἄτιμος ἐστω. Ἐν ἔτι λείπεται, τὸ ἦν παίσσωμεν ὑμᾶς, ὡς χρή ἡμᾶς ἀρεῖναι. Ἐπὶ πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο (=ὅτε ἐξημέρουν), προσέπιπτον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Αὐτοὶ νομοθεταὶ κληθήσονται. Τὰ Περικλέους ὅρῃ ὑπάρχει κατὰ τὸ ὕψος διάφορα τῶν ἄλλων. Ἀφικνοῦνται πορευόμενοι εἰς Κεραισσύντα τριταῖοι. Οἱ τελευταῖοι τῶν Ἑλλήνων κατέβαινον εἰς τὰς κόμας σκοταῖοι (ἐν καιρῷ σκότους, μὲ τὸ σκοτάδι). Ἀγγελός τις ἐσπέριος εἰς τὸ στρατόπεδον ἀρίκετο. Σεισμοῦ γενομένου πέρυσιν Σκιροφοριῶνος μεσοῦντος πλεῖν πεντεκαίδεκα ἡμέρας ἐσκηνοῦμεν ὑπαίθρια. Τὸ τῶν Περσῶν γένος μαχηώτατον καὶ ἀνδρείωτατον ἔφυ. Σοφοὺς ἡμιλῶν καὶ τὴν ἐκβήσιν σοφός.

Λεξικόν.

Βασίλισσα· βασίλισσα.

βρέσις· κρίνη.

τρέχει· (ἐπὶ ὕδατος)=ρεῖ.

ἡ ἀνοιξίς· τὸ ἔαρ (γεν. ἔαρος καὶ ἡρος).

ἐκλείνομαι (καὶ ἐκλείω)· αἰροῦμαι.

σπουδάζω· μαχθάνω.

πετρῶς· λιθοξόος.

ταχυδρόμος· ἡμεροδρόμος.

γίγνομαι ὁδηγός· ὁδηγῶ, ἡγοῦμαι τῆς

ὁδοῦ.

Ἡ Τόμυρις ἦτο βασίλισσα. Ἐδῶ ὑπῆρχε μία μεγάλη πόλις. Ἡ Σαλαμίς εἶνε νησί. Ἐγὼ ἔχω ὀλίγον ψωμί. Ἐσεῖς ἔχετε πολλὰ χρήματα. Αὐτῆς τῆς βρύστως τὸ νερὸν δὲν εἶνε πολὺ κρύον. Ἐκείνη ἡ βρύστις τρέχει ἄφθονα. Ὁ ποταμὸς τὴν ἀνοιξὶν τρέχει πολὺ ὀρμητικῶς. Ἐσὺ ὀγλήγορα ἀπὸ μικρὸς ἐγίνες μεγάλος. Ὁ Περικλῆς πολλάκις ἐξελέγη ἄρχων καὶ στρατηγός. Ἐσὺ σπουδάσεις ἱατρός. Ὅχι, φίλε μου, θὰ σπουδάσω πατρός. Σήμερον ὁ ταχυδρόμος ἔφθασε μὲ τὰ ἐχημερώματα (ὁρῆμος). Ἡμεῖς πολὺ πρῶτ' ἐπηγαίνομεν εἰς τὸν περίπατον. Ἐχθὲς μὲ τὸ σκοτάδι ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν μας. Πέρυσιν, ὅτε συνέβη ἐκείνος ὁ σεισμός, ἐπεράσαμεν παραπάνω ἀπὸ δέκα πέντε ἡμέρας ἐννέα φίλοι κάτω ἀπὸ μίαν σκηνὴν ἔξω εἰς τὸ ὑπαίθριον. Γίνου εἰς ἐμένα ἐσὺ ὁδηγός τοῦ δρόμου, καὶ ἐγὼ εὐχαρίστως θὰ σε ἀκολουθήσω. Διακόσιοι εἴκοσιν ἄνθρωποι ἐπάνω κάτω ἦσαν ἐκείνου ὅπου συναλήφθησαν. Παραπάνω ἀπὸ δύο χιλιάδας ἄνθρωποι ἐφυγον ἀπὸ τὴν πόλιν. Αὐτὸ εἶνε ἀνώτερον τούτων κατὰ τὴν εὐμορφίαν. Οἱ ἰδιόί σας λόγοι δὲν ἀξίζουν τίποτε.

B' ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

16. Τὸ κατηγορούμενον ὅταν εἶνε ἐπίθετον ἢ ματοχή, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, ὡς Σωκράτης ἦν σοφός· Ἀσπασία ἦν σοφῇ· οἱ στρατιῶται ἦσαν γενναῖοι· Ἀρτεμισία ἦν γενναία· ἡ γνώμη τοῦ Περικλέους ἦν περικληκεία· τὸ δένδρον ἐστὶν ἐνὶ ἡλῶν· τούτῳ τῷ παιδὶ ἀδελφῷ ἐστον· τῷδε τῷ μαθητῇ ἐπιμελειεστέρῳ ἐγενέσθη.

17. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον σημαίνῃ γενικὴν τι, ἐπὶ παντός γένους καὶ ἀριθμοῦ δέχεται τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν συμφωνεῖ δὲ πρὸς τὸ ὑποκείμενον μόνον κατὰ πτώσιν ὡς δειρὸν ἢ ἄγροια· σοφία πάντων καὶ ληιστὸν (ἴστιν),

ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἰσχυριστοῦ· αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν· δυσάρεστον οἱ νοσοῦντές (εἰσι)· ἄνιστον οἱ παῖδες· φιλοίχτιστον ἡ γυνή¹.

18. Τὸ κατηγορούμενον, ὅταν εἴναι οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον μόνον κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν, τοῖον τὰ πρόβατά ἐστι πλοῦτος· οἱ ἵπποι ἤγοντο τῷ ἡλίῳ θῦμα· τὸ βάθος τῆς χιόνος ἦν ὀργυιὰ· ὁ Ὀλυμπός ἐστιν ὄρος· τὸ χωρίον τοῦτο πρότερον Ἐννέα Ὀδοὶ ἐκαλοῦντο· ὁ πρῶτος φόρος ἦν τετρακόσια τάλαντα καὶ ἐξήκοα.

19. Τὸ κατηγορούμενον πολλάκις τίθεται κατὰ γενικὴν (γενικὴ κατηγορηματικὴ), ἥτις σημαίνει:

α' κτῆσιν· ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως (=κτῆμα τῆς πόλεως)· Αἰσωπος ἰαδμορος ἐγένετο (κτῆμα, δοῦλος)· Ἰπποκράτης ἐστὶν οἰκίας μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος· τοιοῦτων ἐστὶ προγόνων.

β' ἀξίαν· ἡ οἰκία αὕτη ἐστὶν εἴκοσι μνῶν· ἡ βίβλος ἐστὶ πέντε δραχμῶν.

γ' τὸ διηρημένον ὅλον· Σόλων ἐκλήθη τῶν ἐπτὰ σοφιστῶν· Θηραμένης ἐστὶ τῶν Τριάκοντα.

δ' ἔλιν· ἔρημα (=προπύργιον) αὐτόθι ἦν παλαιὸν λίθων ποιημένον (λίθινον)· ἡ οἰκία λίθον ἐστίν.

ε' ιδιότητα· παῖς εἰμι δέκα ἐτῶν· τριῶν ἡμερῶν ἐστὶν ἡ ὁδός· τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμι καὶ γώ.

ς' ἴδιον, ἔργον, προσῆκον· ἀγαθοῦ οἰκονόμου ἐστὶν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον· οὐ τοῦ ἀγαθοῦ ἐστὶ τὸ ὑπέδισθαι.

Συμφωνία ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

20. Τὸ συνδετικὸν καὶ τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμόν· ὡς ἐγὼ μὲν εἰμι ὁ αὐτός, ἡμεῖς δὲ

1. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἀρκεῖ τὸ ὑποκείμενον νὰ εἴναι γενικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατηγορούμενον νὰ λαμβάνηται ὡς γενικόν καὶ ἀσχετόν πρὸς τι ἄλλο· οἷον δεινόν ἢ ἄγροια καὶ πολλῶν κακῶν ἀνθρώποις αἰτία (ἔχι οἰτίον)· θέν συγὰ τίθεται τὸ γενικὸν χρῆμα, πρῶγμα, τί, οἷδέν, πᾶν· σκαῖόν τι χρῆμα πλοῦτος· τί ἐστὶ νόμος· εἰμί σοι ἐγὼ πᾶν (πάντα)· σὺ δὲ οἷδέν εἰ.

αὶ μεταβάλλετε· σὺ μὲν ἡγοῦ τῆς ὁδοῦ, ἐγὼ δὲ σοι ἐγόμεναι· αὐτοὶ μὲν ἄδουσιν, ἡμεῖς δ' ὀρχοῦμεθα· εἰ δὲ σγῶ ἠέρήκατο τοῦτο ἢ μεμαθήκατο, εἶπατο καμοί· τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐγενέσθην φέλας.

21. Ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος εἶναι αἱ ἐξῆς·

α' Οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, οἷον τὰ παιδία παίζειν· τὰ ζῶα τρέχει· κακοῦ ἀνδρός δῶρα ὀρῆσιν (=ὠφελεῖν) οὐκ ἔχει· Ἡ σύνταξις αὕτη καλεῖται ἀιτική.

Σημ. Εἰς ὁρισμένας τινὰς περιστάσεις τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον συντάσσεται καὶ μετὰ πληθυντικοῦ ῥήματος· ὡς φατέρα ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχνη πολλὰ· ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Σουενέσιος βασιλεία.

β' Ὑποκείμενον ἐνικόν, ὅταν εἴναι περιληπτικόν ὄνομα (στρατός, πλῆθος, δῆμος, πόλις, ὄχλος), συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ὡς ὁ ἄλλος στρατός ἀπέβαινον (=οἱ στρατιῶται)· Ἀθηναίων τὸ πλῆθος οἶονται (νομίζουσιν)· ἡ πόλις καὶ τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον· ἐπεὶ δὲ ἀπέδυσαν ἄλλος ἄλλῃ· ἀνέβαινον ὅπη ἠδύρατο ἕκαστος· Ἡ σύνταξις αὕτη καλεῖται κατὰ σύνεσιν (ἐννοεῖν) ἢ κατὰ τὸ νοοῦμενον.

γ' Δυὶ ὑποκείμενον πολλάκις συντάσσεται μετὰ πληθυντικοῦ ῥήματος· ὡς σγῶ γὰρ διαλλάττεσθε καὶ ξερμβαίρετε· ἀριστῶντι τῷ Ξενοφῶντι δύο ριανίσκω προσέτρεχον.

22. Τὸ ῥῆμα πολλάκις ἀντὶ νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸ ὑποκείμενον συμφωνεῖ πρὸς τὸ πλησιέστερον ἢ σημαντικώτερον κατηγορούμενον, ἂν τοῦτο εἴναι οὐσιαστικόν· ὡς τὸ χωρίον τοῦτο Ἐννέα Ὀδοὶ ἐκαλοῦντο· αἱ Μεκῆραι μικρὸν πόλισμα ἦν· αἰτίον δ' ἦν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Λεξικόν.

Αῶθη· βλάβη, διαστρέβλωσις, ὕβρις.
ἀπόλλεμι· χάνω, καταστρέφω.
οἰκίος· οἰκικός, συγγενής, φιλικός.
ἀνδράποδον· δοῦλος, σκλάβος.
ἐποχωρῶ· τραποῦμαι ὀπίσω.
ἐρεγγυῖ· χυθᾶν.
στάδιον· μέτρον μήκ. 184,97 μέτρων.
περίεδος· περιέρειν.
σῆμα· τάφος, στήμιον.

πλήθρον· μέτρον μήκους = $\frac{1}{6}$ σταδίου = 30,83 μέτρ.
τὸ εὔρος· πλάτος.
φράζω, δεικνύω, ἐμφαίνω, λέγω.
ἠτιδῶμαι· νικῶμαι, εἶμαι ὑποδεέστερος.
παραγομῶ· πράττω ἐναντίον τῶν νόμων.
ἐμιλητής· μαθητής.
βάσκανος· φθονερός.
φιλαίτιος· φιλοκατήγορος.

Πονηρὸν ὁ συκοφάντης καὶ βάσκανον καὶ φιλαίτιον. Οὗτοί γε (οἱ σοφισταί) φανερά ἐστι λώβη τε καὶ διαφθορά τῶν συγγιγνομένων (συναναστρεφόμενων) αὐτοῖς. Αἴτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν οἱ πολλοὶ τῶν Χίων οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα. Πάντα Φίλιππος ἦν αὐτοῖς. Σὺν τῇ πόλει καὶ σφίζονται καὶ ἀπόλλυται τὰ οἰκεῖα ἐκάστου. Ἐγένετο Ἰππονόειον ἐξακόσια ἀνδράποδα. Ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἐμαχέσκατο βασιλεὺς, ἀλλ' ὑποχωροῦντων φανερά ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχνη πολλά. Τὸ μῆκος τοῦ ὁρύγματος ἐπὶ τὰ στάδιοι εἰσιν. Ἡ μὲν δὲ περίοδος τοῦ σήματός ἐστι στάδιοι ἑξ καὶ δύο πλεῖρα, τὸ δὲ εὐρὺ ἐστὶ πλεῖρα τριακίδεκα· δεινὸν οἱ πολλοί (= ὁ λαός, ὄχλος), κακούργους ὅταν ἔχωσι προστασίας. Καλὸν μὲν ἡ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη, χαλεπὸν μὲντοι καὶ ἐπίπονον. Μητρός τε καὶ πατρὸς τιμιώτερον ἐστὶ πατρίς καὶ ἀγιώτερον καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νόον ἔχουσιν. Νέοις τὸ σιγᾶν κρείττον ἐστὶ τοῦ λαλεῖν. Τὸ ἔσκα τοῦτο Συμωνίδου ἐστίν. Μητρός τε ὁποίας ἐστὶν οὐκ ἔχω φράσαι. Σὺ πόλειος μεγίστης εἴ· βασιλεὺς νομίζει καὶ ὅμεις αὐτοῦ εἶναι. Ὅτε ἀπέθανεν, ἦν ἐτῶν ὡς τριάκοντα. Τῶν νικούντων ἐστὶ καὶ τὰ αὐτῶν σφάζειν καὶ τὰ τῶν ἡττουμένων λαμβάνειν. Πολίτου ἐστὶ δικαίου τοὺς εἰς τὴν πατρίδα παρνομοῦντας ἰδίους ἐχθροὺς εἶναι νομίζειν. Σωκράτει ὁμιλητὰ γεγονότων Κριτίας τε καὶ Ἀλκιβιάδης πλείστα κακὰ τὴν πόλιν ἐποίησάντην.

Λεξικόν.

σκέπτομαι· βουλευόμαι, σκοπῶ, δια-
λογίζομαι, ἐν νῷ ἔχω.
ἔχω ἀνάγκη· δέομαι, χρεῖζω.
γενεά· γενεά, γένος.
παραβαίνω τοὺς ὅρκους μου· ἐπισχεῖν.

ἀστειεύομαι· παίζω, οὗ ἀντίθετον τὸ
σπουδασιολογῶ, σπουδάζω.
ἀρμόδια· καίρια.
καρομέξαλα· λῆρος (= φλυαρία, τιπο-
τένιο πρᾶγμα).

Οἱ δύο ἀδελφοὶ αὐτοὶ καθὼς ἐγεννήθησαν (ἐγενέσθην) ἀπέθανον καὶ οἱ δύο (ἄμφω) ἔτεκνον. Ἐσεῖς εἰδῶ (= οὐτοι), τί σκέπτεσθε νῦν κάμνητε (δούκ); Τίποτε, ἀλλὰ τὰ ἔχοντες ἀπορρακισμένα. Ἡδονὴ καὶ λύπη θά σοῦ βασιλεύουσιν μίς· ἑς τὴν πόλιν. Ἀπὸ τὰ ἴδια πράγματα ἔχον ἀνάγκη καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ, δηλαδὴ ἀπὸ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης. Τὰ παιδία καὶ ἡ γενεὰ ὁλόκληρος ὁμοῦ ἐκείνου ὁποῦ παρέβη τὸν ὅρκον τοῦ εἰς μεγάλας δυστοχίας περιπίπτει. Ἦέ μου, ὦ Σωκράτη καὶ Ἰπποκράτη, τί διαλογίζεσθε; Ἦέ μου, ὦ Σωκράτη τε καὶ ἐσεῖς οἱ ἄλλοι, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο, ἀστειεύεσθε ἢ σπουδασιολογεῖτε; Εἶνε χωριστὸν πρᾶγμα τὸ νῦν εἶπαι κἀνάς πολλά καὶ τὸ

νῦν εἶπαι τὰ ἀρμόδια. Χωριστὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ σοφία ἀπὸ τὴν ἀνδρείαν. Τότε πλεία ἦτο ἀργά. Ἄρα γε ὅλα τὰ πράγματα ὡς πρὸς τὰ χρήματα εἶνε καρομέξαλα; Δι' αὐτοῦ τὸ πᾶν ἦτο ὁ Φίλιππος. Τὸ πᾶν εἶμαι ἐγὼ δι' ἐσέναι

Γ' ΠΑΡΑΛΕΙΨΙΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

Παράλειψις ὑποκειμένου.

23. Τὸ ὑποκείμενον ἐπὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου (ἐγώ, σὺ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) παραλείπεται, διότι τοῦτο δηλοῖ ἡ προσωπικὴ κατάληξις τοῦ ῥήματος, ὡς γράφω (ἐγώ), παίζετε (ὅμεις); βούλει (σὺ) συνέδριον κατασκευάσωμεν (ἡμεῖς); Τίθεται δὲ ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία ὡς ἰδιαιτέρον ὑποκείμενον, ὅταν ὑπάρχῃ ἀντίθεσις αὐτοῦ πρὸς ἄλλο ὑποκείμενον ἢ ἐν γένει ἑμφάσις. Σὺ μὲν ταῦτα λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελτε τάδε· οὗτοι μὲν ἄλλος ἄλλα λέγει, σὺ δὲ ἡμῖν εἰπέ, τί λέγεις καθαρίμα, ἐγὼ σοι σιωπῶ; ἡμεῖς ἐσμεν οἱ ταῦτα γεγραφότες.

24. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ τρίτου προσώπου τίθεται· παραλείπεται δὲ μόνον εἰς τὰς ἐξῆς περιστάσεις:

α' Ὅταν νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων Κύρος τὰς γαῖς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίσται ἀποβιδάσει (Κύρος)· ὅσον χρόνον (Περικλῆς) προέστη τῆς πόλεως, καὶ διεφύλαξεν (Περικλῆς) αὐτήν, καὶ ἐγένετο (αὐτῇ) ἐπὶ ἐκείνου μεγίστη· τειχίζεται τε καὶ ἡδὴ ἔγχεος λαμβάνει (τὸ τεῖχος).

β' Ἐπὶ τῶν ῥημάτων γασί, λέγουσι, καλοῦσιν, ὁμολογοῦσι κτλ., ἐνθα νοεῖται ὑποκείμενον οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀρετὴν ὁμολογοῦσι πάντων κράτιστον εἶναι γασί τὰς Ἀθήνας θεοσεβεστάτας εἶναι πόρον, ὡς λέγουσιν, ἐν κλειᾷ πατήρ.

Σημ. Συχνάκις παραλείπεται ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία εἰς ἐπὶ γ' ἐνικού προσώπου· καὶ ἡ τινὰ ἐπὶ ἀπαρεμφάτου, ὡς τοῦτο φανερά ἐστὶν ἡ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι ἀμαθία, ἢ οἷα οἶδέν (τις)· οἷα ἐστὶν ὁρθῶς ἡγεῖσθαι (τινα), εἰάν μὴ φρόνιμος ᾖ (τις).

γ' Ὅταν ἡ ἔννοια τοῦ ῥήματος ἀρμύζῃ μόνον εἰς ὁρισμένον τι

ὑποκείμενον, οἷον ἐσά.λπιδεν (ὁ σκλπιγκτής)· τὸν νόμον ἡμῖν αὐτὸν ἀναγνώσκειται (ὁ γραμματεὺς)· ἐκήρυξεν (ὁ κήρυξ).

δ' Ἐπὶ τῶν ῥημάτων ἔει, βρέχει, ρίπει, χεῖμαίλει, συσκοτάλει, σείει, ἀστράπτει, βροσιῇ κτλ., ἐνθα νοεῖται ὑποκείμενον Θεὸς ἢ Ζεὺς, ὅπερ καὶ τίθεται ἐνίοτε· ὅταν ρίπῃ ὁ Θεός· ὅταν χεῖμαίλῃ ὁ Θεὸς ἐν τῇ θαλάττῃ· Ζεῦ, ὕσον τὰς ἐμὰς ἀρούρας.

25. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον ὑποτελοῦς προτάσεως καθ' ἑλξιν τίθεται ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας ἐπὶ λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ φύθου σημαντικῶν ῥημάτων (πρόληψις), ὡς οἶσθα Εἰθέ-δημον ὁπόσους ὁδόντας ἔχει; (ἀντί, οἶσθα ὑπόσους ὁδόντας ἔχει Εὐ-θύδημος)· πρεσβῦτα, δέδοικά σε μὴ π.ληγῶν δέη (ἀντί, μὴ σὺ π.ληγῶν δέη)· λέγουσι ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν (οὕτω καὶ ἐν τῇ κοινῇ· μᾶς λέγ. ὅτι περνούμεν ἡσυχῇ ζωῇ). Τούναντίον δὲ καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας γίνεται ἐνίοτε καθ' ἑλξιν ὑποκείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως· πρῶτον ἐπιχειρήσωμεν λέγειν ἀνδρεία τί ποτ' ἐστίν.

Παράλειψις κατηγορουμένου.

26. Τὸ κατηγορούμενον οὐδέποτε παραλείπεται ἐν ἀρχῇ, ἀλλὰ δύναται νὰ παραλειφθῇ μόνον ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου, ὅταν νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων. Ἐγὼ μὲν πλούσιός εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἰ (πλούσιος)· οἱ μὲν δίκαιοι ἀγαθοὶ εἰσιν, οἱ δὲ ἄδικοι οὐκ (εἰσιν ἀγαθοί).

Παράλειψις συνδετικού.

27. Τοῦ συνδετικοῦ τὸ α' καὶ β' πρόσωπον ἐνεστώτος τῆς ὀριστι-κῆς παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως ὑπονοῆται. Σὺ τοῦτων αἴτιος (εἰ), οὐκ ἐγὼ (εἰμὶ αἴτιος)· ἐγὼ πάσχειν ὅτιοῦν ἔτοιμός (εἰμὶ)· περὶ τοῦτου ἔτοιμοι τῷ λόγῳ διαμάχεσθαι (ἴσμεν)· ὅτι δὲ οἶος (εἰ) παρησιάζεσθαι, αὐτὸς φῆς.

28. Ἐπίσης παραλείπεται τὸ συνδετικόν, ὅταν παραληφθῇ καθ' ἀναλογία ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων, ὡς ἑτεροὶ μὲν ἦσαν

οἱ τότε σωθέντες, ἑτεροὶ δ' ἡμεῖς (ἐστὶ) οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι· πολλὰκις οὐχ ἡ μωρία (ἐστίν), ἀλλ' ἡ σοφία ἐστὶ τῆς σιγῆς αἰτία.

29. Ἰδίως παραλείπεται τὸ γ' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ συνδετικοῦ (ἐστὶ):

α' Ἐπὶ τῶν γνωμικῶν· σοφόν (ἐστὶ) τὸ σαφές· π.λεονεξία μέ-ριστον ἀνθρώποις κακόν (ἐστὶ)· τῶν δυστυχούντων οὐδεὶς ἐντυχῆς φίλος· κρείττον· σιωπᾶν ἢ λαλεῖν μάτην.

β' Ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ῥῆδιον, χαλεπόν, δίκαιον, ἄξιον, οἶόν τε κτλ. καὶ τῶν ἐπιθετικῶν μετοχῶν πρέπον, προσῆκον, εἰκός, δεόν κτλ. μετὰ τινος ἀπαρεμφάτου, ὡς χαλεπὸν πρὸς γαστέρα λέγειν ὅτα οὐκ ἔχουσιν· οὐχ οἶόν τε (δυνατόν) ἄνεν δικαιοσύνης ἀγαθὸν πο-λίτην γενέσθαι· χαλεπὸν τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ κελεῦσαι ῥῆδιον· πρέπον τοῖς νέοις ἡ σιγή· οὐδὲν μοι προσῆκον κακόνου εἶναι τῷ π.λήθει.

γ' Ἐπὶ τῶν εἰς τέλος ῥηματικῶν, ὡς γραπτέα μοι ἡ ἐπιστολή· τοὺς φίλους ἐνεργετητέον· πειρατέον ὀρθῶς λέγειν.

30. Τὸ εἶναι παραλείπεται ἐπὶ τρίτου προσώπου καὶ ὅταν ἔχῃ ὑπαρκτικὴν σημασίαν· οἷον ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, θέμις, χρεών, ὦρα, καιρὸς, ἀκμή, ἐλπίς, κίνδυνος κτλ. οὐδεὶς φθόρος· οὐδεὶς ὅστις· οἷον ὦρα δὴ βουλευέσθαι (=ἐστὶν ὦρα τοῦ βουλευέσθαι)· καιρὸς ἀπέραι· οὔτε π.λούτον οὔτε κάλλους ὄφελος (ἐστίν), ὅταν μὴ τις φρένας ἔχῃ· σοὶ μὲν ἀκμή φιλοσοφεῖν, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσο-φούντας ἐπαγορῶ· ἂ μὲν οὖν τυγχάνω ἀκησώς, φθόρος οὐδεὶς λέγειν (ἐυχχρίστως τὰ λέγω)· οὐ θέμις ψεύδεσθαι· οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ταῦτα ποιήσῃ (=οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐ=πάντες ἂν ποιήσαιεν).

Παράλειψις ῥήματος.

31. Καὶ τὸ ῥῆμα παραλείπεται ὁσάκις παραληφθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων, ἢ ὁσάκις εὐκόλως ἔννοεῖται. Οὗτος μὲν ἔδωρ (πίνει), ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω· δεῦρο, ὦ Σώκρατες (ἐλθέ)· ἐς κόρακας (ἔρρε)· ποῖ καὶ πόθεν, ὦ γά.λε Φαίδρε; (ποῖ πορεύει καὶ πόθεν ἔρχει);· μὴ μοι μυρίους μὴδὲ διςμυρίους (εἰπῆτε, ψηφίσθητε). Ταῦτα μὲν δὴ ταύτη (ἔχέτω). Καὶ ἐπὶ προνομίων γ.λαῦκ' ἐς Ἀθήνας (νομίζω)

ἐξ ὄνυχος λεόντα (κρίνειν)· μηδὲν ἄγαν (ποιεῖ)· ἀλλ' οὕτω περὶ τούτων· περὶ μὲν τούτων κατὰ σχολήν (λεκτέον).

32. Παρλείπονται δ' ἔτι καὶ οἱ δύο ὅροι τῆς προτάσεως, ὅταν ἐξυπακούωνται ἐκ τῶν ἡγουμένων· ἔστι Σωκράτης σοφός; ἔστι· σὺ δὲ τίς εἶ; παιδοτρύβης (εἰμὶ ἐγώ)· ὦ πρὸς θεῶν (ὦ σὺ, ἰκετεύω σε πρὸς θεῶν).

Λεξικόν.

ἄλλος· τυφλός, στραβός.

ἀκμή· τὸ ἀνώτατον σημεῖον πράγματος· τινος, ἀρμόδιος καιρός.

φιλοσοφῶ· σπουδάζω ἐπιστήμην, παρηκτινύομαι τι ἐπιστημονικῶς, φιλοσοφῶ.

φρημί· λέγω, διαβεβαιῶ, δισχυρίζομαι.

εὐπάσχω· εὐεργατεύομαι.

ἐλέγχω· ἐξελέγχω, φέρω εἰς φῶς, ἀποδεικνύω.

ὑπερβολή· ὑπέρβασις.

ἀγροῖκος· χωριάτης.

δεσποθῆς· γονδοκίρατος.

δέδοικα· φοβοῦμαι.

κέρας· κέρας καὶ μουσικὸν ὄργανον ἐκ κέρτος.

συσκευάζομαι· ἐτοιμάζω τὰς ἀποσκευάς μου.

ῥῶ· βρέχω.

ἄροτρα· χωράφιον.

ποῖ, πόθεν· εἰς ποῖον, ἀπὸ ποῦ;

καθήμι· καταβιβάζω.

Τί λέγεις σὺ; Ἄ σὺ λέγεις. Σὺ μὲν ἀκμή φιλοσοφεῖν, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφούντας ἐπανορθῶ. Ἐγὼ Ἀθηναίους, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, φρημί σοφοὺς εἶναι. Γῆν πάντες οἶδασιν ὅτι εὐπάσχουσα εὐποιεῖ. Οἶδα ὅτι χρήματα (ἐστὶν) ἡδὺ κατῆμα. Ἐνθυμοῦ τῶν εἰδότεων ὅτι λέγουσι καὶ ὅτι πράττουσιν. Ἐλεγγε σκυτὸν θετις εἶ, Ζήνων. Τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὁρίων εἰδοίκεσαν μὴ προκαταληφθεῖν. Ἡνίκα ἂν ὦρα ᾗ, σημανεῖ τῷ κέραι. Ἐκέρυζε τοῖς Ἕλλησι συσκευάζεσθαι. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ἡμῖν τὸ ψήφισμα. Ζεῦ, ὅσον τὰς ἐμὰς ἀρούρας. Ἀλλὰ δίδασκε εἶ τι ἔχεις σοφόν, μόνον τὸν λαμπτήρα· ἐγγὺς προσεγγιχάτω (ὁ δοῦλος). Τοῦτον οὐ μανθάνω ὅτι βούλεται λέγειν. Μακάριος θετις οὐσίαν καὶ νόον ἔχει. Φιλότακτόν πως πᾶν γυναικεῖον γένος. Πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν. Δεῖ αὐτὸν ἑαυτὸν μάλιστα φυλάττειν (τινὰ), ὅπως μὴ ἀδικήσῃ (τις). Οὐχ οἷόν τι ἄντι δικαιοσύνης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι (τινὰ). Ταῦτα μὲν οὕτως (ἐγχείτω)· ὦ φίλε Φαίδρε, ποῦ δὲ καὶ πόθεν; Θεαίτητε, διαῦρο παρὰ Σωκράτη. Οὐκ ἐς κόρακας; (ἐρρήσεις = δὲν πῃς ἐς τὸ διάβολο;) καταρῆ σὺ τῷ διδασκάλῳ; Ἐς κόρακας, ὡς ἀγροῖκος εἶ καὶ δεσποθῆς· εἰς κεφαλὴν σοι (ἐπιπέσει). Τὰ παρηγγέλματα ἔστω τοιαῦτα, ἄγε, εἰς τὰ δόξα, ἄνω

τὰ δόρατα, κάθες τὰ δόρατα. Ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἡ πάλας ἐξ ἀγροῦ (ἐλήλυθας); Ἰλλός γεγέννημαι προσδοκῶν, ὁ δ' οὐδέπω (= ἐλήλυθεν). Οἱ σύμμαχοι ἀρίστειον τῇ Ἀθηνᾷ (ἀνέθεσαν). Οἱ σύμμαχοι τὸν δῖμον ἀνδραγαθίας ἐνεκα (ἐστεφάνωσαν). Ὁ τι ἡδὺ (ἦν), τοῦτο καὶ καλὸν καὶ χρήσιμον κατέστη. Τίς γὰρ ἂν σοῦ γε ἰκανώτερος πείσῃ (εἶη); Τοῖς θεοῖς μεγίστη χάρις (ἔστω). Ποριυτέα μοι ἐδόκει (εἶναι).

Λεξικόν.

Ἐλεγεῖς δίδειν· πληγὰς ἐντείνειν.

διατάττω· κελύω, προτάττω.

εὐχολον· ῥῆδιον, εὐχερίς.

φρεῖω, ἀναχωρῶ· ἀπέρχομαι, ἄπειμι.

λέγω ψεύματα· ψεύδομαι.

ἀνοησία· μωρία.

σκομπίδι· σκύδαλον, καθαῖσμα μεταφορικῶς.

Ἐγὼ μὲν εἶμαι ἰατρός, σὺ δὲ δὴν εἶσαι. Ἐσεῖς μὲν πρίζετε, ἡμεῖς ὁμῶς γράφομεν. Ξεύρεις τὸν Εὐριπίδην πότε ἐγεννήθη καὶ πότε ἀπέθανε καὶ ποῦ; Σιώπα ἐσὺ καὶ μὴ μιλήξ. Σκουπίδι, ἐγὼ νὰ σοῦ σιωπῶ; Μᾶς λέγουν ἡμᾶς τὰς γυναῖκας ὅτι περνώμεν ἡσυχῇ ζωὴ. Σὲ ἔμαθεν ὁ κόσμος τί ἄνθρωπος εἶσαι. Γέρον, σὶ φοβοῦμαι μὴ ἔχῃς ἀνάγκην ἀπὸ ξυλῆατος. Τὸ νὰ κάμνῃ κένεις εἶναι δύσκολον, τὸ δὲ νὰ διατάττῃ εὐχολον. Εἶνε καιρὸς νὰ φύγωμεν. Δὴν συγχωρεῖται νὰ λέγῃ τις ψεύματα. Καλλίτερον εἶνε νὰ σιωπῇ κένεις παρὰ νὰ λέγῃ ἀνοησίας. Πρέπει νὰ μελετῶμεν τὰ μαθήματά μας. Μπορεῖ κένεις νὰ περάσῃ τοῦτον τὸν ποταμόν. Καθ' ὅσον μας εἶνε νὰ βοηθῶμεν τοὺς πτωχοὺς. Ἐδῶ, Νικόλα, κοντά μου! Ὑ τὸ διάβολο! Ὑ τὸν κόρακα! Ὁ Χάρος νὰ σὲ πάρῃ! Μή, καυμένε, κρῖμα τοῦ· καὶ ἐκεῖνον μάνη γέννησε. Δε' ὄνομα Θεοῦ, διὰ τὰ παιδιὰ σου, μὴ με πιράζῃς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β

ΣΥΝΘΕΤΟΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

33. Σύνθετος πρότασις λέγεται ἡ ἔχουσα πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκειμένου ἢ κατηγορούμενου ἢ ἀμφότερα ἢ καὶ προσδιορισμούς. Σωκράτης καὶ Πλάτων ἦσαν φιλόσοφοι· Σωκράτης ἦν ἀνδρείος καὶ σοφός.

τὸ θάρσος ἀμέλειά τε καὶ ῥαθυμία καὶ ἀπειθεία ἐμβάλλει· ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατήρ ἐταίρω τε καὶ φίλῳ ἡμεῖν· ἐπολιόρκει Μιλήτων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

Συμ. Σύνθετοι ὀνομάζονται αἱ ἀνωτέρω προτάσεις, διότι εἶνε συγχωνευμένοι καὶ οἰονεῖ συνηρημένοι προτάσεις, ἐν αἷς ὅρος τις τῆς ἀπλῆς προτάσεως ἀντὶ νὰ ἐπαναλαμβάνηται δις ἢ πολλάκις τίθεται ἅπαξ, καὶ οὕτως αἱ πλείονες τῆς μιᾶς ἀπλᾶς συγχωνεύονται εἰς μίαν σύνθετον πρότασιν, εἰς ἓν ὅλον ὁργανικόν, οἷον ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν Σωκράτης ἦν σοφός, καὶ Σωκράτης ἦν ἀνδρεῖος· Πλάτων ἦν σοφός, Πλάτων ἦν ἀνδρεῖος, λέγομεν διὰ μιᾶς συνθέτου προτάσεως: Σωκράτης καὶ Πλάτων ἦσαν ἀνδρεῖοι καὶ σοφοί· οὕτως ἀντὶ τοῦ ῥηθῆναι τὴν συμφορὰν φέρε, πρῶτος τὴν συμφορὰν φέρε, λέγεται ῥηθῆναι καὶ πρῶτος τὴν συμφορὰν φέρε κτλ.

34. Εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν ὅρων τῆς συνθέτου προτάσεως παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς·

α' Ἐπὶ πολλῶν ἐμφύχων ὑποκειμένων, ἂν μὲν εἶνε τοῦ αὐτοῦ γένους, τὸ κατηγορούμενον τίθεται πληθυντικῶς κατὰ τὸ γένος τῶν ὑποκειμένων, ὡς πατήρ καὶ υἱός εἰσι καλοὶ καὶ ἀγαθοί· μήτηρ καὶ κόρη ἦσαν καλαί· ἂν δὲ εἶνε διαφόρου γένους, τίθεται κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον γένος. Εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ ἀρσενικόν τοῦ θηλυκοῦ καὶ οὐδέτερου, τὸ δὲ θηλυκόν τοῦ οὐδέτερου, οἷον μήτηρ καὶ πατήρ καὶ κόρη ἦσαν ἀγαθοί· συνεληλυθότες ἦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολυά· μειράκια καὶ νεάνιδες καθήμενοι ἐθεῶντο.

β' Ἐπὶ πολλῶν ἀφύχων ὑποκειμένων διαφόρου γένους τὸ κατηγορούμενον τίθεται πληθυντικῶς κατ' οὐδέτερον γένος, ὡς λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέρατοι ἀτάκτως ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν· αἰδώς καὶ φόβος ἐμφυετα τοῖς ἀνθρώποις.

Συμ. Ἐπὶ ὁμογενῶν ἀφύχων ὑποκειμένων τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ τὸ αὐτὸ γένος, ὡς ἡ ὀργή καὶ ἡ ἀσυνεσία εἰσὶ κακαί· ὅταν ὅμως τὰ ὑποκείμενα θεωρῶνται ὡς πράγματα ἢ ὡς γυναικῆ ἢ ἄνθρωποι, τίθεται τὸ κατηγορούμενον κατ' οὐδέτερον γένος ἢ πληθυντικῶς ἢ καὶ ἐνικῶς ἐνίοτε, οἷον εὐγένειαί τε καὶ δυνάμεις καὶ τιμαὶ δηλὰ ἐστὶν ἀγαθὰ ὄντα· ἄερα καὶ καθαῖρα χρήσιμα· ἡ ἀρετὴ καὶ δικαιοσύνη πλείστον ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις (χρήμα δηλαδὴ).

γ' Ἐπὶ ἐμφύχων τε καὶ ἀφύχων ὁμοῦ ὑποκειμένων τὸ κατηγορού-

μενον τίθεται ἢ κατὰ τὸ γένος τῶν ἐμφύχων ἢ καὶ κατ' οὐδέτερον γένος. Ἡ τύχη καὶ ὁ Φίλιππος ἦσαν τῶν ἔργων κρείον· ἡ καλλίστη πολιτεία καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελθεῖν.

δ' Ἐπὶ δύο ἢ πλείονων ὑποκειμένων τὸ ῥῆμα ἢ τὸ συνδετικόν τίθεται ἀδιαφόρως ἢ πληθυντικῶς ἢ καὶ ἐνικῶς ἀνκνυόμενον εἰς τὸ πλησιέστερον ἢ σπουδαιότερον Σωκράτης ἦν φιλόσοφος καὶ Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης· Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς εἰς Κέρκυραν ἐστράτευσαν· ἐστρατήγει Λακεδαιμόνιος τε καὶ Διότιμος καὶ Πρωτέας βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κέρειον στρατόπεδον κτλ.

Συμ. Ἐπὶ δύο ἐνικῶν ὑποκειμένων ἢ ἐπὶ ἐνὸς δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τό τε ῥῆμα καὶ τὸ κατηγορούμενον τίθενται πολλάκις ἀντὶ δυϊκοῦ εἰς πληθυντικόν ἀριθμόν, ὡς εἰ δ' αὐτοί (=ὁμαίς Λάχης καὶ Νικίας) εὖρεται γεγονότε τοῦ τοιοῦτου (ἐπίστασθον), δότε παράδειγμα, τίνων ἤδη ἄλλων ἐπιμεληθέντες ἐκ φανῶν καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἐποίησατε· εἰπετο ἡμῖν ἑκάτερος· Μίνως καὶ Λεκοῦργος νόμους ἐθέτην· ἐγελασάτην γοῶν ἄμφω βλέψαντες ἐς ἀλλήλους.

ε' Ἐπὶ ὑποκειμένων διαφόρων προσώπων τὸ ῥῆμα τίθεται πληθυντικῶς κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ α' τοῦ β' καὶ τοῦ γ', τὸ δὲ β' τοῦ γ', ὡς ἐγὼ τε καὶ σὺ συμφωνοῦμεν· σὺ καὶ Θεόδωρος γράφετε· ἡμεῖς τε καὶ σὺ ἄπιμεν· σὺ τε καὶ οἱ μαθηταὶ μεμαθήκατε. Ἐνίοτε δὲ τίθεται κατὰ τὸ πλησιέστερον ὑποκείμενον, οἷον οἶδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σὺ ὅτι ἐνδοκίμει Περικλῆς· σὺ τε Ἐ.Ἰ.Ἰ.ν. εἰ καὶ ἡμεῖς.

Λεξικόν.

χρυσίον· χρυσοῦν νόμισμα, χρήματα.
ἀργύριον· ἀργυροῦν νόμισμα, χρήματα.
εὐδοκίμῳ· ἐπιτυχάνῳ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐπινοῶμαι, φημιζομαι.
σφῶ· ὁμαίς οἱ δύο.
μαίεα· μαίεσις, μαγειρικὴ τέχνη.

λαγχάνω· ἐκλέγομαι διὰ κλήρου, λαμβάνω τι κληρονομικῶς, διὰ κλήρου.
ᾄδω· τραγουδῶ, ψάλλω.
δοῖα· δόξα, δοξασία γνώμη.
σπένδω· κλείω συνθήκην διὰ σπονδῆς (ἁγιασμοῦ).

Ἀργύριον μὲν καὶ χρυσίον ἐστὶ μοι οὐ πᾶν πολλά, ἀργυροὶ δὲ καὶ χρυσοὶ οὐδ' ὀλίγοι. Ἡ τε πολιτικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία ἄξιον λόγου ἐστί. Νῦν θεασώ-

μειν. Τὸ γινῶθαι σαυτὸν καὶ τὸ σωφρόναι ἐστὶ ταυτὸν, ὥς τὰ γράμματα φησι καὶ ἐγώ. Οἶδα σαφῶς καὶ ἐγώ καὶ σὺ ὅτι εὐδοκίμει Περικλῆς. Ἐγὼ λέγω καὶ Σειῦθης τὰ αὐτά. Εἴσαι οἷοί τε ὑμεῖς ἐστέ καὶ οἷοι ἡμεῖς. Οὐτε σὺ οὐτ' ἂν ἄλλος ἀνθρώπων οὐδεὶς δύναται ἀντιπεῖν. Μεθ' ἡμῶν ἐνίκων οὗτοι οἱ ξένοι καὶ ἡμεῖς μετ' ἐκείνων. Δεινοὶ καὶ σοφοὶ ἐγὼ τε καὶ σὺ ἡμῖν. Ἐγὼ καὶ σὺ βαρεῖα συμφορὰ πεπλήγημεθα. Συμψωνοῦμεν ἐγὼ τε καὶ ὑμεῖς. Τὴν μαισίαν ταύτην ἐγὼ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐλάχομεν. Ἡμεῖς καὶ οἶδε οὐκ ἄλλην ἂν τινα θυναίμεθα ὥδῃν ᾔδειν. Ὑμεῖς καὶ ἐγὼ τὰδε λέγομεν. Οὐτε σὺ οὐτ' ἂν ἡμεῖς πράγμα. Οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην δοῖαν περὶ θεῶν ἔσχαμεν. Δημοσθένης μετὰ τῶν συστρατῆγων σπίνδονται Μαντινεῦσιν. Τῶς μείζονας τίνας λέγεις; οὐς Ἡσίοδος τε καὶ Ὀμηρος ἡμῖν ἐλεγέτην καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. Ἐπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάξος πιστοὶ ὄντες Κύρω καὶ ὑμῖν εὖνοι καὶ καλεῖουσι φυλάττεσθαι.

Λεξικόν.

Οἰκογένεια· οἰκία.

φανερώνω· δηλῶ, φράζω.

τριαντάφυλλον· ῥόδον.

ταξιδεύω διὰ πλοῖον· πλείω.

προγεγραμμένω· ἀριστ. αὐτῷ.

πρόγνυμα· τὸ ἄριστον.

τὸ αἰτίον· τὸ αἶτι.

ὀργίζομαι κατὰ τινας· δι' ὀργῆς ἔχω τινας, ἐν ὀργῇ ἔχω τινά.

βγάζω ἔξω· ἐξάγω.

Ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἀπὸ μεγάλης οἰκογένειας. Ἡμεῖς εἴμεθα ἀπὸ μεγίστην πόλιν. Ὁ μὲν πατήρ του ὀνομάζεται Λιογένης, ἀπὸ ποῖαν ὅμως μητέρα εἶνε δὲν ἔμπορῶ νὰ σᾶς πῶ (φανερῶσω). Οἱ στέφανοι δὲν ἦσαν ἀπὸ ἱα ἢ ἀπὸ τριαντάφυλλα, ἀλλὰ ἀπὸ μάλαγμα. Πόσας δραχμὰς ἔχει αὐτὸ τὸ βιβλίον; Δὲν εἶνε τοῦ καθενὸς νὰ πάγῃ εἰς τὴν Κόρινθον. Ὅτε ἐπρογεγραμμένον ὁ Ξενοφῶν, τοῦ ἤρχοντο τρεχῶτα δύο παλληκάρια. Εἶνε δύσκολον νὰ λέγῃ τις εἰς κοιλίαν, ὅπου δὲν ἔχει αὐτίκα. Ἄν δὲ εἴσετε οἱ δύο ἔχετε εὖρη αὐτὴν τὴν τέχνην, ἢ τὴν ἔχετε μαθημένην ἀπὸ κένεν, δείξατέ μὰς τὴν. Οἱ πολῖται ὀργίζοντο κατὰ τοῦ Περικλέους ὅτι δὲν τοὺς ἐβγάζεν ἔξω.

Τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ νοσεῖν, ὅταν μὲν ἀγαθοῦ τινος αἰτία γίγνηται, ἀγαθὰ ἂν εἴη, ὅταν δὲ κακοῦ, κακὰ. Τέχναι πᾶσαι καὶ σοφίσματα διὰ τὸν πλοῦτόν ἐσθ' ὑδρημένα. Κάλλος καὶ ἰσχύς διὰ τοῦ κακοῦ ξενικοῦντα ἀπρεπῆ φαίνεται. Δόξα καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν πρότερα ἂν εἴη. Αὐτὴ ὀργή τ' εἰς ἕνα φυχῆς τόπον εἰσθόντα μανία τοῖς ἔχουσι

γίνεται. Οὐκοῦτα τὸ ὅρ' ὑμῶν νῦν εἴτε χρὴ κακίαν εἴτ' ἀγνοίαν εἴτε καὶ ἀμφοτέρω ταῦτ' εἶπεν. Οὐδεμία πρᾶξις ἀγαθὸς ἂν ποιήσεις τοῖς ὅσας, εἰ μὴ ἐμπροσθεν (προτῆτερα) τοῦτο (=τὸ τοῖς ὅσας εἶναι) μεμελετηκότας εἶεν. Τὸ στρατεύμα ἐπορίζετο σῆτον (=τροφὴν) κόπτοντες τοὺς βοῦς καὶ ὄνους. Ὁ ὄχλος ἠθροίσθη θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην. Ἀφίκοντο εἰς Κοτύωρα, Σινωπέων ἀποίκους, οἰκοῦντας ἐν τῇ Τιβαρηνῶν χώρῃ. Ναυτικὰ ἐξηρτύετο ἡ Ἑλλὰς καὶ τῆς θαλάσσης ἀντίχοντο οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι (=Ἑλληνας). Ἐφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς, δεδιότες εἰς ἕκαστος μὴ συλληφθεῖν. Ἀσπαζεται πάντας ὃ ἂν περιτυγχάνῃ. Οὐδεὶς ἐκαμήθη τοὺς ἀπολωλότας πεινοῦντας. Βασιλεὺς πολλοὺς κολοάκευκεν ὃ ἂν συγγένηται.

Ἐγὼ καὶ ἡ ἀδελφὴ μου Μαρία πηγαίνοντες εἰς τὸ ἀμπέλι μας ἔχομεν εὖρη ἕνα εὖμορφο μαχαιράκι. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα ἀφ' οὗ πῦραν μαζί των εἰμένα καὶ τὸν μεγαλειότερον ἀδελφόν μου Σωκράτην μὲς πῦραν καὶ τοὺς δύο εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πατέρα μας, ὅπου εἴσαι εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ὥς ἀγιασθῇ τὸ ὄνομά σου, ὥς ἔλθῃ ἡ βασιλεία σου, ὥς γένῃ τὸ θέλημά σου καθὼς εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπαι καὶ εἰς τὴν γῆν. Ὁ Σωκράτης ἦτο κάλλιστος ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς τότε. Τὸ λειοντάρι καὶ τὸ αἰολογὸ βόσκουν μαζί, ἀλλὰ τὸ λειοντάρι καὶ ἡ λέαινα δὲν πηγαίνον μαζί εἰς τὸν ἴδιον δρόμον. Ὁ πλοῦτος, ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ κουφόνοια ὅταν εὐρεθῶν ὅλα εἰς ἕνα ἄνθρωπον, τὸν κάμνουν ἀνυπόφορον εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Σὺν ἀρχίσει νὰ πᾶς εἰς τὸ σχολεῖον, ἔχεις ἀνάγκην ἀπὸ βιβλίων καὶ νοῦν, ἀπὸ καλαμάρι καὶ νοῦν, ἀπὸ πλάκα (πινακίδιον) καὶ νοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΠΡΟΣΔΙΩΡΙΣΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

α' Περὶ προσδιορισμοῦ.

33. Προσδιορισμένη λέγεται ἡ πρότασις, ὅταν πλὴν τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορήματος ἔχῃ καὶ ἄλλας λέξεις, αἰτινὰς προσδιορίζουσιν ἀκριβέστερον τοὺς κυρίους ὅρους τῆς ἀπλῆς ἢ τῆς συνθέτου προτάσεως καὶ καλοῦνται προσδιορισμοί. Οὗτοι ἐπαυξάνουσι καὶ πλατύνουσι

νοῦσι τὴν πρότασιν, διὸ καλεῖται αὕτη καὶ ἐπηνυξημένη ἢ πεπλατυσμένη, ὡς ὁ φιλόσοφος Σωκράτης ἢ Ἀθηναῖος πολίτης· ὁ δὲ ἀσημοὶ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλειτίου υἱὸς ἰσχυρῶς ἐτάραττε τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων.

Συμ. Οἱ προσδιορισμοὶ μερικεύουσι τὴν γενικὴν ἔννοιαν ὅρου τινὸς τῆς προτάσεως καὶ ἀποτελοῦσι μετ' αὐτοῦ μίαν ἔννοιαν, οἷον Σωκράτης υἱὸς Σωφροτίσκου ἢ τὸ υἱὸς καὶ τὸ Σωφροτίσκου μερικεύουσι καὶ διακρίνουσι τὸ ὄνομα Σωκράτης ἀπὸ ἄλλους ὁμωνύμους.

36. Προσδιορίζεται δὲ τὸ μὲν ὑποκείμενον α' δι' ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, αἱ κακαὶ ἐπιθυμίαι ἐπιφέρουσι βλάβην· β' δι' οὐσιαστικοῦ, Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἢ Παισιανὲς τὸν δῆμον· γ' διὰ γενικῆς πτώσεως, ἀρχὴ σοφίας φόβος Κερῖον.

37. Τὸ δὲ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἴναι οὐσιαστικόν, προσδιορίζεται ὅπως καὶ τὸ ὑποκείμενον· ἂν δὲ εἴναι ἐπίθετον, προσδιορίζεται α' διὰ τινος πλάγιαι πτώσεως· ὁ ταῶς ἢ ἱερὸς τῆς Ἥρας· οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις ἐννοίαι εἰσιν· οὐκ εἰμὶ δεινὸς τῇ σοφίᾳ ἐκείνων· β' δι' ἐπιρρηματός· ὁ Θεοκυνδίδης ἢ σφόδρα στρυφνός.

38. Τὸ ῥήμα προσδιορίζεται α' διὰ τινος ἐπιρρηματός· σπεῖνθε βραδέως· β' διὰ τινος πλάγιαι πτώσεως, ἥτις εἰς τὰ μεταβατικὰ ῥήματα λέγεται ἀντικείμενον, οἷον ὠφελῶ τὴν πατρίδα, βοηθῶ τοῖς πτωχοῖς, ἐγέρμαι δόξης· γ' δι' ἀπαρεμφάτου· θάναμαι λέγειν· δ' διὰ μετοχῆς· παύομαι λέγων.

Συμ. Καὶ τὸ ἀντικείμενον δυνατόν ἐστι προσδιορίζεσθαι, ὡς καὶ πῶς ἄλλος προσδιορισμός· δι' ἐτέρου προσδιορισμοῦ, ὡς κινδυνεύω τὸν ἰσχυρὸν κίνδυνον· Θεοκυνδίδης ξενέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων· μίαν κακῶς ἐπράξας· οὕτω διαφερόντως ἦσαν κακοί, ὥστε... Ἀλέξανδρος ἢ υἱὸς Φιλίππου, υἱὸς Ἀμέντου, βασιλέως τῶν Μακεδόνων· οἷα αἱ οἱ εἰσιν τοῖς Ἑλλήσιν οὕτως ἄρα ἐπιφθόνως διακρίσθαι.

39. Οἱ προσδιορισμοὶ εἰναι ὀνομαστικοὶ καὶ ἐπιρρηματικοί· καὶ οἱ μὲν ὀνομαστικοὶ ἐκφέρονται δι' οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων ἢ δι' ἄλλων λέξεων οὐσιαστικὴν ἢ ἐπιθετικὴν σημασίαν ἔχουσιν, οἱ δὲ ἐπιρρηματικοὶ ἐκφέρονται δι' ἐπιρρημάτων ἢ δι' ἄλλων λέξεων ἐπιρρηματικὴν σημασίαν ἔχουσιν.

40. Οἱ προσδιορισμοὶ ἐκφέρονται καὶ δι' ὁλοκλήρου προτάσεως, ἥτις προσδιορίζει λέξιν τινὰ τῆς προσδιοριζομένης προτάσεως ἢ καὶ ὅλην τὴν πρότασιν, οἷον ἀνελεύθερός ἐστι πᾶς, ὅστις εἰς δόξαν ἀποβλέπει· Κῦρος ἔλεγε, ὅτι ἡ ὁδὸς εἴσοιτο πρὸς βασιλέα· κύνας τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι· ταῦτα ἐποιοῦν, μέχρι σκότος ἐγένετο· ἐπειδὴ τυφλὸς ἐστί, οὐχ ὁρᾷ, οὐκ ἀγαπᾷ, εἰ τὸ σῶμα σώσει· ἤξω, ἐπειδὴ διαπράξωμαι ἢ δέομαι· Σωκράτης οὐκ ἐπιτεν, εἰ μὴ διαφύγῃ.

Συμ. Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω προσδιορίζουσαι προτάσεις ἐκφράζουσιν ἐν συνόλῳ ἢ οὐσιαστικὴν ἢ ἐπιθετικὴν ἢ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν, οἷον ἡ α' προσδιορίζει τὸ πᾶς, καὶ ἐκφράζει ἐπιθετικὴν ἔννοιαν = ὁ πρὸς δόξαν ἀποβλέπων· ἡ β' τὸ ἔλεγε, καὶ = τὴν γεννησομένην ὁδὸν (οὐσιαστ.)· ἡ γ' τὸ κύνας τρέφεις καὶ = πρὸς ἀπόκρουσιν λύκων (ἐπιρρημ.)· ἡ δ' τὸ ἐποιοῦν, καὶ = μέχρι σκότους (ἐπιρρημ.)· ἡ ε' τὸ οὐχ ὁρᾷ, καὶ = ἔνεκα τῆς τυφλότητος (ἐπιρρ.)· ἡ ζ' τὸ οὐκ ἀγαπᾷ καὶ = τῇ τοῦ σώματος σωτηρίᾳ (οὐσιαστ.)· ἡ ζ' τὸ ἤξω, καὶ = μετὰ τὴν διάπραξιν (ἐπιρρηματικῶς), τὸ δὲ ἢ δέομαι προσδιορίζει τὸ ὑπονοούμενον ταῦτα, καὶ = μετὰ τὴν διάπραξιν τῶν δεόντων· ἡ η' τὸ οὐκ ἐπιτεν, καὶ = πρὸ τῆς δόξης (ἐπιρρηματικῶς).

41. Ἐκ τῶν δύο προτάσεων, ὧν ἡ μία προσδιορίζει τὴν ἑτέραν, ἡ μὲν προσδιοριζομένη λέγεται κυρία ἢ ἀνεξάρτητος, διότι ἐκφράζει τὸ κύριον νόημα καὶ δὲν χρησιμεύει ὡς προσδιορισμὸς ἄλλης προτάσεως, ἡ δὲ προσδιορίζουσα λέγεται ἐξηρητημένη ἢ ὑποτελής, διότι χρησιμεύει μόνον πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν καὶ συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας λέξεώς τινος ἢ ὅλης προτάσεως, καὶ ἡ ἐκ τῆς δὲ δὲν ἐκφράζει τέλειον νόημα, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κυρίας προτάσεως, ὡς ἀνελεύθερός ἐστι πᾶς (κυρία πρότασις), ὅστις εἰς δόξαν ἀποβλέπει ἐξηρητημένη, ὑποτελής· κύνας τρέφεις (κυρία πρότασις)· ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπερύκωσι ἀπὸ τῶν προβάτων (ἐξηρητημένη).

Συμ. Ὅπως δὲ προσδιορισμὸς τις προσδιορίζει ἄλλον προσδιορισμὸν καὶ οὗτος ἕτερον, οὕτω καὶ προσδιοριστικὴ ἢ ἐξηρητημένη πρότασις προσδιορίζει ἑτέραν πρότασιν καὶ αὕτη πάλιν ἄλλην, ὡς ἤξω (κυρία πρότασις), ἐπειδὴ διαπράξωμαι ταῦτα (ἐξηρητημένη προσδιορίζουσα τὴν κυρίαν), ἢ δέομαι (ἐξηρ-

τημένη προσδιορίζουσα τὸ ταῦτα τῆς ἐξηρημένης). Ποῦται δὲ ἐγκλίσεις τίθενται ἐν ἐξηρημέναις προτάσεσιν ὅρα εἰς τὸ Περὶ ἐγκλίσεων κεφάλαιον.

Λεξικόν.

κομιδῇ ἐντελῶς, ἀκριβῶς, ὁλῶς διόλου.	οἰκέτης· σπιτίσιος, ὑπηρέτης.
δέομαι· ἔχω ἀνάγκην, παρακαλῶ.	βάσανος ἢ δοκιμή, λυδία λίθος.
ἄρχω· κάμνω ἀρχήν, ἐξουσιάζω.	τὸ λεγόμενον· κατὰ τὴν παροιμίαν.

Ἔστι ταῦτα κομιδῇ γέλως, μᾶλλον δὲ ἀναισχυντία δεινή. Σὺ, ὦ Λάχης καὶ Νικία, εἶπατον ἡμῖν ἑκάτερος, τίς ὁ διδάσκαλος ἑκατέρω. Ὁ μὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου. Ὁ ἐγκαίρως σιγῶν κρείττων τοῦ ἐγκαίρως λαλοῦντος. Ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης ἦν Σταγίριτης. Ἦδε ἡμέρα ἀρξεί πολλῶν κακῶν τῇ Ἑλλάδι. Οἱ κάτω θεοὶ εἰσι δεινοὶ τιμωροὶ τῶν σφαλμάτων. Ἀλέξανδρος Μακεδῶν ἦν μέγας στρατηγός. Οἱ οἰκέται δεδοίκασι τὴν δεινὴν τοῦ δεσπότου ὀργήν. Ἡ ἀτυχία ἐστὶ τῆς φιλίας βάσανος. Τὸν Θεὸν φοβῶ, τοὺς γονέας τίμα, τοῖς νόμοις πείθου. Χρόνον φρίδου. Γένναται νικαῖαι ἦσαν τοῦ τυράννου φύλακες. Ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὁρᾷ. ἴσως τὸ λεγόμενον ἀληθές, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ. Ἐξετάσωμεν τὰ ἔργα τοῦ οἰκονομοῦ καὶ τοῦ στρατηγοῦ, ἵνα εἰδῶμεν, πότερον τὰ αὐτὰ ἐστὶν ἢ διαφέρει τι. Ἀκούσωμεν τί ἕκαστος ἐρεῖ. Τῶν ἑαυτοῦ ἕκαστος καὶ παιδῶν καὶ χρημάτων ἀρχουσιν. Αἱ τέχναι τὸ αὐτῆς ἑκάστη ἔργον ἐργάζεται. Ἀδελφοί γε (τοὺς δύο ἀδελφούς) ὁ Θεὸς ἐποίησεν ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ ἀλλήλοισιν ἢ χεῖρὲς τε καὶ πόδες καὶ ὀφθαλμούς. Ἀδύνατον πολλὰ τεχνώμενον (ἔχοντα πολλὰς τέχνας) ἄνθρωπον πάντα καλῶς ποιεῖν.

Λεξικόν.

κεττάζω ἐμπρός· προορῶ-ἔμαι.	κετηγῶ· θηρῶ.
προξενῶ τινί τι· ἐργάζομαι τινά τι.	μαλαγματένιος· χρυσός.
ποιῶ τινά τι.	εὐτυχῶ· εὖ πράττω.

Οἱ δύο ἄνδρες ἔγιναν φύλακες. Ὁ ἱπποκένταυρος μὲ δύο ὀφθαλμούς ἐβλεπε τὰ ἐμπρός καὶ μὲ δύο αὐτίς ἤκουεν. Ὁ Κριτίας καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους, πλείστα κακὰ ἐπροξένησαν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ὅταν ἡ γλῶσσα σφάλληται, λέγει τὴν ἀλήθειαν. Μερικοὶ μὲν ἀτραχί-

δοῦσαν, μερικοὶ δὲ ἐχόριον καὶ κύνεις δὲν ἠμποροῦσι νὰ στέκηται ἐς τὸ πόδι. Ἡμεῖς μὲν οἱ δύο ἐγράφομεν, ἐσεῖς ὅμως οἱ δύο σας ἐπαίζετε. Ὅποιος κυνηγεῖ πολλοὺς λαγούς κύνενα δὲν πιάνει. Νέος πλούσιος καὶ ἀγράμματος εἶνε σκλάβος μαλαγματένιος. Εἶνε γλυκὺ πρᾶγμα νὰ εὐτυχῇ τις, γλυκύτερον ὅμως εἶνε νὰ εὐεργετῇ.

Α' ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

42. Οἱ ὀνοματικοὶ προσδιορισμοὶ διαιροῦνται εἰς ἐπιθετικούς, εἰς τοὺς κατὰ παράθεσιν (ὁμοιόπτωτοι) καὶ εἰς τοὺς διὰ πλάγιον πτώσεως (πλῆγίπτωτοι).

α' Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί.

43. Ἐπιθετικοὶ λέγονται οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκπερόμενοι δι' ἐπιθέτων ἢ δι' ἄλλων λέξεων ἐπιθετικῶς λαμβανόμενων, οἵτινες συνδέονται μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἀποτελοῦσι μετ' αὐτῶν μίαν ἔννοιαν. Ἐκφέρονται δὲ οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί

α' δι' ἐπιθέτου· ὡς *μεγάλῃ πόλει, δίκαιος ἀνὴρ, ἐπιμελής μαθητής*.

β' δι' ἐπιθετικῶν μετοχῶν· ὡς ὁ *ἐπιμελούμενος μαθητής, ὁ λάμπων ἦλιος*.

γ' δι' ἄρθρου· ὁ *ἀνὴρ· αἱ γυναῖκες· τὰ δένδρα*.

δ' δι' ἐπιθετικῶν ἄντωνυμιῶν· τὰ *ἐμὰ πράγματα· ὁ σὸς πατήρ· οὗτοι οἱ λόγοι· ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος*.

ε' δι' ἀριθμητικῶν· *τρὶς χίλιοι στρατιῶται· πέμπτου ἔτος τουτί*.

ς' διὰ πλάγιον πτώσεως ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων ἐπιθετικῶν σημασίαν λαμβανουσῶν διὰ τοῦ προτασσόμενου ἄρθρου· ἢ κατὰ νόμους (=νόμους) τιμωρία· οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ῥήτορες· ὁ Ἀθηναίων δῆμος· ἢ ποίησις ἢ Ὀμήρου.

ζ' δι' ἐπιρρήματος, λαμβάνοντος διὰ τοῦ ἄρθρου σημασίαν ἐπιθετικῶν· οἱ *πάλοι ἄνθρωποι· Μωῦσης ὁ πᾶν*.

44. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται ἐτι

α' Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα σημαίνοντα ἐπιτέθειμα, τέξιν, ἔλ-

κίαν, ἔθνικότητα, κατάστασιν, οἷον ῥήτωρ, δικαστής, ιδιώτης, βασι-
λεύς, τέραντος κτλ., συναπτόμενα ἰδίως μετὰ τῶν ἀνὴρ, γυνή, ἄν-
θρωπος, οἷον ἀνὴρ ιδιώτης· ἀνὴρ ῥήτωρ· τέραντος ἀνὴρ· ιδιώτης ἄν-
θρωπος· ἄνθρωπος ὑπογραμματοεὖς· ἄνδρες δικασταί· ἄνθρωποι πολί-
ται· ἄνθρωπος τοξότης· γραῦς γυνή· γέροντες ἄνδρες· ἀνὴρ Πέρσης·
γεαγίας ἄνθρωπος (ὡς καὶ παρ' ἡμῖν γρηῖα γυναικα· γεωργὸς ἄν-
θρωπος· παπᾶς ἄνθρωπος).

β' Κύρια ὀνόματα προσδιορίζοντα τὰ οὐσιαστικά, πόλις, κόμη, νῆ-
σος, ποταμός, ὄρος κτλ., οἷον ὁ Ἄλφειος ποταμός· ἡ Μένδη πόλις· τὸ
Ἀργαῖον ὄρος· τὸ Αἰγάλεω ὄρος· ἡ Βόλβη λίμνη· ἡ Σαλαμὶς νῆσος.

45. Οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συμπληροῦσι πρὸς τὸ προσδιοριζό-
μενον κατὰ γένος ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· οἱ μῦθοι ἄνδρες· οἱ ἐν τῇ
σχολῇ μαθηταί· ἡ ἀριστεύουσα κόρη.

46. Πολλάκις τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν ὡς
ἐκ τῆς συγχνῆς χρήσεως ἢ ὡς εὐκόλως ἐξυπακουόμενον παραλείπεται, τὸ
δὲ ἐπίθετον ἢ ἡ ἐνκλήσις ἐπιθετικῶς λαμβανομένη λέξις προσλαμβάνει
χαρκατῆρα οὐσιαστικοῦ.

Παραλείπεται συνήθως α' ἄνθρωπος, ἀνὴρ, γυνή, παῖς, υἱός, πατήρ·
οἷον οἱ θνητοί (ἄνθρωποι)· οἱ λέγοντες = οἱ ῥήτορες· Ἀλεξιβιάδης ὁ
Κλειρίου (υἱός)· αὐτῶν ἡ τεκοῦσα γυνή = ἡ μήτηρ· τὰ κατὰ τὸν
πόλεμον (πράγματα)· οἱ περὶ τὸν Κέρρον (ἄνδρες). β' ἡμέρα, ὥρα,
χώρα, γῆ, ὁδός, τέχνη, χεῖρ, γνώμη, τέχνη· διὰ πολέμιας (ἢ φιλίας)
(γῆς) διέλθομεν· ἡ ἐπισοῦσα, τῇ ἰστεραία (ἡμέρᾳ)· ἡ ἐρημος, ἡ οἰκον-
μένη (γῆ)· ἡ ἐνθεῖα, τῇ ταχίστῃ (ὁδῷ)· ἡ πεπρωμένη (μοῖρα)· ἐξ
ἐρατίας, ἐπὶ ἰσῆς (μερίδος)· κατὰ γε τὴν ἐμὴν (γνώμην)· ἡ δεξιὰ,
ἀριστερά (χεῖρ)· ῥητορικὴ (τέχνη)· ἐπάτη (χορδή)· ὁ γαντικός, ὁ πι-
ζός (στρατός)· τὰ ἡμέτερα (πράγματα = πράγματα)· πολίτας (πληγὰς)
ἔλαβεν. Οὕτω καὶ τὸ τεσσαράκοντα παρὰ μίαν (40 πληγὰς παρὰ μίαν
πληγὴν)· τρία τάλαρτα καὶ χυλίας (δραχμὰς) εἴληφεν.

Σημ. Οὕτως, ὡς οὐσιαστικὰ λαμβάνονται καὶ τὰ οὐδέτερα τῶν ἐπιθέτων
ἐνάρθρωτος, ὡς τὸ καλόν (ἡ ὡραιότης)· τὸ ἀληθές (ἡ ἀλήθεια)· τὸ ἑλληνικόν (οἱ
Ἕλληνες)· τὸ πεζικόν (οἱ πεζοί).

47. Πολλάκις ἐν οὐσιαστικὸν δέχεται δύο ἐπιθετικούς προσδιορι-

σμούς, οἵτινες ἐκφέρονται ἀπυνδέτως μὲν, ἂν ὁ εἰς αὐτῶν μετὰ τοῦ οὐ-
σιαστικοῦ ἀποτελῇ μίαν ἔννοιαν, ὁ δὲ ἕτερος προσδιορίζῃ τὴν ὅλην
ταύτην ἔννοιαν, συνδέονται δέ, ἂν ἀμφότεροι ὁμοίως προσδιορίζωσι τὸ
κοινὸν οὐσιαστικόν, οἷον πολλοὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες· ἄθλιοι ἀπόμισθοι
ξένοι· ἐσχάτως κακὴ τύχη· ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς Ἰππίας· πολλοὶ
καγαθοὶ ἄνδρες· ἅλλη μία μόνη θουλεία ἐκούσιος λείπεται οὐκ ἐπο-
κείδιστος, αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ περὶ τῇ ἀρετῇ.

Λεξικόν.

ἐξεπίσταμαι· γνωρίζω καλῶς.

βιω· ζῶ.

βιω ζῶντ ἢ βίον· περὶ ζώην.

φροῦδος· ὁ προλαβὼν τὴν ὁδόν, ὁ ἀνα-
χωρήσας πρὶν.

φροῦδη ἐλπίς (ἐστι), παῖς χάθηκεν ἐλπίς.

ἐμβάς· σκανδαλίον, ὑπόδημα, παντούφλα.

ἐκδημος· ὁ μακρὰν τῆς πατρίδος.

ἐκδημος στρατεία· ἐκστρατεία μακρινή.

ἀνάτης· ἀνήφορος.

πολέμος· ἐχθρὸς ἐν πολέμῳ.

Ἔστιν ἐνταῦθα κρήνη ἡδεὺς ὕδατος καὶ ἄφθονος βρύουσα. Ἡ Φιλομάχη ἡ
μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου καὶ ὁ Πολέμων ὁ πατήρ ὁ Ἀγνίου ἀδελφοὶ ἦσαν. Πολ-
λῶν ὁ λιμός γίνεται διδάσκαλος. Οὗτος (ὁ Ἀστυάγης) τῶν ἐν Μήδοις πάν-
των ἑαυτὸν δεσπότην πεποίηκεν. Βάδιζε τὴν εὐθεῖαν (ὁδόν), ἵνα δίκαιος ᾖς. Ὁ
πολὺς ἄκρατος (οἶνος) ὀλίγα ἀναγκάζει φρονεῖν. Οὐκ ἔστι θνητῶν, ὅστις ἐξεπί-
σταται τὴν αὖριον εἰ βιώσεται. Τὴν εἰμαρμένην οὐδ' ἂν εἴς ἐκφύγοι. Διὰ μέ-
της τῆς πόλεως βεῖ ποταμὸς Κυδνὸς ὄνομα, εὖρος δύο πλεθρῶν. Ὅπως οὖν
ἔσσεσθε ἄνδρες, αἴτιοι τῆς ἐλευθερίας (= ὁρᾶτε ὅπως). Τρία ἐστίν, ἐξ ὧν ἡ πολι-
τεία συνέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ιδιώτης. Τὴν ἐναντίαν (ψῆφον) Λά-
χης Νικίᾳ ἔθετο. Τὸ τελευτῆσαι πάντων ἡ πεπρωμένη (μοῖρα) κατέκρινεν.
Φροῦδα τὰ χρήματα, φροῦδη χροιά, φροῦδη ψυχὴ, φροῦδη δ' ἐμβάς. Καὶ ἐκ-
δήμους στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν (χώρας) ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ
εἴησαν οἱ Ἕλληνες· οὐδὲ ἀπὸ τῆς ἰσῆς (μερίδος) κοινὰς στρατείας ἐποιῶντο.
Ἀνάτης ἐστὶν ἡ εἰς ἀρετὴν ἀγούσα (ὁδός). Διὰ πολέμιας (χώρας) διήλθομεν.
Πολιὰ (θρή) χρόνου μνήσεις οὐ φρονήσεως. Οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς (ἀγκύρας) ὄρ-
μας τοῖς πολλοῖς. Παῖτε τὸν κατάρτον, παῖτε πολλὰς (πληγὰς). Ὁ δεῖλαιος
τυπτόμενος ταῖς πλάτειαῖς (χερσὶ) ἔφρευεν.

Λεξικόν.

καταστροφή· λώθη, διαφθορά.

συναστρέφουμαι· συνομιλῶ, συγγί-
γνομαι.μεγαλειότερος· ἀδελφός· πρεσβύτερος
ἀδελφός.
γεροντότερος· γεραίτερος.

Πήγαινε τὸν ἴσιον δρόμον. Νὰ μὴ καταλάβῃ τὸ ζερβὶ σου χεῖρ τί κάνει τὸ δεξιόν σου. Τράβα μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν. Ὁ πιζικὸς στρατὸς ἀνέβαινε τὸν ἀνέφορον μετὰ πολλῆς δυσκολίας. Κατὰ τὴν ἰδικήν μου γνώμην δὲν ἔπρεπε νὰ πῆς τέτοια λόγια εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Ἐπεράσαμεν ἀπὸ ἐχθρικὴν χώραν χωρὶς νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ κανεὶς. Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι εἶναι καταστροφή ἐκείνων, μὲ τοὺς ὁποίους συναστρέφονται. Ὁ Διογένης ἀπὸ τοὺς συγχρόνους ὀνομαζέτο σκύλος (κύων). Ὁ μεγαλειότερος ἀδελφός του διωρίσθη διὰ ψευδοφωρίας ἑφορος τῶν σχολείων (ἐλαχεν ἑφορος). Μάθε καλῶς, ὅτι κανεὶς δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὴν μοῖραν. Αἱ γνώμαι τῶν γεροντοτέρων εἶναι πάντοτε καλλίτεραι ἀπὸ τὰς τῶν νέων. Ὅταν ἔλθῃ ἡ ἀνοιξίς, τὰ δένδρα πρασινίζουν. Πᾶς ἄνθρωπος δὲν λέγει ψεύματα. Ἰατρὸς ἄνθρωπος εἰς σοβαρὰς ἀρρωστίας ἀκολουθεῖ συνήθως τὸν πάντοτε δρόμον.

β' Οἱ κατὰ παράθεσιν προσδιορισμοί.

48. Παράθεσις λέγεται τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ παρατιθέμενον εἰς ἄλλο οὐσιαστικόν (ἢ προσωπικὴν ἀντωνυμίαν) ἀνευ συνδέσμου προσδιορίζει αὐτὸ ἐξαιρὸν ἰδίᾳ ἐν τῇ γνώρισίᾳ τούτου, καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς μίαν ἀναφορικὴν πρότασιν, οἷον Κῦρος ὁ βασιλεὺς (=ὃς ἦν βασιλεὺς)· Ἐγὼ ὁ στρατηγός· ἡ ἡμετέρα πόλις, ἢ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, τὴν οὐκέτι περὶ τῆς ἡμεροῦς ἀγωνίζεται· ἀλήθεια παρέστω σοὶ καὶ ἐμοί, πάντων χοῦμα δικαιοτάτον· ἐκ λόγων, κούφου προάγματος, ἐργῶ μίση καὶ ἐχθραὶ βαρέταται γίγνονται.

49. Ὡς παραθετικὸς προσδιορισμὸς τίθεται καὶ ἐπίθετον καὶ μετοχὴ ἐνέκθρως, οἷον Σόλων ὁ παλαιός· εἰσέχθη εἰς τὴν Ἀρταπάτα σκηρὴν, τοῦ πιστοτάτου τῶν Κύρου σκυλπιούχων· Βαβυλὼν ἡ πολυέχρους πάμματος ὄχλου πέμπει· ἐνταῦθα ἦν κρήνη ἢ Μίδου καλούμενη· τοὺς στρατηγοὺς, τοὺς πάντα πράττοντας.

Σημ. Καὶ αἱ λέξεις πόλις, ὄρος, ποταμός, ἀκρωτήριον, νῆσος, λίμνη τίθενται ὡς παραθετικοὶ προσδιορισμοί τῶν κυρίων αὐτῶν ὀνομάτων, οἷον θῆναι ἢ πόλιν· Ἀλφειὸς ὁ ποταμός· ἡ Λευκίμη τὸ ἀκρωτήριον· Τραγία ἡ νῆσος· Πάρνης τὸ ὄρος· Βόλβη ἡ λίμνη· ἀλλὰ καὶ τὰ κύρια αὐτῶν ὀνόματα τίθενται ἢ ὡς παραθετικοὶ προσδιορισμοί, οἷον ἡ πόλις οἱ Ταρδοί· ἡ νῆσος ἡ Σφακτηρία, ἢ ὡς ἐπίθετοι προσδιορισμοί, ὅταν τὸ κύριον ὄνομα καὶ τὸ προσδιοριζόμενον εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους· οἷον τὸ Περτελικὸν ὄρος· ὁ Εὐφράτης ποταμός· ἡ Μένδη πόλις.

50. Ἡ παράθεσις προεξγγέλλεται πολλάκις διὰ τοῦ τὸ μέγιστον, τὸ πάντων δεινότατον, τὸ γε ἔσχατον, τὸ πάντων θαυμαστότατον· τὸ κάλλιστον· τὸ τῆς παροιμίας· τὸ λεγόμενον κτλ., δι' ὧν τιθεμένων ἐν ἀρχῇ προεξγγελλτικῶς ἐκφέρεται κρίσις καὶ γνώμη ἐπὶ τῆς παραθετικῶς τιθεμένης προτάσεως, οἷον τὸ πάντων μέγιστον καὶ κάλλιστον, τὴν μὲν σὴν χώραν ἀνέκατομένην ὄρεας, τὴν δὲ τῶν πολεμίων μειονμένην· τὸ πάντων ἐναντιώτατον αὐτονομία, καθίσταται δεκαεχθρίας· σχολῇ γ' ἂν τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν λεγόμενον, ὃ γε τοιοῦτος ἂν ποτε ἔλοι (=κυριεύσῃ), πόλιν· τὸ τῆς παροιμίας, ὁρῶντες οὐχ ὁρῶσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν· ἀ.λ.λ' ἢ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν ἐορτῆς ἤκομεν καὶ ἰστεροῦμεν;

51. Ἐπίσης προεξγγέλλεται ἡ παράθεσις διὰ τῶν οὐσιαστικῶν τεκμήριον, κεφάλαιον, σημεῖον καὶ διὰ τοῦ θνοῖν θάτερον, ταῦτο τοῦτο ἐκφερομένη διὰ τοῦ γάρ, ὅτι ἢ καὶ ἀνευ τούτων· Ἀθηναῖοι περὶ χρηστῆς δόξης μάλλον ἐσπούδαζον ἢ περὶ χρημάτων· τεκμήριον δέ (=τοῦτο ἐστίν)· χρήματα γὰρ πλείστα ἐπὲρ φιλοτιμίας ἀνέλωσαν (=ὅπερ ἐστὶ τεκμήριον τοῦ μᾶλλον σπουδάζειν)· οὐδὲν ἐπίστευον ἐκεῖνοι· σημεῖον δέ, οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἤκον· εἰς ἡμᾶς κεφάλαιον τοῦ καλῶς ἀ.λ.λ.λοῖς ὀμιλεῖν· αἱ γὰρ κτήσεις ἀσφαλεῖς ἦσαν· δυοῖν δεῖ θάτερον, ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἢ παρτάσασιν ἀντηρῆσθαι αὐτὸ τοῦτο, τοὺς φίλους ἐν τοῖς κακοῖς χρή τοῖς φίλοις ὀμιλεῖν· ἐπὶ δὲ καὶ δι' ἀναφορικῆς προτάσεως προεξγγέλλεται ἡ παράθεσις· ὁ δὲ πάντων δεινότατός ἐστι (=εἶναι τοῦτο), ὅτι τοιοῦτος ὢν ὡς εἴρονες τῷ δήμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται.

52. Ἐπεξηγήσεις ἢ κατ' ἐπεξηγήσεων προσδιορισμοὶ λέγεται ἡ πα-

ῥάθεις· ἐκείνη, ἐν ἣ τὸ οὐσιαστικὸν μερικὴν σημασίαν ἔχον ἐπιζητεῖ προηγουμένην τινὰ γενικὴν ἔννοιαν, ὡς ὁ θάνατος τυγχάνει ὡς δυοῖν πραγμάτων διάλυσιν, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἀπ' ἀλλήλων· τὸ κοινώτατόν σε τῶν κακῶν πάντων δάκνει, πένια· ὁ κοινὸς ἰατρός σε θεραπεύσει, χρόνος.

53. Ἡ ἐπιζητήσις ἐκφέρεται καὶ δι' ἐπιθέτου καὶ δι' ἀπαρεμφάτου, οἷον ὡς θαυμασίως πέφυκε τὸ ἡδὺ πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίως ἔχειν, τὸ λυπηρὸν ὀρθὴ ἢ παροιμία, τὸ τὰς ἀπάσας (=λαβὰς) μὴ ῥῆδιον εἶναι διαφυγεῖν· κοινὸν ἀγαθὸν ἐστὶ τοῦτο χρηστός εὐτυχῶν· ἔτι δὲ διὰ μετοχῆς καὶ ὁλοκληροῦ προτάσεως, ἰδίᾳ ὅταν προηγῆται δεικτικόν τι ἢ ἀνκυρικόν, οἷον τὸ τῆς πόλεως ἥθος ἴδοι τις ἂν τοιοῦτον, ἀψευδὲς καὶ χρηστόν· οὐ ῥῆδιως ἄλλον τοιοῦτον εὐρήσετε, προσκείμενον τῇ πόλει· τοῦτ' ἐστὶ τὸ δεινόν, ὅταν τις εὐ ποιῶν κακῶς πάσῃ· ὅταν μάλιστα Δημοσθένους θρασύνεται, λέγων ὡς οὐκ ἐστὶν ἐπιεύθυνος διὰ τὴν ἐπίδοσιν, ἐκείνο αὐτῷ ἐποβάλλετε· οὐκ ἔχρην σε, Δημοσθένης... ἐκείνο ἰσχύει μέγα, πλούτος.

Σημ. Ὁ ἐπιζητηματικὸς προσδιορισμὸς ἐξαίρεται καὶ διὰ τοῦ λέγω, ὡς προσέκρουσ' ἀνθρώπῳ πονηρῷ, Ἀνδροτίονα λέγω· ἕτερον ἀπέκτεινε, Κτηδικλέα λέγω· τὸ δ' ὑμᾶς διατ' εἶπω, τὴν πόλιν λέγω.

54. Ἐπιμερισμὸς δὲ λέγεται ἡ παράθεσις, ἐν ἣ τὸ οὐσιαστικὸν σημαίνον ὅλον τι τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ δηλοῦντος τὰ μέρη αὐτοῦ, οἷον αἱ οἰκίαι, αἱ μὲν πολλαὶ ἐπιπετώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (ἄντι τῶν οἰκιῶν αἱ μὲν ...)· λῦπαι, αἱ μὲν χρησταὶ εἰσιν, αἱ δὲ κακαί· οὗτοι ἄλλος ἄλλα λέγει (τούτων ἄλλος)· λέγεται ψυχὴ ἢ μὲν ῥοὴν ἔχει, ἢ δὲ ἄροιαν.

55. Ὁ κατὰ παράθεσιν προσδιορισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ πτώσιν μόνον, τυχαίως δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν, ὡς κόλασι, δεινῷ θηρίῳ καὶ μεγίστῃ βλάβῃ ὁμῶς ἐπέμειξε· ἡ φύσις ἡδορῇ τινα οὐκ ἄμουνσον· ἐκείνο κερδαίνειν ἡγείται, τὴν ἡδορῇ· ἐστὶ ἡμῖν, οὐκ ἐπιθυμοῦμεν, φρονήσεως· Κῦρος ὁ βασιλεὺς· Τόμωρις ἢ βασιλεία· ὅταν δ' ἀναγέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, συνήθως μὲν τίθεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, σπα-

νίως καὶ εἰς δυϊκόν· οἷον Ἄγρις καὶ καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς πολλοὺς ὁ θυμὸς ὁ μέγας ὤλεσε· ἢ τ' ἀξυνεσία, δύο κακῶ τοῖς χρόμένοις.

Λεξικόν.

Ἀδ'· πάλιν, ἀφ' ἑτέρου.
ἀποκτείνω· φονεύω.
ὑπερορίζω· ἐξορίζω.
αἰσχροῦ· ἄσχημος, κακός.

τιτρώσκω· πληγόνω.
δίκην δίδωμι· τιμωροῦμαι.
τὸ μέλος· μελωδία.
ἐσθλός· ἀγαθός, καλός.

Τὸ σῶμα δεινὸν καὶ ἀνγκαῖα (ἀνγκαστικά, ἀπαραίτητα) παθήματα ἔχει, πρῶτον μὲν ἡδονήν, μέγιστον κακοῦ δέλεαρ, ἔπειτα λύπας, ἀγαθῶν φυγὰς, ἔτι δ' αὖ θάρος καὶ φόβον, ἄφρονε συμβούλῳ. Τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα (μὴ ἔχοντα γνῶσιν, νοῦν), εἰάν τῳ ἐμπεισόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν. Οὐκ ἐστὶ πένιας ἰσρὸν (νῆος), αἰσχίστης Θεοῦ. Σιγᾶν καὶ σωφρονεῖν αὖ φησι γρῆναι, δύο κακῶ μεγίστω. Ἄν τις ἀνδρὸς σῶμα τρώσῃ, κεφαλὴν ἢ πρόσωπον ἢ χεῖρας ἢ πόδας, κατὰ τοὺς νόμους φεύζεται τὴν τοῦ ἀδικηθέντος πόλιν. Τὸ δίκην δίδόναι μεγίστου κακοῦ ἀπαλλαγὴ ἦν, πονηρίας. Τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία αὕτη ἐστὶν ἢ ἐπονείδιστος, ἢ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι, ἢ οὐκ οἶδεν. Τοῦτο ὡς ἀληθῶς ψεῦδος καλεῖται, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ ἄγνοια ἢ τοῦ ἐψευσμένου. Δύο ἔτι λοιπά, ἢ τε σωφροσύνη, καὶ οὗ δὲ ἕνεκα πάντα ζητοῦμεν δικαιοσύνη. Τὸ μέλος ἐκ τριῶν ἐστὶ συγκεῖμενον, λόγου τε καὶ ἀρμονίας καὶ ῥυθμοῦ. Ἀσθενῶν μετὰ ποτέρου ἂν ἡδέως κινδυνεύοις, μετὰ σοφοῦ ἰατροῦ ἢ μετὰ ἀμαθοῦς; Ὡμῆτερ ἐσθλοῦ παιδός, Ἀλκμήνην λέγω, ἐξελθε. Προσέκρουσ' ἀνθρώπῳ πονηρῷ, Ἀνδροτίονα λέγω. Παρ' ὧν ἂν ἕκαστοι δύνωνται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήματα λαμβάνουσιν.

Λεξικόν.

ἔνεται ὁ ποταμός· ἐμ-ἐκβάλλει, ἐξ- | Μαύρη θάλασσα· Εὐξείνους Πόντος.
ἔχουσιν.

Ὁμιλεῖς περὶ χρημάτων, τὰ ὅποια εἶναι πρᾶγμα ἄστατον. Ὁ θάνατος εἶναι ἀποχωρισμὸς δύο πραγμάτων ἀπ' ἀλλήλων, δηλαδή τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

τος. Τὸ νὰ τιμωρῇται κανεὶς εἶνε γλυτωμὸς ἀπὸ ἐν μέγιστον κακόν, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν πονηρίαν. Ἀκόμη μᾶς ὑπολείπονται νὰ μάθωμεν δύο πράγματα, τὸ πότε νὰ δουλώμεν καὶ πότε νὰ σιωπῶμεν. Ἀπὸ τὰς οἰκίας μερικά μὲν εἶχαν πέσῃ, μερικά δὲ διατηροῦντο. Ἀλλ', ὦ φίλε, τούτων μὲν ἄλλος ἄλλα λέγει, σὺ δὲ πέ μᾶς τί λέγεις. Τῶν ἀνθρώπων τινὲς μὲν εἶνε καλοί, τινὲς δὲ κακοί. Καθῆκον εἶνε νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς εὐεργετοῦντας ἡμᾶς. Δὲν εἶνε εὐκολόν νὰ διαβῇ τις τὸν Ἄλυν ποταμόν. Ἄλυσ ὁ ποταμὸς χύνεται εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν. Ὁρεῖλάτε νὰ τιμᾶτε τοὺς μεγαλειτέρους σας. Δὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ κόλακος, ὁ ὅποτος εἶνε φοβερόν θηρίον καὶ μεγίστη βλάβη.

Λεξικόν.

Ἰθὺς· ὕβρις, αὐθάδης, προεβλητικὴ συμπεριφορὰ.
Λοίσθιος· ἰσχυρὸς, τελευταῖος.
Θριγκὸς· τὸ ἀνώτατον ἐξέχον μέρος, ἡ στεφάνη τοῦ τοίχου· μεταφορικῶς· ἐπισφράγισμα, ἐπικορωνίς.

εἰς-ἀφίκομαι· φθάνω.
ἐπιτηδεύμα· ἐνασχόλησις, ἐπάγγελμα, μέσον βιοποριστικόν, ἐν γένει καὶ συνήθειαι τινὶ πράξει.
ὄρεσθ· σαρκοβόρον πτηνόν.
χρῶμαί (τινι)· μεταχρρίζομαι (τινα).

Ἐκεῖνο, τέκνον, κάλλιον, ἰσότητα τιμᾶν. Τί ἄλλο πλὴν ὕβρις τὰδ' ἐστὶ, κρίσσω δαιμόνων (θεῶν) εἶναι θέλειν. Τοῦτο ἐγὼ παντάπασι διδασκὼν ἦμην εἶναι, τὸ ἐπιμελεῖν (τινα) ποιῆσαι. Τῆς, ὦ παῖδες, οὕτως ἐξ ἀρχῆς ἐπαίδευσον, τοὺς μὲν γραιτέρους προτιμᾶν, τῶν δὲ νεωτέρων προτιμηθῆναι. Τὸ λοίσθιον δέ, θριγκὸς (=ἐπικορωνίς) ἀθλίων κακῶν, δούλη γυνή, γραῦς (εἰς) Ἑλλάδα εἰσφύζομαι. Τὸ τῆς παροιμίας, ὄρωντες οὐχ ὄρωσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν. Τὸ δὲ πάντων θαυμαστότατον, ἐπικινῶσι μὲν ἅπαντες τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα, μιμεῖσθαι δὲ αὐτὰ οὐδεὶς πόλις θέλει. Εἰμὶ ἐπὶ τῷ βουλομένῳ, εἴην τε τύπτειν βούληται, εἴην τε, τὸ ἰσχυρὸν, ἀποκτεῖναι. Τὰ ὄρεα διεσπείροτο (ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις λαοῦ), τεκμήριον δέ, τῶν ὀρνίθων ἐπίλειψις σαρὴς ἐγένετο. Τῆς Κλεισθένης πολιτείας οὐκ ἂν εὗρομεν μᾶλλον συμφέρονσαν· τεκμήριον δὲ μέγιστον· οἱ γὰρ ἐκεῖνη χρῶμενοι παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβον. Ἀδολεσχεῖν δοκῶν καὶ ἀερωμετρέειν, καὶ τὸ πάντων ἀνοητότατον δοκοῦν εἶναι ἐγκλημα, πένης καλοῦμαι.

Ὁ ὁμοῖος πάντοτε εὐρίσκει τὸν ὁμοῖόν του. Ἔχετε μάθη, καλὰ τὸ γηισινόν σας μαθημα· Ἡμεῖς μὲν τὸ ἔχουμεν μαθημένον, ἄλλ' οἱ ἄλλοι συμμαθεταί μας θὰ τὸ μάθουν ἀκόμη. Θέλετε νὰ φάγητε τῶρα; Ὅχι, θὰ φάγωμεν μετὰ μὲν ὦ-

ρην, εἴην εὐχαιστέησθε καὶ σεῖς, μένετε νὰ φάγωμεν μαζί. Σᾶς εὐχαριστῶ¹ (ἐπαινῶ). Τῶρα θὰ πάγω νὰ εὗρω τὸν Σωκράτη, ὁ ὅποτος μὲ τὰ γυναικόπαιδά του μὲ περιμένει εἰς τὸ σπίτι του. Εἰς τὰ μικρὰ παιδία δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὴ προσηκόνωνται εἰς τοὺς μεγαλειτέρους των (οὐ θέμις μὴ οὐ προανίστασθαι τοῖς πρεσβυτέροις). Ὁ σκυλὸς εἶνε ζῶον πιστὸν καὶ φιλάνθρωπον. Ἐπιτήδεε δὲν σε εἰς ὕπνησα διὰ νὰ περνᾷς τὸν καιρὸν ὅσον τὸ δυνατόν γλυκύτατα. Τί ὦρα εἶνε; Ἐρωτᾷς τί ὦρα εἶνε; Μάλιστα. Εἶνε περὶ τὰ ξημερώματα. Τὸ νερὸ εἶνε προτιμότερον ἀπὸ τὸ κρασί· τόσον, ὅσον ἡ φρόνησις ἀπὸ τὴν μέθην. Ἡ Ἐριφύλη καὶ ὁ Νικίας εἶνε πλεῖο ἐπιμελεῖς ἀπὸ τὸν Κριτίαν. Ὅποιος σπείρει εὐεργεσίαν, θὰ θερίσῃ (συγκομιεῖ) εὐγνωμοσύνην. Ἔχουμεν δύο αὐτιά καὶ ἓν στόμα, διὰ νὰ δουλώμεν ὀλίγα καὶ νὰ ἀκούωμεν περισσότερα. Ὁρίστε μέσα, ἂν εὐχαιστέησθε (χωροῦτ' ἂν εἴπω εἰ ἡδομένοις ἡμῶν ἐσσι).

ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ

56. Εἰς τοὺς ὁμοιοπτώτους ὀνομαστικούς προσδιορισμοὺς ἀνάγονται τὸ τε ἄρθρον καὶ αἱ ἀντωνυμίαι καὶ συμφωνοῦσι πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν.

Α' ΑΡΘΡΟΝ

57. Τὸ ἄρθρον κατ' ἀρχὰς ἦτο δεικτικὴ ἀντωνυμία, ὡς φαίνεται συχνάκις ἐν τῷ ποιητικῷ λόγῳ· τὴν ἀρχικὴν τούτην σημασίαν διέτηρξεν καὶ ἐν τῷ πεζῷ ἁπτικῷ λόγῳ.

α' Ἐν τῷ ὁ μὲν—ὁ δὲ εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ γίνετ. *Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλειπὲν· ὁ μὲν (=οὗτος μὲν) γὰρ θνητός, ἡ δὲ (ἐκεῖνη δὲ) ἀθάνατος· ἀστείος εἶναι περὶ καὶ σεμνός· τὸ μὲν γὰρ (τὸ σεμνὸν εἶναι) τῇ τετραγνίδι πρέπει, τὸ δὲ (τὸ ἀστείον εἶναι) πρὸς τὰς συνουσίας ἀρμόττει. Καὶ ἄνευ τοῦ προηγουμένου ὁ μὲν. Ταῦτα ἀπαγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις, τοῖς δὲ ἐποφία ἦν, ὅτι πρὸς βασιλεῖα ἄγοι.*

1. Σᾶς εὐχαριστῶ· ἐπαινῶ ὑμᾶς. Οἱ παλαιοὶ ὅταν δὲν ἐδέχοντο τὸ προκτερόμενον εἰσιγον ἐπαινῶ· ὡς ἐπαινοῦντες τὴν κλῆσιν οὐχ ὁπισθεῖντο συνδειπνήσειν.

πείθουσι τὸν Σάδοκον τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσι, ὁ δὲ (οὗτος) πεισθεὶς αὐτοὺς ἐν Λαμβάνει· ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβριως ἐδήλυνεν.

β' Ἐν τῷ καὶ τὸν—καὶ τοῦτον, καὶ τὴν—καὶ ταύτην, καὶ τοὺς—καὶ τοὺτους, ἅτινα τίθενται ὡς ὑποκείμενα ἀπαρεμφάτου. Καὶ τὸν λέγεται ἀποκρίνασθαι καὶ τὸν εἰπεῖν, τὸν δὲ γελᾶσαι (οὗτος μὲν εἶπεν, ἐκεῖνος δὲ ἐγέλασεν).

γ' Ἐν τῷ τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τὰ, ὅταν ὁ λέγων δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύνῃται νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπα ἢ πράγματα. Ἐξέρχομαι καὶ ἀφικνοῦμαι εἰς τὸν καὶ τόν (πρὸς τὸν δαίνα καὶ τὸν τάδε)· εἶδαι τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι (τοῦτο κ' ἐκεῖνο νὰ κάμνῃ καὶ τὸ ἄλλο νὰ μὴ κάμνῃ· καὶ μοι κάλει μοι τὸν καὶ τόν).

δ' Ἐν τῇ φράσει πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον). Μικρά, ἃ πρὸ τοῦ μεγάλα ἦν, φαίνεται· ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ οὐ φασιν ἡμᾶς προέσθαι· πρῶτος διέταξε χωρὶς ἐκάστους εἶναι, πρὸ τοῦ δὲ ἀναμῖξ ἦν ὁμοίως ἀναπεφυμένα.

ε' Πρὸ τῶν ἀνθρωπίνων ἀντωνυμιῶν. Εὐθέκριτον καὶ τὸν (=τοῦτον) ὅς ἐστι διεσπότης τούτων εἶναι· δεῖ μισεῖν τοὺς (τούτους) οἷος περ οὗτος.

Σημ. Τὰ τὸ μὲν—τὸ δέ, τὰ μὲν—τὰ δέ, τῇ μὲν—τῇ δέ ἔχουσι καὶ ἐπιρρηματικὴν σημασίαν—ἀφ' ἑνὸς μὲν—ἀφ' ἑτέρου δέ, ἢ ἐν μέρει μὲν—ἐν μέρει δέ, ὡς ἐπορεύθησαν τὰ μὲν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι· τῇ μὲν ἀνοδῶν, τῇ δὲ εὐδοκῶν ἐκρήσομεν τὸ ὅρος· ἐπίσης μετὰ τοῦ μὲν—δὲ τὸ ἄρθρον ἔχει καὶ ἀόριστον σημασίαν, εἰλεγον τοῦ Κέρου ὁ μὲν τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν, ὁ δὲ τὴν πραότητα, ὁ δὲ τις καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος· γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος, ἄλλος δὲ τις ἐργάτης· τὰ μὲν (=ποτὲ μὲν) μιμῶσται τὴν προτεραίαν πολιτείαν, τὰ δὲ τὴν ὀλιγαρχίαν, τὸ δὲ τι καὶ αὐτῆς ἔχει ἰδιον· οἱ μὲν ἐτόξενον, οἱ δὲ ἐσφενδόων (τινὲς μὲν—τινὲς δέ).

Λεξικόν.

καλῶς φέρω τι· ὑπομένω, ὑποφέρω τι
καλῶς, προσηγόντως, δεικνύω εἰς τι
καλὴν συμπεριφορὰν.
ἐμπνέω· ἐμβάλλω, προσέτινω.
ἀστεῖος· κομψός, εὐτράπελος.
ἀρμολύω· ταιριάζω.

ἀπαυθαδίεσθαι· φέρομαι αὐθαδῶς.
ἡγοῦμαι τινος· προπορεύομαι, ὁδηγῶ,
μετ' ἀπαρεμφ. νομίζω, ὑποθέτω.
δηγρός· ἐνέχυρον.
ἄγω· φέρω, ὁδηγῶ (ἰδίᾳ ἐπὶ ἐμφύγιον).
χρυσόχοῶ· εἶμαι χρυσοχός, καὶ παρμ.

Οἷε χρυσοχοήσαντας ἀφίχθαι τοὺς
δε· θαρρεῖς πῶς ἐκόψαμεν νόμισμα
καὶ ἤλθομεν ἐδῶ·
δέναμα· ἡ ἐξ ἀσκήσεως προσγινομένη,
ἐσχὺς δὲ ἡ ἐκ φύσεως ὑπάρχουσα.

ἀνοδος· δυσανάβατος.
εὐδος· εὐανάβατος, εὐδιάβατος.
λαμβάνω δίκην παρά τινος· τιμωρῶ
τινα.
τοῖος· τοιαύτης λογίς.

Χαλεπώτερον ἐστὶν εὐρεῖν ἄνδρα τήχθα καλῶς φέροντα ἢ τὰ κακά· τὰ μὲν γὰρ ὕβριν (ἀνοίκειον, αὐθαδῆ συμπεριφορὰν) τοῖς πολλοῖς, τὰ δὲ σωφροσύνην τοῖς πᾶσιν ἐμποιεῖ. Τῶν πόλεων αἱ μὲν (τινὲς μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται. Ἴσως ὑμῖν ταυτί λεγὼν δοκῶ λέγειν ἀπυθλαδιζόμενος, τὸ δὲ οὐκ ἔστι τοιοῦτον. Ἐκ τούτου (μετὰ ταῦτα) ἡγεῖσθαι ἐκέλευε τοὺς Ἑρκάνους· καὶ οἱ ἡρώτων· τί δέ; οὐ γὰρ ἀναμένεις, ἔφακον, τοὺς ἡμέρους ἕως ἂν ἀγάγωμεν· καὶ τὸν ἀποκρίνασθαι λέγεται. τί δὲ (=συμβαίνει), ἢ δ' ὅς, ὁ Θρασύμαχος. Χρυσόχοήσαντας οἷε τοὺςδε νῦν ἐνθάδε ἀφίχθαι· Οἷς μὲν δίδωσιν, οἷς δ' ἀφαιρεῖται θεός. Οὐ πάσας γρὴ τὰς δοξὰς (δοξαίαιας) τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ· οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ. Οὐχ ὁμολογῶ ταῦτόν εἶναι δυνάμιν τε καὶ ἐσχύν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀπὸ ἐπιστήμης γίνεσθαι, τὴν δυνάμιν, ἐσχύν δὲ ἀπὸ φύσεως. Ἐν μὲν τοῖς συμφωνοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς οὐ. Τέχνην τῇ μὲν ῥηδίαν ἔχω, τῇ δὲ χαλεπωτάτην. Ἐξέρχομαι καὶ ἀφικνοῦμαι εἰς τὸν καὶ τόν. Ἐδαι τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι. τί δὲ τὰ καὶ τὰ πιπνύθως ὁ δαίνα οὐκ ἔλαβε δίκην παρ' ἐμοῦ; Χρήμασι μὲν ζημιῶμαι τόσοις καὶ τόσοις, τῇ καὶ τῇ δὲ ἀτιμίᾳ. Εἶδη ἔστι τόσα καὶ τόσα, τοῖα καὶ τοῖα. Ὡ μακάρις, σὺ δὲ χρυσόχοῇσιν ὄνῳ (=θὰ ἐκκινῆς χρυσὸν βουνά, θὰ εὕρισκας χρυσορυχεῖα).

Λεξικόν.

μεσάνεκτα· μέσαι νύκτες.

τὸ ἀμτέλι· τὸ κλέμα καὶ ὁ ἀμπελών.

ποῦ μὲν—ποῦ δέ· τῇ μὲν τῇ δέ.

ἐπηρέτης· θεράπων, τὸ θελυκὸν θερά-
[παινα.

Βγάζω ἀπὸ τοῦ σπιτί μου ἔξω περὶ τὰ μεσάνεκτα, καὶ πάγω νὰ εὕρω τὸν δαίνα καὶ τὸν δαίνα. Τὸ Ἀργαῖον ὅρος δὲν εἶναι ἀπὸ ἐν μέρους εὐκολανάβατον καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου δυσανάβατον, ἀλλὰ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη (πάντοθεν) εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναβῇ τις. Τὰ ἀμπίλια ἐκεῖνα ποῦ μὲν ἔχουν καλὸν γῶμα, ποῦ δὲ εἶναι ὀλότοιλα βράχος (=πέτρα). Ὁ διδάσκαλος διέταξε τοὺς μαθητὰς νὰ καθήνται, ἐκεῖνοι δὲ ἐκάθηντο καὶ ἡσύχαζον (ἡσυχίαν ἔγον). Ἐσὺ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκούσῃς τὸν ἄν

καὶ τὸν ἄλλον καὶ νὰ κάμνῃς τοῦτο καὶ ἐκεῖνο. Χαίμεν, ὕστερα τῶρα τὰ λές : (ἐμβρόντητι, εἶτα νῦν λέγεις : ὁ κύριος ἐκάλεσε τὸν ὑπηρέτην καὶ τὴν ὑπηρέτην, οὗτοι δὲ ἀμέσως παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν του (πρὸς ἄλλον αὐτῷ). Μὲ τ) νὰ λέγω ταῦτα ἴσως σὺ φαίνομαι ὅτι τὰ λέγω παίζων, τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν εἶναι ἔτσι. Προτίμα νὰ ἀφήσῃς εἰς τὰ παιδιὰ σου καλὴν θόξαν παρὰ πολλὰ χρήματα· διότι ταῦτα μὲν εἶναι πρόσκαιρα, ἐκείνη δὲ εἶναι ἀθάνατος. Οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριάς ἐμελετοῦσάν τὰ μαθήματα τῶν ποτῶν συζητούντες, ποτὶ δὲ ἡσυχάζοντες τὰ μὲν—τὰ δὲ—τινὲς μὲν ἐγελούσαν, τινὲς δὲ ἤκουον ματὰ προσοχῆς τὰ λεγόμενα.

Ἀρθρικὴ χρῆσις τοῦ ἄρθρου.

Προσφυγίωσις. Τὸ οὐσιαστικὸν ἄνθρωπον ὃν παρίστανε τι γενικῶς καὶ ἀορίστως, ὡς ἄνθρωπος εἶ (=οὐχὶ ζῶον ἢ φυτὸν κτλ), ἢ γενικόν τι διακρινόμενον ἀπλῶς ἀπὸ τῶν ἄλλων ὄντων· ὡς ἄνθρωπος ἦλθε (κάποιος ἐκ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, εἷς τῶν ἀνθρώπων, ἀόριστόν τι ἐξ ὀρισμένου γένους).

58. Τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν ἀρθρικὴν αὐτοῦ σημασίαν εἶναι ὀριστικὸν καὶ εἰδοποιόν.

α' Τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον καθιστᾷ τὸ οὐσιαστικὸν ἀπὸ γενικοῦ καὶ ἀορίστου ὀρισμένον (ἀτομικόν) καὶ γνωστὸν, οἷον ὁ ἄνθρωπος (οὐχὶ εἷς, κάποιος ἐκ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὁ γνωστός, ὁ περὶ οὗ ἐγένετο λόγος), ὁ ὑπηρέτης. Τὰ ζῶα· αἱ γυναῖκες· ἀντίλει ὁ θεός (ὁ Ἀπόλλων ἐχρησιμοδότησεν).

β' Τὸ εἰδοποιὸν ἄρθρον παρίστανε τὸ σύνολον τοῦ εἶδους, ὅπερ δηλοῖ τὸ οὐσιαστικόν, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός (=πάντες οἱ ἄνθρωποι, τὸ ἀνθρώπινον γένος)· δεικνὺς ὁ συκοφάντης (τὸ γένος τῶν συκοφαντῶν, πάντες οἱ συκοφάνται), χαλεπὸν ἢ γυνή (πᾶσαι αἱ γυναῖκες κτλ).

59. Τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν ἀρθρικὴν αὐτοῦ σημασίαν καθιστᾷ οὐσιαστικὸν πᾶν μέρος λόγου καὶ ἐμπροθέτους ἢ ἀπροθέτους πλάγιαι πτώσεις, οἷον ὁ δίκαιος (ἄνθρωπος, πᾶς δίκαιος)· οἱ δικαίοντες (=οἱ δικάζοντες)· οἱ δέγοντες (=οἱ ῥήτορες)· ὁ βονδόμενος (πᾶς ὅστις βούλεται)· τὸ ἀληθές (ἢ ἀλήθεια), τὸ καλόν (ἢ ὠραϊότης)· τὸ μεγαλοπρεπές· τὸ ὀπλιτικόν (=οἱ ὀπλιταί)· τὸ ἐλληρικόν (οἱ Ἕλληνες), ἢ ἐγώ

(ἄντωνυμία)· τὸ ἐμὸν (πρᾶγμα)· τὸ λέγω (ῥῆμα)· ὁ μὲν (σύνδεσμος) ἢ διὰ (πρόθεσις)· οἱ ἐν τῇ πόλει (ἄνθρωποι, πολῖται)· οἱ ἀφ' Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτορος ἦσαν ἀτελεῖς· κοινὰ τὰ τῶν φίλων· δεῖ φέρεται τὰ τῶν θεῶν· καλῶς τὰ τῶν θεῶν καὶ τὰ τῆς τύχης· ἔχει ἐν ἔτι· λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλετε, προαπόλωλε τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν.

60. Τὸ ἄρθρον μεταβάλλει εἰς ἐπίθετα πᾶν ἐπίρρημα καὶ οὐσιαστικὸν κατὰ πλάγιαι πτώσεις ἐμπροθέτους, ἢ καὶ ἀπροθέτους, ὡς ἡ ἄγαν (=ὑπερβολικῇ) ἐλευθερία εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλει (=μεταβάλλεται)· οἱ πάλοι ἄνθρωποι (οἱ παλαιοί)· αἵρεσθε ἡδὴ τὴν αὐτίκα ἀκινδύνως δουλείαν (τὴν προσωρινήν, στιγμιαίαν ἀκίνδυνον δουλείαν)· ὁ Ἀθηναῖος δῆμος (=ὁ Ἀθηναῖος)· αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναὶ (αἱ σωματικαί).

61. Ἄνευ ἄρθρου τίθενται τὰ ὀνόματα τὰ σημαίνοντα γενικόν τι καὶ ἀόριστον· γυνή τις χήρα ὄρνις εἶχε καθ' ἐκάστην ὥρον αὐτῇ τίκτουσαν (=γυνή τις, ὄρνις τις, ἐν ὥρῳ)· πρὸς ἐπίτασιν δὲ τῆς ἀοριστίας προστίθεται εἰς τὰ τοιαῦτα πολλάκις καὶ ἡ ἀόριστος τίς, ἄνθρωπος τις εἶχε δύο υἱούς· ὅταν ὅμως τὸ ὄνομα προαναφερθὲν ἐπαναλαμβάνηται, ἢ παρίσταται ὡς γνωστὸν, ἢ εἴνε ἀντὶ τῆς κτητικῆς ἄντωνυμίας, τότε τίθεται τὸ ἄρθρον οἷον ἀμφὶ κρέβας πρὸς κώμην ὅφ' κρείται, καὶ ὑδροφοροῦσας ἐκ τῆς κώμης πρὸς τὴν κρήνην γυναῖκα· καὶ κόρας καταλαμβάνει· ἐνταῦθα Ξέρξης, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἦτηθεῖς τῇ μάχῃ (τῇ γνωστῇ ἐν Σαλαμῖνι) ἀπεχώρει, λέγεται οἰκοδομησά ταῦτα τὰ βασίλεια· τοιοῦτος γίγνεται περὶ τοῦτο γυναικί· περὶ τοῦτο σπαντοῦ γυναικί, οἷους ἂν εἶξαι· περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοῦτο σπαντοῦ παῖδας· οὐ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων (τὸ ὀρισμένον)· οἱ Τρῶες ἀντεῖχον τὰ δέκα ἔτη (τὰ γνωστὰ καὶ περίφημα)· Ξεῖρας ὁ Ἀρκάς· Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος.

62. Τὰ κύρια ὀνόματα ὡς ὄντα οἰκοθεν γνωστὰ καὶ ὀρισμένα ἐκφέρονται ἄνευ ἄρθρου· Ξενοφῶν, Σωκράτης, Θεοκυδίδης Ἀθηναῖος· Δαρεῖος καὶ Παρσατίδης γίγνεται παῖδες δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος· ἀλλὰ τίθενται καὶ ταῦτα μετ' ἄρθρου, ὅταν παρίστανται ἢ ὡς γνωστὰ καὶ σημαντικά, ἢ ὡς προαναφερθέντα.

θέντα, ὡς ὁ Ὅμηρος (ὁ γνωστός) ὁ Ἀτρεΐδης· Κῆρον μεταπέμπεται (Δαρείος) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς· ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῆρος λαβὼν Τισσαφέρνην· ὁ δὲ Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῆρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ.

63. Τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἄνω ἄρθρου, πολλῶν ὁ ἴδιος γίγνεται διδάσκαλος· μέτρον δ' αὐτῷ οὐχ ἡ ἐνέργεια, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστὶ· τίθεται δὲ μετ' ἄρθρου, ὅταν πρίστανται ὡς ἡδὴ γνωστὸν ἢ ὠρισμένον, οἷον οὕτως ἐστὶν ὁ νόμος μου ὁ ἀγαπητός· ἐγὼ εἰμι ὁ σφάζων ἐμὰς· τὰς γὰρ ἐλεγον τὸ ἐξέλεγον τείχος· ἢ ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν ἰδιωμα τοῦ ὑποκειμένου, ὡς οὕτως ἐστὶν ὁ σφάζων· οὗτοι οἱ δεινοὶ εἰσὶ μου κατήγοροι· τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν.

Σημ. Ἀνέθρως τίθεται καὶ τὸ βασιλεύς ἐπὶ τοῦ βασιλείως τῶν Περσῶν καὶ τὸ δοτε ἐπὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων.

64. Ἀνέθρως τίθενται ἔτι

α' Τὰ συγγενείας ὀνόματα πατὴρ, μήτηρ, ἀδελφός, γυνή, παῖς· ἔτι δὲ πόλις, πατρίς, οἰκία, ὡς καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος· ἐπιτρέψεται αὐτῷ πατὴρ καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας· ὁμόνοιαν ἡμῖν πατὴρ τε εἶδεν φιλοῦν ὁμοροεῖ καὶ μήτηρ καὶ ἀδελφὸς ἀδελφῷ καὶ γυνὴ ἀνδρὶ· εἰς χεῖρας διδόναι· πρὸ ποδῶν ἵστασθαι.

β' Πολλὰ καὶ τὰ ὀνόματα γῆ, θάλασσα, οὐρανός, ἥλιος, σελήνη, βασιλεύς, γῆ, ἡμέρα, ἔως, διήγη, ἐσπέρα, ἀήρ, ἄστρα κτλ. τούτοις μόνον τοὺς θεοὺς ἡγοῦνται, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ γῆν καὶ ἄστρα καὶ οὐρανόν· περὶ μέσας γὰρ αὐτῶν ἅμ' ἑῷ· κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν· ἐπ' ἀσπίδα κλίτρον (ἐπ' ἀριστερά), ἐπὶ δόρυ κλίτρον (ἐπὶ δεξιᾷ).

γ' Πολλὰ καὶ τὰ ἀφηνευσμένα οὐσιαστικά, τὰ ὀνόματα τῶν ἀρετῶν, τῶν κακιῶν, τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἀρχὴ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἔχθρα δὲ ὕβρις· φόβος μνήμην ἐκπλήσσει, τέχνη δὲ αἶεν ἐλπίδος αὐδέν ὥφειλε.

Θέσις τοῦ ἄρθρου.

65. Τὸ ἄρθρον τίθεται ἐπὶ τοῦ παραθετικού προσδιορισμοῦ, οἷον ἡμεῖς οἱ στρατηγοί· Κῆρος ὁ βασιλεύς· σὺ ὁ αἴτιος.

66. Ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν συνδέχεται εἰς μίαν ἑνωσίαν μετὰ τοῦ ἐ-

πιθετικοῦ προσδιορισμοῦ τὸ ἄρθρον τίθεται ἢ πρὸ τοῦ ἐπιθέτου, ὡς ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, ἢ πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ ἡγουμένου καὶ πρὸ τοῦ ἐπιθέτου ἐπομένου, ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός, ἢ μόνον πρὸ τοῦ ἐπομένου ἐπιθέτου, ὅτε τὸ οὐσιαστικὸν θεωρεῖται ὡς ἀόριστόν τι, ἀνὴρ ὁ ἀγαθός (=εἷς ἀνὴρ, μάλιστα ὁ ἀγαθός)· οὕτω καὶ ἡ ἀγὼ πόλις· ἢ ἡ πόλις ἡ ἀγὼ· ἢ ἐν Μαραθῶνι μάχη, καὶ ἡ μάχη ἢ ἐν Μαραθῶνι· τὴν τε πόλιν διήρπασαν καὶ τὰ βασίλεια τὰ ἐν αὐτῇ.

67. Τὸ ἐπίθετον ἀναρθρον ὅν, ὅταν συνδέχεται πρὸς οὐσιαστικὸν ἑναρθρον, δὲν εἶναι ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἀλλὰ εἶναι κατηγορούμενον αὐτοῦ, οἷον ἀγαθὸς ὁ ἀνὴρ, ἢ ὁ ἀνὴρ ἀγαθός· ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην καταλείβουσι· Κῆρος ἦλθεν· ἔχων τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν μάχην καθίστατο· Ἀθησίλαος δὲ μάλα φαιδρῶ τῷ προσώπῳ ἐκέλευσεν.

Σημ. Τὰ ἐπίθετα ἄκρος, μέσος, ἑσχατος, ὡς ἐπιθετικοὶ μὲν προσδιορισμοὶ λαμβάνουσι τὸ ἄρθρον μετὰ ἀνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἐπομένου, ὅταν διακρίνονται ἄλλων οὐσιαστικῶν τοῦ αὐτοῦ εἶδους οἷον τὸ ἄκρον ὄρος, ἢ μέση πόλις, ἢ ἑσχάτη νῆσος (ὄρος, κείμενον εἰς τὸ τέλος ἄλλων ὀρέων· πόλις, κείμενη ἐν μέσῳ ἄλλων πόλεων)· ὡς κατηγορικὸι δὲ προσδιορισμοὶ ἐκφέρονται ἀνάρθρως μετὰ ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ, ὅταν διακρίνονται τῶν μερῶν τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, οἷον ἄκρον τὸ ὄρος ἢ τὸ ὄρος ἄκρον = τὸ ἄκρον τοῦ ὄρους, διήλθον διὰ μέσης τῆς πόλεως, ἢ διὰ τῆς πόλεως μέσης = μέσα ἀπὸ τῆς πόλεως· ἐν τῇ γῇ ἑσχάτη κεῖται ὁ ναός = εἰς τὸ ἑσχατον μέρος τῆς γῆς· ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ γενοσάμενοι = διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ δακτύλου τῶν.

Λεξικόν.

ἐ(ά)σθμαι· θεραπεύω.

ῥῆμα· σωτηρία, ἀπελευθέρωσις.

ἄρμα· πολεμικὴ ἄμαξις.

παλτόν· ἀκόντιον.

ἀποτίνω· πληρόνω, μετρῶ τὸ χρέος μου.

μεθέσθαι· μεθύσθαι· γίνεσθαι μέθυσος.

μείων· μικρότερος.

ἀλωτός· κυριευτός, εὐκόλος νὰ κυριευθῇ.

ἀμύνω· ἀπομακρύνω τι, ὑπερασπίζω, βοηθῶ.

δυναστεύω· εἶμαι δυνάστης, ἀσκῶ δυναστείαν, πρωτεύω, ἐπικρατῶ.

Μὴ τῷ κακῷ τὸ κακὸν ἰῶ. Οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντείχον ἐν τῇ πολιορκίᾳ. Θάνατος μέγιστον ρῦμα τῶν πολλῶν κακῶν. Ὁ τετρημένος πίθος ἐστὶν ἡ τοιαύτη βοηθία τοῖς πτωχοῖς. Ὁ σοφὸς ἐν αὐτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν. Κῦρος καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἄρματος τὸν θώρακα ἐνέδυ, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον τὰ παλὰ εἰς τὰς χεῖρας ἔλαβεν. Τὸ μέρος (=τὸ ὁρισμένον μέρος) τῶν ψήφων οὐ λαβὼν ἀπέτισε τὰς πεντακοσίας δραχμὰς. Δοκεῖ μέτριος χρόνος ἀκμῆς τὰ εἰκοσιν ἔτη γυναικί, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα. Ὁ παῖς πάντων θηρίων ἐστὶ δυσμεταχειριστότατος. Οὐ μόνον ὁ γέρον δις παῖς γίγνεται ἄν, ἀλλὰ καὶ ὁ μεθυσθεὶς. Δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα ἢ τοὺς πολεμίους. Νικᾷ ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων. Ἀπανθ' ὁ τοῦ ζητοῦντος εὐρίσκει πόνος. Τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον. Πᾶς τῷ ἀδικουμένῳ βοηθεῖται καὶ ἀμυνέται. Πᾶν τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι ὄνομασται. Ἀπαν τὸ χρηστὸν γνησίαν ἔχει φύσιν.

Λεξικόν.

Νίζω· νίπτω.	σπέρα, ἐν γένει δὲ ὁ μετὰ μεσημερίαν μέχρι ἐσπέρας χρόνος.
ἐκπλήττω· τρομάζω, ἐκδιώκω.	τὸ ἰωθιτόν· ὁ πρωτῖνος χρόνος, κατὰ τὸ πρωτόν.
τιτράω· τρυπῶ.	μέσον ἡμέρας· μεσημερία.
παίω· κτυπῶ.	γενειάσκω· ἀρχίζω νὰ βγάλω γενεά.
μηρός· τὸ μερὶ.	
ὁ νῶτος· ἡ ῥάχις.	
δείλη· ὁ περὶ τὴν ἐσπέραν χρόνος, ἐ-	

Χεὶρ χεῖρα νίξει, δάκτυλοι δὲ δακτύλους. Γέρον χωρεῖ μεθ' ἑτέρου νεανίου (=κάποιος γέρον ἔρχεται). Φόδος μνήμην ἐκπλήσσει. Ἀνθρωπός ἐστι ζῶον ἐπίπονον φύσει. Ἐπαιον τῶν μὲν μηρούς, τῶν δὲ χεῖρας, τῶν δὲ κνήμας, τῶν δὲ καὶ ἐπικυπτόντων ἐπαιον τοὺς τραχήλους καὶ τὰ νῶτα. Ἡμέρα ἡλίου πορεία ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς. Ἀμα ἔρθῃ ἐπιπίπτει ἐπὶ τὸν ἐχθρικὸν στρατόν. Ἐνκυμάχησαν μέχρι δειλῆς ἐξ ἰωθινοῦ. Μέχρι μέσου ἡμέρας ἐδήλωσαν τὴν γῆν. Ἐξ ἐνὸς σημείου οἱ τ' ἐνδον συνελαμβάνοντο καὶ οἱ ἐκτὸς κατεκόπησαν. Τοῦτο καὶ τῶν νῦν εἰσὶν οἱ κατενανόηκας καὶ τῶν παλαι. Ὅτι μὲν δὲ δεῖ βοηθεῖν πάντας ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως τοῦτο λέγει. Ἐθαφα ἄρτι γενειάσκοντα τὸν ἀριστον παῖδα τὸν ἀγαπητόν. Τὴν τε πόλιν διήρπασαν καὶ τὰ βασίλεια τὰ ἐν αὐτῇ. Ἐν τῇ μάχῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι ἐστρατήγηι Ἀριστάρδης ὁ Λυσιμάχου. Κῆτος ποταμὸς μέσον σχίζει τὸν Αἴμον. Ἡ πρόκλησις γέγονεν

ἐν τῇ ἀγορᾷ μέση. Ἐπ' ἄκρον ἀφικνεῖσθαι τὸ ζητούμενον. Τὴν συλλαβὴν λέγομεν τὰ ἀκρότερα στοιχεῖα (σύμφωνον καὶ φωνήεν). Κρίναι φίλους ὁ χαιρὸς ὡς χρυσὸν τὸ πῦρ. Τὸ νόσημα κατέσκηψεν εἰς ἄκρους πόδας καὶ χεῖρας.

Λεξικόν.

γεννῶ· τίκτω.	γυρεύω· ζητῶ, διώκω.
μοῦ καταβαίνει· ἐπέρχεται μοι, παρίσταται μοι.	ἔπειτ'· ἐγείρομαι τοῦ ὕπνου, ἐγρήγορα.

Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι στολισμὸς τοῦ προσώπου. Δημοκρίτος ἔλεγεν, ὅτι ὁ λόγος εἶναι σκία τοῦ ἔργου. Χεὶρ χεῖρα νίπτει, χεῖρες δὲ τὸ πρόσωπον. Τοῦτο ἔχουσι καταλάβη καὶ οἱ τωρινοὶ ἄνθρωποι καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιούς οἱ πολλοί. Εἶδον ἕνα νέον, ὁ ὅποιος μόλις ἀρχίζει νὰ βγάλῃ γενεά, νὰ περνᾷ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν ἀγοράν. Εἰς τὸτον βαθμὸν ἀνχιθεῖς ἔχει φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὥστε μήτε τῶν μεγαλειτέρων τοῦ τοῦς λόγους νὰ ἀκούῃ ἡθελε, μήτε ὁ ἴδιος ἔλεγε κανέν σωστόν πρᾶγμα. Σήμερον ἔγραφον ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ. Ἡ ἡμέρα εἶναι ὁ δρόμος τοῦ ἡλίου ἀπὸ ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν. Εἶναι εὐκολοπίεστον ἐκεῖνο, ὅπου ζητεῖται, ἐκφεύγει δὲ ἐκεῖνο ὅπου παρκαλεῖται. Μία χεῖρα γυναικα εἶχε μίαν ὀρνιθα, ἡ ὁποία τῆς ἐγεννοῦσε καθ' ἡμέαν ἐν αὐτόν· ἐπειδὴ δὲ τῆς κατέβη ἡ ἰδέα (ἐπῆλθεν αὐτῇ), ὅτι, ἐν τῆς δώσῃ περισσοτέρην τροφήν, θὰ γεννήσῃ καθ' ἡμέραν δύο αὐτά, τοῦτο τὸ ἔκαμεν ἡ ὀρνιθα ὅμως ἀφ' οὗ ἐπάχυνε, καὶ μίαν φορὰν τῆς ἡμέρας δὲν ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ. Ὅστις γυρεύει τὰ πολλά, χάνει καὶ τὰ ὀλίγα. Μόλις ὁ σαλπικτῆς ἐσῆλκεν τὴν μάχην, ὁ στρατηγὸς διάταξεν ἀμέσως τοὺς στρατιώτας εἰς τὰ ὅπλα. Στρέφον εἰς τὰ δεξιὰ. Στρέφον εἰς τὰ ἀριστερά. Σήμερον ἐξύπνησα μετὰ τὴν αὐγήν. Μαζὶ μετὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου (ἄμ' ἡλίου ἀνίσχοντι) ὁ στρατὸς ἐξεκίνησεν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ μετὰ τὸ σκοτάδι ἐφθασαν εἰς πόλιν μεγάλην ἐρήμην.

Β' ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

α' Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

68. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ α' καὶ β' προσώπου (ἐγώ, σὺ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) τίθενται ὡς ὑποκείμενα ῥημάτων μόνον ἐπὶ ἀντιθέσεως καὶ ἐν γένει ἐπὶ ἐμφάσει· οὐκ ἐγὼ σὶ ἀποκτενῶ,

ἅλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος· ἐγὼ Ἀθηναῖος, ὥσπερ καὶ οἱ ἅλλοι ἄνθρωποι, φημι σοφοὺς εἶναι· τί λέγεις σὺ; Ἄ σὺ λέγεις· ταῦτα δ' ἡμεῖς ὑμῖν εἶπομεν (οὐχὶ ἄλλος). Ἀντὶ τῆς ἐκλαπούσης ὀνομαστικῆς τοῦ γ' προσώπου τίθεται ἐπὶ ἀντιθέσεως καὶ ἐμφάσεως ἡ ὀριστικὴ ἀντωνυμία αὐτός· αὐτὸς ἐφη· ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὶ δὲ σφίζουσιν τοὺς νόμους· ἐπειδὴ ἐκεῖνοί τε ἀπέκρουσαν καὶ σφίς ἡσέχαζον, τοὺς στρατηγούς ἐν αἰτίᾳ εἶχον.

69. Τῶν πλάγιων πτώσεων οἱ μὲν ἐγγλιστικοὶ τύποι μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σέ τίθενται ἄνευ ἐμφάσεως, οἱ δὲ μακρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμὲ καὶ οἱ ὀρθοτονούμενοι σοῦ, σοί, σέ τίθενται μετ' ἐμφάσεως ἢ ἀντιθέσεως. Παῦσον πόρων με καὶ σέ καὶ πάσαν πόλιν· ἐγὼ ἡμᾶς κελεύω ἐμὲ μμεῖσθε· ζηλώ σέ μάλλον ἢ (ἐ)μὲ τοῦ μηδὲν φοροεῖν· μηδεμὴ πολυπραγμοσύνην προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς σε· ἐμοῦ μὲν θάνατον κατέγνωσαν, σέ δὲ ἐπήρυσαν (ἄνευ ἀντιθέσεως· θάνατόν μου κατέγνωσαν, ἐπήρυσάν σε).

70. Ὡς πλάγιαι πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου ἐπὶ ἐμφάσεως χρησιμεύουσιν αἱ πλάγιαί τῆς αὐτός.

β' Ὅριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία.

71. Ἡ αὐτὸς ἀνάρθρωτος τιθεμένη καθ' ἑαυτήν ἢ μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμίας, ὀρίζει καὶ διαστέλλει μετ' ἐμφάσεως τὸ μεθ' οὗ τίθεται ἀπὸ παντός ἄλλου· αὐτὸς ὁ διδάσκαλος εἶπεν (= αὐτός ἐφα· ἑαυτός του· ὁ ἴδιος)· αὐτὸν σὲ μάρτυρα σὺν τοῖς θεοῖς εἰδῶσι ποιοῦμαι· οὐκ αἰτοῦντων τῶν Ἀθηναίων αὐτὸς ἐκὼν κατέπεμψε τριηκόσια τάλαντα· ἅπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νοθευεῖν σοφοί, αὐτοὶ δ' (ἡμεῖς δ' αὐτοὶ) ὅταν σφαλῶμεν οὐ γιγνώσκομεν· αὐτοὶ ἐσμεν (μόνοι μας) κοῦπω ξένοι πάρεισιν.

Σημ. Ἡ αἰτός μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν ἐξαίρει τὸ μεθ' οὗ τίθεται ὡς σημαντικώτερον τῶν ἄλλων· ἠρήθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαιμόνα· δέκατος αὐτός (αὐτὸς μετὰ ἐννέα ἄλλων).

72. Τῆς αὐτός αἱ πλάγιαί πτώσεις τίθενται καὶ πρὸς ἐπαναληπτικῶν τῶν ἡγουμένων ἄνευ ἐμφάσεως, ὅτε λέγεται ἐπαναληπτικῇ Ἀστυάγῃ

μετεπέμψατο τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ· βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κύρειον στρατεύμα.

73. Ἡ αὐτός μετ' ἄρθρου σηκώνει τυττότητα—ὁ ἴδιος· οἱ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ἀνέξθήμεν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν γονέων ἀγαπώμενοι καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προσαγορεύοντες πῶς οὐ πάντων οὗτοι οἰκειότατοι; ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε.

Λεξικόν.

ἐπ-ήρето· ἐπηρώτησεν.

ἄωρον καὶ ἄμεινον· καλλίτερον καὶ ὠφελιμώτερον.

τίθημι νόμον· νομοθετῶ (ἐπὶ τοῦ νομοθέτου)· τίθεμαι νόμον (ἐπὶ πολιτῶν).

ἡλίθιος· μωρός, ἀναίσθητος.

ἐγκλήματα ποιεῖν· προβάλλω προφάσεις, εὐρίσκω σφάλματα.

οὐπω· ὄχι ἀκόμη· οὐκέτι· ὄχι πλέον.

προίεναι· προχωρεῖν.

μεταμέλει μοί τιτος· μετανοῶ διὰ τι.

ἀφίστημι· ἀπομακρύνω.

ἀφίσταμαι· ἀπομακρύνομαι, ἀποχωρίζομαι, ἐπαναστατῶ.

ἀξιῶ· ἔχω ἀξιώσεις, ἀπαιτῶ, θεωρῶ τι ἄξιον, καθιστῶ τινα ἄξιον.

σάφα· ἐπίρρημα τοῦ σαφούς· σαφῶς φανερώς, ἀσφαλῶς, βεβαίως.

Ἐπὶ ὑμεῖς ἐμοὶ οὐκ ἐθέλετε πείθεσθαι οὐδὲ ἔπεισθαι, ἐγὼ σὺν ὑμῖν ἔψομαι· οὗτοι μὲν ἄλλος ἄλλα λέγει, σὺ δὲ ἡμῖν εἰπὲ τί λέγεις. Ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν ἐπεικέσιν ἢ φυλοῖς εἶναι. Ὡ παῖδες, ἐντέλλομαι σφῶν μὴ ἐρίζειν, καὶ ἂν ποτε στασιάζητον ἀλλήλων, εὐθὺς διαλλάττεσθον καὶ συμβαίνετον. Εὖ σὺ τε πάντα εἶπες καὶ ἐπηνέσχευς ἡμεῖς. Λυκούργος ἐπήρето τὸν θεόν (Ἀπόλλωνα)· εἰ λῶν καὶ ἄμεινον εἴη τῇ Σπάρτῃ, πειθομένη, οἷς αὐτὸς ἐθήκει νόμοις. Πρὸς δὲ βασιλέα (Ἀρταξέρην) πέμπων ἡζίου (Κύρος), ἀδελφὸς οὖν αὐτοῦ, δοῖναι αὐτῷ (= αὐτῷ, Κύρῳ) τυττάς τὰς πόλεις μᾶλλον ἢ Τισσαφέρνην ἄρχειν αὐτῶν. Ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ. Ἡλίθιος ἦσθα, σάρ' ἴσθι. Κάμαυτῷ δοκῶ. Λέγεται Ἀπόλλων ἐκδεῖραι Μαρσύην ἐρίζοντά οἱ περὶ σοφίας. Ἐγκλήματα ἐποιῶντο, ὅπως εἰσὶν ὅτι μεγίστη (ὅσον τὸ δυνατόν μεγάλη) πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν. Ὁ Κλέαρχος ἐκόλαζεν αἰὶ ἰσχυρῶς τοὺς ἁμαρτάνοντάς τι, ὥστε καὶ αὐτῷ μεταχέλειν ἰσθ' ὅτι. Εἰ μὴ πιστεύεις αὐτῷ, ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ καὶ ἀκούσει αὐτῶν λεγούσης· Οὐχ οἷόν τε ἡμεῖς αὐτὸν ὄντα ἄλλους ποιεῖν ἐπιμελεῖς. Αὐτὸν σὲ

μάρτυρα σὺν τοῖς θεοῖς εἰδῶσι ποιοῦμαι. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐνθὲν μὲν ἐξέρχονται, αὐτοὶ μόνοι εἰσὶ, προϊόντες δὲ καὶ παραλαμβάνοντες τὰς πόλεις πλείονες γίνονται. Νῦν μόνω ἐσμέν ἐν ἐρημίᾳ φίλων. Τίς οὗτος; Αὐτός. Τίς αὐτός; Σωκράτης. Ἀνοιγέτω τις δόματ', αὐτὸς ἔρχεται. Ἐστρατήγει Νικίας τρίτος αὐτός. Ἡμεῖς αὐτοὶ ἡμεῖς αὐτοὺς καὶ ἐνικήσαμεν καὶ ἡττήθημεν. Ἀθηναῖοι πέμπουσι πρὸς τὰ ἀριστώτα χωρία Καλλίαν Καλλιᾶδου πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν. Ἀπειλοῦσι Βοιωτοὶ αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν.

Λεξικόν.

διαβάτης· παροδίτης.

προσφωνῶ· προσαγορεύω.

ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν· ἔστι μοι ἡ-
δομένο, ἡδύμαι.

καταλαμβάνω· ἐννοῶ, συνίημι, μαν-
θάνω.

μεγαλύνω· κυχάνω.

ἐξηγῶ· ἐξηγοῦμαι, ὑφηγοῦμαι.

ἐπὶ τῷ ὄρω· ἐπὶ τῇ συνθήκῃ· ἐφ' ᾧ.
ἐφ' ᾧ τε (μετ' ἀπαριμράτου).

Ὁ Κρόμος ὅτε ἐγύρευε τὴν Εὐρώπην, ἐρωτοῦσε ὅλους τοὺς διαβάτας· Λεγάτε μου ποῖος ἀπὸ ἐσῶς ἔχει ἰδῆ τὴν ἰδικὴν μου ἀδελφὴν. Ἀρ' οὐ (εἰπεῖ) ἐσεῖς δὲν θέλετε εἰς ἐμὲ νὰ παῖθησθε μηδὲ νὰ ἀκολουθεῖτε, ἐγὼ μαζὶ σας (σὺν ὑμῖν) θὰ ἀκολουθήσω. Οὗτος δὲ εἶπεν ὅτι ἐπιθυμοῦσε (εὐχ.) νὰ συνθηκολογήσῃ (σπένδεσθαι) ἐπὶ τῷ ὄρω (ἐφ' ᾧ) μήτε αὐτὸς τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀδικῇ, μήτε ἐκεῖνοι νὰ καίουν τὰ σπίτια. Ἐφοβεῖτο δὲ Κῦρος μήπως τοῦ (οἷ=πρὸς λύπην του) ἀποθάνῃ ὁ πάππος. Οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μήπως καὶ κατ' ἐπάνω τους (ἐπὶ σφῶς) ὁ στρατὸς ἐφορμήσῃ (χωρεῖν, ὑποτακτ.). Ἀρὰ γε δὲν σας φαίνεται ὅτι ὁ Δημοσθένης εἶνε πλεῖον εὐφραδὴς ἀπὸ τὸν Κικέρωνα; Ὅσοι εἰς τὴν ἰδίαν (εἰς μέαν καὶ τὴν αὐτὴν) οἰκίαν ἐμεγάλωσαν καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους γονεῖς ἀγαπῶνται καὶ τὴν ἰδίαν μητέρα καὶ τὸν ἴδιον πατέρα προσφωνοῦσι, πῶς οὗτοι δὲν εἶνε ἀπὸ ὅλους φιλικώτατοι (οἰκεῖται); Ἦσαν ὠπλισμένοι ὅλοι οἱ ἀκολουθοῦν τοῦ Κόρου (οἱ περὶ τὸν Κῦρον) μὲ τὰ ἴδια τοῦ Κόρου ὅπλα. Ἐὰν συναναστρέψῃσαι μὲ σοφούς, καὶ σὺ θὰ γίνῃς σοφός. Στάσου, παρακαλῶ, μὴ στιγμὴ (μικρόν μοι ἐπίσχες)· ἴσως νὰ μας ἐξηγήσῃς, ἂν βέβαια ἔχῃς καιρὸν. (εἰ γε σχολή τίς σοι ἔστι), τί εἶνε αὕτη ἡ ἱστορία (τί ποτ' ἐστὶν ὁ μῦθος), ὅπου εἶνε γραμμένη ἐπάνω εἰς τὸν πίνακα; Εὐχαρίστως, (οὐδεὶς φθόνος), φίλοι μου, ἀνέχῃτε τὴν εὐχαρίστησιν (εἰ περ ἡδομένοις ἡμῖν ἔστι) νὰ τὸ μάθῃτε ἀπὸ ἐμῶν· ἀλλὰ ἡ ἐξηγήσις ἔχει καὶ κατὰ κίνδυνον. Ὅταν τί (οἶσι τί); Διότι (ὅτι),

εἴην μὲν προσέζητε καὶ καταλάβετε τὰ λεγόμενα, φρόνιμοι καὶ εὐτυχεῖς θὰ εἴσθε, εἰ δὲ μή, ἀνότης καὶ δυστυχεῖς, καὶ θὰ περάσῃτε ἀσχημὴ ζωὴ (κακῶς βιώσεσθε).

γ' Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

74. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ β' προσώπου τίθενται ἐπὶ ἀμείσου αὐτοπαθείας (εὐθεῖα ἀντάκλασις), ἥτοι ἀναφέρονται ἀμέσως εἰς τὸ ὑποκαίμενον τῆς αὐτῆς προτάσεως ἐπὶ ταυτοπροσωπίας, οἷον *λοῦω ἐμαυτὸν· λοῦεις σαυτὸν· γινώθι σαυτὸν* (ἀλλὰ *λοῦω σε, λέγεις ἐμέ· ἐκλεία· οὐχ ὄρας ὅσην σαυτῷ τε κάμοι προσβालεῖς πεισθεῖς· ἐμοί; τὰ ἄριστα βουλεύεσθε ὑμῖν αὐτοῖς· διδωμί σοι ἐμαυτὸν· δοῦλον*).

Σημ. Σπανιώτατα ἐπὶ ταυτοπροσωπίας καὶ ἀμείσου αὐτοπαθείας τίθενται ἀντὶ τῆς αὐτοπαθεῖς αἱ πλάγιοι πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ α' καὶ β' προσώπου, μάλιστα ὅταν εἶνε ἀντίθεσις, οἷον *παῖσον πόρῶν με καὶ σὲ (ἀντὶ σαυτὸν) καὶ πᾶσαν πόλιν· ὄρω μ' (ἀντὶ ἐμαυτὴν) ἔργον δεινὸν ἐξείργασμένην· ζηλῶ σὲ μῦλλον ἢ μὲ (ἀντὶ ἐμαυτὸν) τοῦ μηδὲν φρονεῖν*. Τοῦτο γίνε-ται συνηθέστερον ἐπὶ τοῦ δοκῶ μοι ἀντὶ δοκῶ ἐμαυτῷ· τῷ ἔπρω ὅτι μὲν ἡδόμεθα, δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι· ἐγὼ μοι δοκῶ κατακείσεσθαι· ἡλίθιος ἦσθα, σάφ' ἴσθι. Δ. *κάμαντῳ δοκῶ* (τὸ πιστεύω καὶ ἐγώ).

75. Ἡ τριτοπροσώπου αὐτοπαθείας ἀντωνυμία τίθεται μὲν ἐπὶ ἀμείσου αὐτοπαθείας, ὡς *λοῦει ἐαυτὸν, λοῦσι σφῶς αὐτούς*· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐμείσου αὐτοπαθείας· ἥτοι τιθεμένη ἐν ἐξηρτημένῃ προτάσει ἀναφέρεται πλάγιως εἰς τὸ ὑποκαίμενον τῆς κυρίας προτάσεως ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, οἷον *ἐβόλετο Κλέαρχος ἅπαν τὸ στράτευμα πρὸς ἐαυτὸν* (Κλέαρχον) *ἔχειν τὴν γνώμην· βασιλεὺς τομιῖαι καὶ ἐμᾶς ἐαυτοῦ (βασιλέως) εἶναι· Ξενοφῶν τὸν κομάρχην ἤγε πρὸς τοὺς ἐαυτοῦ (κομάρχου) οἰκέτας*.

76. Ἐπὶ τῆς ἐμείσου αὐτοπαθείας ἀντὶ τῆς τριτοπροσώπου αὐτοπαθεῖς τίθενται ἐνίοτε αἱ πλάγιοι τῆς προσωπικῆς, οὐ, οἱ, ἐ, σφῶν, σφίσι, σφῶς, καὶ μάλιστα αἱ πλάγιοι τῆς αὐτός. Ἐφοβεῖτο Κῦρος μὴ οἱ ὁ πάππος ἀποθάνοι· ἀντίκα ἐδόκουν οἱ Ἕλληες βασιλεῖα ἀτά-

πτοίς σφίσι (ἀντὶ ἑαυτοῖς) ἐπιπεισέσθαι· οἱ δὲ λόγοι ἦσαν αὐτοῖς, ὡς αἰσχροὶ εἶη τοὺς μὲν πόρους σφᾶς (ἀντὶ ἑαυτοῖς) ἔχειν, τὰ δὲ κέρδη ἄλλους· λέγουσιν ὅτι μεταμέλῃ αὐτοῖς (μεταμέλειαν ἑαυτοῖς γένοιτο)· τῶν παρ' ἑαυτῷ βαρβάρων ἐπεμελίετο (Κῦρος) ὡς εὐνοϊκῶς ἔχοιεν αὐτῷ (ἀντὶ ἑαυτῷ).

Συμ. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἐν τῷ πληθυντικῷ καίονται καὶ ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ ἀμφότεραι εὐρίσκονται ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει, ὅσον χρὴ διαλεσσομένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αἰτήσεις ἔχθρας (πρὸς ἀλλήλους) ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι· ἀπίστως ἔχονσι πρὸς αὐτοὺς (ἀλλήλους) οἱ Ἕλληνες· φηνοῦντες ἑαυτοῖς μισεῖν ἀλλήλους.

77. Ἡ τρίτοπρόσωπος αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμία ἑαυτοῦ κτλ. ἑαυτῶν κτλ. τίθεται ἐνίοτε καὶ ἀντὶ τῶν τοῦ α' καὶ β' προσώπου, δηλουμένου τοῦ προσώπου ἐκ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως ἢ τοῦ υποκειμένου, οἷον εἰ μὴ προεξαγέστημεν, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς (ἡμεῖς αὐτούς) ἂν ἠδυνήθημεν· ἀποφαίρετε σκαιοτάτους ἑαυτοὺς (ἡμεῖς αὐτούς)· ἡμεῖς γὰρ χωρὶς τῶν ἀναγκαίων κακῶν αὐτοὶ παρ' αὐτῶν ἕτερα προσπορίζομεν.

78. Πρὸς μεῖζονα ἔμψασι τῆς αὐτοπαθεῖς προστίθεται πρὸ τῆς αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίας καὶ ἡ αὐτός· τὸν σοφὸν αὐτὸν αὐτῷ μάλιστα δεῖ σοφὸν εἶναι· αὐτοῖς πρὸς αὐτοῦ ἀπόλωλα.

Λεξικόν.

προνοῶ· φροντίζω ὑπὲρ τινος.

ἔχω· ἔσθασα, ἔχω ἔλθῃ.

ἰτέον· δεῖ εἶναι.

ἀντιστασιώτης· ἐπαναστάτης.

ἡδίων (ἡδύ), γλυκύτερον.

περιορῶ· περιορῶ, ἀδιαφορῶ.

ἐναλλάσσω· συμβιβάζω, φιλιόμαι.

φεύγοντες· ἐξόρισται.

καταλέω τὸν πόλεμον· καταπαύω

τὸν πόλεμον.

Ἐαυτοῦ κήδεσθαι ὁ προνοῶν ἀδελφεῷ. Γνωθὶ σαυτὸν. Τιμοκράτης ἐσφαζεν ἑαυτόν. Βούλου ἀρέσκειν πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον. Ἡξω ὡς ἀπάξω. ἡμεῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐμῆς ἀρχῆς. Οἱ μὲν νικῶντες τὰ ἑαυτῶν σώζουσι καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων προσλαμβάνουσιν, οἱ δὲ ἡττωμένοι ἀπὸ ἑαυτοῦ καὶ τὰ ἑαυτῶν πάντα ἀποβάλλουσιν. Ὁ πατήρ, Κλειώνυμος με καλεῖται σου δεηθῆναι σῆσάς· οἱ νὰ σώσης αὐτοῦ τὸν πατέρα. Οὐ τοῦτο πρῶτον ἡρώτα, πότερον λῆθον εἶη αὐτῷ (= ἑαυτῷ) πορευέσθαι ἢ μένειν, ἀλλ' αὐτὸς ἐκρίναν,

ἰτέον εἶναι. Πότερον γνώμην σαυτοῦ ἀποραίνεις, ἢ ἐμὲ ἐρωτᾷς; Κῦρος δεῖται αὐτοῦ (Ἀριστίππου τοῦ Θετταλοῦ) μὴ πρόσθεν καταλῦσαι (συμβιβασθῆναι, διαλλαγῆναι) πρὸς τοὺς ἀντιστασιώτας, πρὶν ἂν αὐτῷ (Κύρῳ) συμβουλευσῇται. Ἀρετὴ καθ' ἑαυτήν ἐστὶ καλὴ. Τί ἡδίων ἢ μηδὲν ἀνθρώπων κολακεύειν ἕνεκα μισθοῦ, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἰκανοὺς εἶναι τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι. Μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς. Οἱ Ἐπιδάμνιοι πέμπουσιν εἰς τὴν Κέρκυραν πρίστεις, δεόμενοι μὴ σφᾶς (ἑαυτούς) περιορᾶν, ἀλλὰ τοὺς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι.

Λεξικόν.

προτρέπω· καλύω, παρακαλεῖσθαι.

καλός· ἀγαθός, ἐσθλός, ἐπιεικής.

μαλόνω· ἐρίζω, μάχομαι, διαφέρωμαι.

συμβιβάζομαι· συμβιβάζω, συναλλάττομαι.

ἔχω σέβας πρὸς τινα· σέβω τινα.

φρασιδόν, πρέπον· εἰκός.

ξαναγίνομαι νέος· ἀνηθάσκω.

παίρνω τι μὲ μισθόν, μέτοικιον· μισθοῦμαι, δίδωμι τι μὲ ἐνοίκιον· μισθώ-

Πατέρα, ὁ Κλειώνυμος με προτρέπει νὰ σε παρακαλέσω νὰ τοῦ (οἱ) σώσης τὸν πατέρα σου. Θὰ ἔλθω μὲ σκοπὸν νὰ σῶς πάγω εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγὼ (αὐτός) νὰ πάγω εἰς τὴν ἰδικήν μου ἐπαρχίαν. Εἰς τὴν ἐξουσίαν μας εἶναι νὰ εἴμεθα καλοὶ ἢ κακοί. Δὲν ὑπάρχει κἀνίς ὅπου νὰ μὴ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτὸν του. Ὁ σοφὸς περιφέρει τὴν παρουσίαν του ἀπάνω του (ἐν ἑαυτῷ). Ἡμεῖς οἱ δύο (Δυῖκ.) ἀναμεταξύ μας δὲν μαλόνομεν καὶ ἀνμαλώσσομεν, εὐκολα συμβιβάζομεθα καὶ φιλιονόμεθα. Ἐσεῖς οἱ δύο εἴθε εἰδὼ καὶ δὲν ἦλθον ἀκόμη ξίνοι; Αὐτὸ εἶναι ἡμῶν τῶν δύο, εἰς ἐσῆς δὲ τοὺς δύο δίδομεν τὸ ἄλλο. Πρέπει ὁ σοφὸς νὰ εἶνε σοφὸς πρὸ πάντων εἰς τὸν ἑαυτὸν του. Ὅπου ἤθελον ἔχῃ σέβας (εὐχτ.) εἰς τοὺς θεοὺς, πῶς δὲν εἶναι ἐπόμενον ἐκεῖ ὅλα νὰ εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ καλὰς ἐλπίδας. Ἄν δὲν φυλάγῃς τὰ μικρά, θὰ χάσῃς τὰ μεγαλίστερα. Οἱ λαγοὶ φοβοῦνται τὴν ἰδικήν των (ἑαυτῶν) σκιά. Ὁ Θεὸς ὅλα τὰ ξεύρει, καὶ ἐκεῖνα ποῦ εἶναι καὶ ἐκεῖνα ποῦ θὰ γίνωνται. Θέλεις νὰ ἀρέσκητε εἰς ὅλους, ὅχι εἰς τὸν ἑαυτὸν σας μόνον. Οἱ στρατιῶται, ἀρ' οἳ ἐσκέφθησαν ἀναμεταξύ των, παρέδωσαν τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἑαυτοὺς των εἰς τὸν νικητὴν. Οἱ μὲν γέροντες λέγουσιν καίθε νὰ ξαναγίνωμεν νέοι, οἱ δὲ νέοι εἴθε νὰ γεράσκωμεν. Ὁ Ἀστυάγης ἐστείλε καὶ ἔφερε τὴν ἰδικήν του θυγατέρα καὶ τὸ παιδί αὐτῆς. Ἐγὼ ἐνοικιάζω τὸ ἄλογό μου καθ' ἡμέραν πρὸς δύο δραχμάς. Ὁ Φίλιππος ἐξηγόρασε τὸν Λίσιγνην μὲ μισθὸν (δοροδοκίαν).

δ' Κτητικά ἀντωνυμίας.

79. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ β' προσώπου (ἐμός, σός, ἡμέτερος, ὑμέτερος) τίθενται ἐν τῷ λόγῳ, ὅταν ἡ σχέσης τῆς κτήσεως ἐκφράσῃται μετ' ἐμφράσεως, ἄντι δ' ἐμφράσεως τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ὡς οἱ ἐμοὶ ὀφθαλμοὶ καὶ λόγοις ἢ τῶν σῶν εἴησαν· νόμιζε τὰ ἐμὰ σὰ εἶναι· τὴν σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω· σοὶ τοῦτο δίδωμι, ὅτι μου τὴν μητέρα τιμῇς.

80. Ἀντὶ τῆς τριτοπροσώπου κτητικῆς (ἐὼς ἀγρήστου παρ' Ἀπτι-καῖς καὶ τῆς σφέτερος σπηνίαξ) τίθεται ἐπὶ ἐμφράσεως μὲν ἡ ἐκείνου ἐκείνων, ἄντι δ' ἐμφράσεως ἡ αὐτοῦ αὐτῶν· ὅταν δὲ ὑπάρχῃ ταυτοπροσωπία καὶ ἀντὶ τῶν τριῶν προσώπων τῶν κτητικῶν τίθεται καὶ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς ἡτοῦ φροντίζω τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμῶν τοῦ κινδύνου· ἀφικροῦνται παρὰ Ἀ-ριαῖον καὶ τὴν ἐκείνου στρατιάν· γιγνώσκω αὐτοῦ τὴν ἀνδρείαν· καὶ ἐπὶ τοῖς σπαντοῖς κακοῖς κατὰ τοῖς ἐμοῖς γελᾷς· οὐ λόγους ἐμῶν τοῦ λέγω· ὁ Κύρος συγκαλεῖ εἰς τὴν ἐαυτοῦ σκηνὴν τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν ἐπτά· τὴν ἐμὴν τέχνην ἐξετάζων πρὸς τὴν σπαντοῦ (ἀντὶ σῆς) σκόπει, καὶ εὐρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς· ψυχῆς ἐπι-μελοῦ τῆς σπαντοῦ.

Συμ. α'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εὐρίσκονται καὶ συνημμέναι μετὰ τῆς αὐτῶν αὐτοῦ, ὡς τὰ ἐμέτερα αὐτῶν κομμεῖσθε· οἱ κόσμοι τὸ σφέτερον α' τῶν ἡθος ζητοῦσι· τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον ἐξέταξε· πολλὰ ἀπὸ τῆς ἡμέτερας αὐτῶν μέλ-λομεν πλεῖν.

Συμ. β'. Πολλάκις τὸ ἄρθρον ἀναπληροῖ τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ὡς Κύρος καταπνέσας ἀπὸ τοῦ ἄρματος (τοῦ ἑαυτοῦ) τὸν θώρακα (τὸν ἑαυτοῦ) ἐνέεικε, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον τὰ παλὰ εἰς τὰς χεῖρας ἔλαβεν.

ε' Ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίας.

81. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία σημαίνει ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν ἢ πᾶθος δύο ἢ πλειόνων ἐρίοντιν ἀλλήλοις· λυσίτελει ἐμὴν ἢ ἀλλή-λων δικαιοσύνην καὶ ἀρετήν· Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι ἐπολέμη-σαν πρὸς ἀλλήλους.

Λεξικόν.

τὸ ταπεινόν· ἡ ταπεινοροσύνη, τα- πεινότης.	ζω τὸν ὀφθαλμόν.
σεμνύνεμαι· καυχῶμαι, κομπάζω, φαί- νομαι σεμνός, σοβαρός.	προσίτω· ὡς πλησιάσῃ.
ἐκκόπτω τὸν ὀφθαλμόν· κτυπῶν βγά-	τὸ στίφος· τὸ ἐστιβασμένον, πλῆθος, ὄμιλος.
	εἰώνημος· ἀριστερός.

Ἐγὼ τε καὶ οἱ ἐμοὶ γονεῖς πολλῶν βελτίους ἐσμὲν σοῦ τε καὶ τῶν σῶν. Ἡ ἐμὴ μήτηρ πρεσβυτέρη ἐστὶ τῆς σῆς. Τὸ σὸν ταπεινόν, ἂν σὺ σεμνύῃς, καλὸν φανεῖται. Πάτερ, σός εἰμι. Ἐγὼ ἐμός εἰμι. Τὸν ἄνδρα τόνδε, ἐμὸν λέγω πα-τέρη, κατέκτεινεν οὗτος ὁ παμμίαρος ἄνθρωπος. Ψυχῆς ἐπιμελοῦ τῆς σεαυ-τοῦ. Δικαιότερον τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἔχειν ἢ τούτους. Τοὺς σφετέρους αὐτῶν παῖδας εἰς ἐτέρους οἴκους εἰσποιούσι (παρέχουσιν εἰς υἱοθεσίαν). Δεῖ ἐφ' ὧν εἶναι διδόναι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν οἷς ἂν βούλησθε. Ἀλλ', ὦγαθέ, ἡμέτερα αὐ-τῶν ἔργα οὐδέτερος ἔχει λέγειν. Μᾶλλον πιστεύετε τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἢ τοῖς τούτου λόγοις. Ἐκκόψαι γὰρ κόραξ τὸν γὰρ σὸν ὀφθαλμόν τοῦ πρέσβειος (=τὸν ὀφθαλμόν σοῦ τοῦ πρέσβειος). Κύρος ἀποθνήσκων ἔλε-γεν· «Εἴ τις ὄμμα τοῦμὸν ζῶντος ἐτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω» (=ὄμμα ἐμοῦ ζῶντος). Τοὺς τοιούτους ἑαυτῶν τε καὶ ἀλλήλων οἶσι ἂν τι ἐορακέναι ἄλλο πλὴν τῆς σκιάς· Ὑμεῖς δέ, ὦ μακάριοι, οὔτε ἑαυτοῖς οὔτε ἀλλήλοις ὁμολογεῖτε. Ἦγούντι ἀλλήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι ἢ φύσει ἢ τύχῃ. Κύ-ρος καθορᾷ βασιλεὺς καὶ τὸ ἀμφ' ἐκεῖνον στίφος (=τὸ περὶ αὐτόν). Εἶχε τὸ μὲν δεξιὸν Μένων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τὸ δὲ εὐώνυμον Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου. Ἀπέχετε τῶν ἀλλοτρίων, ἵνα ἀσφαλέστερον τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέρους αὐ-τῶν κικτῶσθε.

Οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι, ἐὰν καὶ σένη, νομίζεις ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ ἔχουν ἰδῆ (ἀπαρέμφ. παρακειμ. μετὰ τοῦ ἂν) ἄλλο τι καὶ τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ ἀλλήλων πλὴν τῆς σκιάς· φρόντιζε διὰ τὴν ἰδικήν σου ψυχὴν. Ἐσεῖς θὰ πάρητε (κο-μμεῖσθαι) τὰ ἰδικά σας πράγματα, καὶ ἡμεῖς τὰ ἰδικά μας. Τόσον (ἐπίσης) φρον-τίζω διὰ τὴν ὑπόληψιν ἐκείνου, ὅσον διὰ τοὺς ἰδικούς μου κινδύνους. Τὰ ἰδικά μου ῥάτια θὰ ἦσαν (εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν) καλλίτερα ἀπὸ τὰ ἰδικά σου. Πί-στευε ὅτι τὰ ἰδικά μου εἶνε ἰδικά σου. Τὴν σιωπὴν σου θὰ πάρω ὡς παρα-δοχὴν (συγχώρησιν θήσω). Καλλίτερα πιστεύετε εἰς τοὺς ἰδικούς σας ὀφθαλ-μούς παρὰ εἰς τοὺς λόγους τούτου. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι οὔτε εἰς τὸν ἑαυτόν

τους οὔτε ὁ ἓνας μὲ τὸν ἄλλον συμφωνοῦσιν (ὁμολογοῦσιν). Ἀνάχαρις ὁ Σκύθης ἔλεγεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐχθροὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς ἑαυτοὺς των. Ποῦ τρέχει (θεῖ) ὁ ἰδικός σου φίλος; Ἀκόμη ἐπὶ πολλὸν καιρὸν θὰ τρέχη κατόπιν ἐνδὲ λαγοῦ (μεταθεύσεται λαγῶν), τὸν ὅποτον δὲν πιστεύω νὰ τὸν πιάσῃ. Τὰ ἰδικὰ σκεῖψα ἂν εἶναι ἀκονισμένα, θανείσκατέ τὰ μακ. "Ὅσοι λαχταροῦν νὰ ζοῦν, τοὺς τραβᾷ χωρὶς νὰ θέλουν ἀπὸ τὸ σκέλος των ὁ Χάρων, καὶ εἰς τὴν βάρκαν του τοὺς ὁδηγεῖ. Σοῦ οἶδω ἐγὼ τὰ ἰδικά μου βιβλία νὰ τὰ μεταχειρίζησαι ὅσον καιρὸν θέλεις. Κύτταζε (σκοπῶ) τὴν ἰδικήν μου τύχην καὶ ἐξέταζε τὴν μὲ τὴν ἰδικήν σου, καὶ θὰ τὴν εὕρῃς πολὺ καλλιτέραν ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου.

ς' Δεικτικά ἀντωνυμίας.

82. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίας σημαίνουσι δειξίν. Καὶ ἡ μὲν οὗτος δεικνύει τι, περὶ οὗ ἤδη ἐγένετο λόγος, ἡ ὅδε δεικνύει τι, ὅπερ ὁ λέγων θεωρεῖ αἰσθητῶς ἢ νοερώς παρόν, ἡ δὲ ἐκεῖνος δεικνύει τι μακρὰν καί-μενον, ἐνίοτε δὲ καὶ περίφημόν τι, οἷον οὗτος ὁ ἀνὴρ (ὃν ἄρτι εἶδον), ὅδε ὁ ἀνὴρ (ὃν ἤδη ὀρώ). ἐκεῖνος ὁ ἀνὴρ (ὃν ἐκεῖ ὀρώ). ἡ δὲ ἡμέρα τοῖς "Ελλήσι μεγάλων κακῶν ἄρξει· ὦ παῖδες, λέγετέ μοι, ὅθ' ἐστὶ Σωκράτης, περὶ οὗ ἐκάστοτε μέμνησθε; Πάνν μὲν οὖν, ὦ πάτερ, οὗτος. Πολλοὶ γεγόνασι ῥήτορες μεγάλοι καὶ ἐνδοκοὶ Καλλίστρατος ἐκεῖνος, Θρασύβουλος, ἔτεροι μυρίοι.

83. Ἡ οὗτος καὶ ἐκεῖνος ἀναφέρονται συνήθως εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ ὅδε εἰς τὰ ἐπόμενα, οἷον Κλέαρχος δὲ πρὸς ταῦτα εἶπεν· Ἀλλὰ ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελτε τάδε (=τὰ ἐξῆς), ὅτι ἡμεῖς κτλ. τεκμήριον δὲ τοῦτου καὶ τόδε. Ἀλλὰ πολλάκις ἡ οὗτος καὶ ἐκεῖνος, μάλιστα δὲ τὸ οὐδέτερον αὐτῶν, ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα, τὰ ὅποια ἐκφέρονται ἐπιξηγηματικῶς ἢ διὰ τῶν ὅτι καὶ ὡς ἡ ἀντιφάσις. Πρόξενος ἐνθελὼν καὶ τοῦτο εἶχεν, ὅτι οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας οὐ τοῦτο μόνον ἐννοοῦνται, τί πείσονται· ἐκεῖνο, οἶμαι, αἰσχυρὸν ἦδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ πράττειν.

84. Ὅταν ἡ οὗτος καὶ ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς δύο προηγούμενα, ἡ μὲν οὗτος ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὸ πλησιέστερον, ἡ δὲ ἐκεῖνος εἰς τὸ ἀπωτέρω· ἐβίξεσαν οὗτοι εἶναι μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ σύννεον.

δι' ἐκεῖνο μὲν γὰρ (τὸ σκυθρωπὸν εἶναι) ἀνθάδης, διὰ δὲ τοῦτο (τὸ σύννεον εἶναι) γρόνιμος εἶναι δόξεις· ἐπίσης καὶ ἡ τοιοῦτος ἀναφέρεται εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ τοιόδε εἰς τὰ ἐπόμενα· τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον, οἱ δὲ Κορίνθιοι τοιαῦδε.

85. Ἡ μὲν τοιοῦτος καὶ τοιόδε σημαίνουσι ποιότητα, ἡ τοσοῦτος καὶ τοσόδε ποσότητα (πλήθος ἢ μέγεθος), ἡ δὲ τηλικούτος καὶ τηλικός δε ἡλικίαν ἢ μέγεθος· ὅ,τι δὲ ἰσχύει περὶ τῆς ὅδε, ἰσχύει καὶ περὶ τῆς τῆδε, ὡδε, τοιόδε, τοσοῦδε τηλικόδε, ὡς τὸ περὶ τῆς οὗτος ἰσχύει καὶ περὶ τῆς ταύτη, οὕτω, τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικούτος· ἡ μὲν δύναμις τοσαύτη ἐστὶ καὶ τοιαύτη τῆς τέχνης (ὅση καὶ οἷα εἴρηται)· τοσοῦτος σὺ σοφώτερος εἶ τηλικούτου ὄντος (γέροντος); Πηλικός ἦσθ' ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; (=πόσων ἐτῶν)· παῖς ὢν ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην, ἄπερ πρεπωδέστερα τοῖς τηλικούτοις ἐστί· (=τοιαύτην ἡλικίαν ἔχουσιν, οἷαν ἔχει ὁ πᾶς=τοῖς νέοις).

Σημ. Τὸ ἐπὶ ἑλαττον ἢ ἐπὶ μείζον τοῦ ποσοῦ ἢ τῆς ἡλικίας δηλοῦται ἐκ τῶν συμπαρομένων, καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ἀντωνυμιῶν· λοιπὸν τὸ τοσοῦτος ἢ τηλικούτος σημαίνει καὶ τὸ πόσον πολὺς ἢ πόσον μέγας τὴν ἡλικίαν, καὶ τὸ πόσον ὀλίγος ἢ πόσος μικρὸς τὴν ἡλικίαν· ὡς ἡμεῖς τοσοῦτοι ὄντες (πόσον ὀλίγοι) ἐνικῶμεν βασιλεία· οἱ τηλικοῦδε καὶ διδαζόμεθα δὴ φρονεῖν παρ' ἀνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φρόσιν (οἱ τέτοιαν ἡλικίαν ἔχοντες=τόσον γέροντες ἀπὸ τόσον νέον). Ὅθεν πολλάκις χάριν σαρκηνείας καὶ ἐμφάσεως τίθεται ἡ αἰτιατική τὸ πλῆθος μετὰ τῆς τοσοῦτος καὶ τὸ μέγεθος μετὰ τῆς τηλικοῦτος. Τοσαύτας τὸ πλῆθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν.

Λεξικόν.

ἐπιτακτὴρ· ὁ προστάζων, δεσπότης.
συνήγορος· ὁ βοηθὸν εἰς τινα διὰ τοῦ λόγου του.

οἱ φόντες· οἱ γονεῖς, καὶ ἀμεταβάτοι·
γεννηθέντες, παρὰχθέντες.
αἰρῶ· νικῶ, κυριεύω, πιάνω.

Τόνδε τὸν ἄνδρα (Δημοσθένη), εἰ δὲ καὶ οὗτος ἀνὴρ, στερηνοῖ ὁ ὄλμος ἀριστερῆς καὶ ἀνδραγαθίας ἕνεκα. Τοῦτο ἦν ἐκεῖνο, ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν. Ἡ τραγωδία ἐστὶ τῆςδε τῆς πόλεως (Ἀθηνῶν) εὐρημα. Τοῦτο μὲν σὺ

λέγει, ὡς Φαλῖνι, παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλα τάδε. "Ὅστις τοὺς τεκόντας ἐν βίῃ σέβει, ὃδ' ἐστὶ καὶ ζῶν καὶ ἀποθανόντων θεοῖς φίλος. Ὁ Θεὸς οὕτω πως ἐποίησε τοὺς μὴ θέλουσιν ἑαυτοὺς προστάττειν ἐκπονεῖν τάχαθ', ἄλλους αὐτοὺς ἐπιτακτῶρας δίδωσιν. Τὸ εἰδέναι τοῦτό ἐστι, λαθόντα του ἐπιστήμην ἔχειν καὶ μὴ ἀπολωλεκέναι. Μόνον ἱατρῷ τοῦτο καὶ συνηγόρῳ ἔξεστιν, ἀποκτείνειν μὲν, ἀποθνήσκειν δὲ (νὰ μὴ φρονεύονται) μὴ. Ἐκεῖνο, οἶμαι, αἰσχρὸν ἦδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν. Ὁ τὴν λόγῃν ἀκονῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν του παρακονῇ. Ὁ Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδορος οὐ περιμενεῖς: Οὗτος, σὺ πῶς διῦρο ἤλθεις: Οὗτος, τί ποιεῖς: οὐχὶ φροντίζεις: (αὐτὴ, τί κάνεις:). Ἡρώμην ὅπου αὐτὸς εἶη. Οὗτος, ἔφη, ὀπισθεν προσέρχεται (= νὰ τος ἀπὸ πίσω ἔρχεται). Τοῦτο ἐκεῖνο, ὃ νιθρὸς τὸν λείοντα (αἶρετ). Ταῦτ' ἐκεῖνα τὰ εἰωθότα. Σωκράτους παρόντος τῶν καλῶν μεταλαβεῖν ἀδύνατον ἄλλῳ. Ἀγίας καὶ Σωκράτης, καὶ τοῦτοι ἀποθανόντων. Εἰσὶν οἱ χρησιμώτερον νομίζουσι χρήματα ἢ ἀδελφοὺς, καὶ ταῦτα (καὶ μάλιστα) τῶν μὲν ἀφρόνων ὄντων, τοῦ δὲ φρόνιμου. Σὺ σκυτὸν φρόνιμον τι δοκεῖς ἔχειν, ἀλλοθὶ δ' οὐδαμοῦ οὐδὲν οἶσι φρόνιμον εἶναι: καὶ ταῦτα εἰδὼς ὅτι γίγῃ μικρὸν μέρος ἐν τῷ σώματι, πολλῆς οὐσης ἔχεις. Πρὸς δ' τι τις πέφυκε, πρὸς τοῦτο ἐνὰ πρὸς ἐν ἕκαστον ἔργον δεῖ κομίζειν.

Λεξικόν.

ὁ πλειόων· ὁ πάλας.

προσβολή· ὕβρις.

καταδαρθάνω· πίπτω νὰ κοιμῶμαι, μὲ παύσαι ὁ ὕπνος.

φροδοῦμαι· δέδοικα, δέδωκα.

φρονῶ· ἔχω φρόνησιν, νοῦν, λογικόν,

ἔχω τὸν νοῦν μου, βάζω γνώσιν.

καθεύδω· κοιμῶμαι.

Τὸν μὲν πλησίον του νὰ συμβουλευῇ κάνεις εἶνε μικρὸς κόπος (βραχυὸς πόνος), ὁ ἴδιος δὲ ἡδικομένος νὰ ὑποφέρει προσβολὴν εἶνε ἀπὸ ὅλα τὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων μέγιστον βάρος. Ὅλοι μας εἴμεθα σοφοὶ εἰς τὸ νὰ συμβουλευώμεν, οἱ ἴδιοι δὲ ὅταν πταίσωμεν δὲν γνωρίζομεν. Ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιον πρῶτον εὐχαρίστως ἡθελα ἀκούσῃ διὰ ποῖον λόγον θὰ ἔμβω μέσα (= ἐπὶ τῷ καὶ εἴσεμι). Τοῦτον εἶπεν τὸν ἀνθρώπον, ἂν δὲ καὶ αὐτὸς εἶνε ἀνθρώπος, τὸν ἔχετε διὰ σύμβουλον, ὅπου δὲν ἔχει ἰδῆ οὔτε τοῦ ἑαυτοῦ οὔτε τῶν ἄλλων τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ τὰς σκιάς. Αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο, ποῦ λέγει ἡ παροιμία (τὸ λεγόμενον), ὅποιος λογὴς εἶνε τὸ ἀφαντικόν, τέτοιος λογὴς εἶνε καὶ ὁ δοῦλός του. Ἐκεῖνο, νομίζω, εἶνε πλεῖα ἐντροπή (αἰσχρὸν ἦδη), τὸ νὰ μὴ ξέωρῃ κάνεις καλὰ νὰ θυμῇ καὶ νὰ γράφῃ τὴν γλῶσσαν του. Ἡμεῖς οἱ τὸσον ἡλικιωμένοι (= οἱ τηλικοῖδε) ἀπὸ

ἀνθρώπους τὸσον μικροὺς (τηλικῶνδε) τὴν ἡλικίαν καὶ θὰ διδασκώμεν νὰ βάλλωμεν γνώσιν; Ἡμεῖς, ἂν καὶ εἴμεθα τὸσον ὀλίγοι (τοσοῦδε ὄντες) ἐνικῶμεν ὅλον τὸν στρατὸν τοῦ βασιλέως. Τέτοια μὲν ἔχουν εἰπεῖ οἱ Κερκυραῖοι, οἱ δὲ Κορίνθιοι ὡς ἐξῆς. Αὐτὴ, τί κάνεις ἐδῶ, κοιμῶσαι ἢ εἶσαι ἔμπνητος; Ἐπεσα μὲν νὰ κοιμηθῶ, ἀλλὰ δὲν με ἐπιασεν ὁ ὕπνος. Οἱ στρατιῶται εἶχον φοβηθῇ, μήπως καὶ πιασθῇ ἡ διάβασις τῶν βουνῶν. Ἐροβήθης, καλέ: (ἐδυσίπας, οὗτος). Ἐν βάρει εἶνε καὶ τοῦτο, (δηλαδὴ) νὰ ἐπαινῇται (τις) ὑπερβολικά. Τὸσον μεγάλα καὶ τὸσον πολλὰ ψεύματα εἶπεν, ὅσα κάνεις ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους κάνειν φερόν (δὲν εἶπεν).

ζ' Ἀναφορικὰ ἄντωνυμῖαι.

86. Αἱ ἀναφορικὴ ἄντωνυμῖαι ἀνκρίρουσι τι προηγουμένως λεχθέν· καὶ ἡ μὲν ὅς, ὅσοι, οἷος, ἡλικίος ὠρισμένως, ἡ δὲ ὅστις, ὅποσος, ὅποιος, ὁπηλικίος ἀορίστως· ἔστι δὲ ὅστις ὁφθαλμικός, ὅς τὰ πάνθ' ὁρᾷ· μακάριος, ὅστις οὐσίαν καὶ ροδὴν ἔχει· πρὸς ἐπίτασιν δὲ τῆς ἀριστίας τῆς ὅστις τίθεται καὶ τὸ γενικὸν πᾶς, ὡς ἀνελεύθερος πᾶς, ὅστις εἰς δόξαν ἀποβλέπει.

Σημ. α'. Ἡ ὅς τίθεται καὶ ἀντὶ τῆς ὅστις ἀορίστον τι δηλοῦσα, ὅταν ἔλθῃ ὑποθετικὴν ἐννοιαν μετὰ τοῦ ἂν ἢ καὶ ἀνεῦ αὐτοῦ, ὅσον ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶμαι εἰδέναι (= ἂν τινα, εἰ τινα μὴ οἶδα)· οἱ ἄνθρωποι τούτοις ἐθέλουσι πειθεσθαι ὅς ἂν (= ἂν τινος) ἡγῶνται βελτίστους εἶναι.

Σημ. β'. Ἡ ὅς διετήρησε καὶ τὴν προτέραν αὐτῆς δεικτικὴν σημασίαν ἐν τῷ καὶ ὅς, καὶ ἢ, οἷοι οὐδέεις ἀντίλεγε, καὶ ὅς (= οὗτος) ἡρεῖτο· καὶ ἢ ἐπέσχετο τάχιστα· οὕτως ἐν τῷ ἐπισρήματι καὶ ὅς (καὶ οὕτως) μεθ' ὅς, οἷδ' ὡς, εἶτι δ' ἐν τῷ ἢ δ' ὅς (εἶπεν οὗτος), ἢ δ' ἢ, (= εἶπεν αὕτη).

87. Ἡ ὅς καὶ ὅστις μετὰ τὸ οὕτω ἰσοδυναμοῦσι τῷ ὥστε. Τίς οὕτω μαίρεται, ὅστις οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι; τίς οὕτω ἀφύης, ὅστις οὐχ ἐδρήσει πρὸς τοῦτ' ἀντιπεῖν; οἱ γὰρ οὕτω γ' ἐνέθης ἐστὶν ἡμῶν, ὅς ἐπολαμβάνει.

88. Τὸ οἷος εἰμι μετὰ ἀπαιρηγμένου σημαίνει τὸ ἐπιτήδειος, ἐτοιμος, πρόθυμος εἰμι, οἷον οὐκ ἦν ἡ ὥρα οἷα ἄρδην τὸ πεδίον· ἐγὼ εἰμι οἷος ἀείποτε μεταβάλλεσθαι. Τὸ δὲ οἷος τ' εἰμι μετ' ἀπαιρηγμένου σημαίνει δύναμαι ὥστε αὐτῷ οἷος τ' ἐγινόμην ἀπο-

κρίνασθαι. Τὸ δὲ οἶόν τε (=δυνατόν), ὡς οἶόν τε=ὅσον τὸ δυνατόν· τὸ οὐδὲν οἶον μετ' ἀπχευμάτου=τὸ κάλλιστον· οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν=τὸ κάλλιστον εἶνε νᾶ ἐρωτᾷ τις τὸν ἴδιον.

89. Αἱ οἴος, ὅσος, ἡλίκος τίθενται πολλάκις καὶ ἐπὶ ἀνθρωπίνων θνητοσύνην, ὡς οἶον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ (=ὡ ποῖον ἄνδρα) ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν, ὥραξ δέσποτα (πύσιν μεγάλην)· ἡλίκος καὶ οἴος γέγονεν· ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος (πύσιν καλὸς)· ὅσος τὸ κατέχειν ἐστὶ τὴν ὀργὴν πόρος· ὡς ἡδὺς εἶ (πύσιν νόστιμος εἶσσι).

90. Ἐκ τῶν συσχετικῶν ἀναφορικῶν ἡ μὲν οἴος καὶ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τῆς δεικτικῆς τοιόσδε καὶ τοιοῦτος, ἡ δὲ ὅσος καὶ ὁπόσος εἰς τῆς τοσόςδε καὶ τηλικούτος, ἡ δὲ ἡλίκος, ὁπηλίκος εἰς τὴν τηλικόσδε, τηλικούτος, ὡς οἶα ἕκαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μὲν ἐστὶν ἐμοί, οἶα δὲ σοί, τοιαῦτα δὲ αὐτοί· οἱ καιροὶ εἰσι τῇ πόλει τοιοῦτοι, ὁποῖους αὐτοὶ ἡμεῖς ἐπολαμβάνομεν εἶναι· ὅσην εὐνοίαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πάσι ἐμῇ, τοσαύτην ἐπαρξάμην μοι (εὐχομαι) παρ' ἐμῶν· τηλικαύταις συμφοραῖς περιέπεσαν, ἡλίκα οὐδέ τις ἄλλος οἶδε γενομένας.

91. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ πρὸς τὴν προσδιοριζομένην λέξιν κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν, ἡ δὲ πτώσις αὐτῆς τίθεται ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, οἷον ὁ ἀνὴρ, ὃν ἄρτι εἶδον· οἱ ἄνδρες, οἱ ἄρτι ἀφίκοιτο· αἱ γυναῖκες, αἱ σιγὴ κόσμον φέρει· τὰ δένδρα, ὧν ἐπὶ σκιὰν ἐκαθήμην· οἱ παῖδες, οὓς διδάσκομεν.

92. Ἐνίοτε τὸ ἀναφορικὸν δὲν συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν πρὸς τὴν προσδιοριζομένην λέξιν.

α' Ὄταν ἀναφέρεται εἰς προηγούμενην γενικὴν ἔννοιαν, ὡς ἄνθρωπος, ὃ συνέσει ἐπερέχει τῶν ἄλλων· ἐπέλαβον ὡς οὐδέποτε ἄρ· εἴη ἡ ῥητορικὴ ἀδικον· πρᾶγμα, ὃ (ἡ ῥητορικὴ) αἰετὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους ποιεῖται· ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ (τὸ σταθῆναι ἔχοντα τὴν ἀσπίδα) δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπονδαίοις.

β' Ὄταν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ κατηγορουμένου τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· ὁ φόβος, ἦν αἰδῶ κα-

λοῦμεν. Τὴν ἄκραν, αἷ καλοῦνται κληῖδες τῆς Κύπρου· τὸν οὐρανόν, οὓς δὴ πόλιν καλοῦμεν.

γ' Ὄταν ἀναφέρεται εἰς δύο ἢ πλείονα προηγούμενα οὐσιαστικὰ συμβαίνει ὅ,τι καὶ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ κατηγορουμένου εὐεργετῶν ἀνθρώπων καρποῦμαι ἀσφάλειαν καὶ εὐκλειαν, ἃ οὐ κατασῆπεται.

93. Συνήθως ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἥτις ἔπρεπε νᾶ τεθῇ κατ' αἰτιατικὴν, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, ἀφομοιοῦται πρὸς τὴν πτῶσιν τοῦ κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν δεικτικοῦ, εἰς ὃ ἀναφέρεται· ὡς τῶν ἐθνῶν, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν (ἀντὶ τῶν ἐθνῶν, ἃ ἡμεῖς ἴσμεν)· τῷ ἡγεμόνι πιστεύσομεν, ᾧ ἄν Κῦρος δῶ (ἀντὶ ὃν ἄν δῶ). Χρῶμαι τοῖς βιβλίοις, οἷς ἔχω (ἀντὶ ἃ ἔχω). Καὶ ἐάν μὲν τὸ προσδιοριζόμενον εἶνε δεικτικὴ ἀντωνυμία, παραλείπεται αὕτη, ἐάν δ' εἶνε οὐσιαστικόν, μεταβαίνει τοῦτο ἄνευ ἄρθρου εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν· ἐπαίρω σε ἐφ' οἷς λέγεις (=ἐπὶ τούτοις, ἃ λέγεις)· ἀμελῶ ὧν με δεῖ πράττειν (ἀμελῶ τούτων, ἃ με δεῖ πράττειν)· τούτους ἀρχοντας ἐποίει ἡς κατεστρέφετο χώρας (=τῆς χώρας, τῇ)· ἐπορεύετο σὺν ἡ εἶχε δύναμει (σὺν τῇ δυνάμει, τῇ εἶχε)· χειμῶνος ὅντος οἶον λέγεις (τοιούτου, οἶον λέγεις)· χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις.

94. Σπανίως συμβαίνει καὶ τὸ ἀντίστροφον, ἥτοι τὸ δεικτικὸν ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ἀναφορικόν, καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν, οἷον εἰς δὲ ἦν ἀφίκοιτο κόμην, μεγάλην ἦν (=ἡ δὲ κόμη, εἰς τῇ)· ἀδικεῖ Σωκράτης οὓς ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων (οὐ νομίζων τοὺς θεοὺς, οὓς ἡ πόλις νομίζει)· πολιτείας οἶαν εἶναι χρὴ παρὰ μύθοις ἡμῶν ἐστὶν (ἡ πολιτεία, οἶαν κτλ.).

Σημ. α'. Ἡ τοιαύτη ἑλξίς ἢ ἀφομοίωσις εἶνε συνήθης ἐν τῇ οὐδέις ἐστὶν ὅστις οὐ, οὐκ ἐστὶν ὅστις οὐ, τίς ἐστὶν ὅστις οὐ, οἶον οὐδένα κίνδυνον οὐχ ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι (οὐκ ἐστὶν οὐδέις κίνδυνοι, ὃν οὐχ ὑπέμειναν. Γοργίας οὐδενὶ δέτῳ οὐκ ἀπεκρίνατο (οὐδέις ἐστὶν ὅτῳ). Ἀπολλόδορος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὃν τινα οὐ κατέκλασεν (οὐδέις ἐστὶν, ὃν οὐ κατ. =πάντας κατέκλασε).

Σημ. β'. Τὸ ἐστὶν καὶ ἦν μετὰ τοῦ δεῖσθοναι μετ' τῷ τις, οἶον ἐστὶν θε=τις (ἀντὶ ἐστὶ τις, ὅς), ἐστὶν οὐ=τινός, ἐστὶν ᾧ=τινί, ἐστὶν οἷ=τινός, ἐστὶν ὧν=τινῶν, ἐστὶν οἷς=τισὶ, ἐστὶν οὓς=τινάς. Ἐστὶν ὅστις κατελήφθη· ἐστὶν ὅτῳ πλείω

ἐπιτρέπεις ἢ τῇ γυναικί; ἔστιν οἷς βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν· τῶν πολεμίων ἦν οὐκ ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν· ἦσαν δ' οἱ καὶ πῦρ προσέφερον· ἔστιν οὖς τινὰς ἀνθρώπων τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ;

Συμ. γ'. Ἐκ τούτων προῆλθον καὶ αἱ φράσεις ἔστιν ὅτε=ἐνίοτε, ἔστιν ὅ=ὅπου· ἔστιν ἵνα=ἐνιχαῶ· οὐκ ἔστιν ὅπως=οὐδαμῶς, οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως οὐ=ἐξάπαντος ἔστιν ἢ, ἔστιν ὅπη=ἐνιχαῶ, πῶς· ἔστιν ὅποι=ποί, οὐκ ἔστιν ὅθεν=οὐδαμῶθεν.

Συμ. δ'. Ἀναφορικαί τινες ἀντωνυμίας ματὰ τοῦ δή, δήποτε, οἷν, γίνονται ἐπιθετὰ ἄριστα· ἀναβαίνοντος ῥήγνυται ὁποῖα δὴ φ.λέψ (καίτοι)· καὶ οὐσιαστικά· ἔτοιμός εἰμι πάσχειν ὁτιοῦν (ὅ τιδήποτε).

Λεξικόν.

οἰκίζω· ἀποικίζω, στέλλω τινὰ νὰ κα-
τοιχῇ εἰς τι μέρος.
ἰδρύω· ἀνεγείρω, κτίζω, ἀφιερῶ.
διακονῶ· ὑπηρετῶ.
ἡγοῦμαι· προπορεύομαι.

ὅς μὲν οὐκ ἔστι· ὁποῖας λογίζεσθαι δὲν εἶναι.
ἐνάπτω· ἀνάπτω, βάλλω φωτιά.
ἐπερφεῶς ὡς· μάλιστα ὑπερμέτρως.
θρέμμα· γέννημα (ἐπὶ καλῆς σημασίας)
καὶ κτῆνος, ζῷον (ἐπὶ κακῆς σημασίας).

Ὅν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος. Δίκαιός ἐστιν, ὅστις ἀδικεῖν δυνάμενος μὴ βούλεται. Ὅστις κοσμιώτατα τὰς συμφορὰς φέρειν δύναται, οὗτος βέλτιστος ἂν εἴη καὶ σωφρονέστατος. Χαλκιδῆς Νάξον ὤκισαν, καὶ Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεως ἐστίν, ἰδρύσαντο. Ἄ μὴ προσήκει, μήτ' ἄκουε, μήθ' ὄρα. Πρώτα αὐτήν, εἰ ἐβελήσοι διακονῆσαί οἱ· καὶ ἡ ὑπέσχετο τάχιστα. Οὐδεὶς ἀντέλεγε· καὶ ὅς ἤγαγτο. Ἀλλ' ὅμως, ἢ δ' ἦ, οἷσθ' ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταί· Οὐκ οἶδα ὅστις ἄνθρωπος γεγέννηται. Ὅστις ἂν δίκαιος ἦ, τρόπους τ' ἄριστος, τοῦτον εὐγενῆ καλεῖ. Μάθε ὅς εἰ φύσιν. Ὅς μὲν οὐκ ἔστι, βούλεσθε αὐτὸν γενέσθαι, ὅς δ' ἐστὶ νῦν, μηκέτι εἶναι. Τίς ἢ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὐσα ἀπὸ τῶν δώρων ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν; Ἄ ποιεῖν αἰσχρόν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν. Ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων. Εἴτ', ὡ μάρτυρα κεφαλαί, καὶ τολμᾷ ἡμῖν περὶ τῆς τῶν παίδων ἀγωγῆς συμβουλευεῖν; Ἔστιν ἦν σὺ πρότερον εἰλεγες ἀρετὴν ἀληθῆς. Τούτῳ γίνονται δύο παῖδες· εἰς τῆς τὸ πρῶτον ἔσχε γυναικός. Τὴν ἐλευθερίαν ὅσαι ἡμέραι (καὶ ὁσήμεραι) προσδέχονται. Ἀντλήθεις ἤδη δεῦρο πρότερον; Νῆ Δία, ὅσέτη γε (=ὅσα ἔτη γε). Οἱ ῥήτορες ὅσοι μὲν μικροῦ δέουσι νομισθεῖν τὰ αὐτοῖς συμφέροντα. Τίς οὐκ

οἶδεν ἐξ οἶων συμφορῶν εἰς ὅσῃν εὐδαιμονίαν Ἀθηναῖοι κατέστησαν (=κατήντησαν). Εἰς τὴν Ἀσπενδὸν ἢ τινι δὴ γνώμῃ (δὲν ξέρω μὲ τί σκοπὸν) ἀφικνεῖται. Ἐξαπίνης ἀνέλαμψεν οἰκία ὅτου δὴ ἐνάφοντος. Ἡλίκος ἂν ὑμῖν θόρυβος ἐγένετο, εἰ τοῦτ' ἐγὼ ἐποίουν. Θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονεν. Ὑπερφυῶς ὡς χαίρω. Ὅσῃν ἔχεις δύναμιν, ὄναξ δέσποτα. Ἦσαν δὲ ἱππεῖς ὅσον ἐξακόσιοι. Ὅσος τὸ κατέχειν ἐστὶ τὴν ὀργὴν πόνος. Γινώσεται ὁ δῆμος οἷος οἷον θρέμμα ἡῶξεν. Ἀπέκλειον τὴν ἐμαυτοῦ τύχην οἷου ἀνδρὸς ἐταίρου ἐστερημένος εἶην.

Τίς οὕτως ἐστὶ δυστυχῆς ὅστις πατρίδα ἐνεκα κέρδους βραχέος προέσθαι (ἀδιαφορεῖσαι) βουλήσεται; Ἐπαινῶ σε ἐφ' οἷς λέγεις (ἐπὶ τούτοις, ἃ λέγεις). Χειμῶνος ὄντος οἷου λέγεις (τοιούτου, οἷον λέγεις). Ὡς τινι ἐντυγχάνοιεν, πάντας ἔκτεινον. Ὅστις δ' ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλείας πρὸς αὐτόν (Κῦρον), πάντας οὕτω διατιθεῖς ἀπεπέμπετο, ὡςθ' ἐαυτῷ μᾶλλον φίλους εἶναι ἢ βασιλεῖ. Ὅστις ἤδεσται ἐσθίων ὁσήμεραι, δεῖ καὶ ποιεῖν τῶν σιτιῶν ἐπαξίον τι. Οὔτε ὅπλα φέρειν, οὔτε δόρυ οἷος τ' ἦν νέω βραχίονι. Ἐγὼ εἰμι οἷος ἀείποτε μεταβάλλεσθαι. Οὐχ οἷον ἐστὶ σὲ μὲν ἀληθεύειν ἐμὲ δὲ ψεύδεσθαι. Ἴσον ἂν εἴη πεῖσαι ὅπερ ἂν τὸ λειγόμενον λίθον ἐψῆσαι. Οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν δακρύσει ταῦτ' ἰδὼν (οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐκ ἂν=πάντες ἂν δακρύσειαν). Γοργίας οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀπεκρίνατο (=οὐδεὶς ἐστὶν, ὅτῳ οὐκ ἀπεκρίνατο). Ἔστιν οἷς (=ἐνίοις) βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν. Εἰπέ μοι, ἔστιν οὖς τινὰς ἀνθρώπων τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ (εἰσὶ τινες, οὖς τεθαύμακας); Ἦσαν δὲ οἱ καὶ πῦρ προσέφερον (ἦσαν οἱ=ἐνιοί). Μέννησθε ὡς εὖ παθόντες οἷαν χάριν ἀπέδοσαν.

Ἐνας λύκος ὅτε εἶδε μερικούς βοσκούς, ὅτι ἔσφαζον ἕνα ἀρνὶ διὰ νὰ τὸ φᾶν, πλησιάζας κοντά, τοῖς εἶπε, πόσον μεγάλος θόρυβος θὰ ἐγένετο, εἰν τοῦτο ἐγὼ ἔκαμνον. Ὅποιος δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται, οὗτος ὅς μὴ τρώγῃ. Ποῖος δὲν ἤθελεν ἐπαινέσθαι ἄνθρωπον τέτοιον, ὁ ὅποτος ἀφ' οὗ ὑπέφερε τόσον πολλὰ, ἔσφαξε τὴν ἱερὰν πόλιν. Πρέπει οἱ ἀκροαταὶ νὰ μὲ μάθουν (εἰδέναι), ποῖος (=ὅς) εἶμαι ἐγώ. Μάθε καλῶς, ὅτι ὅλα ὅσα ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, καὶ ἡ τύχη τὰ φέρει εἰς πέρας (κατορθοῖ). Εἰς μερικούς (ἀνθρώπους) εἶνε προτιμότερον νὰ εἶνε ἀποθαμμένοι παρὰ νὰ ζῶσιν. Εἰς ὅποιον ταῦτα φαίνονται καλὰ, ὥς σηκώσῃ τὸ χεῖρ τοῦ ἀπάντι. Ὅσα νὰ κάμῃς δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον, ταῦτα οὐδὲ νὰ λέγῃς εἶνε συγχωρημένον. Φεῦγε τὰς κακὰς συναναστροφάς· διότι αὗται δὲν ἀρμοῦν εἰς σώφρονα νεανίαν. Ὅποιος ἂν εἶνε δίκαιος καὶ ἄριστος κατὰ τοὺς τρόπους, τοῦτον ὀνόμαζε εὐγενῆ. Ἐγὼ εἶμαι μικρός, καὶ δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ φέρω ὅπλα. Βλέπω ὅτι νέοι ἔσαν καὶ σὲν ἔχουσι δραπιτεύσῃ ἀπὸ τὸν πόλεμον. Μισῶ τοὺς νεανίας, ὅποιοι

εἴθε ἔσεϊς. Θὰ κάμω ἑσῆς τοὺς δύο νὰ τιμωρηθῇτε δι' ὅσα εἰλητεῖτε (δοῦκ.) νὰ με ἀρνήσητε ἀπ' ἐδῶ. Δὲν ἦτο ἀκόμη καιρὸς νὰ ποτίζουν τὰ χωράφια. Εἴθε νὰ ἦτο ἱκανὸς ὁ κοινὸς λαὸς νὰ κάμνῃ τὰ μέγιστα κακά, διὰ νὰ ἔμπορῶσι νὰ κάμνῃ καὶ τὰ μέγιστα καλά. Ἐσεῖς μὲν δὲν εἴθετε ἱκανοὶ νὰ μᾶς σώσητε ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, ἡμεῖς δὲ πολλάκις ἔχομεν σώσῃ ἀνθρώπους ἑάν καὶ σᾶς. Πολλοὶ ἐξοδιάζουσιν ὄχι μόνον εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶνε ἀνάγκη (δεῖ), ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια βλάβην φέρουσιν.

η' Ἀόριστοι ἀντωνυμίας.

95. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τις ὡς οὐσιαστικὸν καθ' ἑαυτήν, ἢ μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετὸν τιθεμένη, σημαίνει ἀόριστόν τι πρόσωπον ἢ πράγμα, ὡς ἴτω τις ἐφ' ἔδωρ, ἔβλα τις σχισάτω (ἕνας κάποιος νὰ πᾶγῃ γιὰ νερό, ἄλλος κάποιος νὰ σχίσῃ ξύλα). ἀνθρώπος τις δύο εἰδὸς εἶχε (κάποιος ἄνθρωπος). ἦν τι τοῦ τείχους ἀσθερές· ὅθεν τίθεται καὶ ὡς περιληπτικόν = πᾶς τις, ἕκαστος· χρηὲ δειπνεῖν ὃ τι τις ἔχει.

96. Ἡ τις ὡς κατηγορούμενον ἢ ἀντικείμενον σημαίνει ἑξοχὴν τι, ἄξιον λόγου, οἷον δοκεῖς μοι λέγειν τι (μου φαίνεται, ὅτι λέγεις κάτι τι σπουδαῖον). ἴσως ἂν τι λέγοις (= ἔμπορῆς νὰ λέγῃς ἄξιον λόγου). τὸ ἀντίθετον τούτου εἶνε τὸ οὐδεὶς οὐδέν, μηδεὶς μηδέν, οἴονται τι εἶναι μηδεὶς ἄξιον ὄντες (θαρροῦν πῶς εἶνε κάτι τι, ἐν ᾧ εἶνε μία νοῦλα). οὐδὲν λέγειν οἶμαί σε (θαρρῶ πῶς δὲν λῆς τίποτε σωστόν).

97. Ἡ τις συναπτομένη μετ' ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν, χρησιμεύει ἢ εἰς περιορισμὸν καὶ σμίκρυνσιν τῆς ἐκφράσεως ἢ εἰς ὑψώσιν καὶ ἐξέχρσιν· δεινός τις (κάπως δεινός). δεινὴν τινα (ἑάν πολὺ δεινὴν). λέγεις δέναν τοῦ φιλήματος εἶναι· ἀλλ' αὖ τις ἦν ἄκριτος ἕως καὶ παραχῇ· ἰδίως μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν καὶ ἄλλων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων δηλοῖ σμίκρυνσιν τῆς ἐκφράσεως σημαίνουσα τρόπον τινα, περίπου· ἡ γραφὴ κατ' αὐτοῦ τοιάδε τις ἦν (τοιᾶδε περίπου). ἡμέρας ἐβδομήκοττά τινος (περίπου). πόσοι τινές; (σάν πόσοι); ἐνιαυτὸν τινα (περίπου ἕνα ἐνιαυτόν). οὕτω καὶ ἐν τοῖς πῶς τι, ἐγγὺς τι, σχεδόν τι, πάντι, οὕτω τι, ὁμοῦ τι, μάλλον τι· οὐ πάντι νομίζω εἶναι ἀσφαλές τοῦτο.

98. Ἡ δεῖνα τίθεται ὅταν δὲν θέλῃ τις ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομά-

σῇ πρόσωπόν τι ἢ πράγμα, οἷον ὁ δεῖνα τοῦδεῖνα τὸν δεῖνα εἰδήγει· λεν· ἡ ἕκαστος σημαίνει ὁ καθεὶς χωριστά (ἐπὶ πολλῶν), ἡ δὲ ἕκαστος ὁ καθεὶς χωριστά (ἐπὶ δύο). ἀκούσωμεν τί ἕκαστος ἐρεῖ, μάλλον δὲ τί ἕκαστος· ἡ δὲ ἀόριστος πότερος ἀποδιδομένη εἰς τὴν ἐρωτηματικὴν πότερος; δηλοῖ ἐκ τῶν δύο τίς· ἀλλ' ὦ Νικία, τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν; (ἐξ ὑμῶν τῶν δύο τίς).

Λεξικόν.

ἐπ-αράσσω·	κτυπῶ, δυνάτῃ, σφαλνῶ	ἐκποδῶν·	ἐξω τῶν ποδῶν, μακράν.
τὴν θύραν	κατὰ πρόσωπόν τινος.	ἐῶ·	ἀφήνω· ἐπιτρέπω.
ἀναιρῶ·	φονεύω.	εὐεξία·	εὐρωστία.

Ὅπου τις ἀλγεῖ· καίσει καὶ τὸν νοῦν ἔχει. ἴτω τις ἐφ' ἔδωρ, ξύλα τις σχισάτω. Πόσοι τινές; ἦσαν οἱ στρατιῶται (πόσοι περίπου). Τριάκοντά τινος ἀπέκτειναν. Οἴονται τι εἶναι οὐδενὸς ἄξιον ὄντες. Κύρος ἐδοξέ τι λέγειν τῷ Ἀστυάγει. Σὺ δέ μοι δοκεῖς τῶν δοκούντων εἶναί τι, οὐδὲν ὦν. Ὁς ἂν μηδὲν δοκῇ ὑμῖν λέγειν, μὴ προσέχετε αὐτῷ τὸν νοῦν. Φρονοῦσι δήμου μετίζον, ὄντες οὐδένας. Ἀκούσωμεν τί ἕκαστος ἐρεῖ, μάλλον δὲ τί ἕκαστος. Ἐα, σορισταί τινος (= ἑς τὸ διάβολο, καμπόσοι σορισταί), καὶ τοῦτο εἰπὼν (ὁ θυρωρὸς) ἀμφοῖν τοῖν χειρῶν τὴν θύραν πάνυ προθύμως ὡς οἷός τ' ἦν ἐπήραξεν. Ὁ τοξότης ἀνέβλε τὸν ἕτερον τῶν στρατηγῶν. Δεινὴν τινα λέγεις δύναμιν τοῦ φιλήματος εἶναι. Ποῦ τις ἂν φύγοι (ποῦ νὰ φύγῃ κἀνείς; = ποῦ νὰ φύγω); Πέννητα φεύγει πᾶς τις ἐκποδῶν φίλος. Ἐφυγον μηδέν τι πάνυ διωκόμενοι. Σχεδόν τι ἐγώ γε αὐτὸ τοῦτό φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γινώσκειν αὐτὸν ἑαυτόν. Ἐγὼ φιλέταιρός τις εἰμι, σὺ δέ, ὡς εἰσιν, δυσμαθής τις εἶ. Ὅποιους τινές ἂν φαίνεσθε ἀγαπῶντες, τούτοις ὁμοῖοι δοξεῖ εἶναι. Ἡ οὐκ εἶων οἱ ἄρχοντες παρεῖναι (νὰ παρευρεθῶν ἐν τῷ δεσποτηρίῳ τοῦ Σωκράτους), ἀλλ' ἔρημος ἐτελεύτα (Σωκράτης) φίλων; Οὐδαμῶς, ἀλλὰ παρῆσαν τινες, καὶ πολλοὶ γε (= παρῆσαν κάμποσοι, καὶ μάλιστα πολλοὶ ἦσαν). Ἀρετὴ, ὡς εἰσιν, ὑγίεια τέ τις ἂν εἴη καὶ κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς. Ἐναὶ τινος τῶν πόλεων μόνιμοί εἰσιν.

Λεξικόν.

εἶδω προσοχήν·	προσέχω, προσέχω	μεθῶ·	μεθύω (ἀμεταβ.), μεθύσκειμαι.
τὸν νοῦν.		κάμνω	τινὰ τὰ μεθῶ· μεθύω (μεταβατ.)
συγκινῶ·	κατακλ(ᾶω)ῶ. [χειροῦμαι.		μεθύσκω.
ἐποχείριον	κάμνω· χειρῶ καὶ μίσ.		

Θαροῦν πῶς εἶνε καὶ τι, ἐν ᾧ δὲν εἶνε τίποτε. "Οποῖος ἂν σας φαίνεται, ὅτι δὲν λέγει τίποτε, μὴ δίδετε εἰς αὐτὸν καμμίαν προσοχὴν. Ἀκουσε καὶ τὴν ἰδικήν μου γνώμην, ἂν σου φαίνομαι, ὅτι λέγω καὶ τι. Ἐχεις μάθῃ καλῶς τοὺς τί κάμνοντας ὀνομάζουσιν ἀχαρίστους; Ὁ Ἀπολλόδορος παρευρεθείς εἰς τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους μετὰ τὰ κλαύματα καὶ ἀναστιναγμούς του (κλαίων καὶ ἀγχανκτῶν) δὲν ἄφησε κανένα ἀπὸ τοὺς παρόντας νὰ μὴ συγκινή. Δὲν ὑπάρχει κανείς κίνδυνος, ὅπου νὰ μὴ τὸν ὑπέφεραν οἱ πρόγονοί μας. Ὁ Γοργίας δὲν ἄφησε κανένα νὰ μὴ τοῦ ἀπαντήσῃ. Διὰ τί ἄρα γε (ποτε) ἄνθρωποι ὀνομάζονται; σὺ ἴσως νὰ τὸ εἶπῃς. Ἀπὸ ποῦ, καλέ, νὰ ἴσῃς; (πόθιν, ὡγαθέ, ἔχω;). Διὰ τί δὲν ἀπήντησε κάποιος ἀπὸ τοὺς δύο σας (τί οὐκ ἀπεκρίνατο ὑπότερος ὑμῶν; Ὁποῖος εὐχαριστεῖται νὰ τρώγῃ (ἔδεται ἐσθίων) καθημερινῶς (ἐσθιμέραι), πρέπει καὶ νὰ κάμνῃ καὶ τι ἀντάξιον τῶν τροφῶν (σιτίων). Ἐκεῖνο, ὅπου ἔλεγα πρὸ ολίγου, πρέπει νὰ ζητήσωμεν, ποῖος εἶνε οἱ καλλιστοὶ φύλακες. Ἐκεῖνο δέ, τὸ ὅποτον εἶνε θαυμαστότατον (εἶνε τοῦτο ὅτι), κανείς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καμμίαν φορὰν δὲν εἶχεν ἰδῆ τὸν Σωκράτη νὰ μιθῇ. Ἐκεῖνο δέ, τὸ ὅποτον εἶνε φοβερώτατον (εἶνε τοῦτο)· δηλαδὴ (γὰρ) δὲν ἔδυνήθη νὰ κάμῃ ὑποχείριον τὴν πόλιν.

Θ' Ἑρωτηματικά ἀντωνυμίας.

99. Αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι τίς, πότερος, πόσος, ποῖος, πηλίκος, πόστος, ποσταῖος, ποθαπός, καὶ τὰ ἐρωτηματικά ποῦ, πῇ, ποῖ, πόθεν, πότε, πῶς δηλοῦσιν ἐρωτήσιν περὶ τίνος.

100. Ἡ τίς τιθεμένη καὶ ὡς οὐσιαστικὸν καὶ ὡς ἐπίθετον ἐρωτᾷ περὶ τίνος προσώπου ἢ πράγματος ἐκ πολλῶν, ἢ δὲ πότερος σημαίνει τίς ἐκ τῶν δύο. Τίνας ὑπὸ τίνων εὑροίμεν ἂν μείζω ἐνηργετημένους ἢ παιδας ὑπὸ γονέων; τίνα χρόνον ἢ τίνα καιρὸν τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; ἐπειδὴν τίς τίνα φιλή, πότερος ποτέρου γάμος γίνεται, ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου, ἢ ὁ φιλοῦμενος τοῦ φιλοῦντος; πότερος ὑμῶν Πυλάδης κέκληται;

101. Ἡ ποῖος δηλοῖ ποιότητα, μετὰ δὲ τῆς τίς συννημένη δηλοῖ τὸ περίπου· οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποία τις ἢ τοῦ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τίς (δὲν ἐρωτᾷ κανείς ποίας λογῆς περίπου, ἀλλὰ τίς εἶνε; πῶς ὀνομάζεται;)

102. Ἡ πόσος τίθεται ἐπὶ πλῆθους ἢ μεγέθους· μέχρ' ὅσον ἐτῶν; ὅσον ἂν εἴη ποδῶν τὸ ὅλον; πόσος τις; μικρός, ἡλίκος Μόλων (= πόσος περίπου; μικρός, ὅσος εἶνε ὁ Μόλων).

103. Ἡ πηλίκος τίθεται ἐπὶ ἡλικίας καὶ μεγέθους. Πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; (ὅσον χρόνων ἦσουν). πηλίκον τί ἐστὶ τὸ χωρίον;

104. Ἡ πόστος δηλοῖ ἀριθμητικὴν τάξιν, ἐν ᾗ εὐρίσκεται τι. Κατατόησον πόστῳ μέρει αὐτῶν μαχεσάμενοι νενικήκαμεν.

105. Ἡ ποσταῖος τίθεται ἐπὶ χρόνου καὶ ποσοῦ, οἷον ποσταῖος ἂν ἐκεῖσε ἀφικοίμην (εἰς πόσας ἡμέρας δύνῃμι νὰ φθάσω ἐκεῖ);

106. Ἡ ποθαπός δηλοῖ ἐκ τίνος χώρας ἢ πόλεως εἶνε τις· τίς καὶ ποθαπός, καὶ πόσον διδάσκει; Εὐνός, Πάριος, πέντε μῶν.

Σημ. Ἐν ταῖς ἀπαντήσεσιν ἀντὶ τῆς ἐρωτηματικῆς τίς τίθεται συχνάκις ἡ ἀναφορικὴ ὅστις. Πρὸς τῶν θεῶν, σὺ δ' εἰ τίς ἀνδρῶν; ὅστις εἰμὶ; ἐγὼ Μέτων· ἢ δὲ ποῖος δηλοῖ ἐν τῇ ἀπαντήσει καὶ περιφρόνησιν. Ὁ δὲ Ζεὺς ἡμῶν οὐ θεός ἐστιν; Ποῖος Ζεὺς, οὐ μὴ ληρήσεις; (= σῶπαινε, ποῖος Ζεὺς).

Λεξικόν.

Πηνίκα ἐστὶ; τί ὄρχ εἶνε;	σις, ποιότης χαρακτήρ.
ἀγωνία· ἢ ἐκτέλεις, τὸ εἶδος τοῦ ἀγῶνος· ἢ περὶ τὸν πόλεμον ἀγωνία· οἱ πολεμικοὶ ἀγῶνες.	ληρῶ· φλαρωῶ, μωρολογῶ, παρλαλῶ.
τὸ τῆς ψυχῆς ἥθος· ἢ ψυχικὴ διάθεσις.	χαρίεις· εὐάρεστος, θελκτικός, κομψός.

Πυθαγόρας ἐρωτηθείς, τί ἐστὶ φίλος, ἀπεκρίνατο· «ἄλλος ἐγώ». Πρὸς τῶν θεῶν, σὺ δ' εἰ τίς ἀνδρῶν; Ὅστις εἰμὶ; ἐγὼ Μέτων. Πηνίκα ἐστὶν ἄρα τῆς ἡμέρας; Ὀπηνίκα; Σμικρόν τι μετὰ μεσημβρίαν. Αἱ γυναῖκες ἡρώτων τοὺς νεανίας τίνας εἶεν. Οὐκ ἴστε ὅτι ποιεῖτε. Οὐ τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος; Παντάπασι γε. Ἡ περὶ τὸν πόλεμον ἀγωνία οὐ τεχνικὴ δοκεῖ σοι εἶναι; Καὶ μάλα γε. Ὁ ἐπιστήμων σοφός; Φημί. Ὁ τρόπος τῆς λέξεως καὶ ὁ λόγος οὐ τῷ τῆς ψυχῆς ἥθει ἔπεται; Πῶς γὰρ οὐ; Καταμεμάθηκας τοὺς τί ποιῶντας ἀχαρίστους ἀποκαλοῦσιν; Ἐγώ γε. Ὁ Ζεὺς ἡμῶν οὐ θεός ἐστιν; Ποῖος Ζεὺς, οὐ μὴ ληρήσεις; Χαρίεν γέ τι πράγμα ἐστὶν ἡ φιλοσοφία. Ποῖον, ἔφη, χαρίεν, ὦ μακάριε; Οὐδενὸς μὲν οὖν ἄξιον. Διὰ τί ποτε ἄνθρωποι καλοῦνται, σὺ ἔχεις εἰπεῖν. Πόθεν, ὡγαθέ, ἔχω; Τὰ χρήματα τὸν υἱὸν ἀποδοῦναι μοι κέλευσον. Τὰ ποῖα ταῦτα χρήματα;

(=Τί χρήματα πού μου ψάλλεις;) Ἦγεῖ τινά ποτ' ἂν γενέσθαι ἀνδρεῖον τὸν θάνατον δεδιότα; Μὰ Δί', ἡ δ' ἔς, οὐκ ἔγωγε. Ἦκιστα ἂν πολλὰς μορφὰς ἔσχοι ὁ Θεός; Ἦκιστα δὴ τα. Ποδαπὸς ὁ ἀνὴρ; Κῶρος. Ποσταῖος ἂν τις ἀφίκοιτο Πάροθεν Ἀθήναζε; Πόστον ἐστὶ τὸ ἐξ τοῦ δωδεκά; Δοκεῖ τί σοι εἶναι ἔππου ἔργον; Ἐμοὶ γε. Οὐ φρονίμους τοὺς φύλακας δεῖ ὑπάρχειν καὶ δυνατοὺς καὶ κηδεμόνας τῆς πόλεως; Ἔστι ταῦτα. Ἔσθ' ὅτι ἂν ἄλλω ἴδιος ἢ ὀφθαλμοῖς; Οὐ δὴ τα. Τί δέ, ἀκούσεις ἂν ἄλλω ἢ ὣσιν; Οὐδαμῶς. Ταυτὸν σοι δοκεῖ λευκὸν τε καὶ μέλαν εἶναι; Ἦκιστά γε.

Διατί τέτοιαν ὥραν ἤλθες, ὦ Κρίτων, ἢ δὲν εἶνε πλέον πρῶί; Κρ. Πολὺ μάλιστα. Σ. Τί ὥρα εἶνε ἀπ' αὐτοῦ κάτω; Κρ. Περὶ τὰ ἡμερώματα. Σ. Ἀπορῶ πῶς ἠθέλησαν ὁ δεσμοφύλαξ νὰ σὲ ἀκούσῃ καὶ ἀνοίξῃ. Κρ. Γνωρίζω μου εἶνε πλέον, διὰ τὸ ὅτι συχνὰ ἔρχομαι εἰδῶ, ἀκόμη καὶ κατὰ ἔχει φιλοδωρηθῆ ἀπ' ἐμέ. Σ. Πρὸ ολίγου ἤλθες ἢ πρὸ πολλοῦ; Κρ. Ἀρκιτὰ πρὸ πολλοῦ. Σ. Ἐπειτα πῶς δὲν με ζῦπνισας ἀμέσως, ἀλλὰ σιωπηλῶς κάθησαι κοντά μου; Σ. Ἐπίτηδες δὲν σε ζῦπνισα διὰ νὰ περῇς τὸν καιρὸν ὅσον τὸ δυνατόν εὐχάριστα. Σ. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ποῦτο μέρος εἶνε, ἐξωμερίτης, ἢ ἀπὸ τὰ ἰδικά μας μέρη; Ἐγὼ μὲν δὲν ζεύρω ἀπὸ ποῦτο μέρος εἶνε (ὀποδαπός). Πόσον ἐτῶν ἦσουν εἰς τὸν καιρὸν τῶν Μηδικῶν πολέμων; Ἦμουν πολὺ μικρός, ὅσο εἶνε αὐτὸ τὸ παιδί. Πόσον μεγάλο εἶνε τὸ ἰδικόν σας χωρίον; Ὅση εἶνε ἡ Σμύρνη. Εἰς πόσας ἡμέρας ἔμπορεῖ κανεὶς νὰ φθάσῃ ἀπ' εἰδῶ εἰς τὴν Καίσαρειαν; Εἰς ὀκτὼ ἡμέρας. Δι' ὄνομα Θεοῦ, ποῖος εἶσαι ἐσύ; φανέρωσον τὸν ἑαυτὸν σου. Ποῖος εἶμαι ἐγώ; Ἐγὼ ὁ Ζήνων. Δὲν θὰ μου πληρώσῃς αὐτὰ τὰ χρήματα πού μου χρεωστικῶς; Ποῖα χρήματα εἶνε αὐτά, δὲν θὰ πύσῃς νὰ παραλαβῇς; (Τὰ ποῖα ταῦτα, οὐ μὴ ληρήσεις;) Ἦές μου ἀπὸ ποῦ τὰ ἔχεις παρμένα αὐτὰ τὰ βιβλία; Νὰ ξέρῃς καλά, ὅτι αὐτὰ εἶνε ἰδικά μου καὶ δὲν τὰ ἔχω κλεμμένα; Δὲν τὰ ἔχεις κλέψῃ, μήπως τὰ ἔχεις ἀρπάξῃ; Λέγετέ μοι ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο σας ὀνομάζεται Πυλάδης; Κανίς ἀπὸ ἡμῶς. Τί ὥρα τῆς ἡμέρας εἶνε; Τί ὥρα εἶνε; Πολὺ ἐνωρίς.

γ' Προσδιορισμοὶ διὰ πλαγίων πτώσεων.

Προδῆμ. Τὴν γενικὴν ἔννοιαν τῶν κυρίων ὅρων τῆς προτάσεως προσδιορίζουσιν, ἢτοι καθιστῶσι μερικὴν ἢ ἀτομικὴν, οἱ μὲν ὁμοιόπτωτοι προσδιορισμοὶ ἀναφέροντες τοῦ προσδιοριζομένου ὅρου μίαν πινὰ ιδιότητα ἢ τὴν ποιότητα αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἀνευ ἑτέρου οὕτως, ὥστε αἱ δύο λέξεις νοῶνται ὡς μίαν μό-

νην ἔννοιαν ἀποτελοῦσαι, ὅσον πατήρ (γενικόν) ὁ πατήρ, ὁ καλὸς πατήρ, οὗτος ὁ πατήρ, πόλις μεγάλη (μεγαλόπολις), λευκὸν ἶον (=λευκόϊον). οἱ δὲ πλαγιόπτωτοι σχετίζοντες τὸν προσδιοριζόμενον ὅρον πρὸς τι ἕτερον οὐσιαστικὸν ἐκτὸς αὐτοῦ κείμενον, ὅπερ νοούμενον χωριστά, μόνον διὰ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐκδηλουμένης σχέσεως ἐνοῦται, συμπληροῦν τὴν ἔννοιαν ἐκείνου καὶ καθιστῶν αὐτὸν ἀπὸ γενικοῦ μερικόν, ὅσον πατήρ τέκνων, οἶκος τοῦ πατρός, ἀγρὸς Περικλέους, ἐχθρὸς τινι, τινός, γράφω ἐπιστολὴν (γραφεὺς ἐπιστολῆς) βοηθῶ τοῖς πτωχοῖς (βοηθὸς τῶν πτωχῶν).

107. Αἱ ποικίλαι σχέσεις τῶν ἀντικειμένων πρὸς ἄλληλα ἐκφράζονται διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, γενικῆς, δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς. Καὶ ἡ μὲν γενικὴ ἐκφράζει καθ' ὅλου τὴν σχέσιν τοῦ ἀνήκοντος εἰς τι, τοῦ ὅλου πρὸς τὰ μέρη αὐτοῦ, τοῦ αἰτίου πρὸς τὸ αἰτιατόν, ἡ δὲ δοτικὴ τὴν σχέσιν τῆς πρὸς τι ἀναφορᾶς τοῦ ὑποκειμένου, ἡ δὲ αἰτιατικὴ τὸ ἀντικείμενον, εἰς ὃ ἀπευθύνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου.

108. Αἱ πλάγιοι πτώσεις προσδιορίζουσιν ἐν τῷ λόγῳ κατὰ τὰς διαφόρους ταύτας σχέσεις τὰ ὀνόματα, ἐπιρρήματα καὶ ῥήματα.

Ι. Πλάγιοι πτώσεις μετὰ ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων.

α' Γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν.

109. Γενικὴ οὐσιαστικοῦ ἢ οὐσιαστικῶς λαμβανομένης λέξεως τιθεμένη μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ προσδιορίζει ἀκριβεστέρον τὴν μεταξὺ αὐτῶν συνυπάρχουσαν στενωτάτην σχέσιν. Κατὰ δὲ τὴν σχέσιν, ἣν ἐκφράζει ἡ γενικὴ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ συνάπτεται, τίθεται.

α' Ὡς γενικὴ κτήσεως· τὸ οὐσιαστικόν σημαίνει τὸ κτῆμα, ἡ δὲ γενικὴ τὸν κτήτορα· οἰκία Περικλέους· ἄσμα Σιμωνίδου· Ὀμήρου ποιήσεις, οὕτω καὶ Μελτιάδου νῆος· δοῦλος δεσπότης παραφρονοῦντος· Διὸς θυγάτηρ.

β' Ὡς γενικὴ τῆς αἰτίας· τὸ οὐσιαστικόν σημαίνει τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ δὲ γενικὴ τὸ αἷτιον· γραφὴ ἀσθεΐας· μεγάλων ἀδικημάτων ὀργή (ἐνεκα ἀσθεΐας, ἀδικημάτων).

γ' Ὡς γενικὴ τῆς ιδιότητος· σημαίνει δὲ αὕτη μέτρον, ἀξίαν, καὶ

ἡλικίαν. Τριῶν ἡμερῶν ὁδὸς· παῖς δέκα ἐτῶν· οἰκία δέκα μνῶν· ἀγρὸς πλέθρον, ἀνὴρ ἀξιώματος μέγας· μισθὸς τεττάρων μηνῶν.

δ' Ὡς γενικὴ τῆς ὕλης καὶ περιεχομένου· πέντε ἀργυρίου μναί· ἄλλος ἡμέρων δένδρων· κρήνη ἡδέος ὕδατος· δέκα ἄμαξαι πετρῶν· ρόδων στέφανος· ἀγέλη βοῶν· ὁρῶσι σωροὺς σίτων, ξύλων, λίθων.

ε' Ὡς γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου (γενικὴ διαιρετική)· τῶν Ἀθηναίων τὸ πλῆθος· οὐδείς ἡμῶν· Πέργαμον καταλαμβάνουσι τῆς Μυσίας· Παλῆς Κεφαλλήνων ξυρέπλεον.

ς' Ὡς γενικὴ ὑποκειμενικὴ ἢ ἐνεργητικὴ· ὁ φόβος τῶν πολεμίων (=οἱ πολέμιοι ἐφοβήθησαν)· ἡ ἀγάπη τοῦ πατρός· (ὁ πατήρ ἀγαπᾷ).

ζ' Ὡς γενικὴ ἀντικειμενικὴ ἢ παθητικὴ, ὁ φόβος τῶν πολεμίων (φοβεῖται τις τοὺς πολέμιους)· ἡ ἀγάπη τοῦ πατρός (ἀγαπᾷ τις τὸν πατέρα)· πόθος τῆς πατρίδος (ποθεῖ τις τὴν πατρίδα).

Συγ. Παλλάκις ἐν οὐσιαστικῶν συντάσσεται μετὰ δύο γενικῶν, ὧν ἡ μία ὑποκειμενικὴ καὶ ἡ ἑτέρα ἀντικειμενικὴ, ὡς Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψε (ὁ Πέλοψ κατέλαβε τὴν Πελοπόννησον)· οἱ τῶν ἐμφορέων ζήτησις τοῦ μέλλοντος· (οἱ ἐμφορες ζητοῦσι τὸ μέλλον).

110. Τὰς αὐτὰς σχέσεις ἐκπράττει ἡ γενικὴ καὶ ὅταν ἀποδίδωται πρὸς τὸ συνδετικὸν εἶναι· εἶναι δὲ ἡ γενικὴ αὕτη ἡ λεγομένη κατηγορικὴ, σημαίνουσα α') τὸν αἷτιον· τὸ ἥσμα τοῦτο Σιμωνίδου ἐστὶ· σὺ πόλειωσ μερίστης εἰ· μητρὸς δ' ὅποιας ἐστίν· οὐκ ἔχω φράσαι. β') κτῆσιν· Βοιωτῶν ἡ πόλις ἐσται· βασιλεὺς οἶται ἡμᾶς ἑαυτοῦ εἶναι· γ') ιδιότητι, ἥτοι μέτρον, ἄξιαν, ἡλικίαν· ὅτε ἀπέθνησκεν, ἦν ἐτῶν ὡς τριάκοντα· δ') τὴν ὕλην· οἱ στέφανοι οὐκ ἴων ἦσαν, ἀλλὰ χρυσίου· ε') ἄξιαν ἢ τίμημα· ἡ οἰκία ἦν εἰκοσι μνῶν· ς') τὸ διηρημένον ὅλον ἦν οὗτος καὶ Σωκράτης τῶν ἀμφὶ Μιλήτου στρατιομέγων.

Λεξικόν.

ἄλλος· ἑπὶ δάσος, μέρος τι σύνδενδρον.

θαλλός· κλωνάρι, κλάδος εὐλαίας.

κληροῦμαι· ἐκλέγομαι διὰ κλήρου.

δημοτικός· φίλος τοῦ δήμου, εὐνοῶν τὸν δῆμον, δημοκρατικός.

Τὸ μὲν ἀκούσιον ἀμάρτημα τῆς τύχης ἐστὶ, τὸ δ' ἐκούσιον τῆς γνώμης. Οἱ γυναικοὶ ἀγῶνας τοῦ σώματος ἐστίν. Τοῦτο τοῦνομα (ὁ πατήρ) εὐεργετοῦντός

ἐστὶ μᾶλλον ἢ ἀφαιρουμένου. Οὗτος ὁ νόμος Δράκοντός ἐστιν. Τὴν Σμικυθίωνος οὐχ ὄρεξ Μελιστήην· Θουκυδίδης ὁ Ὀλόρου στρατηγὸς ἦν. Ὁρμίσαντο (προσωρμίσθησαν) τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι. Τῆς Ἰταλίας Λοκροὶ Συρακοσίων ἦσαν. Ἀγαθῶν ἐστε προγόνων. Θουκυδίδης οἰκίας μεγάλης ἦν. Τηρεὺς καὶ Τήρης οὐ τῆς αὐτῆς Θρήκης ἐγένοντο. Τοῦ μὲν ἀρχοντός ἐστι τὸ προστάττειν ὃ τι χρὴ ποιεῖν, τοῦ δὲ ἀρχομένου τὸ πείθεσθαι. Τύχης τὰ θνητῶν πράγματα, οὐκ εὐβουλίας. Πέρσαι τὴν Ἀσίαν ἑαυτῶν ποιοῦνται. Περὶ τὸν ναὸν ἄλλος ἡμέρων δένδρων ἐφυτρώθη. Τότε μὲν ἦν καὶ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσοῦς καταπεφρόνηται. Πένης εἰμὶ καὶ τοῦ πλῆθους εἷς. Τί με κωλύει κληροῦσθαι τῶν ἐννέα ἀρχόντων; Σόλων τῶν ἐπτὰ σοφιστῶν ἐκλήθη. Λακεδαιμόνιοι Χίλωνα τῶν γερόντων ἐποίησαν. Ἐχει μὲν χρυσίου τρία τάλαντα, στατήρα δὲ χρυσοῦ. Ὀπλων ἀποβολῆς ἔστω δίκη βίβλιντων (ἐνεκα ἀποβολῆς—ὅτι ἀπέβαλιν ὅπλα βίβλιντα). Τῶν ἀκούσιων ἀμαρτημάτων καταφυγὴ εἰσιν οἱ βωμοί. Εὐαγόρας διατέλεισι δημοτικὸς ἐν τῇ τοῦ πλῆθους θεραπείᾳ (ὅτι ἐθεράπευεν ἐκολάκευε τὸ πλῆθος). Παρέλαβον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν διὰ τὸ Πausανίου μῖσος (διότι ὁ Πausανίας ἐμισεῖτο).

Ὅλα τὰ καλὰ γίνονται κτῆμα τοῦ κοπιᾶζοντος. Ἴδιον τοῦ μὲν ἀρχοντος νὰ προστάττει, τοῦ δὲ ἀρχομένου νὰ πείθεται. Ἐσεῖς εἰσθε ἀπὸ εὐγενεῖς γονεῖς. Οὗτος δὲν εἶνε ἀπὸ μεγάλην οἰκογένειαν. Ἐν ὅσῳ ἐγὼ ζῶ (ἕως ἄν), ἡ βασιλεία εἶνε ἰδική μου, ὅταν δὲ ἀποθάνω, εἶνε τοῦ Κύρου. Οὗτος ἐδῶ ὁ Δικαιογένης ἐγινε θετὸς υἱὸς (ποιητὸς υἱός) εἰς τὸν Μενεξένου Δικαιογένην. Τὰ τῶν φίλων πράγματα εἶνε κοινά. Αὐτὰ δὲν ταίριάζουν εἰς φίλους καὶ συντρόφους (Ταῦτ' οὐ φίλων ἐστὶ καὶ ἐταίρων). Πόσων δραχμῶν εἶνε αὐτὸ τὸ βιβλίον; Νὰ ὑποφέρῃ τις τὴν πενίαν δὲν εἶνε τοῦ καθενός, ἀλλὰ τοῦ σοφοῦ ἀνθρώπου. Ἐγὼ ἔχω δύο σπίτια ξύλινα (γεν.). Προτιμότερον εἶνε νὰ ἔχη (κεκτῆσθαι) κἀνείς κοπάδι φίλων παρὰ βωδίων. Ἐδῶ κοντὰ εἰς αὐτὴν τὴν θάλασσαν (ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσῃ) ὑπάρχει βρύσις μὲ γλυκὲ νερό (γεν.). Ὁ Κύρος ἔδωκεν εἰς τοὺς στρατιώτας μισθὸν διὰ τέσσαρας μῆνας (γεν.). Αἱ ζωοτροφίαι δὲν εἶνε ἡ διὰ μίαν ἡμέραν. Ὁ κύριος ἐχρεωστοῦσεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ μισθὸν δύο μηνῶν (δοῦκ. γεν.).

Γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων.

111. Καὶ μετὰ τῶν ἐπιθέτων συντασσόμενη ἡ γενικὴ δηλοῖ τὰς αὐτὰς σχέσεις, ἃς καὶ μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν. Συντάσσονται δὲ μετὰ γενικῆς τὰ ἐπιθετα:

α' Τὰ σημαίνοντα κτῆσιν, συγγένειαν ἢ ἀλλοτριότητα (γενικὴ κτητική): ἵππος ἱερὸς Ἡλίου· οὐ Πολυκλέους ἰδιός ἐστιν ὁ ἄγῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός· ἡ μωρία ἀδελφῇ τῆς πορνείας ἐστὶν· ἀλλότρια δημοκρατίας· κύριος ἑαυτοῦ.

β' Τὰ σημαίνοντα ἀξίαν ἢ τίμημα, οἷον ἀξίος ἐπαίρου· αἵματος ἡ ἀρετὴ ὥρια· τάς τις ἀξία δέκα μῶν· οὐδενὸς τίμιος εἶναι μοι δοκεῖς (δὲν ἀξίζεις τίποτε).

γ' Ὡς γενικὴ τῆς αἰτίας μετὰ τῶν ἐπιθέτων αἴτιος, ἐνοχος, ἐπαύθυνος, ἐπόδικος κτλ., οἷον αἴτιος πολλῶν κακῶν· ἐνοχος θαράτου· ἐπαύθυνος ἀδικήματος.

Σημ. Ἐπίσης τὰ ἐπίθετα εὐδαίμων, εὐλας, εὐλόμων, δειλός κτλ. δέχονται γενικὴν τῆς αἰτίας· εὐδαίμων ἐφαίνεται καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων (καὶ ἐκ τοῦ τρόπου, καὶ ἕνεκα τοῦ τρόπου)· εὐλας ἐγὼ τῆς ἐν μάχῃ ἐνυπόθετης βαρείας· ὦ μακάριοι σφὼ τῆς θαυμαστῆς φύσεως· ὦ σχεδία σὺ τῶν ἀμετρήτων πόνων.

δ' Ὡς γενικὴ τοῦ διχορμημένου ὅλου (γενικὴ διαιρετική), ἥτις σημαίνει τὸ ὅλον, τὸ δὲ ἐπίθετον ἢ ἄλλη τις λέξις οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα σημαίνουν τὰ μέρη, ἅτινα ὅμως πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀντίθεσιν τινα πρὸς τὸ ὅλον, οἷον οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἀδικοῦσιν· οἱ πορνοὶ τῶν πολιτῶν μισοῦνται (ὅχι ὅμως καὶ οἱ θνητοὶ τῶν ἀνθρώπων· διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶνε θνητοί)· αἱ φιλότιμοι τῶν φύσεων τῶ ἐπαίρῳ παροξύνονται· οὕτω καὶ τὰ οὐδεῖς, ἔνιοι, ἕκαστος, ἑκάτερος, μόνος, καὶ τὰ ἄρῃα ὁ, ἡ, τὸ μετὰ τοῦ μέν, δέ· μόνος τῶν πολιτῶν· ὀλίγοι τῶν πολλῶν· οὐδεῖς Ἑλλήνων· τὸ πολὺ τοῦ στρατεύματος· τὸν μὲν γιγνώσκω ἡμῶν, τὸν δ' οὐ σοφία μόνον τῶν κτημάτων ἀθάρατον.

112. Μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς συντάσσονται ἔτι α') τὰ ὑπερθετικά, ὡς κάκιστος τῶν ἀνθρώπων· ἀρετὴ μέγιστος τῶν ἐν ἀνθρώποις κακῶν· χαλεπώτατον δὴ τοῦτο πάντων ἐστὶ πραγμάτων· ὁ οὐρανὸς ἡδιστος τῶν θεσμάτων· β') αἱ ἀντωνυμίαι ἢ τι τοῦ εἶχοντος ἀσθενές· ἐν τῷ πράγματι ποτε; τοὺς τοιούτους τῶν νόμων διαφθείρουσι· δίκαιοι τιμῶν τῶν νέων ὅσοι ἀγαθοί.

Σημ. Ἡ γενικὴ εἰς τὸ εἰς τοῦτο, εἰς τοσοῦτον, εἰς πᾶν, κατὰ τοῦτο, ἐν τούτῳ σημαίνει τὸν μεγαλειότερον βαθμόν, ὅσον εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐδήλωθεν· εἰς πᾶν κακοῦ ἀφίκετο· ἐν τούτῳ τύχης εἰσίν.

113. Γενικὴν ἀντικειμένου ἢ γενικὴν ἀντικειμενικὴν δέχονται τὰ ἐπίθετα τὰ σημαίνοντα·

α' Μνήμην ἢ λήθην, ὡς μνήμονες ἐστε τῆς πατρίδας ἀρετῆς· ἐπιλήσμων τῆς ἐμῆς διαθήκης.

β' Ἐπιμέλειαν ἢ ἀμέλειαν, φειδῶ ἢ ἀφειδίαν, ὑπεροχὴν καὶ κράτος ἢ τάναντία τούτοις, ὡς ἐπιμελῆς τῶν θεῶν· ἀμελῆς τῶν φίλων· ἀρετῆς ὀλίγωρος· φειδωλὸς χρημάτων· κύριος ἑαυτοῦ· ἀκρατὴς ἐπιθυμιῶν· ἀφειδῆς ἑαυτοῦ· ἐγκρατὴς γαστροῦ.

γ' Ἐμπειρίαν ἢ ἀπειρίαν, καὶ τὰ εἰς ἄλλος ῥηματικά· ἔμπειρος πολλέμων· ἀπειρος γραμμάτων· σὺ τούτων ἐπιστήμων εἰ· ἀρχικὸς ἀνθρώπων· κωλυτικὸν ἀκολασίας.

δ' Μετοχὴν, πλησμονήν, ἔνδειαν καὶ στήρησιν κοινῶς σοφίας· μέτοχος ἀρετῆς· παράδεισος μέγας ἀγρίων θηρίων πλήρης· ἄρματα κετὰ ἡνιόχων· ἐνδεὴς χρημάτων· καθαρὸς τὰς χεῖρας φόρον· αἰδοῦς ὁ δειλὸς ἐλεύθερος· φίλων ἀγαθῶν ἔρημος. ✕

114. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ τὰ συγκριτικά καὶ ὑπερθετικά, καὶ ἐν γένει ἐπίθετα ἔχοντα ἔννοιαν πρᾶθετικὴν, οἷον τὰ διάφορος, ἄλλος, ἄλλοιός, διπλάσιος κτλ., σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δ' ἀπάντων σοφώτατος Σωκράτης· πολλοὺς γησις Ἀριαῖος εἶναι Πέρσας ἑαυτοῦ βελτίονες· μυριοπλάσια ἡμῶν πάντα ἔχει ἡ πᾶσα πόλις· ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ· οὐσία καὶ γέγει οὐδενὸς ἕστερος· ἡ γενικὴ αὕτη ὀνομάζεται δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως.

115. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται ἀντὶ γενικῆς ὁμοιοπώτως τῷ πρώτῳ ὅρῳ (τῷ συγκρινόμενῳ), μετολχθῶντος τοῦ συγκριτικοῦ ἢ, ὅταν τὸ ῥῆμα εἶνε κοινόν καὶ εἰς τοὺς δύο ὅρους· Εὐριπίδης ἐστὶ σοφώτερος ἢ Σοφοκλῆς· οὗτος ὁ μαθητὴς ἐπιμελῆστερός ἐστιν ἢ ἐκεῖνος· οὐκ ἐστὶν οὐδὲν κρείσσον ἢ φίλος σαφής· σὺ δὲ μέλλεις ἐπὶ ἀνδρᾶς στρατεύεσθαι πολὺν ἀμείνων ἢ Σκύθας.

116. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως τίθεται καὶ δι' ἐμπροθέτου πτώσεως, οἷον γενικῆς μετὰ τῆς ἀντὶ ἢ πρό, καὶ αἰτιατικῆς μετὰ τῆς πρὸς ἢ παρά, οἷον μήτε παῖδας περὶ πλείστου ποιῶν, μήτε τὸ ζῆν πρὸ τοῦ δικαίου· ἡ δὲ ἐκλείψεις πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνον μνημονεζόμενα ἐνεβλήσαν· πλουσιώτερος παρ' ἐκείνον· ἐπὶ δὲ καὶ δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ, καὶ διὰ τοῦ ἢ ὡς καὶ ἢ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου, ὅταν μάλιστα ὁ β' ὅρος σημαίνῃ δυσανάλογον σύγκρισιν, οἷον οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα ἔπαθον· τὸ δαιμόνιον μεγαλοπρεπέστερον ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι· βραχυτέρα ἐξηκόντιον ἢ ὥστε ἐξικνεῖσθαι τῶν πολέμων.

Λεξικόν.

σκοποῦμαι· ἐξετάζω, ἐριυνῶ, σκέπτομαι.

εἰς· συνδεδεμένος, μεταφορικῶς ὁμητικῶς, εὐαρέστος, εὐθύθυμος.

μανιακός· ὁ βέπων, ὁ ἀνέχων εἰς μανίαν, εἰς σφοδρὰς ἐξάψεις.

ἀγωνίζομαι· ὑφίσταμαι ἀγῶνα, διαδιδάσκω.

ἀνακλάω (ἢ ἀνακλαίω)· κλαίω δυνάτῃ, ἐκδακρύω.

αἰρετόν· προτιμητόν.

ἐπείγομαι· σπεύδω, βιάζομαι.

Νέος τὸ σιγᾶν κρείττον ἐστὶ τοῦ λαλεῖν. Πολλῶν χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος. Τὸ ψευδὲς ὄνειδος οὐ παριτέρω τις ἀποτῆς ἀρικνεῖται. Πείθου τοῖς σοῦ σοφωτέροις. Ὁ νοῦν ἔχων ἐπιθυμοῖ ἂν αἰετὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. Ταῦτα σκοπώμεθα μετὰ τῶν προσδυτέρων ἡμῶν. Οἱ Πέρσαι Κύρω μᾶλλον φίλοι ἦσαν ἢ βασιλεῖ ('Αρταξέρξης). Τοῦτο τὸ δεινότερον καὶ μάλιστα παράνομον γέγραπται. Οἱ οἷοις μανικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι φέρονται. Ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι. Πάντα τὰ ζητούμενα δεῖσθαι μερίμνης φασὶν οἱ σοφώτεροι. Οἷα τῷ σώματι ἡνισχυμένη μακρὴν ἂν εἴη μοι λέγειν. Τὰς ἀποικίας καθ' ἕκαστον διηγεῖσθαι μακρὸς ἂν εἴη λόγος. Τὰ ἄλλα μακρότερος ἂν εἴη λόγος ἂν μοι μὲν διηγῆσθαι ὑμῖν τε ἀκοῦσαι. Ἀμεινόν ἐστι παντὶ ὑπὸ θεοῦ καὶ φρονήμου ἄρχεσθαι. Πολλοὶ διὰ τὴν ἰσχὺν μείζουσιν ἔργοις ἐπιχειροῦντας οὐ μικροῖς κηκοῖς περιπίπτουσιν. Οἱ ἐπιστήμονες τῶν μὴ ἐπιστημόνων θαρραλειώτεροί εἰσι, καὶ αὐτοὶ ἐκείνων ἐπειδὴν μάθωσιν ἢ πρὶν μαθεῖν. Ὅρῳ ἔγωγε καὶ τοὺς πάνυ ἐμπείρους τοῦ ἀγωνίζεσθαι (=διαδιδάσκειν) πολλῶν γέγονεν ἑαυτῶν λέγοντας, ὅταν ἐν τινι

κινδύνῳ ὄσιν. Ἦν μείζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν· ἔστι μείζω τὰ κείνων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι. Λυκοῦργος κατεργάσατο ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου. Μηδὲν περὶ πλείονος ποιῶν πρὸ τοῦ δικαίου. Οἱ φαιλότεροι (=οἱ ἀμαθέστεροι, οἱ ἀπλοϊκώτεροι, οἱ ἡττον φρονιμώτεροι) τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους ὡς ἐπὶ τὸ πλείον ἄμεινον αἰκοῦσι (διοικοῦσι) τὰς πόλεις. Ἐκαστος ἐπὶ τοῦτ' ἐπείγεται (ἦν) (=ὅπου) αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνη βελτιστος ὢν. Προθυμούμεθα τῶν νέων ὡς ἀρίστους εἶναι τὰς ψυχὰς. Δεῖ ὅτι μάλιστα εὐμαθεῖς εἶναι τοὺς νέους. Τῶν ἀγαθῶν ἢ ἀρίστον καὶ ἡδιστον ἀπολαύσωμεν. Πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς ὡς ἂν οἷός τε ὦ (ἢ, ὡς ἂν δύνωμαι) σφρόδιστα περὶ τῶν πεπραγμένων. Ἐγὼ νομίζω τὸ μὲν μηδενὸς δεῖσθαι θεῶν εἶναι, τὸ δ' ὡς ἐλαχίστων ἐγγυτάτω τοῦ θεοῦ. Δεῖ ὅτι ἐν βραχυτάτῳ καταλῦσαι τὴν ἀμαρτίαν (νὰ ἀποπλύνῃ, ἐπανορθώσῃ).

117. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ τὰ ἐπιρρήματα

α' Τὰ παρὰ γένεσιν ἐξ ἐπιθέτων γενικῇ συντάσσόμενων, ὡς ἐμάχοντο ἀξίως λόγον· ὅμοις οἱ τέραννοι τιμᾶσθε διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων· τῶν μεγίστων ἐπιτηδευμάτων ἀπειρώς ἔχουσιν.

β' Τὰ σημαίνοντα τρόπον, οἷον τὰ καλῶς, μετρίως, εὖ, ἱκανῶς, ὡς, πῶς, ἢ, ὅπῃ, οὕτως, ὥδε, ὡσαύτως, τιθέμενα μετὰ τῶν εἶναι, ἔχειν, ἡμεῖν καὶ ἄλλων τινῶν ἀμεταβάτων ῥημάτων συντάσσονται μετὰ γενικῆς ἀνάρθρου (γενικῆς τῆς ἀναρροῆς), οἷον οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ποδῶν εἶχον ἐδοήθουν εἰς τὸ ἄστυ οὐκ οἶδ' ὅπως παιδείας καὶ ἀρετῆς ἔχει· χρημάτων εὖ ἤκουτες· ὡς τάχους ἑλαστος εἶχεν (ὅσῃν καθέννας ταχύτητα εἶχεν).

γ' Τὰ σημαίνοντα χρόνον καὶ τόπον (γενικῆς δικαιοδικῆς), ὡς πινύκα ἐστὶ τῆς ἡμέρας· ὅγ' ἐ τῆς ἡμέρας· ποῦ γῆς τυγχάνει ὦν;

118. Μετὰ γενικῆς τῆς αἰτίας συντάσσονται καὶ τὰ ἐπιφωνήματα· οἷμοι τῆς ταλαίης· φεῦ τῆς ἀλλοτρίης· ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος· ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν.

Λεξικόν.

ἐπίκοτος· βοηθός, ὑπερασπιστής, μεστός γεμᾶτος.

πηγός· δυνάμενος νὰ κερδηθῇ.

ὠνητός· δυνάμενος νὰ ἀγορασθῇ.

φιλαναλωτής· ἀγαπῶν νὰ ἐξοδεύῃ.

οἰδενός ἕτερος· κἀνένος ὑποδεέστερος, τὸ ἀσυνέπαινον· τὸ ὠφέλιον.

ἀλώσιμος· κατακτητός.

ἐμπύπνημι· πυρπολῶ.

κινδυνεύει· φαίνεται σφιδόν.

Οἱ Ἀθηναῖοι θαλάσσης ἐμπειρότατοι ἦσαν. Τὸ πῦρ ἐπίκουρον μὲν φύχους, ἐπίκουρον δὲ σκότους. Δυστυχῆς ἡ Ἑλλὰς τοιούτων ἀνδρῶν ὄρφανή γεννημένη. Ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος. Ἐτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ. Δόξη μὲν χρήματα κτητά, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὠνητή. Αἵματος ἡ ἀρετὴ ὦνία. Φειδωλοὶ χρημάτων εἰσὶ, φιλαναλωταὶ δὲ ἀλλοτρίων. Ὁ ἀκρατὴς κακοῦργος μὲν τῶν ἄλλων, ἑαυτοῦ δὲ πολλῶν κακοεργότατος. Ἐρως φιλόδοξος εὐμενείας, αἰδώς δυσμενείας. Οὐδεὶς ἐνοχὸς ἐστὶ δειλίας. Φόνου καὶ τῶν δεινотάτων ἦν ὑπόδικος. Κρεῖττον σιωπᾶν ἐστὶν ἢ λαλεῖν μάτην. Πονηρία θῆττον θανάτου θεῖ (τρέχει). Οὐδινὸς ἤττον σοφὸς τῶν ποιητῶν Εὐριπίδης. Ἰππόνικος ἦν γένει οὐδενὸς ὑστερος τῶν πολιτῶν. Οὐδεὶς ἀνθρώπων μισεῖ τὸ λυσιτιλοῦν. Ὅποια τῶν χωρίων ἀλώσιμα εἰδοὶ εἶναι ἐνέπιμπρασκον. Τούτων ὁπότερον βούλει, ποίει. Κινδυνεύει ἡμῶν οὐδέτερος οὐδὲν καλὸν καὶ κακὸν εἰδέναι. Ἀρετὴ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν. Αἰμψακὸς εἰδοὶ πολυσινοτάτον τῶν τότε εἶναι. Εὐθύ τῆς Φαστήλιδος τὸν πλοῦν ἐποίηστο. Ἐγγὺς ἀγαθοῦ παραπέφυκε καὶ κακόν. Φθόνος ἔξω θεῖου χοροῦ ἵσταται. Οἱ θεαταὶ ἀμφοτέρωθεν τῆς ὁδοῦ ἵστησαν. Ζάκυνθος ἡ νῆσος καίτται ἀντιπέρας Ἡλίδος. Ἐσχον (= ἄραξαν) εἰς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς. Τούτους ἤρπασαν πέραν τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸ ἀσφαλές. Μὴ φοβεῖσθε πέρα τοῦ μετρίου. Ἀπανθ' ὁ λιμὸς γλυκεῖα πλὴν αὐτοῦ ποιεῖ.

Λεξικόν.

καθεύδω· κοιτάμαι, κοιμῶμαι.

εἰς πᾶν μοχθηρίας προσελήλυθε τὰ πράγματα· εἰς μεγάλην ἀθλιότητα ἐβόσκαν τὰ πράγματα.

πόρρω σοφίας ἔχει· μεγάλως προώδυσεν ἐν τῇ σοφίᾳ.
ὡς τάχους ἕκαστος εἶχε· μὲ ὅσην ταχύτητα καθείς εἶχεν.

Ὁ Νικίας ἥκιστα ἄξιος ἦν εἰς τοῦτο δυστυχίᾳ ἀρικέσθαι. Εἰς πᾶν μοχθηρίας προσελήλυθε τὰ πράγματα. Εἰς τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδέας ἀρίκετο ὁ ἀνὴρ ὁδὶ. Εἰς ὅσον ἡλικίας ἔχει, οὐδενὸς γαιφῶν ἐστίν. Ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφίκεται, ὡς οὐδ' οὐδὲ τ' ἐστὶν βαδίζειν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ ἀθυμίας ἦσαν. Μέχρι δεῦρο τοῦ λόγου καλῶς ἂν ἔχει. Διαλεγόμεθα πόρρω τῶν νυκτῶν, ἕως ὁμολογήσαμεν ἀλλήλους. Ἐκαδευθὼν μέχρι πόρρω τῆς ἡμέρας. Πόρρω σοφίας ἔχει. Οἱ ἡμέτεροι στρατιωτῆται εἰδιώξαν τοὺς πολεμίους προτροπᾶν φεύγοντας ὡς τάχους ἕκαστος εἶχεν. Ἀκολασίαν φευκτίον ὡς ἔχει ποδῶν ἕκαστος ἡμῶν. Πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦτο περὶ (τί φρονεῖς περὶ τοῦ τοιοῦτου); Τίλατατοὶ οἰκοῦσι πρὸς βορείαν τοῦ Σκοπίου

ὄρους. Τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπέλαβον. Πέμπετε τοῦ πεποιημένου σίτου τὸν ἡμισυν. Μάλιστα τῆς γῆς ἡ ἀρίστη αἰεὶ τὰς μεταβολὰς τῶν οἰκητόρων εἶχεν. Ἐξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς. Τὸ πλέον τοῦ χρόνου παρήλθεν. Τὸ ἡμισυ τοῦ στρατοῦ ἐξήγαγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Τὰ πολλὰ τῆς χώρας γυμνὰ καὶ ἀνυδρὰ τυγχάνει ὄντα, ὀλίγον δέ τι αὐτῆς δασώδες. Τοῦτό σου ἐπαινῶ, ὅτι ἀδικούμενος οὐκ ἀνταδικεῖς.

Ἐγὼ καθόλου δὲν ἤμην ἄξιος νὰ καταντήσω εἰς τοιαύτην μεγάλην δυστυχίαν. Μόλις εἶδον ἡμᾶς ἐκεῖνοι, ἐγύρισαν καὶ ἔρρυγε (ἐκκλίναντες ἔρρυγον) καθέναν μὲ ὅσην ταχύτητα εἶχον εἰς τὰ πόδια τῶν. Πέρασαν τόσα χρόνια καὶ δὲν ἔμπορέσαμεν ἀκόμη νὰ μάθωμεν τί ἰδέαν ἔχουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι περὶ τῆς παιδείσεως τῶν παιδιῶν τῶν. Ἐσὺ τί φρονεῖς περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος; Ὅλως διαφορετικά. Ἡ πεῖνα ὅλα τὰ κάμνει· γλυκὰ ἐκτός τοῦ ἑαυτοῦ τῆς. Εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς τυχὸν εἶναι αὐτὸς ὁ πράξιμος νόμος; Εἰς κἀνὲν μέρος τῆς γῆς. Ἐσὺ πάλιν σκοπεύεις νὰ κινήῃς ἐκστρατεῖαν κατ' ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εἶνε ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς Σκύθας. Εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκεται ἄρα γε; (ἐν τῷ πράγματι;) Ὡ μακάριοι ἐσεῖς οἱ δύο διὰ τὴν θαυμαστὴν σοφίαν σας (γεν). Δυστυχῆς ἐγὼ διὰ τὴν σκληρὰν ἀδικίαν, ὅπου ἔπαθον. Ἡ δυστυχία μου εἶνε τόσον βαρυτέρα, ὥστε νὰ μὴ ἔμπορέσω νὰ κλαίω.

β' Δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν.

119. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ἐπίθετα εἶνε τὰ σημεινόντα
α' Φιλίαν ἢ ἐχθραν, ὡρέλειαν ἢ βλάβην, οἷον οἱ εὖνοι τοῖς ἀγαθοῖς
εὖνοι εἰσι· ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος μόνῳ φίλος· μὴ κάμνονσιν
ιατρὸς ἄχρηστος καὶ μὴ πλέουσι κυβερνήτης· ἔοικας τὰ ἑκάστῳ ὡρέ-
λιμα κτήματα καλεῖν.

Σημ. Τὸ φίλος, ἐχθρός, πόλεμος, ἑταῖρος, προσήκων, ἀλλότριος, ὁμο-
ρος, συγγενὴς κτλ. συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς, ὅταν λαμβάνωνται ὡς οὐ-
σιαστικά, οἷον τὸ φιλοῦν ἂν εἴη φίλον τοῦ φιλουμένου, τὸ μισοῦν ἄρα
πάλλιν ἐχθρὸν τοῦ μισουμένου· παρὰ ἀνδρὶ αὐτοῦ φίλῳ εἰσιτάτο· ὁμοῖοι
λαλιδέων.

β' Τὰ σημεινόντα εὐπείθειαν, ὑποταγὴν καὶ τὰ ἐναντία τούτοις,
οἷον ἵππος εὐπειθὴς τῷ ἡνιόχῳ· σέμμαχος ἦν καὶ ἐπήκοος Κναξάρῃ·
πλοῦτῳ πεποιθὼς ἄδικα μὴ πειρῶ ποιεῖν· ἀπειθὴς τοῖς νόμοις.

γ' Τὰ σημαίνοντα ταυτότητα, ισότητα, ομοιότητα καὶ συμφωνίαν καὶ τὰ ἐναντία τούτοις· οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι· οὐ ταῦτ' αἰρεται τὰγαθὰ τοῖς ἡδέσι, οὐδὲ τὰ κακὰ τοῖς ἀνταρτοῖς· ἐμὲν τῷ ἀσύμφωνος· τὰ ἔργα σύμφωνα ἔστι τοῖς λόγοις.

δ' Τὰ σημαίνοντα τὸ ἀρμόδιον καὶ πρέπον καὶ τὰ τούτοις ἐναντία· οἷον μέθη φύλαξιν ἀπρεπέστατον· προσήκων ἦν τοῖς Κυψελίδαῖς (=συγγενῆς τῶν Κυψελιδῶν)· ἀνάρμοστον ἔστι τὸ αἰσχρὸν παρτὶ τῷ θεῷ· ἀρμόδιος γυναικὶ βουλομαι εἶναι.

ε' Τὰ σημαίνοντα προσέγγισιν, μίξιν καὶ συγκαίνωσιν τῇ Ἑλλάδι περὶ αἰετοτε σὺντροφός ἐστιν· ἡδονὴ ἄμικτος φρονήσει· ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμμιγῇ κακὰ· πλησία τῷ νυμφίῳ· ὅμοιοι τοῖς Δωριεῦσι.

120. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιθέτα σύνθετα μετὰ τῶν προθέσεων ἐν, σὺν, ἀντί, πρὸς, ἐπί, οἷον αἰδῶ καὶ φόβος· οὐχ ὁρᾷς ἐμφυτα ἀνθρώποις ὄντα; οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι ξύμμιχος τέχνη· ἀλλήλοις σύμφωνα δειτὸν νόμος διατάττειν.

121. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων δοτικῇ συντασσόμενων, οἷον ὁμοίως τούτοις· ἐναντίως ἔχει τῷ σώματι ὁ ἀκόλαστος· ἔτι δὲ τὰ ἔχοντα σημασίαν ὁμοίαν τοῖς δοτικῇ συντασσόμενοις ἐπιθέτοις, οἷον ἐγγύτερον τῷ ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ οὐδὲν ἔστιν ἔργον· τὸ ἔδωκεν ἐπύρετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ· ἡξει δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ· τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον.

122. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ οὐσιαστικά παραγόμενα ἐκ ῥημάτων καὶ ἐπιθέτων δοτικῇ συντασσόμενων· τί δή ποτ' αὖ εἴη τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα τοῖς θεοῖς; μουσική ἔχει τὴν ὁμοιότητα τῷ τοῦ καλοῦ μῦθῳ· αὕτη τις βοήθεια ἑαυτῷ· πολὺ λαίχις ἡμῖν ὠμολογῆται κρατίστη εἶναι· ἢ τοῖς θεοῖς δουλεία· ἢ ἀλλήλοις ἀπόδοσις τῶν χωρίων· ἢ πόλεων ἐπιμυξία πόλεσιν.

Δοτική προσωπική.

123. Ἡ δοτικὴ τίθεται πρὸς τούτοις

α' Ὡς δοτικὴ κτήσεως ἢ χρήσεως· αὕτη τίθεται μετὰ τῶν ῥημά-

των εἶναι, ἐπάρχειν, γίγνεσθαι, φαίρεσθαι καὶ τῶν τοιούτων, καὶ σημαίνει τὸ πρόσωπον, εἰς ὃ ἀνήκει τι, οἷον ἔστι μοι χρήματα (ἐχω χρήματα)· ἐνταῦθα ἦν Κύρῳ βασιλεία (ὁ Κύρος εἶχεν)· ἀρετῆς οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν (οἱ πονηροὶ οὐδὲν μετέχουσιν ἀρετῆς)· γέγονέ μοι διδάσκαλος· τούτων τῶν μερῶν ἐν ἔστι τοῖς παισὶ (πρὸς χρῆσιν τῶν παίδων, διὰ τοὺς παίδας).

β' Ὡς δοτικὴ χαριστική ἢ ἀντιχαριστική, σημαίνουσα τὸ πρόσωπον, πρὸς ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ ὁποίου γίνεται τι· πᾶς ἀνὴρ ἑαυτῷ ποιεῖ (πρὸς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ)· ἕκαστος οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεινέηται, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι· ἀλλὰ ὁ τοιοῦτος πλουτεῖ, οὐχ ἑαυτῷ· τὰ χρήματα ἀνθρώποις εὐρίσκει φίλους· Ἀρτέμιδι ἐορτὴν ἄγειν· στεφανοῦμαι θεῷ (πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ).

γ' Ὡς δοτικὴ ἠθική, σημαίνουσα τὸ πρόσωπον, ὅπερ λαμβάνει εὐαρεστον ἢ δυσάρεστον αἶσθημα ἐκ τινος πράξεως, ὡς ἐφοβεῖτο Κύρος μὴ οἱ ὁ πάππος ἀποθάνῃ (οἱ=πρὸς λύπην του)· ὡς καλὸς μοι ὁ πάππος (πρὸς χαρὰν μου)· ἀσμένοισ τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τοῦ σκότους τὸ φῶς ἐγένετο· καὶ μοι λέγε τὸ ψήγισμα (πρὸς χάριν μου)· ἐπαγέλλωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἔστιν (ἐὰν εὐχαιρῆται)· εἴ σοι βουλομένῳ ἔστιν (ἐὰν ἐχέτῃ ἐπιθυμίαν, εὐχαρίστησιν).

δ' Ὡς δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς ἢ κρίσεως σημαίνουσα τὸ πρόσωπον, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὁποῖον ἀληθεύει τὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον, ἢ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ὁποίου γίνεται· ἡ Θυγάτηρ ἢ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπὶ δεξιᾷ ἔστιν εἰς τὸν Πόντον εἰσπλέοντι (δεξιὰ τοῦ εἰσπλέοντος, ὡς πρὸς τὸν εἰσπλέοντα)· ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπισπλέονσι τοῖς Ἀθηναίοις· γέρον· γέροντι γλῶτταρ ἡδίστην ἔχει, παῖς παιδὶ ἐγὼ σ' ἐτίμησα τοῖς φρονούσιν ἐν (κατὰ τὴν κρίσιν τῶν φρονούντων)· θεὸς μέγιστος τοῖς φρονούσιν οἱ γορεῖς.

ε' Ὡς δοτικὴ τοῦ ἐνεργούντος ὑποκειμένου (ποιητικοῦ αἰτίου)· τίθεται δ' αὕτη ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρκακμένου καὶ ὑπερσυντελείου καὶ ἐπὶ τῶν εἰς -τος καὶ -τέος ῥηματικῶν· Θεμιστογένηι ταῦτα γέγραπται (ὑπὸ τοῦ Θεμιστογένους). Εἰρηται μοι πάντα (ὑπ' ἐμοῦ)· ἐμοὶ τοῦτο οὐ ποιητέον (ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ τὸ κάμω)· ἄρα γρηκτόν

ἐστὶν ἡμῖν; ποταμός τις ἡμῖν ἐστὶ διαβατός· γραπτέον μοι τὴν ἐπιστολήν.

ζ' Ὡς δοτικὴ τῆς συνοδείας σημαίνουσα τὸ ὁμοῦ καὶ τιθεμένη ἰδίως μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων· οἱ Ἕλληες τέτταρας γὰρ ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτί-δαιαν τριεχλίοις μὲν ὀπλίταις, ἵππεῦσι δ' ἑξακοσίοις πολλοῖς στρατιώταις ἐπορεύοντο. Ἀλλὰ συνήθως χάριν σαφηνείας τίθεται ἀντὶ τῆς δοτικῆς ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τοῦ ἔχων, ἢ ἡ δοτικὴ μετὰ τῆς σύν, οἷον ὁ ἡγὼ μὲν στρατεύματι οὐ τολμήσει ἐφείπεσθαι, πολὺν δ' ἔχων στόλον οὐ δυνήσεται ταχὺ πορεύεσθαι· ἡλθὼν ἔχων πολλὰ χρήματα (ἀντὶ χρήμασι)· ὁ γεραίς ἐκεῖνος εἶπετο τῷ λοχαγῷ σὺν αὐτῷ τῷ θώρακι καὶ τῇ κοπίδι.

Σημ. Περὶ τῆς δυναμικῆς, ὀργανικῆς καὶ χρονικῆς δοτικῆς ἰδὲ ἐν τοῖς ἐπιρρηματικοῖς προσδιορισμοῖς.

γ' Αἰτιατικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

124. Ἡ αἰτιατικὴ τιθεμένη εἰς ἀκριθέστερον προσδιορισμὸν τῶν ἐπιθέτων σημαίνει τὸ μέρος, εἰς ὃ ἀναφέρεται καὶ εἰς ὃ περιορίζεται ἡ γενικὴ ἔννοια τοῦ ἐπιθέτου (αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς ἢ τοῦ κατὰ τι), οἷον καλὸς τὰ ὄμματα· ταχὺς τοὺς πόδας· τὴν γυνήν· Ἕλληγ, τὴν δ' ἡλικίαν περὶ ἑτη εἴκοσι, τὸ δὲ εἶδος ἐλαφρὸς, ἰσχυρὸς, ψυχὴν δὲ ἱκανός.

Λεξικόν.

συγγνώμων· συγχωρῶν, συγκαταβα-
τικός.

δύεσσας· κακόβουλος, ἐχθρικῶς διακρί-
μενος.

κακόνους· δυσμενής.

προσφερέας· προσόμοιος.

πρόσφορος· ἀρμόδιος, κατάλληλος.

κεράννεμα· ἀναμιγνύω, ἀνακατώνω.

παντοδαπά· πολυποίκιλα.

ψοφῶ· βγάζω φωνήν, κρότον.

Ἐνίοις μὲν πάνυ ὀλίγα ἀρκεῖ, ἐνίοις δὲ πάνυ πολλὰ οὐχ ἱκανά ἐστίν. Συγγνώμονες ἀεὶ εἰσὶ θεοὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀδίκους καὶ ἀδικοῦσιν. Οὐδεὶς θεὸς δύνους ἀνθρώποις. Λύσκανδρος κακονούστατος ἦν τῇ πόλει. Κοινόν τι γὰρ

καὶ λύπη δάκρυά ἐστιν. Σφόδρ' ἐστὶν ἡμῶν ὁ βίος οἴνω προσφερέας, ὅταν ἢ τὸ λοιπὸν μακρόν, ὅσος γίγνεται. Ἐρως ἐπίβουλός ἐστι τοῖς καλοῖς κάγαθοις. Παῖς παιδὶ καὶ γυναικὶ πρόσφορον γυνή. Τοὺς ἀρχοντας λεγομένους νῦν ὑπηρέτας τοῖς νόμοις ἐκάλεσα. Πέρυκεν ἡ πόλεων ἐπιμιξία πόλεσιν ἦθη κεραννύναι παντοδαπά. Γυναικὶ κόσμος ὁ τρόπος, οὐχὶ χρυσία. Ἐδοξα ἀκοῦσαι ὄνομα αὐτῷ εἶναι Ἀγάθωνα. Τῷ μὲν πατρὶ Πυριλάμπης ὄνομα, αὐτῷ δὲ γε Ἀντιφῶν. Εἰ Φαῖδραν λαιδορεῖ, ἡμῖν τί τοῦτ' ἐστίν; (Τί μᾶς μέλει, ἐνδιαφέρει). Τί ἐμοὶ καὶ σοί (τί κοινόν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ); Τί τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ; Τί ἔρχετ' καὶ κυνί; Τί κυνὶ καὶ βαλανσίῳ; Τὰ χρήματ' ἀνθρώποις εὕρισκε φίλους. Ἀπαντα τῷ φοβουμένῳ φορεῖ. Ἐπίδωκός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέον-
τι τὸν Ἴονιον κόλπον. Πάντες οἱ ποταμοὶ προΐουσι (τοῖς προχωροῦσι) πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίνονται. Πολὺς ἐγένετο τῷ Σωκράτει χρόνος ἐν τῷ δεσμο-
τηρίῳ. Θαυμάζω εἰ μὴ ἀσμένους ἡμῖν ἀφίγμαι. Ἐμοὶ Σωκράτης εἰδοκεῖ τιμῆς ἄξιός ἐστιν τῇ πόλει μᾶλλον ἢ θανάτου.

Ἀλλὰ εἰς φιλόσοφον μὲν ὁμοιάσεις, καὶ ὁμιλεῖς ὅχι ἄνοστα· μάθε ὅμως ὅτι εἶσαι ἀνόητος, ἀν νομίζεις ὅτι ἡ ἰδική σας ἀνδρεία (ἀρετὴ) δύναται νὰ ὑπε-
ρισχύσῃ τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως. Εἰς ἐκείνους, πού δὲν εἶνε ἄρρωστοι, ἄχρη-
στος εἶνε ὁ ἰατρός, καὶ εἰς ἐκείνους, ὅπου δὲν ταξιδεύουσι μὲ πλοῖον, ὁ κυβερ-
νήτης. Αἱ πράξεις σας δὲν εἶνε σύμφωνοι μὲ τοὺς λόγους σας. Δὲν γνωρίζομεν ἡμεῖς ἀπὸ ποίους ἔχουν λεχθῇ ἐκεῖνα τὰ λόγια. Ἀρὰ γε καὶ γὰρ δὲν εἶνε δυ-
νατὸν νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς.

II Αἱ πλάγιοι πτώσεις ὡς προσδιορισμοὶ τῶν ῥημάτων.

Ἀντικείμενον.

125. Ἀντικείμενον λέγεται ἡ πλάγια πτώσις, ἥτις συνάπτεται μετὰ ἐνεργητικοῦ ῥήματος πρὸς ἄμεσον συμπλήρωσιν ἢ τὸν ἀκριθέ-
στερον προσδιορισμὸν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ, ὡς γράφω τὴν ἐπιστολήν·
βοηθῶ τοῖς πτωχοῖς· ἐπιθεμῶ ἀρετῆς.

Σημ. Ἡ γενικὴ ἔννοια τοῦ ῥήματος (κατηγορουμένου) ἀναφερομένη διὰ
τινος πλάγιας πτώσεως εἰς πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα προσδιορίζεται καὶ συμπλη-
ροῦται ἢ κατ' εὐθείαν ἢ πλάγιως. Καὶ ἡ μὲν ἀμέσως καὶ κατ' εὐθείαν
συμπληρούσα τὴν ἔννοιαν ῥήματος μεταβατικοῦ πλάγια πτώσις λέγεται

ἄμεσον ἀντικείμενον, οἷον γράφω ἐπιστολήν· ἐπιμελοῦμαι τῶν μαθημάτων· βοηθῶ τοῖς πτωχοῖς· ἡ δὲ προσδιορίζουσα ἀκριβέστερον τὴν ἔννοιαν ῥήματος ἀμεταβάτου λέγεται ἑμμεσον ἀντικείμενον, οἷον γέμω ἐλπίδων· ἀρμόττει τινί· ἐν δὲ ῥήματι μεταβατικῶν δύναται νὰ ἔχῃ καὶ δύο ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἄμεσον, τὸ δὲ ἑμμεσον, ὅπερ πλαγίως μόνον προσδιορίζει τὴν ἔννοιαν ῥήματος μετὰ τοῦ ἄμεσου ἀντικειμένου, οἷον πληρῶ τὴν ὑδρίαν (ἄμεσον) ὕδατος (ἑμμεσον)· δίδωμί σοι (ἑμμεσον) κρέατος (ἄμεσον).

126. Ὡς ἀντικείμενον τίθεται κυρίως μὲν τὸ οὐσιαστικόν, ἀλλὰ καὶ ἐπίθετον καὶ μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη καὶ ἀπαρέμφατον καὶ ἀντωνυμία καὶ ἀριθμητικὸν καὶ πρότασις ὅλη, καὶ ἐν γένει πᾶν μέρος λόγου διὰ τοῦ ἄρθρου οὐσιαστικοποιούμενον, οἷον γράφω ἐπιστολήν· ἐφίεμαι δόξης· μῖσει τοὺς κολακεύοντας· δίδωμί σοι ταῦτα· βοῶλομαι γράμματα μαθεῖν· Κῆρος ἔλεγε, ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα· ἐνέβαλε τὸ μὲν.

Σημ. Τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται καὶ κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῶν προθέσεων εἰς, περί, ἐπέρ, κατά, ἐπί, οἷον διέφθειραν εἰς ὀκτακοδίους (ὡς ἔγγιστα ὀκτακοσίους)· συνέλαβον περὶ τοὺς ἐβδομήκοντα.

127. Τὸ ῥήμα δυνάτων νὰ ἔχῃ ἐν ἀντικείμενον, ὅτε λέγεται μοιόπτωτον, ἢ δύο ἀντικείμενα, ὅτε λέγεται διόπτωτον· τῶν δύο ἀντικειμένων τὸ μὲν κατ' αἰτιατικὴν λέγεται ἄμεσον ἀντικείμενον, τὸ δὲ κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν ἑμμεσον· ὡς δίδωμί σοι (ἑμμεσον) συμβουλίας (ἄμεσον)· πληρῶ τὴν ὑδρίαν (ἄμεσον) ὕδατος (ἑμμεσον).

128. Ἐπὶ τῶν μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενων ῥημάτων ἡ μὲν τὸ πρόσωπον δηλοῦσα αἰτιατικὴ εἶνε τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ σημαίνουσα τὸ πρᾶγμα εἶνε τὸ ἑμμεσον, οἷον ἐνδύω σε (ἄμεσον) χιτῶνα (ἑμμεσον). Ἐπὶ δὲ τῶν γενικῇ καὶ δοτικῇ συντασσόμενων ἡ μὲν γενικὴ εἶνε τὸ ἄμεσον, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ ἑμμεσον, ὡς μεταδίδωμί σοι (ἑμμεσον) κρέατος (ἄμεσον).

129. Τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ δέχεται καὶ κατηγορούμενον, οἷον Λαρεῖος Κῆρος (ἀντικείμ.) σατράπην (κατηγορ. τοῦ ἀντικειμένου) ἐποίησεν. Οἱ Κορίνθιοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους (κατηγορ.) ἀπήγοντο· ἔχων ψιλὴν (κατηγορ.) τὴν κεφαλὴν.

130. Τὸ ἀντικείμενον παρκαίπεται ἢ ὅταν ἐκφράζεται μόνον ἡ γε-

νικὴ ἔννοια τοῦ ῥήματος ἄνευ τινὸς συμπληρώματος, οἷον γράφω, ἔχω, τρώω, πίνω, ἢ ὅταν ἐννοῇται εὐκόλως ἐκ τῶν συμπραζομένων, οἷον πέμπω (ἄγγελον) ἐκέλευε τὰ ὅπλα παραδιδόναι (αὐτῷ)· ὅτω δοκεῖ ταῦτα, ἀνατενιάτω τὴν χεῖρα· καὶ ἀνέτειναν (τὴν χεῖρα) ἅπαντες· λυσιτελεῖ ἡ δικαιοσύνη τῷ ἔχοντι (αὐτήν).

Σημ. Ἡ κοινὴ γλῶσσα δὲν παρκαίπει τὸ ἀντικείμενον ἐν τοιαύταις περιπτώσεσι παρκαίψουσα τὸν λόγον διὰ τῶν τόν, τὴν, τοῦ κτλ. οἷον ἔδωκα τὸ γράμμα μου εἰς τὸν θεῖόν σου· Ναί· τοῦ τοῦ ἔδωκα, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐδέχθη καὶ μοῦ τὸ γέμισε πίσω.

α'. Ῥήματα μονόπτωτα μετὰ γενικῆς.

131. Κατὰ γενικὴν δέχονται τὸ ἀντικείμενον τὰ ῥήματα.

α' Τὰ σημαίνοντα φροντίδα, ἐπιμελείαν καὶ τὰ ἐναντία τούτοις· ἐπιμελοῦμαι τῶν μαθημάτων· ἑαυτοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ· μηδεὶς ὀλιγωρεῖτε μηδὲ καταφρονεῖτε τῶν προσεταγμένων· τί ἡμῖν τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει; Ἐνταῦθα ἀνέκει καὶ τὸ φεῖδομαι καὶ ἀφειδῶ, χρόνον φεῖδον· τῶν σωμάτων ἀφειδήσαντες ἔστησαν τρόπαια.

β' Τὰ σημαίνοντα μνήμην καὶ λήθη, ὡς ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τέχνης· τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τοὺς παρόντας, ἵνα δοκῇς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν· τοῦ ἐπιχεμασθέντος ποτὲ δειροῦ μὴ ἀμνημονεῖτε· ἑμαυτοῦ ἐπιλαθόμεν· μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ.

γ' Τὰ σημαίνοντα ἐπιτυχίαν καὶ ἀποτυχίαν· ὡς ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ· ἐφέεσθην τῶν ἐλπίδων· ῥίχης τε τετυχήκαμεν καὶ σωτηρίας· οἱ τοξόται ἐτόξενσαν καὶ οὐδεὶς ἡμάρτανεν ἀνδρός.

δ' Τὰ σημαίνοντα μετοχὴν, κοινωνίαν καὶ ἀπόλυσιν, πάντες οἱ πολλοὶ καὶ οἱ πρόσχωροι μετεῖχον τῆς ἑορτῆς· τὸ ἀνθρώπινον γένος μετείληφεν ἀθανασίας· πάντες κεκοινωνήκατε τῆς φιλομούσου μαρίας.

Σημ. Ἐν τούτοις ἡ γενικὴ εἶνε διαιρετικὴ σημαίνουσα τὸ ὅλον, ὅταν δὲ εἶνε ἀνάγκη νὰ προστεθῇ τὸ μέρος, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν, οἷον οὐ μετέλαβε τὸ πλείον μέρος τῶν ψήφων.

ε' Τὰ σημαίνοντα ἔφειν ἢ ἐπιθυμῶν ἐφίεμαι δόξης ἐπιθυμῶ ἀρετῆς· πειρώσει χρημάτων· ὀρέγομαι ἀεὶ πλειόνων· τοῦ ζῆν οὐδεὶς ὡς ὁ γηράσκων ἐρεῖ.

Σημ. Τὸ ἀγαπῶ καὶ στέργω συντάσσονται μετὰ δοτικῆς, σπανίως μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀρκεῖσθαι· ἡγάπων τῇ σωτηρίᾳ· δεῖ στέργειν τοὺς παροῦσι καὶ στέργει τὰ παρόντα· ἀγάπα τὴν σωφροσύνην· τὸ φιλεῖν καὶ ποθεῖν μετ' αἰτιατικῆς· φιλεῖ τοὺς φιλοῦντάς σε· ποθεῖ τὴν ἀποῦσαν φίλην.

ς' Τὰ ἀφ' ἧν, ἐναρξίν καὶ λήξιν σημαίνοντα· ἤρξε χειρῶν ἀδίκων· θαυρόντων δ' οὐδὲν ἄλγος ἀπτεται· κελύεις σὺν τοῖς θεοῖς ἄρχεσθαι παντὸς ἔργου· ἐπιθυμῶ ἤδη, πανσάμερος τοῦτων τῶν πόρων, πλεῖν τὸ λοιπόν.

ζ' Τὰ ἀπομάκρυνσιν καὶ χωρισμὸν σημαίνοντα· ἡ γῆσος οὐ πολεν διέχει τῆς ἡπείρου· πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς παροργία· ἀπέστη Μεσσηνῇ Ἀθηναίων· καὶ μετὰ τῆς ἀπὸ Μήδου ἀπὸ Δαρείου ἀποστάντες πάλιν προσεχώρησαν αὐτῷ.

η' Τὰ πλησμονὴν καὶ ἐνδείαν σημαίνοντα· ὁ μηδὲν ἀδίκων οὐδεὶς δεῖται νόμον· Φίλιππος χρημάτων ὑπόρει· ἀπορῶ οὐ γίλωρ, ἀλλὰ χρημάτων.

θ' Τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἐννοίαν παρθετικήν· ἀρχὴν γαστρός τε καὶ φιλοποσίας· Πολυκράτης Σάμου ἐτυράννει· ἡγεμονεῖει πάντων ἢ ἐν ἀνθρώποις διάνοια· διαφέρει ἀμπολεν μαθὼν μὴ μαθόρτος· ἡττώμαι τῶν γίλωρ.

ι' Τὰ σημαίνοντα αἰσθησιν πλὴν τοῦ ὁρῶ· ὄρος λέρας ἤκουε, καὶ σάλλιγγος ἔς· τῶν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες· τῆς κραυγῆς ἤσθορτο· Χαιρεφῶν μου λαβόμενος τῆς χειρός, ὦ Σώκρατες, ἢ δ' ὅς, πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; οὗτοι ὄλουνσι πέττης καὶ παρασκευῆς νεῶν· ὁσφραίνομαι κτίσης.

Σημ. Καὶ ἐν τούτοις ἄπασιν ἡ γενικὴ εἶνε ἢ διαιρετική, οἷον μετέχω τῶν σῶν ἀγαθῶν (μέρος τῶν σῶν ἀγαθῶν)· ἐσθίω κρέατος κτλ. ἢ τῆς ὕλης, οἷον ἀπορῶ χρημάτων κτλ. ἢ τῆς αἰτίας, οἷον ἀφροντιστῶ τινος (περὶ τινος)· δικάζω ἀχαριστίας, φόνου, διώκω κακηγορίας κτλ., φεύγω κλοπῆς, δάμων κτλ. (δικάζω δίκην ἀχαριστίας κτλ.), ἢ συγκριτική, ἡττώμαι τινος (=ἡττων εἰμὶ τινος), ἢ τοπικὴ ἢ ἀποχωριστική, ἢ πόλις ἀπέχει τῆς κρήνης στάδια δέο· παύομαι τοῦ λόγου.

132. Καὶ πολλὰ ῥήματα σύνθετα ἐκ προθέσεων, ἀπό, ὑπέρ, πρό, κατὰ συντάσσονται μετὰ γενικῆς· ἐξάγειν τῆς οἰκίας· δι' ἔχθραν καταφύεται· μου· οὐδεὶς αὐτὸς αὐτοῦ κατηγορήσε· πώποτε· πολλοῖς ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς διαγοίας· ἐξηγήμεθα τῶν ἐλπίδων· οὕτως ἡμῶν ἔπεραλγῶ.

Λεξικόν.

μυμνήσκω· ἀναφέρω, ὑπενθυμίζω.
μέτεστί μοί τινος· μετέχω τινός.
εἴωθα· εἶμαι συνηθισμένος.
ὀρέγομαι· ἐπιθυμῶ.
φάνω· ἐγγίζω.

γίχομαι· ἐπιθυμῶ πολύ, λαχταρῶ.
διέχει· εἶνε μακρὰν, ἀπέχει.
καταφύγίζω· καταδικάζω, δίδω καταδικαστικὴν ψῆφον.
ἀνάπηρος· κούλος.

Ἀνθρώπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης. Ἐν ὀλιγαρχίᾳ πένθησιν οὐ μέτεστι συγγνώμης. Ὅστις οὐκ εἴωθε γεύεσθαι πόνων, φέρεται μὲν (ζυγόν), ἀλγεῖ δ' αὐχέν· ἐντιθεῖς ζυγῷ. Ἐρως ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος δὲ πληροῖ. Πολλῶν καλῶν δεῖ τῷ καλῶς τιμωμένῳ. Ἀρετῆς λειπόμμενα πάντα καὶ κτήματα καὶ ἐπιτηδεύματα αἰσχροῦ. Ἀνθρώπου ψυχὴ τοῦ θεοῦ μετέχει. Οἷς μάλιστα τὰ παρόντα ἀρκεῖ, ἥκιστα τῶν ἀλλοτρίων ὀρέγονται. Τῶν μαθημάτων πάλαι ἐπιθυμῶ. Πεινώσει τοῦ ἐπαίνου οὐχ ἥττον εἶναι τῶν φύσεων ἢ ἀλλὰ τῶν σίτων καὶ ποτῶν. Ἡθεὺς δικαίου φαῦλος οὐ φαῦς λόγος. Τοὺς γλιχομένους τοῦ ζῆν κατασπᾶ τοῦ σκέλους (σύρει ἀπὸ τοῦ ποδὶ κάτω) ἄκοντας ὁ Χάρων, ἐπὶ τὸ πορθμεῖόν τ' ἄγει. Ἡ νῆσος οὐ πολὺ διέχει τῆς ἡπείρου. Οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὐνοί σοι γίνονται. Ἐάν τις ἡμᾶς εὖ ποιῶν ὑπάρχη, τούτου οὐχ ἡττησόμεθα εὖ ποιοῦντες. Γλώσσης μάλιστα πανταχοῦ πειρᾶ κρατεῖν. Πάλαι ἴστε, ὅτι ἐξ ὅτου περ ἐγενόμην (ἐγεννήθην), καταψηφισμένος ἦν μου ὑπὸ τῆς φύσεως θάνατος. Μὴ καταφρονεῖτε τῶν πτωχῶν, μηδὲ καταγελάτε τοῦ ἀναπήρου. Πρόκειται τῆς Ἀττικῆς ὄρη μεγάλα. Οὕτως ὑμῶν ὑπεραλγῶ. Οὐδεὶς αὐτὸς αὐτοῦ κατηγορεῖ πώποτε.

Φοβοῦμαι μὴ ξεχάσωμεν τὸν εἰς τὴν πατρίδα δρόμον. Τὸ ἀνθρώπινον γένος ἔχει γίνῃ μέτοχον ἀθανασίας. Αὕτη ἡ ἡμέρα θά με γίνῃ ἀρχὴ μεγάλων κακῶν. Ἡ Πλάταια ἀπέχει ἀπὸ τὰς Θήβας ἑβδομήκοντα στάδια. Κάθε ἔργον πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ νὰ τελειώσωμεν εἰς τὸν Θεόν. Μὴ λησμονῆς τὰς παραγγελίας (ἐντολὰς) ὅπου σοῦ ἔδωκα σήμερον. Ὅταν κάμῃς δίκαια, θὰ ἐπιτύχῃς σύμμαχον τὸν Θεόν. Αἱ στάμναι (λήκυθος) εἶνε γεμάται

ἀπὸ μύρον, καὶ τὸ ὑπερῶν ἀπὸ ξηρὰ σῦκα (ισχάς). Ἀρίστιππος ὁ ἀπὸ τὴν Κυρήνην, ἐπειδὴ μίαν φορὰν παρακαλοῦσε τὸν Διονύσιον δι' ἓνα φίλον του, καὶ δὲν ἐπετύγχανεν, εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔπασεν. Εἰς ἐκεῖνον λοιπόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπερίπαιξε. Δὲν εἶμαι, λέγει, αἴτιος ἐγὼ (δὲν πταίω ἐγώ), ἀλλ' ὁ Διονύσιος, ὅπου ἔχει τὰ αὐτίκα του εἰς τὰ πόδια του. Ἀντισθένης ὁ Ἀθηναῖος εἰς ἓνα νεανίσκον, ὅπου ἐσκόπευε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ σχολεῖόν του (φοιτᾶν αὐτῷ), καὶ ἡρώ- τησε τί πράγματα τοῦ χρειάζονται; εἶπε, βιβλίον καὶ νοῦς, καλαμάρ (γρα- φεῖον) καὶ νοῦς καὶ πλάκα (πινακίδιον) καὶ νοῦς.

Μονόπρωτα μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα.

133. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται τὰ ῥήματα

α' Τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν διάθεσιν· δοῦλος πεφυκῶς εὐνῶι τῷ δεσπότῃ· ἡ δικαιοσύνη θύσει· λυσίτελει τῷ ἔχοντι· βοηθῶ τῇ πατρίδι· οἱ Ἀθηναῖοι ἀπήχθοντο τοῖς Ἑλλήσι· τοῖς πράγμασι δῆτα οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεῶν· οὕτω καὶ τὸ ὀργίζεσθαι, χαλεπαίνειν, ἀμύνειν, ἐπικουρεῖν, ἐπιβουλεύειν ἐπιτιμᾶν· λουδορεῖσθαι τι.

β' Τὰ σημαίνοντα εὐπειθειαν ἢ ἀπειθειαν· πείθον τοὺς νόμοις· παῖ· πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ ἐπείκει· μηδεμιᾷ δοῦλενι τῶν ἡδο- γῶν· σῶμα νοσῶδες στασιάζει· αὐτὸ ἐαυτῷ· τοῖς νόμοις ἐπισθαί τοῖς ἐγγυρίοις καλόν.

γ' Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν, εὐχεσθαι, προτάσσειν κτλ. εἶπε τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· δίδωμί σοι χρήματα· εὐχομαι τοῖς θεοῖς ὑμῶν συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτοὺς· προσέταξαι· αὐτῷ ἀπειθεῖν.

δ' Τὰ σημαίνοντα μῆξιν, προσέγγισιν, συγκαίνωσιν καὶ ἔριν, ὡς κακοῖς ὁμιλῶν καὶ τὸς ἐχθροῖς· ὁμοῖον ὁμοῖον αἰεὶ πελάζει· πι- κρῶ γλυκὲ μεμιγμένον· Θεῷ μάχεσθαι δεινόν· ἐρίζουσι αἱ ἰλιδοί.

ε' Τὰ σημαίνοντα ὁμοιότητα, ἰσότητα, συμφωνίαν· εἰσας γιλοσόφῳ ἀνδρὶ· τὰ ῥήματα οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ἔργοις· αἱ παραυτίκα ἡδοναὶ συμπεῖθονσι πολλοὺς τῇ ποτηρίᾳ ὁμογεωμορεῖν· τὸ μηδὲν ἀδικεῖν πᾶσιν ἀνθρώποις πρέπει.

ς' Πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ προθέσεων ἐν, σύν, ἐπὶ, παρά, περί, πρός, ἀντί, ἐπὶ, οἷον πάντ' ἐμπέφυκε τῷ μακρῷ γήρῳ κακὰ·

κεραυνὸς οἷς ἂν ἐντύχῃ πάντων κρατεῖ· τί ὄφελος διδασκάλους τοῖς παισὶν ἐφιστάται· δεῖ τοὺς ἐπιμελεῖς ἐπιστατῆσαι τοῖς παιδευομέ- νοις· Χαρμίδης ὥκει προσιέναι τῷ δήμῳ· περιέστηκε τῇ πόλει τοῦναντίον ἢ ὡς εἶκος ἦν· οἱ θεοὶ ἡμῶν συνεργοῦσι κτλ.

Λεξικόν.

ἀρέσκω· φαίνομαι ἀρεστός.

ἡσυχίαν ἔχω· ἡσυχάζω, τηρῶ ἡ-
συχίαν.

ἀμύνειν· βοηθεῖν, ἐπικουρεῖν.

ὁμιλῶ τινι· συναναστρέφομαι.

ἄρτι· πρὶ ὀλίγου, τώρα ἀκόμη.

κάμνω· ἐργάζομαι, κοπιᾶζω, κουρά-
ζομαι, ἀσθινῶ.

Ἀρεσκὰ πᾶσι καὶ σὺ μὴ στυγῶ μόνον. Ἠσυχίαν ἔχεν ἡ πόλις τοῖς μὲν βαρβάροις συγγινώσκουσα, τοῖς δ' Ἑλλήσιν ἀγανακτοῦσα. Οὐ πάντα λευκὰ οἷς μέλανα μὴ μέμικται. Ἀπασὶ προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν. Τὰ ἔργα τοῦδε τοῦ ἀνθρωπαρίου οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις. Ἐπι- σθαί μάλιστα δοκεῖ τῇ ἀχαριστίᾳ καὶ ἡ ἀναισχυντία. Πειθαρχεῖν τοῖς νό- μοις δεῖ. Χρὴ πάντας ἀμύνειν τῇ πόλει. Ξένος ὧν ἀκολουθεῖ τοῖς ἐπιγω- ρίοις νόμοις. Ὁ κακὸς οὐτε κακῷ οὐτ' ἀγαθῷ οὐδέποτε εἰς ἀληθῆ φιλίαν ἔρχεται. Μὴ ὁμίλει κακοῖς ἀνδράσι. Δεινόν ἐστι μάχεσθαι Θεῷ καὶ τύχῃ. Ἀθη- ναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους. Χρώμεθα μετρίως οἴνῳ. Νῦν ἄρτι μοι τὸ γῆρας ἐντίθησι νόον. Ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσεν. Δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἐγχειρεῖν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς. Τὰ Κύνερα ἐπίκειται τῇ Λακωνικῇ. Ἦδη μοι ἐπιβουλεύουσι τὴν μεγίστην ἐπιβουλήν. Ὁρθῶς μοι ἐπέπληξας. Ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγέλα· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη. Προσέχωμεν τὸν νόον ἡμῶν αὐτοῖς ἀεὶ. Βραχεῖ λόγῳ πολλὰ πρόκειται σοφά. Τούτοις οὐκ ἔχω ἀντιλέγειν. Φιλεῖ γὰρ τῷ κάμνοντι συσπεύ- θειν Θεός. Οἱ πρωτεύειν βουλόμενοι οὐ συμπράττουσιν τι ἀλλήλοις ἀγαθόν.

Λεξικόν.

θυμῶναι, κακίοναι· χαλεπαίνω.

γίνομαι μισητός· ἀπεχθάνομαι.

λογοφέρομαι· εἰς λόγους ἰέναι, διαφέ-
ρεσθαι, δι' ἐρίδος εἶναι, γίγνεσθαι.

Ὁ καλὸς ἄρχων διόλου δὲν διαφέρει ἀπὸ καλὸν πατέρα. Ἐκείνου τοῦ γερωντίου οἱ λόγοι κάμμιαν φορὰν δὲν ἔχουν συμφωνήσῃ μετὰ τὰς πράξεις του. Τί θυμῶνεις ἐναντίον μου, ὅπου δὲν σου ἔκαμα κάμμιαν ἀδικίαν; Ἀρ' οὐ εἶσαι

δοῦλος, νὰ ἔχῃς συμπάθειαν εἰς τὸν κύριόν σου. Σὺ δὲν ἔγινες μόνον εἰς ἐμὲ μισητός, ἀλλὰ θὰ γίνῃς μισητός ἀκόμη εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Μὴ συναναστρέφῃσαι μὲ κακοὺς ἀνθρώπους. Ἄν καὶ ἐλογαζέσθην εἶχθαι εἰς τὴν ἀγορὰν κάμψα μὲ τὸν φίλον, ὕστερον ὅμως ἀμέσως ἐφιλώθημεν. Ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ συστράτηγοί του Ἀκαρνᾶνες κλείουν συνθήκην μὲ τοὺς Μαντινέας. Ὁποῖος φθονεῖ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων, καταστρέφει (λυμαίνεται) τὴν ὑγίειάν του. Τὸ νὰ εἶναι τις ἀρεστός εἰς τὸν κοινὸν λαὸν (πολλοὺς) σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι ἀρεστός εἰς τοὺς σοφούς. Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι δὲν εὐχαριστοῦνται τόσον διὰ τὰ ἰδικὰ των καλὰ, ὅσον διὰ τὰ ξένα κακὰ.

Μονόπτωτα μετ' αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

134. Μετ' αἰτιατικῆς, ἥτις ἐκφράζει τὸ κυρίως καὶ ἄμεσον ἀντικείμενον ῥημάτων μεταβατικῶν ἢ μεταβατικῶς λυμαζομένων, συντάσσονται πᾶμπολλα ῥήματα, ὅσα δηλαδὴ δὲν περιλαμβάνονται ἐν ταῖς ἁνωτέρω εἰρημέναις τάξεσι. Τούτων τὰ κυριώτερα εἰνε τὰ ἑξῆς·
α' Τὰ σημαίνοντα ὠφελειν ἢ βλάδην, οἷον τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ· τὰς ἡνυχὰς ὠφελεῖτε διδάσκαυτες· βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμός· ἐὰν τι ἐροχλῇ ἡμᾶς, δεόμεθα τοῦ πάνσαντος (ἀλλὰ λυσιτελεῖν, συμφέρειν τιτί).

β' Τὰ ῥήματα φεύγειν, ἀποδιδράσκειν, θηρᾶν, φθάνειν, θηρεύειν, μμείσθαι, ἡλοῦν, λανθάνειν, ἐπιλείπειν· ὁ παῖς με, ὁ Σάτυρος, ἀπέδρα· οὐδεὶς ποιῶν ποιεῖν λανθάνει Θεόν· φθάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενομένοις τοὺς πολέμιους· ἀφίει τὰ γανερὰ μὴ δίωκε τὰ φανῇ.

γ' Τὰ σημαίνοντα πάθημα τι ψυχικόν, ὡς τὰ αἰδοῦμαι, αἰσχύνομαι, φοβοῦμαι, οἰκτιρῶ, ἐνδουῖμαι, αἰσχύνομαι, θαρρῶ κτλ., ὅστις αὐτὸς αὐτὸν οὐκ αἰσχύνεται, πῶς τὸν γε μηδὲν εἶδὲ αἰσχυρθήσεται; τὸ τοιοῦτον σῶμα οἱ μὲν ἐχθροὶ θαρροῦσιν, οἱ δὲ φίλοι φοβοῦνται· φόρον σὺ μάλλον ἢ κίνδυνον ἐνδουῖ.

δ' Πολλὰ ἀμετάβατα σύνθετα μετὰ προθέσεων ἢ μὴ λυμαζόμενα μεταβατικῶς, οἷον παραβαίνειν τὰς σπονδὰς· ἐποδίσθαι πόρον· ἐποστῆναι τὴν ἀρχήν· περιπλεῖν τὴν νῆσον· ἐπερβαίνειν τὸ ὄρος· διαβαίνειν ποταμόν· δακρύειν τοὺς προσήκοιτας.

ε' Πᾶν σχεδὸν ῥήμα δέχεται αἰτιατικὴν ἐκ τοῦ ἰδίου θέματος ἢ

ἄλλου συνωνύμου, ἥτις λέγεται σύστοιχον ἢ συνώνυμον ἀντικείμενον, οἷον κινδυνεύω τὸν ἔσχατον κίνδυνον· τίνα βοήθειαν βοηθεῖ ἐαυτῷ; μέγιστα καὶ ἀροσιώτατα ἁμαρτήματα ἁμαρτάνουσι· δουλεύειν αἰσχρὰν δουλείαν· ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην· ῥοσεῖ ῥόσον ἀγρίαν· τί προσγελᾷτε τὸν παύστατον γέλωτ· κάμνει τὴνδε τὴν ῥόσον· ἐξῆλθόν τινας καὶ ἄλλας ἐξόδους εἰς τὴν ἡπειρον.

Σημ. Κατ' ἀναλογίαν τοῦ δικάζειν, δικάζεσθαι δίκην τινά, λέγεται καὶ διώκειν δίκην τινά, γραφὴν τινά (=ἐνάγειν)· φεύγειν δίκην τινά, γραφὴν τινά (ἐνάγεσθαι)· καὶ κατὰ τὸ νικᾶν νίκην λέγεται καὶ νικᾶν Ὀλύμπια, Ἰσθμια νικᾶν (ὀλυμπιακὴν νίκην νικᾶν), στάδιον, τὰς γνώμας, καὶ ἀγωνίζεσθαι ἀγωνά τινα, δόλιχον, πεγμῆν, παγκράτιον κτλ.

135. Πολλάκις παρκαίπεται τὸ σύστοιχον ἀντικείμενον, ὁ δὲ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τίθεται εἰς οὐδέτερον γένος συνήθως μὲν πληθυντικῶς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐνικῶς, οἷον ἐβρίκειν δεινὰ (δεινὴν ὕδριν)· τοῖς φίλοις τὰ δίκαια βοηθεῖν (βοήθειαν δικαίαν)· δεήσομαι καὶ δίκαια καὶ μέτρια ἑμῶν, βοηθησαί μοι τὰ δίκαια· μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῦτοις· τοῦτο ἑμῶν δέομαι· μέγιστον ἐδύνατο· τοῦτ' ἀγατακτεῖ.

β' ῥήματα δίπτωτα.

1. Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς.

136. Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα εἰνε

α' Πολλὰ μεταβατικά, τὰ ὅποια πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἄμεσου ἀντικειμένου ἔχουσι καὶ σύστοιχον ἀντικείμενον ὁ πατήρ ἐμὲ τὴν τῶν παίδων παιδείαν αὐτὸς ἐπαίδευσεν· ἕκαστον ἐνεργεῖται τὴν μεγίστην ἐνεργείαν· τὰ μεγάλα νικᾶν τοὺς φίλους· μετὰ τὴν μάχην, ἦν ἐρίκησαν Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους· καλοῦσί με τοῦτο τὸ ὄνομα.

β' Τὰ παιδευτικά καὶ ἀναμνηστικά· ἤρξατό σε διδάσκειν τὴν στρατηγίαν· ὁ χρόνος πολλὰ διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους· Ἀθηναίους καὶ τὰδε ὑπομνήσκω ἀναμνήσω ἡμᾶς καὶ τοὺς τῶν προγόνων κινδύνους.

γ' Τὰ ἐνδύσει καὶ ἐκδύσει σημαντικά, τὰ στερητικά καὶ αἰτητικά· ἐκδέω τὸν παῖδα χιτῶνα· ἡμγίσει μικρὸν παῖδα μέγαν χιτῶνα·

ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ ὅπλα ἀπαιτεῖ· ἀποστερεῖ ἡμᾶς τὸν μισθόν· ὁ Διογείτωρ ἐκρυψε τὴν θυγατέρα τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός· οὕτω καὶ τὰ κρύπτειν, πράττειν, εἰσπράττειν, εἰσπράττεσθαι.

δ' Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ λέγειν ἢ ποιεῖν καλὸν ἢ κακὸν πρὸς τινα· ποιῶ τὴν πόλιν ἀγαθόν· ταυτὶ σὺ τοιμῆς πτωχὸς ὦρ ἡμᾶς λέγειν; οἱ πονηροὶ αἰεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἐαυτῶν ὄντας.

ε' Τὰ κλητικὰ, δοξαστικὰ, μεταποιητικὰ καὶ προχειριστικὰ συντάσσονται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μὲν εἶνε ἀντικείμενον, ἡ δὲ κατηγορούμενον καλῶ τινα ῥήτορα· Δαρεῖος Κύρου σατράπην ἐποίησε καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε· δικαίους ἀπεργάζεσθαι τοὺς οἰκέτας ἄρ' οὐκ οὕτως φοροῖμους ἐπολαμβάνεις;

Λεξικόν.

λοιδοῦμαι· διαστρέφω, βλάπτω· κακοποιῶ.	θεραπεύω· περιποιῶμαι, ἰατρεύω, κολακεύω.
αἰδοῦμαι· ἐντρέπομαι, δεικνύω αἰδήμονσιν, τίδας πρὸς τι.	βουλευώ· εἶμαι βουλευτής.
εὖ λέγω· ἐπαινῶ.	σταθμός· μέρος, ἐνθα ἵσταται τι, βῆρος ζυγιστικόν.

Τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ. Ῥῆόν ἐστι κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους ἢ εὖ. Ἐν τοῖς κακοῖς τοὺς φίλους εὐεργέτει. Οἱ σοφισταὶ λοιδοροῦνται τοὺς νέους. Τὸν τεθνηκότα μὴ κακολόγει. Τὰς ἡδονὰς θήρει τὰς μετὰ δόξης. Ζηλοῦ τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα καὶ τὸν σώφρονα. Φεῦγ' ἡδονὴν φέρουσαν ὕστερον βλάβην. Τὴν δραπετὴν τύχην δραπετεύει. Δέσποτα, βουλευομαι γὰρ πῶς σε ἀποδρῶ. Ἡ οὐκ αἰσχύνεσθαι οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους· Τισσαφέρους συνέλαβε τοὺς στρατηγούς καὶ οὐδὲ Δία ξένιον ἡδέσθη. Αἰδοῦ τοὺς πρεσβυτέρους. Παρόντας μὲν τοὺς φίλους δεῖ εὖ ποιεῖν, ἀπόντας δὲ εὖ λέγειν. Μέννησο πλουτῶν τοὺς πένητας ὡφελεῖν. Βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμὸς εἰς ὀργὴν πεσών. Ὁμνῶμι θεοὺς πάντας καὶ πάσας. Οὗτοι θεοὺς ἐπιωρκήκασι. Τόσαῦτα ὄρη ἡμῶν ὄρετε ὄντα πορευτεία. Θεράπειε τὸν δυνάμενον, ἂν περ νοῦν ἔχῃς. Δεῖ μᾶλλον θεωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν ἢ πατέρα. Ζήσεις βίον κράτιστον, ἂν θυμὸς κρατῇς. Ἀλλήν μὲν ἀρχὴν οὐδεμίαν πώποτε ἤρξα ἐν τῇ πόλει, εὐδούεσκα δέ. Κύλων

Ὀλύμπια ἐνεκλήσει. Νεικηκότα παγκράτιον αὐτὸν ἦκεν ἄγων ὁ πατήρ. Ἡγωνίζοντο παῖδες μὲν στάδιον, δόλιχον δὲ Κρήτες, πάλην δὲ καὶ πυγμὴν καὶ παγκράτιον ἑτεροί.

Κῦρος τὸν Μαίανδρον ποταμὸν διαβὰς ἐξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἕνα παρασάγγας ὁκτώ εἰς Κολοσσάς. Ἐνταῦθα ἔμεινε ἡμέρας ἑπτὰ. Ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολὺν χρόνον. Ὁ ἄνθρωπος ὅδε τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ. Ἐμὲ ὁ πατήρ τὴν τῶν παιδῶν παιδείαν αὐτὸς ἐπαίδευεν. Καλοῦσί με τοῦτο τὸ ὄνομα (σύστοιχ. αἰτ.). Ὁ πολλὰ κακὰ δρῶν τοὺς ἄλλους καὶ πάσχει αὐτὸς πολλὰ ἔτερα. οἱ πονηροὶ αἰεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἐαυτῶν ὄντας. Τὰ δώδεκα μέρη τέμνειν τὴν πόλιν (δικαιεῖν εἰς 12). Ἡ μήτηρ ἐνέδουσε τὸν παῖδα χιτῶνα καλόν. Αἰτούμαι τὸν Θεὸν τὸν καθ' ἡμέραν ἄρτον. Ἀνὴρ δυσσεβὴς ἡμᾶς ἀποστερεῖ τὸν μισθόν. Ἠρξάτο σε διδάσκειν τὴν στρατηγίαν. Σωκράτης τοὺς ἐαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα. Ἐκβέβηκας ἤδη τὰ τριάκοντα ἔτη.

Οἱ κακοὶ πάντοτε πολλὰ κακὰ προξενοῦσιν εἰς τοὺς ἄλλους. Θά σας εἶπω ὅλην τὴν ἀλήθειαν, καὶ δὲν θά σας κρύψω τίποτε. Γνωρίζω καὶ νὰ εὐεργετῶ τὸν εὐεργετοῦντά με καὶ νὰ ἐπαινῶ τὸν ἐπαινοῦντα. Ὅποιος μὲς ζητεῖ τὰ ὅπλα, ἃς ἐλθῇ νὰ τὰ πάρῃ ἀπὸ μᾶς. Οὗτός με εἶχε καταπίσσει νὰ μεταβάλω τὴν διαίτην μου, ἥτις πρότερον πολὺ με ἐβλαπτεν. Δὲν πρέπει ποτὶ νὰ σιωπῶμεν τὰ δίκαια. Ὅσας ἀδικίας ἐκάματε κήρυμα ἑνὸς ἐν εἰς κἀνέναν, δι' ὅλα ὁμοῦ (ὕπὲρ ἀπάντων) θὰ ὑποστῇτε ποινήν (δίκην διδόναι). Ἦτο συνήθεια εἰς τοὺς Ἀθηναίους νὰ θάπτουν τοὺς νεκροὺς τῶν πρὸς ἀνατολὰς γυρισμένους (στρέφειν). Ὁ Σωκράτης δὲν εἰσέπραττε χρήματα ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦσαν νὰ εἶναι μαθηταὶ του. Ὁ κίρις καὶ ἡ πῖτρα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους ὅσα δὲν εἶναι καλὰ. Ἐνὸς ἀνθρώπου ἐν ᾧ ἐμάζευεν ἀκρίδας καὶ τὰς ἐσκότονεν, ἐπικρεῖ καὶ ἕνα ταῖσιρα. Ὅτε δὲ ἤθελε νὰ σκοτώσῃ καὶ ἐκεῖνον, ὁ ταῖσιρας λέγει· «Ἀνθρώπι, μὴ με σκοτώσῃς ἀδικα, διότι ἐγὼ οὔτε ἀστάχυν βλάπτω, οὔτε κατὰ κἀνέναν ἄλλον τρόπον σε πειράζω (ἀδικεῖν), ἀλλὰ μὲ τὴν κίνησιν τῶν φτερῶν μου βγάζω γλυκεῖαν φωνήν (ἡδὺ φθέγγομαι), διασκεδάζων τοὺς ὀδιπόρους (τέρπων)· λοιπὸν εἰς ἐμὲ δὲν θὰ εὐρῇς τίποτε παραπάνω ἀπὸ τὴν φωνήν. Καὶ ἐκεῖνος ἀρ' οὐκ ἔχουσε ταῦτα, τὸν ἄρχει νὰ πάγῃ (ἀπιέναι).

2. Δίπτωτα μετ' αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς.

137. Ῥήματα συντασσόμενα μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ γενικῆς τοῦ ἐμμέσου εἶνε

α' Τὰ μεταβατικὰ τῶν ἀπολυστικῶν ὡς *Λυσίας* εἰστία ἡμᾶς τῶν λόγων.

β' Τὰ χωρισμοῦ, ἀπλλαγῆς καὶ πύσιως σημαντικὰ ἀποδῶ ἡμᾶς τῆς αἰτίας· παύσαντες Τιμόθεον τῆς στρατηγίας Ἰφικράτην ἀνθαιροῦνται· οἱ παγκράτιστοι, ἀπεξέγνωσάν με τῆς πατρίδος· τούτων ἡ γενικὴ ἐνίστη προκλημθάνει καὶ τὴν ἐκ ἧ ἀπό· ἐκβάλλω τινὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς· σφάζειν τινὰ ἐκ κινδύνων· εἶργον τὴν ταῦν ἀπὸ τοῦ εἰσπλου.

γ' Τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως σημαντικὰ, ὡς οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλατταν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριήρων; μυριάδας τι πόλεις ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἐκέρωσαν.

δ' Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ κινθάνειν ἢ ἀκούειν τι παρὰ τινος· ἤκουσα δ' αὐτοῦ τοιαύδε διαλεγόμενον· μάθε μου καὶ τάδε. Ἡ γενικὴ τούτων λημθάνει καὶ τὴν παρά, ἐκ, ἐπὶ· παρ' ἐμοῦ ταῦτα μεμαθηκότες ἔχουσιν.

ε' Ἐκ τῶν αἰτιατικοσυντάκτων τὰ δεχόμενα α') τὴν γενικὴν τῆς αἰτίας, οἷον θαυμάζω σε τοῦ τρόπου καὶ τῆς εἰδαιμορίας· ζηλῶ σε τοῦ τοῦ· τοιαῦτα εἶνε καὶ τὰ δικανικὰ ῥήματα, οἷον δικάζω σε φόρον· διώκειν τινὰ κλοπῆς· γράφομαι τινὰ παρατόμων· οἱ ἔφοροι τὸν Σφοδρίαν ἐπὶ ἦγον θαράτον· β') τὴν διαιρετικὴν γενικὴν ἄγειν τῆς ἡρίας τὸν ἵππον· εἰλεῖν τινὰ τοῦ ποδός· ἐπιλαβόμενος με τῆς χειρὸς ἤγαγε· γ') τὴν γενικὴν τοῦ τμήματος· τὴν σογίαν ἀργυρίου πωλεῖν.

ς' Πολλὰ ῥήματα σύνθετα ἐκ τῶν προθέσεων ἀπό, ἐκ, κατὰ, πρό· προτάσσειν τοὺς ἰππείας τῆς γάλαγγος· Ἀθηναῖοι Σωκράτους κατέγνωσαν θάρατον· ἐξέβαλον αὐτὸν τῶν ὀρίων τῆς πόλεως· ταῦτα ἐκείνου κατηγορῶ.

3. Δίπτωτα μετ' αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενα.

138. Ῥήματα συντασσόμενα μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου εἶνε

α' Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν, ἀγγέλλειν, προτάσσειν, παρκινεῖν, δεικνύναι καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, οἷον πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις παρέχουσιν· ἐν βραχεί σοι δηλώσω τὰ ἐμὰ κακά· ταῦτα μὲν τοῖς νεωτέροις παραινῶ· μύθους λέγειν τοῖς παισὶ· Κέριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα· ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον.

β' Τὰ ὁμοιώσεως, ἰσώσεως, μίξεως, προσεγγίσεως καὶ προσαρμύσεως σημαντικὰ· κώρωπα ἐλέγαρτι παραβάλλειν· ὁ σίδηρος ἂν ἴσοι τοὺς ἀσθερεῖς τοῖς ἰσχυροῖς ἐν τῷ πολέμῳ· μίγνυμι τὴν σὺν φρονα δέναντι τῇ ἀνθάδει ρώμη· μὴ πρόσαγε τὴν χεῖρά μου· τῷ παιδί τὴν θυγατέρα ἤρμοσε· μὴ μεῖζον αὐτοῖς προσάπτωμεν γέρας.

γ' Τὰ συνδιαλλαγῆς καὶ ἐναντιότητος σημαντικὰ· ἐδέετο τοὺς φεύγοντας ξυναλλάξαι στήσι· Θεῷ μάχεσθαι δεινόν· ἐστὶ καὶ τύχη· Ἀθηναῖοι πλείστας δίκας ἀλλήλοισι δικάζονται.

δ' Πολλὰ ῥήματα σύνθετα ἐκ προθέσεων, ἐπί, ἐν, πρός· αἱ ἡδοραὶ ψυχῇ ἐπιστήμην οὐδεμίαν ἡξιόλογον ἐμποιοῦσιν· δεῖ τοὺς ἐπιμελεῖς ἐπιστατῆσαι τοῖς παιδευομένοις (στήσασθαι ἐπὶ τοῖς παιδίοις)· προσέχωμεν τὸν τοῦν ἡμῖν αὐτοῖς.

4. Δίπτωτα μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς.

139. Ῥήματα συντασσόμενα μετὰ γενικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου εἶνε

α' Τὰ μεταδοτικὰ καὶ ἡ μὲν γενικὴ σημαίνει τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος μεταδίδεται (γεν. διαιρετικὴ), ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, εἰς ὃ μεταδίδεται τι, ὡς μεταδίδεται τοῦ βάρους τοῖς φίλοις· τὸν δὲ μοι μετάδος τῶν ταυτιῶν.

β' Τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικὰ καὶ ἡ μὲν γενικὴ δηλοῖ

τὸ πρῶτον, ἐξ οὗ μέρος μετέχει τις, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ μετέχει τις τινος· πάντων τούτων κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις ἀντιποιοῦμεθα βασιλεῖ τῆς ἀρχῆς.

γ' Τὰ παρεχωρητικά· ἔδρας πάντες ὑπανίστανται βασιλεῖ· παρεχωρῶ σοι τῆς πολιτείας· οἱ νεώτεροι εἰκονοῦσι τοῖς πρεσβυτέροις τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτρέπονται.

δ' Ἐκ τῶν δοτικοσυντάκτων τὰ δεχόμενα καὶ γενικὴν τῆς αἰτίας· ὥς μὴ μοι φθορήσης τοῦ μαθήματος· ἔτι δὲ καὶ γενικὴν τιμῆματος ἐπὶ δικηνικῶν ῥημάτων· οἷον Σμίκρῳ δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε καὶ Σκίρτῳ τοσοῦτων ἑτέρων· τιμάται μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου· καὶ ἡ μὲν γενικὴ δηλοῖ τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, δι' ὃ ὀρίζεται αὕτη.

Λεξικόν.

παραλέω τινὰ τῆς ἀρχῆς· ἀπολύω τινὰ τῆς ἀρχῆς.

γράφωμι τινὰ τινος· ἐγκαλῶ τινὰ ἑνὶ τινος.

διώκω τινὰ τινος· καταδιώκω τινὰ δικαστικῶς ἕνεκά τινος.

ἐμπέμπωμι· γαμίζω.

ἰστιάω· φιλεύω.

πενθάνωμι· πληροφοροῦμαι τι ἐρωτῶν.

ἐπὶ σχολῆς· ἐν καιρῷ ἀργίας, ὅταν τις

ἔχη καιρὸν ἀπὸ τῶν ἐνασχολήσεων του.

ὑπανίσταμαι τινί· προσηκόνεσθαι εἰς τινά.

οἱ πέλας· οἱ πλησίον, οἱ ἄλλοι.

ἐπείκω· ὑποχωρῶ.

ὀφλισκάνω γέλωτα· γίνεσθαι ἀντικείμενον γέλωτος, γίνεσθαι καταγελαστός.

ἀντιποιοῦμαι τινί τινος· διαφιλονικῶ τι πρὸς τινά, διεκδικῶ, ζητῶ νὰ εἰ-

καιοποιηθῶ τί τινος.

Θησεὺς τὰς Ἀθήνας δεινοῦ προστάγματος ἡλευθέρωσεν. Βούλου ἀμαρτημάτων τὴν ψυχὴν ὡς δυνατόν καθαρεύειν· τούτους τῆς ἄγαν κολακείας ἐπισχῆσθε. Τὰ μαθήματα ἀποτρέπει τοὺς νέους πολλῶν ἀμαρτημάτων. Ἀπέχει σταδίους μάλιστα ἡ Πύλος τῆς Σπάρτης τετρακοσίους. Ἀθηναῖοι τὸν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι Περικλέα ὀλίγου (δεῖν) θανάτου ἐτίμησαν. Μέλητος καὶ Ἄνωτος καὶ Λύκιον ἀσεβείας ἐγράψαντο Σωκράτη. Διώξω καὶ σε δειλίας. Ἀρχὼν ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ. Τὰ τῶν τριάκοντα ἀμαρτήματα ἐμοῦ κατηγοροῦσιν. Οὗτοι τοιαύτων φλυαριῶν ἐμπεπλήκασι τὴν πόλιν. Λόγων ἡμᾶς Λυσίας εἰστία. Τῆς εὐλαβείας καὶ καλοκαγαθίας τὸν Κάμιλλον ἐθαύμασαν. Ἐγὼ βούλωμαι σοὶ

πυθέσθαι· τί ποτε πράττων καλὸς καὶ ἀγαθὸς κέκλησαι; Τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ σχολῆς λέγουσιν. Ἀθηναῖοι Θηβαίους τὴν ἀμαθίαν ὀνειδίζουσιν. Πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις. Ἡ μοῖρα δίδωσιν ἀνθρώποις κακά. Εἰ σύ με λύκῳ εἰκάσεις, ἐγὼ δὲ σε κόρακι ἀντεικάσω. Γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει. Ἀθηναῖοι πλείστας δίκας ἀλλήλοις δικάζονται. Οἱ παῖδες ὑπανίστανται ἔδρας τοῖς πρεσβυτέροις. Μὴ φθονεῖτε τοῖς πέλας τῆς εὐτυχίας. Ὑπεικέ μοι τῆς ὁδοῦ. Διογένης Ἀλεξάνδρῳ κελεύοντι αἰτεῖν αὐτὸν ὃ τι βούλοιο, εἶπε. Μικρὸν τί μοι τοῦ ἡλίου μετástηθι. Ἄν ταῦτα καὶ τοιαῦτα ληρῶν διατελῆς, γέλωτα καὶ μοῖραν τοῖς πᾶσιν ὀρλήσεις. Ἄνοιάν μοι ὀφλισκάνεις. Εἰρήσεται γάρ μοι καὶ τοῦτο. Ἐν τούτῳ τὸ ῥῆμα μόνον ὀρλῶς εἰρηκας· μῶρῳ γὰρ μοῖραν ὀρλισκάνω. Κοινωνήσον ἡμῖν τῶν πόνων. Τῶν μὲν πόνων οὐ μεθεῖω ἡμῖν, τῶν δὲ κερδῶν μάλιστα πάντων. Τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐεργείας παρεχωρήσατε Φιλίππῳ. Θάλλπους καὶ φύχους καὶ σίτων (τροφῆς) ἀνάγκη καὶ τοῖς δούλοις μεταδιδόναι. Οἱ Ἀθηναῖοι θάνατον Σωκράτους κατέγνωσαν.

Ἄν δίδῃ ὁ Θεός, κάμμιαν ἰσχὺν δὲν ἔχει ὁ φθόνος, καὶ ἂν δὲν δίδῃ, κάμμιαν ἰσχὺν δὲν ἔχει ὁ κόπος. Ὁ κύριος διέταξε τὸν ὑπηρετήν του νὰ γαμήσῃ τὴν στάμναν μὲ νερό. Οἱ πόλεμοι καὶ αἱ μiasματικαὶ ἀσθένειαι ἀδείασαν πολλὰς καὶ μεγάλας πόλεις ἀπὸ μυριάδας ἀνθρώπων. Οἱ σοφισταὶ ἐπωλοῦνταν τὴν σοφίαν των εἰς τοὺς μαθητὰς μὲ χρήματα (γενικ.) Ἀφ' οὗ μὲ ἐπίασεν ἀπὸ τὸ χέρι μου (γεν.) μὲ ἐρωτοῦσε τοὺς κινδύνους, ὅπου ὑπέρερα εἰς τὴν ἐκστρατείαν. Οἱ Ἀθηναῖοι κατεδίκασαν εἰς θάνατον τὸν Σωκράτην. Ὅποιος ἐν ᾧ εἶναι ἄνθρωπος ὀνειδίζει ἕνα ἄνθρωπον διὰ τὴν τύχην (προφέρειν τύχην τινί), τὸν θεωρῶ (ἡγοῦμαι) ἀνόητον. Οἱ ἀθληταί, ὅτε ἐμελλον νὰ παλαίωσιν, ἡλείφοντο τὰ σώματά των μὲ ἔλαιον. Οἱ δικασταὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα ἐπέβαλον πρόστιμον δέκα τάλαντα, τὸν δὲ ἄλλον ἐβγαλαν ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς πόλεως. Δόσε μοι καὶ ἐμένα κομμάτι ἀπὸ τὰ κρέατα (μετάδος μοι τῶν κρεῶν). Ἀφ' οὗ δὲν ἐπῆρες μέρος εἰς τοὺς κινδύνους μαζί μας, δὲν πρέπει νὰ μετέχῃς μὲ ἡμᾶς καὶ ἀπὸ τὰ κέρδη.

β' Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί.

Προσημασίωδεις. Οἱ μὲν ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσιν ὅρον τινὰ τῆς προτάσεως ἢ διὰ τινος ιδιότητος ἢ ποιότητος αὐτοῦ, ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος. ἢ διὰ τινος σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τι ἕτερον οὐσιαστικόν, ὅπερ ἀκριβέστερον προσδιορίζει ἢ συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, ἀγρὸς Περικλέους (Περικλῆς

ἔχει ἀγρόν), οἱ δὲ ἐπιρρηματικοὶ διὰ τινος περιστατικοῦ (συμβεβηκότος) τοῦ προσδιοριζομένου ὅρου, ἤτοι διὰ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸν χρόνον, νῦν ἤδη ἔχω ἀγρόν· τόπον, Ἀθῆνῃδιν ἔχω ἀγρόν· τρόπον, δικαίως, οὐδαμῶς ἔχω ἀγρόν· ὄργανον, ἀρότρῳ ἀροῦμεν τὸν ἀγρόν· πᾶσιν, πολλοῦ ἐπιδόμην τὸν ἀγρόν, πρὸς τὴν ἀναφοράν ἢ κατὰ τι ἔχω ἀγρόν στενὸν τὸ εὖρος, καὶ πρὸς τὸ αἶτιον, ἔχω ἀγρόν βοδίκης ἔνεκα.

140. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ ἐκφέρονται δι' ἐπιρρημάτων ἢ διὰ πλυχίων πτώσεων ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων ἐπιρρηματικῶν ἔννοιαν ἐκφραζουσῶν, οἷον εὖ ποιεῖν· οἰκίσιν ἐν Ἀθήναις (= Ἀθήνησι)· ἐπὶ ἀρχόντος Πυθοδώρου· νυκτὸς καὶ ἡμέρας· νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέρας ἐργάζεσθαι.

141. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς δὴλωσιν τῶν σχέσεων α') τόπου, β') χρόνου, γ') τρόπου, δ') ποιοῦ, ε') τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς, ς') τοῦ αἰτίου.

α' Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου.

142. Ἡ σχέση τοῦ τόπου ἐξετάζεται κατὰ τέσσαρας τρόπους· σημαίνει λοιπὸν α') τὸν τόπον, ἐνθα μένει τι (ἢ ἐν τόπῳ στάσις), β') τὸν τόπον, ἐξ οὗ ὁρμάται τι (ἢ ἐκ τόπου κίνησις), γ') τὸν τόπον, εἰς ὃν μεταβαίνει τι (ἢ εἰς τόπον κίνησις) καὶ δ') τὸν τόπον, δι' οὗ διέρχεται τι (ἢ διὰ τόπον κίνησις).

α' Ὁ τόπος, ἐν ᾧ γίνεται ἡ ὑπάρχεις τι, ἤτοι ἡ ἐν τόπῳ στάσις, ἐκφέρεται διὰ τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων στάσιν δηλούντων, καὶ ληγόντων εἰς -ον, -θι, -σι, -ῃ, -σθι, οἷον παρταχού, ἀλλοθι, Ἰσθμοῖ, ποῖ, Ἀθήνησι, Ὀλυμπίασιν, ἔτι δὲ καὶ διὰ τῶν ἐνταῦθα, ἐνθάδε, ἐνδορ, ἄνω, ἐκεῖ κτλ. ὡς ἐνταῦθα κεῖται· ἄνω κάθηται· ὡς τὰ πολλὰ ἐνδον διατρίβει.

β' Ὁ τόπος, ἐξ οὗ ὁρμάται τι, ἤτοι ἡ ἐκ τόπου κίνησις, ἐκφέρεται διὰ τῶν ἐπιρρημάτων ληγόντων εἰς -θεν· ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν, Μενέξερε; ἐξ ἀγορᾶς, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου, οὕτω καὶ τὰ παρταχόθεν, οὐρανόθεν, Ἀθήνηθεν κτλ.

γ' Ὁ τόπος, εἰς ὃν μεταβαίνει τις, ἤτοι ἡ εἰς τόπον κίνησις, ἐκ-

φέρεται διὰ τῶν ἐπιρρημάτων τῶν ληγόντων εἰς -σε, -δε, -ξ· οὔτε ἄλλοσε οὐδαμῶσε ἐξήλθες· ἐνδορ καθεῖρξας, ἵνα θύραζε μὴ ἐξίη· πορευοίμην ἄρ οἴκαδε.

δ' Ὁ τόπος, δι' οὗ διέρχεται τις, ἤτοι ἡ διὰ τόπου κίνησις, ἐκφέρεται διὰ τῶν εἰς ἡ ἀντωνυμικῶν ἐπιρρημάτων, οἷον ταύτη, ἄλλη, ὅπη, ἢ οἱ λοχαγοὶ ἄλλη (δι' ἄλλης ὁδοῦ) ἐπειρώτο διαβαίνειν.

143. Αἱ σχέσεις τοῦ τόπου ἐκφέρονται καὶ δι' ἐμπροθέτων πτώσεων, οἷον·

α' Ἡ ἐν τόπῳ στάσις διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς ἐν, οἷον ἐν Ἀθήναις (= Ἀθήνησιν) οἰκῶ· ἐν τῇ οἰκίᾳ διατρίβω ὡς τὰ πολλά· ἐπὶ δὲ τῶν δόξων τῆς Ἀττικῆς καὶ τόπον δηλούντων ὀνομάτων καὶ ἄνευ τῆς ἐν· μὰ τοὺς Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας· τὰ τρόπαια τὰ τε Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς ἔτι δὲ μετὰ τῆς αἰτιατικῆς καὶ κατὰ, ἀνὰ κτλ. οἱ κατ' ἀγροὺς οἰκοῦντες.

β' Ἡ εἰς τόπον κίνησις δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς εἰς, πρὸς κτλ. ἀφίκοιτο εἰς Κολοσσάς, πόλιν μεγάλην· ἐπορεύοντο πρὸς δυσμᾶς.

γ' Ἡ ἐκ τόπου κίνησις διὰ γενικῆς μετὰ τῶν ἐκ, ἀπὸ, οἷον ἐξ ἀγορᾶς καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου.

δ' Ἡ διὰ τόπου κίνησις διὰ γενικῆς μετὰ τῆς διὰ· διὰ τῆς ἀγορᾶς διαίλωμεν· διὰ αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ· κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

β' Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου.

144. Ἡ σχέση τοῦ χρόνου ἐκφέρεται

α' Διὰ χρονικοῦ ἐπιρρηματος, ὡς κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ· σήμερον ἦλθον.

β' Διὰ γενικῆς χρονικοῦ ὀνόματος, οἷον οἱ λαγῶ τῆς νυκτὸς νέμονται· ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιος, θέρους δὲ εὐσκιος.

γ' Διὰ δοτικῆς χρονικοῦ ὀνόματος καὶ ἐορτῶν ἐπὶ ὀρισμένου χρόνου· τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ· τῇδε τῇ νυκτί· Διονυσίοις τοῖς καιροῖς.

δ' Δι' αἰτιατικῆς χρονικῆς σημεινούσης πᾶσιν χρόνον, ἡμέρας, μηνός, ἔτους· οἷον ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· ἐξήλθομεν

τρίτον ἔτος τουτέ· οὕτω καὶ τὰ αἰτιατικοφανῆ χρονικά ἐπιρρήματα τὸ λοιπὸν, πολλά, τὰ πολλά, τὴν ἀρχὴν, τὴν πρώτην, τὸ τέλος κτλ. ἔδοξε πρῶτον εἰς Χίον αὐτοῖς πλεῖν, τὸ τελευταῖον δὲ εἰς Ἑλ-
λῆσποντον ἀφικέσθαι· τὸ ἀρχὴν (=εἰς ἀρχῆς) μὴ κάμναι τὸ στρα-
τευμα, τούτου σοι δεῖ μέλειν.

ε' Δι' ἐμπροθέτων πτώσεων· ἐπὶ τοῦ Δεκελειακοῦ πολέμου τὸ
ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ἀπώλετο· Σωκράτης ἐξ ἐωθινοῦ φραγτί-
ζων τι ἕστηκεν· ἐν τούτῳ καὶ ἐτι πρότερον τάδε ἐπράσσετο·
μετὰ ταῦτα ἐπορεύθησαν· τέρας ἐστὶν εἴ τις ἐντύχηκε διὰ βίου·
ἔοικε διὰ πολλοῦ (μετὰ περὶλευσιν πολλοῦ χρόνου) χρόνου σ' ἐωρα-
κέναι κτλ.

ς' Διὰ χρονικῶν ἐπιθέτων· τεταρταῖος ἀγήμετο· χρόνιος ἡμῖν
ἀναπέφηνας· ὀρθριος ἦκει.

Σημ. Ὁ χρόνος ἐκφέρεται καὶ διὰ χρονικῆς προτάσεως καὶ χρονικῆς με-
τοχῆς· οὗτοι δὲ ἀναστάντες ἔλεγον τοιάδε· ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, παρῆν
ὁ Γωθόρας.

γ' Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου.

145. Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου ἐκφέρεται

α' Διὰ τροπικῶν ἐπιρρημάτων, οἷον σπεῦθε βραδέως, εὖ λέγεις.
Ἀθηναῖοι τὸ πάλαι σποράδην ὤκου.

β' Διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου, ἀπὸ τοῦ προφανοῦς δεξαμένους
βοηθεῖν· διὰ τάχους ἦλθε (ταχίως)· οὐδεὶς μετ' ὀργῆς ἀσφαλῶς
βουλεύεται.

γ' Διὰ δοτικῆς ἀπλῆς, οἷον παντὶ σθένει, τούτῳ τῷ τρόπῳ, ἐργῶ,
λόγῳ, πεζῇ, κοινῇ, ἰδίᾳ, βίᾳ, σιγῇ, κραυγῇ, θορόδῳ, πολλῶ, δρόμῳ·
ἢ διὰ δοτικῆς ἐμπροθέτου μετὰ τῆς ἐν, σέν, οἷον σὺν γέλωτι ἦλ-
θον· δρόμῳ ἔθεον· πολλῶ θορύβῳ ἐπῆσαν.

δ' Δι' αἰτιατικῆς ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου μετὰ τῶν προθέσεων
κατά, ἀνά, πρὸς, ἡμᾶς, πρὸς βίαν (βίᾳ) χειρώσεται. Ἡ οἰκοδο-
μία κατὰ σπουδὴν (σπουδῇ) ἐγένετο· κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον
(ἄλλως πως).

146. Εἰς τὴν σχέσιν τοῦ τρόπου ἀνάγεται καὶ σχέσις τοῦ μέσου ἢ
τοῦ ὄργανου.

147. Ἡ σχέσις τοῦ ὄργανου ἐκφέρεται διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου, ἢ
ἐμπροθέτου μετὰ τῆς ἐν, ὡς οἱ μὲν ῥάβδῳ κρούοντες, οἱ δὲ βαικτη-
ρίᾳ· τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμῖαις τε καὶ χρήμασι κολλάζουσι· βά-
λιν τινὰ λίθοις ἐν πέλταις καὶ ἀκορτίοις μάχονται.

β' Διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου διὰ, ἀπό, ἐκ· διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ὀ-
φῶμεν· ἐκ χρυσῶν φιαλῶν πίνομεν· ἀπὸ τῶν ἡμετέρων συμμά-
χων πολεμεῖ ἡμῶν Φίλιππος.

δ' Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποδοῦ.

148. Ἡ σχέσις τοῦ ποδοῦ ἐκφέρεται

α' Διὰ τῶν ποσοτικῶν ἐπιρρημάτων πάνν, λίαν, σφόδρα, πολὺν
κτλ. Πάνν εὐγενῶς ἐφέρετο τοῖς πᾶσι· τό τοι δίκαιον ἰσχύει μέγα·
ὅτ' εὐτυχεῖς μάλιστα, μὴ φρόνει μέγα· γέγονε μυριάκις ἤδη τὸ
τοιούτου ἐν τισὶ πόλεσι.

β' Διὰ γενικῆς τοῦ τιμήματος· πόσου διδάσκεις; τῶν πόνων
πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰθ' οἱ θεοί.

γ' Διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν παραθετικῶν τοσούτῳ ἥδιον ἔω, ὅσῳ πλείω
κέκτημαι· πολλῶ κρείττω· ἐστὶν ἐμφανὲς γίλος ἢ χρυσὸς ἀφανής.

δ' Δι' αἰτιατικῆς πρὸς δῆλωσιν ἐκτάσεως, ὡς ἀπέχει Πλάταια
Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκορτα· ψευδόμενος οὐδεὶς λαρθάρει πολὺν
χρόνον· καὶ μετὰ τῆς ἐπὶ· ἐπὶ πολὺν χρόνον· ἐπὶ μῆρας ὀκτώ.

ε' Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς.

149. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται

α' Δι' αἰτιατικῆς ἀπροθέτου, ἢ πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν
μετὰ τῶν προθέσεων κατὰ, πρὸς, εἰς, περί· βέλτιόν ἐστιν σῶμά γε ἢ
ψυχὴν νοσεῖν· ἀλγῶ τὸν πόδα· σοφὸς πρὸς τι· ἐνδοξὸς εἰς τὰ
πολεμικά· ξανθὸς κατὰ τὴν κόμην· δεῖς διαβολαῖς πείθεται ταχὺ
πονηρὸς ἐστὶ τοὺς τρόπους· οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα ἐνρος, μήκος,
γένος, ἀριθμὸς, μέρος κτλ. μεγάλη πόλις ἢ Λάρισσα ὄνομα ἀν-

δρες εἶχουσι τὸν ἀριθμὸν· ποταμὸς Κύδρος ὄνομα, εὖρος δύο πλέθρων.

β' Διὰ δοτικῆς, ὡς τοῖς σώμασιν ἀδύνατοι, ταῖς ψυχαῖς ἀρόητοι· ἐγὼ οὔτε τοῖς ποσὶν εἰμι ταχὺς, οὔτε χερσὶν ἰσχυρός.

γ' Δι' ἀπαρμυφάτου, δειρὸς λέγειν· φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν, δειροὶ δὲ μάχην· καὶ μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥστε· ὁ λόγος ἐσμὲν ὡς ἐγκρατεῖς εἶναι τῶν πολεμίων· τὸ ὕδωρ ψυχρὸν ὥστε λούσασθαί ἐστιν.

ς' Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ αἰτίου.

150. Τὸ αἷτιον εἶνε τριπλοῦν α') ποιητικὸν αἷτιον, β') προτρεπτικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον καὶ γ') τὸ τελικὸν αἷτιον.

151. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον σημαίνει τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον εἶνε ἐπὶ μὲν ἐνεργητικῶν ῥημάτων αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, ὡς ἐγὼ γέγραφα τὴν ἐπιστολήν· οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τὴν Ξέρξου στρατιάν.

Ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν ῥημάτων ἐκφέρεται

α' Διὰ γενικῆς μετὰ τῶν προθέσεων ὑπὸ, ἐκ, πρὸς, παρὰ, ἀπὸ· ἢ ἐπιστολή γέγραπται ὑπ' ἐμοῦ· ἢ Ξέρξου στρατιὰ ἐνίκηθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· τοῦτο ἡμῖν ἐκ Θεοῦ δέδοται· ταῦτα πρὸς πάντων ὁμολογεῖται· δ λέγεται καὶ ᾄδεται ἔτι καὶ νῦν παρὰ πάντων· ἐπράχθη ἀπὸ τῶν τυράννων οὐδὲν ἀξιόλογον.

β' Διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου συνήθως ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελείου καὶ τετελεσμένου μέλλοντος, καὶ ἐπὶ τῶν εἰς -τος καὶ -τέος ῥηματικῶν, οἷον ταῦτα Θεμιστογένηι τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται· σοὶ τ' εὖ λέλεκται· γραπτέον μοι τὴν ἐπιστολήν· ὅρα γρυκτὸν ἡμῖν ἐστίν·

152. Τὸ προτρεπτικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον ἦτοι τὸ αἷτιον, ὅπερ ἀναγκάζει τὸ πρόσωπον νὰ ἐνεργήσῃ, ἐκφέρεται

α' Διὰ γενικῆς μετὰ τῶν ὑπὸ, ἀπὸ, ἐκ, ἔνεκα, π. χ. ὑπὸ μέθης ἐβρίκει· Ἀθηναῖοι στεφανοῦσι Δημοσθένην ἀρετῆς ἔνεκα καὶ ἀνδραγαθίας· πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος (=ἔνεκα) ἐπηρεέθη.

Σημ. Ἐπὶ τῶν ῥημάτων θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν, μακαρίζειν, οἰκτίζειν, φοβεῖν καὶ τῶν τοιούτων τίθεται ἀπλή γενική πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου, ὡς θαυμάζω σε τοῦ τρόπου· μακαρίζω σε τῆς εὐτυχίας (=ἔνεκα τῆς εὐτυχίας)· μετὰ δὲ τῶν δικανικῶν ῥημάτων διώκειν, φεύγειν, κρίνειν, δικάζειν, γράφεσθαι ἢ ἀπλή γενική τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου δηλοῖ τὸ ἐγκλημα, δι' ὃ κατηγορεῖ τις τινα, ἢ κατηγορεῖται τις· διώκω τινὰ κλοπῆς (=ἐνάγω τινὰ διὰ κλοπῆν)· φεύγω ἀσέβειας (ἐνάγομαι δι' ἀσέβειαν)· γράφομαι τινα ῥόνον (=γράφωμί τινα γραφὴν φόνου).

β' Διὰ δοτικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ, ἰδίως ἐπὶ ῥημάτων σημαίνοντων ψυχικὸν πάθημα, οἷον χαίρω ἐπὶ τῇ εὐδαιμονίᾳ· ὁ Θεὸς ἔργοις τοῖς δικαίοις ἠδεται· αἰσχύνομαι ταῖς προτέροις ἁμαρτίαις· δειλία ἔλιπον τὴν τάξιν· λυποῦμαι ταῖς σαῖς αἰσυχίαις· ἀλλὰ τὸ βαρέως, κοῦφως καὶ χαλεπῶς φέρειν δέχονται αἰτιατικῇ, οἷον μὴ τὰς τέχνης συμφορὰς χαλεπῶς φέρε· κοῦφως φέρομεν τοῦ γινομένου τὰ ἁμαρτήματα.

γ' Δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῶν προθέσεων διὰ, παρὰ, κατὰ· διὰ τοὺς ἀδίκως πολιτευομένους ἐν τῇ Ὀλυγαρχίᾳ ἢ δημοκρατίᾳ γίνεται παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀδικίαν Φίλιππος ἐπὶνέχεται· κατὰ φιλίαν (=ἔνεκα φιλίας) οἱ πλείστοι ἐβέλονται ἐνέσποντο.

Σημ. α'. Πολλάκις καὶ ἀπλή αἰτιατική τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνομίας τί (καὶ ὅτι ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει) καὶ ἡ αἰτιατική τοῦτο, ταῦτα τίθενται ὡς ἀναγκαστικὸν αἷτιον, ὡς τί (=διὰ τί) τηρικὰδε ἀφίξει, ὦ Κρίτων; ἡρόμην τί αἱ θέραι νύκτωρ ψοφοῖεν (διὰ τί νὰ ἔτριζον αἱ θύραι)· αὐτὰ ταῦτα ἤκω παρὰ σε (δι' αὐτὰ ταῦτα).

Σημ. β'. Τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον ἐκφέρεται καὶ δι' αἰτιολογικῆς μετοχῆς καὶ αἰτιολογικῆς προτάσεως, ὡς καλῶς ἐπραξας ἐλθὼν (διότι ἦλθες, διὰ τὴν ἔλευσίν σου)· χαίρω, ὅτι εὐδαιμονεῖς (=ἐπὶ τῇ εὐδαιμονίᾳ σου).

153. Τελικὸν αἷτιον σημαίνει τὸν σκοπὸν, εἰς ὃν φέρεται τις, ἐκφέρεται

α' Διὰ γενικῆς μετὰ τῶν προθέσεων ἐπὲρ, ἔνεκα, οἷον ἀγωνίζομαι ὑπὲρ τιμῆς καὶ δόξης τοῦ ἔνεκα τηρικὰδε ἀφίχον; τίνος ἔνεκα ταῦτα λέγω;

β' Διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς ἐπὶ, ὡς ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπῳ σίδηρος ἀρτῆρηται· ταῦτα ἐπ' ὠφελείᾳ ὑμετέρᾳ γεγένηται.

γ' Διὰ αἰτιατικῆς μετὰ τῶν προθέσεων ἐπὶ, διὰ, κατὰ, πρὸς, εἰς. ὡς ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ· ἀπεδήμει κατ' ἐμπορίαν· εἰς τὴν ἀγορὰν αἰρεῖσθε στρατηγούς (=διὰ τὴν ἀγορὰν, διὰ νὰ τοὺς δείξητε εἰς τὴν ἀγορὰν)· παρτοδὰπὰ ἡῖρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν.

Σημ. Τὸ τελικὸν αἶτιον ἐκφέρεται καὶ διὰ τελικῆς μετοχῆς, τελικοῦ ἀπαρσιμάρτου καὶ διὰ τελικῆς προτάσεως, Ἀρέσης ἦλθεν εἰς τὸ Ἑλλήνων στρατεύμα λυδόμενος τὴν θυγατέρα· τότε σοι δίδωμι γέρας εἶναι· Ἀθροκόμας κατέκτανε τὰ πλοῖα, ἵνα μὴ Κῦρος διαβῇ.

Λεξικόν.

παρασάγγης (ὁ)· μέτρον μήκους περ- σικὸν ἴσον 30 σταδίοις, 3750 βήμασι. τρία ἡμιδαιρικά· 1 1/2 δαιρικά, εἶνε δὲ τὸ δαιρικὸν χρυσοῦν νόμισμα περ-	σικόν=20 δραχμῶν ἄττικαίς. ἄχθουμαι· δυσχεραστοῦμαι, ὀργίζομαι τινι, βαρύνομαι τινι.
---	--

Μέγαρον ἀπέχει Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν οὔτε ὁδόν. Κῦρος τὸν Μαρίανδρον ποταμὸν διαβὰς ἐξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἕνα παρασάγγας ὀκτὼ εἰς Κολοσσάς. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτὰ. Ἐνίκησεν Ἰσθμοῦ καὶ Νεμέα. Τριταῖος Ἐλευστίνῃ δὲ ἀφίκετο. Τίς οὗτος ἀνόητος, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκατὸν πόλεμον δεῦρο ἦξοντα, εἰν ἀμελήσωμεν; Ὁ Κλέαρχος καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἦγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Ταῦτα μὲν τῆς ἡμέρας ἐγίνετο, τὴν δ' ἐπιούσαν νύκτα ἄλλα δεινότερα. Ἡ οἰκία ἦν χειμῶνος μὲν εὐήλιος, θέρος δὲ εὐσκιος. Ἐσπέρας οὐσῆς καὶ σκότους ἔρχεται Μειδίας παρ' ἡμέ. Πολλῶν κρίσεων ἐστὶν ἐμφανὲς φίλος, ἢ χρυσὸς ἀφανής. Διὰ πολλοῦ χρόνου εἰσὶ σ' ἐωρακέναι. Κῦρος ὑπισχνέται δώσειν τρία ἡμιδαιρικά τοῦ μηνὸς (ἕκαστον μῆνα) τῷ στρατιώτῃ (ἑκάστῳ στρατιώτῃ). Τῆς παρελθούσης νυκτὸς ταυτησί, εἴτε βαθύς ὄρθρου, Ἰπποκράτης τὴν θύραν τῇ βακτηρίᾳ πάνυ σφόδρα ἔκρουε. Βουλευσὺς μὲν βραδέως, ἐπιτελεῖ δὲ ταχέως τὰ δοξάντα. Τίνα τρόπον τὴν θύραν κόψω; Ἀδεῶς καὶ γενναίως ἐτελεύτα Σωκράτης. Ὁ ἄνθρωπος ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖ τὴν σωτηρίαν. Πέμψω ὑμῖν ὄρνεις πλεῖν ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν. Σκύθης ἤχθετο Ξενοφῶντι, ὅτι ἐντόνως τοῖς στρατιώταις ἀπῆται τὸν μισθόν. Ἦσαν ἡμῖν ἔνδον ἑπτὰ μυαί. Ἀντιληπτέον ἡμῖν τῶν πραγμάτων (πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμεν τὰς περιστάσεις). Ἐάν τὸ μέσον τῶν πολεμίων νικῶμεν, πάνθ' ἡμῖν πεποιήται. Περὶ μὲν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω. Ὀδυσσεὺς ἐτύφλωσέ με καθεύδοντα,

καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλὸς εἰμί σοι, ὦ Πόσειδον. Χαίρειν ἐπὶ αἰσχροῖς ἡδοναῖς οὐ χρὴ ποτε.

Ὁ Ἰσχύμαχος πρὸς πάντων καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς ἐπωνομάζετο. Ἐκ Θεοῦ μοι δέδοται τοῦτο. Ἐξ οὗ (=χρόνου) φίλος εἶναι προσποιεῖται, ἐκ τούτου πλεῖστα ἡμῶς ἐξηπάτηκε (Φίλιππος). Μῖσος οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀντέχει. Εἰς μέσον φέρεται ὅτι ἕκαστος ἐπίστασθε ἀγαθόν. Σικελοὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν. Οὐδὲν ἐν ταύτῃ μένει. Νῦν ὁρᾶτε δὴ ἐν οἷῳ ἐστέ (=εἰς ποίαν κατάστασιν εἴσθε); Αἱ ὠτίδες πέτονται βραχὺ ὥσπερ πέρδικες. Πόσον ἄπεστιν Ἀθήνηθεν Πειραιεύς; Ἡ πόλις (=Ἀθῆναι) ἐμπόριον ἐν μέσῳ τῆς Ἑλλάδος τὸν Πειραιᾶ κατασκευάσατο. Τὸ μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει. Σωκράτης αἰετὴν ἐν τῷ φανερῷ. Ἐπὶ πλέον (=εἰς περισσότερον διάστημα) οὗτοι καθειώρων ἢ οἱ ἐκ τοῦ ὀμαλοῦ, ἀφ' ὑψηλοτέρου καθορῶντες. Ταχὺ πρὸς ἀνάντες εὐήλατον (εἰς ἀνήφορον εὐδιάβατον) ἀλίσκονται πιζοὶ ὑπὸ ἰππέων. Αἰετὸς τὸ λυποῦν ἀποδίωκε τοῦ βίου. Ὁ χρήσιμος εἰδώς, οὐχ ὁ πολλὸς εἰδὼς σοφός. Ὀλίγοι ἔμφορες πολλῶν ἀφρόνων φοβερώτεροι. Εἰκὸς τὰ αὐτὰ γινώσκοντας φίλους μάλλον ἢ πολεμίους ἀλλήλοις εἶναι. Ὁ Κυζικηνὸς (ὑπὸν, στατήρ) εἰδύνατο εἴκοσι δραχμῶν ἄττικῶν. Τὸ ζῆν μικρόν, ἀλλ' ὅμως γλυκύ. Ἄγει τὸ θεῖον τοὺς κακοὺς πρὸς τὴν δίκην. Αἰετὸς κράτιστόν ἐστι τὰ ληθῆ λέγειν. Ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταῦτομάτου παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις.

Περὶ προθέσεων.

154. Αἱ προθέσεις προσδιορίζουσιν ἀκριβέστερον καὶ πλατύτερον τὰς σχέσεις, ἃς ἐκφράζουσιν αἱ ἀπλᾶι πλάγια πτώσεις καὶ τὰ ἐπιρρήματα, καὶ ἐπομένως οἱ ἐμπρόθετοι λεγόμενοι προσδιορισμοὶ τῆς προτάσεως ἀνάγονται εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς ἢ ὡς ἐπιρρηματικούς προσδιορισμούς, οἷον ἐνταῦθα ἔμεινε Κῦρος ἡμέρας τρεῖς (=ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἔμεινε Κῦρος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας)· οὐ μαχεῖται δέκα ἡμερῶν (=ἐπὶ δέκα ἡμέρας, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν)· αἱ τοῦ σώματος ἡδοναί (αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναί)· ἀπέστη Μισσηνὴ Ἀθηναίων, καὶ ἀπέστη Μισσηνὴ ἀπὸ Ἀθηναίων· κατέδησαν τοὺς ἵππους ἀπὸ δένδρων.

155. Αἱ προθέσεις ἐξ ἀρχῆς ἦσαν ἐπιρρήματα. Ἐκ τούτων ἐν τῷ ἄττικῳ πιζῶ λόγῳ διετήρησε τὴν ἐπιρρηματικὴν σημασίαν ἢ πρὸς καθ' ἑαυτὴν ἢ εἰς τὰς φράσεις, πρὸς δέ, πρὸς δὲ καί, πρὸς γε, καὶ

πρός=προςέτι, ἀκόμη, πρὸς τούτοις, ὡς ἐγὼ ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ καὶ οὐ δίκαιον ἄλλιον εἶναι τὸν ἀδίκως ἀποκτείνοντα καὶ ἐλευθέρῳ γε πρὸς τάλαντ' ἐνεθήκοντα καὶ μικρόν τι πρὸς.

156. Αἱ προθέσεις τίθενται ἢ ἐν συντάξει μετὰ τινος πλαγίας πτώσεως, ὡς ἐφ' ἡμῶν, σὺν ἡμῖν, μεθ' ἡμᾶς, ἢ ἐν συνθέσει, οἷον περιεῖμι, διάδοχος, ἀρέχω κτλ.

Σημ. Αἱ καταχρηστικαὶ προθέσεις ἔνεκα, ἄχρι, μέχρι, ἄνευ, ὡς εὑρηνται μόνον ἐν συντάξει.

157. Τῶν προθέσεων ἄλλαι μὲν συντάσσονται μετὰ μιᾶς πτώσεως (μονόπτωτοι), ἄλλαι δὲ μετὰ δύο πτώσεων (δίπτωτοι) καὶ ἄλλαι μετὰ τριῶν (τρίπτωτοι).

158. Μονόπτωτοι μὲν εἶνε αἱ ἀντί, ἀπό, ἐκ, πρό, ἐν, σὺν, εἰς, ἀνά· δίπτωτοι δὲ αἱ διά, κατά, μετά, ὑπέρ, καὶ τρίπτωτοι αἱ πρὸς, περί, ἀμφί, παρά, ἐπί, ὑπό.

α' Προθέσεις μονόπτωτοι μετὰ γενικῆς.

Ἡ ἀντί

159. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἀντί εἶνε ἀντικρὺ, ἀπέναντι (ἐν-αντί-ος), σημαίνει δὲ ἐν συντάξει ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγὴν, οἷον ἀρχὼν ἡρέθη Ξενοφῶν ἀντὶ Προξένου· ἀντὶ μὲν δούλου πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ πτωχοῦ πλούσιος. Ἐκ τούτης τῆς σημασίας προκύπτει α') ἡ τῆς αἰτίας καὶ ἀμοιβῆς τί ἡμῖν ἀντὶ τοιούτων ἐπηρητήσεις; ἀπόδος τὸ πορθμεῖον ἀνθ' ὧν (δι' ὅσα, διότι) σε ἐπορθμευσάμην· ὠφελήσω αὐτὸν ἀνθ' ὧν (δι' ὅσα) εὐ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου· β') ἡ τῆς συγκρίσεως· Λυκοῦργος κατειργάσατο ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου (=ἢ τὸν αἰσχρὸν βίον).

160. Ἐν συνθέσει δὲ σημαίνει α') ἀντικρὺ, ἀπέναντι· ἀντιμέτωπον, ἀντιτάσσω· β') ἀντικατάστασιν· ἀντιβασιλεύς, ἀντικαθίστημι· γ') ἐναντίον· ἀντιλέγω, ἀντιπράττω· δ') ἰσότητα· ἀντίπαλος (=ἰσόπαιλος), ἀντάξιος, ἀντίπαις· ε') ἀμοιβαριότητα· ἀντικάλω, ἀνταπαρτῶ, ἀντιμιλῶ.

Ἡ ἀπό.

161. Ἡ ἀπό ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') Χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τινος· ὡς ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον· αὐτοὺς οἱ Θρᾷκες πόλιν κείται ἀπὸ θαλάσσης =μακρὰν τῆς θαλάσσης· οὕτω καὶ ἀπὸ σκοποῦ λέγειν=μακρὰν τοῦ σκοποῦ=ἀνεπιτυχῶς, οὐκ ἀπὸ σκοποῦ=οὐχὶ μακρὰν τοῦ σκοποῦ=ἐπιτυχῶς.

β') Ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἐκ τινος τόπου ἢ χρόνου, ὡς Κῦρος ὠρμαῖτο ἀπὸ Σάρδεων (εἶχε τὰς Σάρδεις ὀρηγῆτιρον)· Κῦρος τὰ θηρία ἐθήρευν ἀπὸ ἵππου· ἀνεκρέμασεν ἡμᾶς ἀπὸ ἐλπίδων· ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου· ἀπὸ δέκα ἐτῶν· ἀφ' οὔ.

γ') Κεκχωγὴν (ἐμμεσον)· οἱ ἀφ' Ἡρακλέους =οἱ ἀπὸγονοί, οἱ ἐξ Ἡρακλείους (=οἱοί).

δ') Ὅργανον, τρόπον, μέσον· ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων συνέλεξε στράτευμα· ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμεῖ συμμάχων· ἀπὸ Σικανῶν (ἐξ αἰτίας τῶν Σικανῶν) Σικαρία τότε ἡ γῆσος ἐχαλεῖτο· ἀπὸ ξυλουργίας τὸν βίον ποιεῖσθαι· ἀπὸ μνήμης, ἀπὸ στόματος λέγειν· ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ἐμάχοτο.

ε') Αἰτίαν ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηρέθη.

162. Ἐν συνθέσει ἡ ἀπὸ σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν· ἀποχωρίζω, ἀπέρχομαι, ἀπομάχος, οὕτω καὶ ἀπομαρθάνω (χάνω τὰ μαθημένα), ἀποβάλλω, ἀπελπισμός· β') τὸ ὀπίσω, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὀφειλομένου, ἀποχωρῶ (γυρίζω ὀπίσω), ἀποστρέφω, ἀποδίδωμι (δίδω ὀπίσω τὸ ὀφειλόμενον), ἀπαιτῶ, ἀπολαμβάνω· γ') ἐπίστασιν· ἀπεργάζομαι, ἀποθαυμάζω, ἢ σμίκρυνσιν, ἀπολῆν=μὲλις ζῆν.

Ἡ ἐκ.

163. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἐκ εἶνε τὸ ἐξω, τῆς ἐξόδου, τῆς κινήσεως ἐκ τινος σημείου τοπικοῦ ἢ χρονικοῦ.

164. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') κίνησιν ἐκ τῶν ἐνδον ἢ τοπικῶς ἢ χρονικῶς· τὰ ἐκ τῆς γῆς θνύμενα· ἐξ ἀγορᾶς ἡ πόθιν Μερέξετε; ἐκ χρυσῶν πίνομεν γιᾶλῶν ἢ ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἑταῖροι.

β' Καταγωγὴν ἔμεπον· οἱ ἐξ Ἡρακλίδους (=οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡρακλέους)· οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότες· Ἀρχῦρος ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράφετο Θρασύβουλος.

γ' Αἰτίαν· πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος (ἐνεκα τοῦ τραύματος); ἐκ τῶν ἔργων χρὴ μα. λόγ. ἢ ἐκ τῶν λόγων τῇ ἡφρον φέρειν.

δ' Ὀργانون, τρόπον καὶ ὕλην πατριον ἡμῖν ἐστίν· ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι· βούλονται ἐκ παντὸς τρόπου (μὴ πᾶν μῖσον) κατ' ὅς ἐμὲ ποιεῖν· ἔκπωμα ἐκ ξύλου, ἐκ χρυσοῦ.

165. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐξω· ἐκβάλλω, ἐξάγω· β') ἐπίτασιν· ἐκπληρῶ, ἐξοπλίζω, ἐκμανθάνω, ἐκτείνω· γ') μεταβολὴν· ἐκχερᾶω, ἐξελλογίζω· δ') καταγωγὴν· ἐκγονος.

Ἡ πρό.

166. Ἡ πρό σημαίνει ἐν συνθέσει καὶ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς α' Τὸ ἔμπροσθεν τοπικῶς ἢ χρονικῶς· τιθαμμένοι εἰσὶ πρό τῶν πυλῶν φυλακὰς καθιστάται· πρό τοῦ στρατοπέδου· ἀνὴρ πολλὰ πρό ἡμῶν ἀγροπνήσας.

β' Προτίμησιν καὶ υπεράσπισιν· ἐν ταῖς μάχαις αἰεῖσθαι πρό ἡττης τε καὶ δουλείας θάνατον· περὶ πλείονος ποιοῦ τὸ ζῆν· πρό τοῦ δικαίου· πολλὰς αὖ πρό αὐτοῦ τις οὐκ ἐξευργάσατο, ταῦτα ὁ γίλος πρό τοῦ φίλου ἐξήρκεσεν.

Ἡ ἄνευ

167. Ἡ καταχρηστικὴ πρόθεσις ἄνευ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀποχωρισμὸν καὶ στέρησιν οὗσα ἀντίθετος τῆς μετὰ μετὰ γενικῆς καὶ τῆς σὺν μετὰ δοτικῆς· οὐ γὰρ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ κακῶν ταῦτα ἄνευ τῆς πόλεως ἐπράττετο· ἢ ἄνευ καὶ ἐπιτάσσεται ἐνίοτε τῇ γενικῇ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν· πρὸς τοῦτοις Λιμένας ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ' οἷόν τε παντικῇ δευράμει χρῆσθαι.

Ἐνεκα ἢ ἐνεκεν.

168. Ἡ ἔνεκα ἢ ἐνεκεν συντασσόμενη μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ τελικὸν αἷτιον, ἐνίοτε δὲ τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον· Λέγεις, ἃ δὲ Λέγεις

ἔνεκα τοῦ λαβεῖν Λέγεις· δένδρα θεραπεύειν τοῦ καρποῦ ἔνεκα· ἔδοξε τῷ δήμῳ στεφανῶσαι αὐτὸν κίττου στεφάνῳ εὐσεβείας ἔνεκα τῆς πρὸς τοὺς θεούς.

Σημ. Ἡ ἔνεκα συνήθως τίθεται μετὰ τὴν γενικὴν· λαμβάνει δὲ ἐκ περισσοῦ ἐνίοτε καὶ τὸ χάριν, ἢ τὴν ἀπό, ὡς τίνος χάριν ἔνεκα ταῦτα πράττει· Τὸ ἔνεκά γε τῶν φίλων σημαίνει ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς φίλους· ἀσφαλῶς ἔζων ἔνεκά γε τῶν δυσκοφάντων=ἀπὸ μέρους τῶν δυσκοφάντων.

Ἄχρῃ καὶ μέχρῃ.

169. Ἡ ἄχρῃ καὶ πρό φωνήεντος ἐνίοτε ἄχρῃς καὶ μέχρῃ (ὅχι ὅμως καὶ μέχρῃς πρὸ Ἀττικαῖς) μετὰ γενικῆς σημαίνουν τὸ τέμα τοπικῶς ἢ χρονικῶς· παρετέτατο ἡ τάφρος ἄνω διὰ τοῦ πεδίου μέχρῃ τοῦ Μηδίας τείχους· ἠκροβολίζοντο πολλὰς μέχρῃ ἑσπέρας· ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ πάντων ἄχρῃ τῆς τελευτῆς διεξῆλθον.

Λεξικόν.

Ἀναχώρησις· ἐπιστροφή.

ὀρμιστέον· ὀρμίσσει, ἀγκυροβολήσει· δεῖ

Ἠδὲ γε πατὴρ αὐτ' ὄργῃς φρόνησιν ἔχων. Κῦρος βουλευέται ὅπως μὴ ποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλὰ ἂν δύνηται βασιλεύσει αὐτ' ἐκείνου. Ἀντὶ κινὸς εἴ φυλάξῃ (ὥσπερ κύων). Αἱ παλαιαὶ πόλεις διὰ τὴν ληστείαν ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ὠκίσθησαν. Ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τολμᾷ γράφειν, ὅτι δεσπότης ἐστὶν ἀπάντων ἀνθρώπων ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος (=ἀνατέλλοντος, ἀπὸ ἀνατολῶν) μέχρῃ δυσμῶν. Τοῦτότης ἀφ' ἵππων (ἀφ' ἵππων μαχόμενος, ἑριππος) Κρῆς οὐκ ἄχρηστος. Θυμαστόν ἐστιν, ὅτι ζῶντες ἀπὸ τοῦ δυσκοφάντων αὐφρασιν λαμβάνειν ἀπὸ τῆς πόλεως. Δυναίμην ἂν Ἰλιάδα ὅλην καὶ Ὀδύσειαν ἀπὸ στόματος εἰπεῖν. Τὸν θεῶν πόλεμον ἀπὸ ποίου ἂν τάχους (=μὴ ποῖαν ταχύτητα) φεύγων τις ἀποφύγοι; Ἡ ἀναχώρησις τῶν Ἑλλήνων εἰς Ἰλίου χρονία γενομένη πολλὰ ἐνὸς ὁρμιστέον (=πολλοὺς νεωτερισμοὺς ἐπινεγκεν). Ἀπέναι ἐκείλευσεν εἰς κόρακας ἐκ τῶν πολιτῶν (νὰ χρημνίσθῃ ἀπὸ μέσας ἀπὸ τοὺς πολίτας). Κτήνη ἐκ τῶν Τάχων ἔλαβον. Ἔστασαν Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιᾶς, οἱ δὲ ἄλλοι συμμαχοὶ εἰς ἀριστερὰς τῆς ὁδοῦ. Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοὶ πάντ' ἔρῳ. Οὔτε νῦν εἰς ἐνὸς ἀγκυρίου οὔτε βίου ἐκ μιᾶς ἐλπίδος ὀρμιστέον (ὅσον νὰ ἀσφαλίσωμεν διὰ μιᾶς).

Τί ἡμῶν συμβουλευόμενοι ἐκ τούτων (=μετὰ ταῦτα) ποιεῖν; Οὐκ ἂν γένοιτο χρηστέος ἐκ κακοῦ πατρός. Οὐκ εἴς ἅπαντος δεῖ τὸ καρδαίνειν φιλεῖν. Πολύ τι σκότος, ὡς εἰσικεν, ἐστὶ παρ' ὑμῶν πρὸ τῆς ἀληθείας. Πολλάκις ἂν πρὸ αὐτοῦ τις (δι' ἑαυτόν) οὐκ ἐξεργάσατο, ταῦτα ὁ φίλος πρὸ τοῦ φίλου ἐξήρχισεν. Βούλου γονέας πρὸ παντός (=περισσότερον ἀπὸ καὶ πρᾶγμα) ἐν τιμαῖς ἔχειν. Εὐχέλαιον ἔλαβεν οὐκ ἄνευ πολλῶν πόνων. Φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ὅν ἡμῖν ἕνεκά γε τῶν ἡμετέρων ὀφθαλμῶν (ὅσον ἀπορᾶ εἰς τοὺς ἰδικούς μας ὀφθαλμούς). Ἐκείλευσε περιμένειν ἄχρι ἀνσυχολάσῃ. Ἀδεται δὲ καὶ λέγεται τὸ πρᾶγμα μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας.

Λεξικόν.

Καταβρώγω· καταβιβρώσκω, καταβροθίζω, κατισθίω.
ῥοφῶ τῆς πείνης· λιμώττω.

χάνω τὰ καρδαμένα· ἀποκτῶμαι.
λησμονῶ τὰ μαθημένα· ἀπομαχνάω.
ἐχμινθάνω· μαχνάνω καλῶς.

Ἔνας κάδουρας (καρκίνος), ἅρ' οὗ ἀνέβη ἀπὸ τῆς θαλάσσης, εἰσελθὼν εἰς ἕνα τόπον· μία δὲ πεινασμένη ἀλγίποῦ, καθὼς τὴν εἶδεν, ἐπλησίασε καὶ τὸν ἤρπασεν. Ἐκεῖνος δέ, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ καταρῃσθῇ, εἶπεν· Ἀλλ' ἐγὼ τῷ ὄντι δίκαια ἐπαθα, ὁ ὅποτος ἐν ᾧ ἤμην τῆς θαλάσσης (ζῳόν), ἡθέλητα νὰ ἡμαί τῆς ξηρᾶς. Δὲν ἔμπορῶ νὰ καταλαβάνω διὰ ποῖον λόγον (τίνας ἕνεκα) αὐτοῦ ὁ ἀνθρώπος θέλει νὰ εἴπῃ ὅλα ψεύματα. Ἀλλόκοτα πράγματα λέγεις, ὦ Σώκρατες, καὶ ὅπου καθόλου δέν σε ταιριάζουν. Ἐγὼ ἔμπορῶ ὅλην τὴν Παιάδα καὶ τὴν Ὀδύσειαν νὰ ἔχω ἀπ' ἐξω (ἀπὸ στόματος, ἀπὸ μνήμης). Ἐγὼ εἶπῃ ἕνα λόγον ὅχι τόσο ἀνεπιτυχῶς (οὐ πάντως ἀπὸ σκοποῦ). Δὲν εἶνε καλλίτερον, ὦ καλοί μου συμπολίται, ἀντὶ τοῦ πολέμου νὰ προτιμῆσωμεν τὴν εἰρήνην; Δὲν ἐννοῶ τί ἄνθρωπος ἔχει γίνῃ ἐνὶ ὅσῃ καρδίᾳ τὰ γένεις, καὶ ὅσα μαχνάνεις τὰ ξένη;

2. Μονόπρωτοι μετὰ δοτικῆς.

Ἡ ἐν.

170. Ἡ ἐν μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α' Τὴν ἐν τόπῳ στάσιν· ἐν Ἀθήναις ἢ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

β' Τὸ ἐνώπιον καὶ μετὰξὺ· Κέρρος ἐνέκειρε ἡμᾶς ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἐποίησεν· ὁ χ. ἡρόδ. ἐστὶν· ἐν νέοις ἀνὴρ γέρον· πορνόμοιροι ἐν τοῖς φίλοις ἦσαν.

γ' Ἐξουσίαν καὶ ἐξάρτησιν· ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας ἔχομεν· ἐν σοὶ πάντα ἐστίν, ἐν ταῖς ναυσὶ (δυνάμει τῶν νεῶν) τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐρέετο μέγαλα.

δ' Χρόνον, καθ' ὃν γίνεται τι· δοκεῖ βέλτιον εἶναι ἐν τῷ χειμῶνι παχέα ἱμάτια φορεῖν· ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀφήρασται.

ε' Ὅργανον καὶ τρόπον· ἐν ὅπλοις μάχεσθαι· ἐν λόγοις πείθειν· ἐπινοᾶν ἐν κερατίσις ποτηρίοις.

Σημ. Ἡ ἐν εἰς ὁρισμένους τινὰς φράσεις τίθεται καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκῳ, δόμῳ, ἱερῷ, δῆμῳ, τόπῳ, ὅσον Περικλῆς Κλειρίαν καταθέμενος ἐν Ἀριόφρονος (οἴκῳ) ἐπαίδευσεν· ἐν Ἀδου (δόμῳ)· ἐν Διονύδου (ἱερῷ)· ὁ τοῦς ἐν Κλωπιδῶν (δῆμῳ)· ἐν παιδοτροίδου. Τὸ ἐν ἑαυτοῦ, ἐν δεαυτοῦ σημαίνει εἶμαι εἰς τὸν ἐαυτόν μου, οὗ ἀντίθετον εἶνε ἐξω ἑαυτοῦ γίγνομαι.

Σημ. β'. Τὸ ἐν αἰτία ἔχω τινὰ=αἰτιῶμαι τινά, ἐν ὀργῇ ἔχω τινὰ=ὀργίζομαι τινί (κατὰ τινος), οὕτω καὶ ἐν εὐνοίᾳ ἔχω, ἐν θεραπείᾳ ἔχω κτλ.

Ἡ σὺν ἢ ξὺν.

171. Ἡ σὺν ἢ ξὺν μετὰ δοτικῆς σημαίνει· α') ὁμοῦ· ἐπαυδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις παισίν· εἴτα δὲ σημαίνει β') βοήθειαν σὺν Θεῷ· ἀδικοῦντα πειρασόμεθα σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνεσθαι· γ') συμφωνίαν· σὺν τοῖς νόμοις ἡραντιώθη Σωκράτης τοιαύτη ὁρμῇ τοῦ δήμου· δ') ὄργανον, τρόπον· σὺν τῷ δικαίῳ μέγ' ἔξεστι φροεῖν· οἱ Ἑλληνες σὺν γέλωτι (γελῶντες) ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἦλθον· σὺν κραυγῇ προῆσαν· ἐν συνθέσει σημαίνει ὁμοῦ σύμμαχος, συνλέγω, συνέρχομαι, συμπτᾶτω.

3. Μονόπρωτοι μετ' αἰτιατικῆς.

Εἰς ἢ ἐς.

172. Ἡ εἰς ἢ ἐς μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει κίνησιν εἰς τόπον ἢ πρόσωπον, οἷον ἐπορεύετο εἰς Κολοφῶνα· εἰς Ἑλλήσποντον εἰς ἐπ. λιν· εἰσπέμπει γράμματα εἰς βασιλέα· β') τὸ ἐνώπιον καὶ μετὰξὺ· εἰς ὑμᾶς (ἐνώπιον ὑμῶν) εἰσελθὼν τομιζῶ τῶν δικαίων τεύξεσθαι· οἱ τριάκοιτα πολλοὺς τῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολέμιους ἐξήλασαν· τὸν κάκιστον πλοῦτος εἰς πρώτους ἄγει· γ') τὸ ὅριον

ἡ τέρμα, μέχρι τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τι τοπικῶς, τροπικῶς καὶ χρονικῶς· ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν· τέθραμμαι εἰς πολυσαρκίαν (μέχρι πολυσαρκίης)· εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἤκου (μέχρι τῆς ὑστερηκίας)· δ') ἀναφορὰν καὶ σκοπὸν· ἢ εἰς ἐορτὰς ἐσθῆς· τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἔργα· τὸν πρόσθεν χρόνον· εἰς τὰ πολεμικὰ κατεργασμένοι ἐπὶ Ἀρκάδων· Ἀνσίμαχος καὶ Μελισσίας εἰς συμβουλὴν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς (=ὅπως συμβουλεύσωμεν)· ε') τὸ περίπου ἐπὶ τῶν ἀριθμητικῶν· εἶχε τοξότας καὶ σφενδογήτας εἰς τετρακοσίους (περίπου τετρακόσιοι).

Σημ. Ἡ εἰς εὐρεῖται καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἑλλειψιν τοῦ οἴκου, δόμου, οἷον φοιτῶ εἰς διδασκάλου· εἶμι εἰς Ἀγάθωνος.

173. Ἐν συνθέσει σημαίνει κίνησιν εἰς τὰ ἔνδον καὶ ἐπίτασιν· εἰσβάλλω, εἰσπλέω, εἰσακούω, εἰσορῶ.

174. Ἡ ὥς συντασσόμενη μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει κίνησιν εἰς πρόσωπον μόνον· πορεύεται ὥς βασιλέα· συνεληλύθασιν ὥς ἐμέ· τὸν ὅμοιον ἄγει Θεὸς ὥς τὸν ὅμοιον.

Ἡ ἀνὰ.

175. Ἡ ἀνὰ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') κίνησιν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω (ἀντίθετος τῆς κατὰ, δηλοῦσης κίνησιν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω)· τὰ πλοῖα ἀνὰ τὸν ποταμὸν οὐχ οἶά τέ ἐστε πλεῖν· β') ἐκτασιν ἐν κινήσει καὶ ἡρεμίᾳ· πλανᾶσθαι ἀνὰ τὰ ὄρη· ἀνὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν εἰρήρη ἔσται· ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν (=καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν)· γ') διανομήν· ἐποίησαν ἐξ λόγων ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας· δ') πρόπον· ἀνὰ κράτος (=ὁλως διόλου, μὲ ὅλην τὴν δύναμιν)· ἀνὰ στόμα ἔχειν· ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

176. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἄνω· ἀναβαίνω, ἀνάγομαι· β') ὀπίσω· ἀναφρονῶ, ἀναχωρῶ (γυρίζω ὀπίσω)· γ') ἐπίτασιν· ἀνακράζω ἀνάπλευς, ἀναβοῶ· δ') μεταβολήν, εἰς τὸν ἀντικείμενον· ἀνατρέπω, ἀναπτύσσω, ἀνασκευάζω.

Λεξικόν.

πέτομαι· κοπιᾶζω, ἐργάζομαι νὰ βγάλω τὰ πρὸς τὸ ζῆν. | δέλεος (ῆ)· πινακίς πρὸς γραφήν· ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος· μὴ μεμνημένος.

νος, κατηχημένος καὶ μὴ τυχὼν τῆς στηρίων (ἡμεῖς θὰ ἐλέγομεν· ἀκαίερῶς τελευτῆς τῶν Ἐλευσινίων μὴ τήχης καὶ ἀβάπτιστος).

Ἐν γῇ (ἐν γῆ) πένεσθαι κρεῖττον ἢ πλουτοῦντα πλεῖν. Ἦλθον εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλληνίδα, οἰκουμένην ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ. Θὲς ἐν φρενὲς δελτοῖς (γράφον εἰς τὰς βίβλους τῆς διανοίας σου) τοὺς ἐμοὺς λόγους. Οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐπικινεῖν ἐν Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐν Λακεδαιμονίοις. Ὡς μακρὸν φρόνησις ἐν χρηστῷ τρόπῳ. Τίς ἢ ἐμὴ δύναμις, ἀλλ' ἐν σοὶ πάντα ἐστίν· τῷ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς, ὁ δὲ νοῦς ἐν Κλωπιδῶν (=δήμῳ τῶν κλεφτοπούλων, ὃς τὴν κλεφτουριά· οὕτω διακωμῶδεῖ ὁ Ἀριστοφάνης τὸν Κλέωνα). Ἐς διδασκάλου φησὶν τρίτον ἔτος τουτί. Παῖς ὢν ἐφοίτας εἰς τίνος διδασκαλίου; Ὁς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς Ἀδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται. Ἐβαδίζεν εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ. Ἀεὶ τὸν ὅμοιον ἄγει Θεὸς ὥς τὸν ὅμοιον. Οὐδὲς πορεύεται ὥς βασιλέα. Τοὺς Καρδούχους ἔρασαν οἰκεῖν ἀνὰ τὰ ὄρη. Ἐποίησαν ἐξ λόγων ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας. Οἱ παῖδες τοὺς πρεσβυτέρους ὁρῶσιν ἀνὰ πῶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας. Πλείστους φίλους καὶ ἀρίστους ἀνὰ πῶσαν γῆν κέκτηται. Ἀργὸς οὐδεὶς θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα βίον δύναται ἂν συλλέγειν ἄνευ πόνου (ἔχων εἰς τὸ στόμα τοὺς θεοὺς, λέγων πάντα τὸ ὄνομα τῶν θεῶν δὲν δύναται νὰ κάμῃ περιουσίαν). Σὺν θεοῖς οὐδενὸς ἀπορήσομεν (μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν). Τὰς μεγάλας ἡδονὰς οἱ ἐν τῷ καιρῷ πόνοι παρέχονται. Τὰ πλείω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐν ἐλπίσι. Πάντ' ἐκκαλύπτειν ὁ χρόνος εἰς τὸ φῶς ἄγει. Ὅπου ἂν εἰς ἀκόντιον ἀρικνηται, ἀκοντίζει, ὅπου δ' ἂν εἰς δόρυ πλῆγῃ, παύει.

Ὁ γέρον εἶνε ἀνυπόφορος μεταξὺ τῶν νέων. Οἱ μαθηταὶ ἦσαν ὀργισμένοι κατὰ τοῦ παιδονόμου, διότι δέν τοὺς ἄφινε νὰ βγοῦν ἐξω εἰς περίπατον. Ὁ Ἀρίστιππος, ὅτε τοῦ ἑρπεν ἕνας τὸν υἱὸν τοῦ ὡς μαθητὴν, ἐζήτησε πεντακοσίας δραχμὰς· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος εἶπε· Μὲ τόσα ἔμπορῶ νὰ ἀγοράσω ἕνα δοῦλον. Ἀγόρασε τὸν λοιπὸν, εἶπε, καὶ θὰ ἔχῃς δύο (δούλους). Μίαν φορὰν ἕνας σχολαστικός, ἕνας φαλακρὸς καὶ ἕνας κουρεὺς ἐταξείδευον μαζί· συμφώνησαν δὲ καθένας ἀπὸ τέσσαρας ὥρας νὰ φυλάγῃ. Ἐπίσει λοιπὸν ὁ κλῆρος πρῶτον εἰς τὸν κουρεῖα. Οὗτος δὲ ἀστεϊεύμενος ἐξύρισε τὸν σχολαστικόν, ἐν ᾧ ἔκοιματο, καὶ ἀφ' οὗ ἐτελείωσαν αἱ ὥραι, τὸν ἐξύπνισεν. Ὁ δὲ σχολαστικός, ἐπειδὴ συνεπεῖα τοῦ ὕπνου (ἀφ' ὕπνου) ἔβρε τὴν κεφαλὴν του καὶ τὴν νῆρε ξυρι-

σμένην, εἶπιν, *Ω τὸν ἀχρεῖτον κουρέα, κατὰ λάθος (πλανηθεὶς) ἀντὶ νὰ ξυπνίσῃ τὸν φαλακρόν, ἐμένα ξύπνισε. *Οὗτοι ἔσονται παῖδι εἰς πῶτον σχολεῖτο πηγαινέες; Εἰς τοῦ Ἀγέθωνος.

β' Προθέσεις δίπτωτοι μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς.

Ἡ διά.

177. Ἡ **διά** μετὰ γενικῆς σημαίνει α') δίοδον διὰ μέσου τοπικῶς καὶ μεταφορικῶς· ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς· τιτρώσκει τὸν ἄνδρα διὰ τοῦ θώρακος· ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ πάντων ἄχρι τῆς τελευτῆς διεξῆλθον· β') χρονικῶς μετὰ τῆς σημασίας τῆς διαρκείας· Σωκράτης διὰ παντὸς τοῦ βίου τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὠφέλει· Μεσσήνη διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικεῖν· διὰ χρόνου (μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου ἢ ἐπὶ πολὺν χρόνον)· γ') ὄργανον, μέσον καὶ τρόπον· ἔλεγε Τισσαφέρους δι' ἐρυμνέως τοιαύτης διὰ τάχους ἦλθον· ἡ ἀρετὴ βαίνει διὰ μόχθων· ἐθέλουσι δι' ἐπιπορκίας τε πρὸς θεοὺς καὶ ἀπιστίας πρὸς ἀνθρώπους πράττειν τι.

178. Μετ' αἰτιατικῆς συντασσόμενη σημαίνει τὸ ἀναγκαστικόν αἷτιον· ἐκεῖ διὰ καῦμα οὐ δύναται οἰκεῖν οἱ ἄνθρωποι· διὰ τὸ φιλομαθὲς εἶναι πολλὰ αἰεὶ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα· δι' ἡμᾶς ἔχετε τήνδε τὴν χώραν.

Σημ. Διὰ τίς διὰ γίνονται καὶ περιφράσεις μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι, γίνεσθαι, εἶχειν, ἰέναι, ἔρχεσθαι, οἷον δι' ἐλπίδος εἶχειν· δι' ὄργης εἶχειν τινα· δι' αἰτίας εἶχειν τινα· διὰ πολέμου ἰέναι· διὰ χειρὸς εἶχειν (κρατεῖν ἐν χερσὶ)· διὰ φόβου, δι' ἔχθρας, δι' ἀσφαλείας, δι' ἐριδος εἶναι ἢ γίνεσθαι.

179. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') τὸ διὰ μέσον· διερχομαι· β') τὸ μετὰ διὰ διαλείπω· γ') χωρισμὸν καὶ διανομήν· διέχω, διάλωμα, διάστημα, διαδίδωμι, διαρέω· δ') ἐπίτασιν· διαφθείρω, διηγοῦμαι, διάσημος· ε') ἀμύλλαν καὶ ἀμυβανότητα· διαγωνίζομαι, διαπίτομαι τινα (=πίνω ἀμυλλόμενος πρὸς τινα), διαλέγομαι.

Ἡ κατὰ.

180. Ἡ **κατὰ** μετὰ γενικῆς σημαίνει α') κίνησιν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς

τὰ κάτω ἢ ἀπλῶς τὸ ὑποκάτω· ἤλαντο κατὰ τῆς πέτρας κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνει· κατὰ τῆς γῆς ἐποδύομαι ἐπ' αἰσχύνῃς ἀκούων ταῦτα· ὁ κατὰ γῆς (=ὁ τεθνεὺς)· β') τὸ ἐναντίον· πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὦ ἄνδρες, ὁ τελευταῖος κατ' ἐμοῦ εἶπε· Δημοσθένους αἱ κατὰ Φιλίππου δημηγορίαι· γ') διέρχων χρόνου καὶ ἀνταρκῆς· κατὰ παντὸς τοῦ αἵωνος ἀείμνηστον καταλείψει τοῖς ἐπιγιγνομένοις κρίσειν· ταῦτα μὲν δὴ κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν (περὶ πάντων)· ἀσφαλῆ καὶ ῥάδιον τὸν καθ' αὐτοῦ ποιῆσθαι ἔπαινον.

181. Ἡ **κατὰ** μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') κίνησιν πρὸς τὰ κάτω ἢ τὸ διὰ μέσου, ἔτι δὲ καὶ ἀπλῆν ἔκτασιν τοπικὴν ἢ χρονικὴν, οἷον τὸ πολλοῦ κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται (διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω)· κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν (διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης)· ἡ ἐν λάβειν σκότον ἔχει καθ' Ἑλλάδα· οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι (οἱ σύγχρονοι)· ὁ καθ' ἡμᾶς βίος· β') ἀντικρὺ· οἱ κατὰ τοὺς Ἕλληνας τεταγμένοι (οἱ ἀπέναντι τῶν Ἑλλήνων)· γ') συμφωνίαν καὶ σκοπὸν, διανομήν καὶ χωρισμὸν· κατὰ τὸν νόμον λέγειν καὶ πράττειν (συμφώνως)· οἱ κατὰ θεῶν ἤκουτες, οἱ κατ' ἐμπορίαν ἀποδημοῦντες (οἱ διὰ θεῶν, δι' ἐμπορίαν)· κατὰ κόμας οἰκεῖν· κατ' ἔτος, καθ' ἐκάστην ἡμέραν, αὐτοὶ καθ' ἑαυτούς· δ') ἀνταρκῆς ἢ τὸ κατὰ τι καὶ τρόπον· νοσῶ κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς· ἱατρὸς ὁ λόγος τοῦ κατὰ ψυχὴν πάθους· κατὰ σπουδὴν φέγγειν (ἐσπινόμενος)· προσβαλόντες τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος· κατὰ πόδας ἐπισθαι (διώκειν τὸ κατόπιν).

182. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') κάτω· καταβαίνω, κατέρχομαι· β') ἐναντίον· κατηγορῶ, καταγελῶ· γ') ἐπίτασιν· καταγαγεῖν, καταγνέος, καταγορτός· δ') ἀπώλειαν καὶ φθοράν· κατακτενέω τὴν οὐσίαν, καθιπποτροφῶ, καθηδεύαθω.

Ἡ μετὰ.

183. Ἡ **μετὰ** μετὰ γενικῆς σημαίνει α') τὸ ὅπου· ὁ βασιλεὺς, μετὰ τοῦ ἡδικομένου ἔσται αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· πλεῖν μετὰ δέκα τριήρων· β') τρόπον καὶ μέσον· μετὰ κινδύνων τὰς με-

λέτας ποιῆσθαι· τούτων οὐδὲν ἂν θέλωμι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας· οὐδεὶς μετ' ὀργῆς ἀσφαλῶς βουλεύεται.

184. Ἡ μετὰ μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') ὕστερον τοπικῶς ἢ χρονικῶς· Δαρεῖος μετὰ Καυδύσιν Περσῶν ἐβασίλευσε· πόλιν εἶχον πλουσιωτάτην ἐν τῇ Ἀσίᾳ μετὰ Βαβυλῶνα· ἦν τ. λ. ἐκτὼρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν (μετὰ τὴν ἡμέραν, ἐν καιρῷ τῆς ἡμέρας)· β') τὸ μεταξὺ· θεωρήσατε ἐκ τούτων ἃ νυνὶ μετὰ χειρὸς ἔχετε.

185. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') κοινωνίαν· μεταλαμβάνω, μετέχω· β') μεταβολὴν· μεταρῶ, μεταγινώσκω, μέτοικος, μεταπιθῶ· γ') ὑπισθεν· μεταδιώκω· δ') μεταξὺ· μεταίχμιον (τὸ μεταξὺ αἰχμητῶν (πολεμιστῶν) μένον διάστημα).

Ἡ ὑπὲρ.

186. Ἡ ὑπὲρ μετὰ γενικῆς σημαίνει α') ὑπεράνω τοπικῶς· ὁ ἥλιος τοῦ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευόμενος σκιὰν παρέχει· ἦρετο τὸ ὕδωρ ὑπὲρ τῶν θεμελίων· β') ὑπεράσπισιν καὶ ἀντικατάστασιν· ὑπὲρ γυναικὸς καὶ φίλου ποιεῖται· ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ (ἀντὶ σοῦ) ἀποκρινοῦμαι· ἐγὼ τοῦθ' ὑπὲρ σοῦ ποιήσω· γ') ἀναφορὰν καὶ σκοπὸν· ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης ἐδ- κλεοῦς πάντες πάντα ποιοῦσιν· ὁ τῇ πατρίδι γεγενησθαι τομιζῶν ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιθεῖν δουλεύονσαν· ἀποθνήσκειν ἐβελήσει.

187. Μετ' αἰτιατικῆς ἡ ὑπὲρ σημαίνει α') κίνησιν ὑπεράνω· τινὸς καὶ πέραν τοῦ ὁρίου ἐπὶ τόπου, χρόνου, ποσοῦ, μέτρου· ἐπολέμει τοῖς Θραξί τοῖς ὑπὲρ Ἑλλάςποντον οἰκοῦσι (πέραν τοῦ Ἑλλήσποντου)· τίς τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων ἀγορεύει βούλεται; μαρία ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δυνάμιν τι ποιεῖν· ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ ὅλου στρατεύματος (πλεον τοῦ ἡμῶν)· οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύματα ἔτη γεγονότες.

188. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑπεράνω καὶ πέραν· ἐπερβαίνω, ἐπερπύπτω· β') ὑπεροχὴν· ἐπερέχω· γ') ὑπερβολὴν· ἐπερμετρος, ἐπερπύπτος· δ') ὑπεράσπισιν· ἐπερμαχος, ἐπερπύπτος· ε') περιφρόνησιν· ἐπερόπτως.

Διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης ἐπορεύθημεν. Οὐδὲν ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσεται (δὲν

θὰ φερθῶ ἐχθρικῶς εἰς κανένα ἐκ τῶν δύο). Ὁ πατήρ δι' ὀργῆς εἶχε τὸν υἱόν (ὠργίζετο κατὰ τοῦ υἱοῦ). Τοῦτο γίνεται δι' ἑτοῦς πέμπτου (=κάθε πέμπτου ἔτος). Ὑμεῖς μέντοι δι' ἡμᾶς ἐσώθητε ἐκ τοῦ ἐπικειμένου θά- θρου. Φέρε, παῖ, ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ (διὰ νὰ χύσης εἰς τὸ χερί μου). Οἱ πολιορκούμενοι ἐρρίπτοντο κατὰ τοῦ τείχους. Πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὦ ἄνδρες, ὁ τελευταῖον κατ' ἐμοῦ εἶπεν. Οἱ Ἕλληνες ἐνίκηον τοὺς καθ' αὐ- τοὺς τεταγμένους (τοὺς ἀντικρὺ τῶν τεταγμένους). Ὁ Κίμων ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Θεμιστοκλῆς ὁ τῶν καθ' αὐτὸν (συγχρόνων του) ἀπάντων ἀνδρῶν ἐνδοξότατος τοῦτ' ἐποίησεν. Οἱ μὲν πολέμιοι κατὰ σπουδὴν (βιαστικῶς) ἔφευγον, οἱ δὲ ἡμέτεροι προσβαλόν- τες τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος. Αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς διαλεγόμεθα καθ' ἡμέ- ραν. Οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας. Μέγιστον ἀγαθόν ἐστι μετὰ νοῦ χρη- στότης. Διχαίτω ἔπει μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην αὐθις ὁ βάρβαρος τῷ με- γάλῳ στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθεν. Νῦν ὑπὲρ ψυχῶν τῶν ὑ- μετέρων ὁ ἀγὼν καὶ ὑπὲρ γῆς, ἐν ᾗ ἔφυγε (ἐγεννήθητε), καὶ ὑπὲρ οἰκῶν, ἐν οἷς ἐτράφητε. Ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοὶ ἀποδότω, ὅς με παρεδώκε σοι.

Ὁ Σωκράτης καθ' ὅλον τοῦ τὸν βίον (διὰ μετὰ γεν.) τὰ μέγιστα ὠφελοῦ- σιν ὅλους, ὅσοι ἤθελον. Ὁ Κῦρος διὰ τὸ ὅτι ἦτο φιλομαθὴς ἔκαμνε πολλὰς ἐ- ρωτήσεις εἰς τοὺς παρρησιασμένους. Πάγω μὲ τὴν ἐλπίδα (δι' ἐλπίδος ἔχειν), ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ κατορθώσω ἐκεῖνο· ποῦ θέλω. Κατάβα γλήγορα κάτω ἀπὸ τὴν σκάλιν. Αὐτὸ τὸ παιδί ἔπεσε κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογον. Τὰ καράβια πρὸς μὲν τὴν ἀπάνω τοῦ ποταμοῦ διεύθυνσιν δὲν ἔμπορῶν νὰ πλέουν, πρὸς δὲ τὴν κάτω τοῦ ποταμοῦ διεύθυνσιν πολὺ εὐκόλα (ἀνὰ τὸν ποταμόν, κατὰ τὸν ποτα- μόν). Εἶνε φυσικὸν νὰ πάθῃσι καὶ μάθῃσι πολλὰ, ὅσοι μὲ σκοπὸν νὰ ἔμπο- ρεύωνται (οἱ κατ' ἐμπορίαν) ξενιτεύονται εἰς μακρὰς χώρας. Ἀνάξαρχος, ὅτε ὁ Ἀλεξανδρὸς τοῦ εἶπε· «Θά σε κρεμάσω», Φοβέρισε, ἀπήντησε, τού- τους τοὺς κοινούς ἀνθρώπους· ἐμένα δὲ δὲν μ' ἐνδιαφέρει καθόλου νὰ σκίψω ἀ- ποπάνω ἀπὸ τὴν γῆν ἢ ἀποκάτω ἀπὸ τὴν γῆν.

γ' Προθέσεις τρίπλωτοι.

Ἡ περὶ.

189. Ἡ περὶ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α') περιπλέον τι, ὅθεν προτίμησιν, ἀξίαν κτλ., ὡς τετιμῆσθαι περὶ πάντων· ἰδίως

μετὰ τῶν περὶ πολλοῦ, πλείστον, παρὸς ποιεῖσθαι, ἡγεῖσθαι καὶ τῶν τοιούτων· ἀλήθειαν περὶ πολλοῦ ποιητέον· οἱ τριάκοντα ἀποκτεινέσθαι ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἡγοῦντο· β') ἀναγοράν· ὁ κακῶς διαγορηθεὶς περὶ τῶν οἰκείων, οὐδέποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων· γ') αἰτίαν· κήρυκας ἐπεμύε περὶ σπονδῶν· Δημοσθένους ἐπὲρ Κτησιφῶντος περὶ στεφάνου λόγος.

190. Μετὰ δοτικῆς ἡ περὶ σημαίνει α') τὸ περίξ καὶ τὸ πλησίον· θώρακα ἔχει περὶ τοῖς στέρνοις· β') αἰτίαν· ἔδωκεν περὶ τῷ χωρίῳ· ὁ Ζεὺς ἔδωκε περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπώλοιτο πᾶν.

191. Μετ' αἰτιατικῆς ἡ περὶ σημαίνει α') τὸ περίξ. οἱ ἔφηβοι κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα· περὶ τοὺς πόδας περιελεῖν τι· β') περίπου· ἦδη ἦν περὶ πλήθουσιν ἀγοράν· περὶ μέσας νύκτας· ἀπέθατον περὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίους· γ') ἀναγοράν καὶ ἐνασχόλησιν· εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής· ἡγοῦμαι τοὺς περὶ τὴν ἀστρολογίαν καὶ τὴν γεωμετρίαν διατρέχοντας ὥφελειν τοὺς συνόντας· καὶ οὕτοι μὲν περὶ ταῦτα ἦσαν.

192. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑπεροχὴν· περιεῖται, περιγύρεισθαι· β') περίξ· περιεῖναι· γ') ἐπίτασιν· περίσπτος· δ') περιφρόνησιν· περιορῶ.

Ἡ ἀμφί.

193. Ἡ ἀμφί μετὰ γενικῆς εὔρηται κυρίως παρὰ ποιηταῖς καὶ Ἰωσι, σπανίως παρ' Ἀττικαῖς· ὅπως τῆς δίκης ἀκοήσῃ τῆς ἀμφί τοῦ πατρός (περὶ τοῦ πατρός)· μετὰ δοτικῆς δὲ μόνον παρὰ ποιηταῖς καὶ Προδότῳ ἰσοδυναμοῦσα τῇ περί.

194. Μετ' αἰτιατικῆς ἡ ἀμφί σημαίνει ὅτι καὶ ἡ περί, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἡ ἀμφί σημαίνει ἐνίοτε καὶ τὸ ἀμφοτέρωθεν· τοὺς ἀμφὶ τὴν ἑαυτοῦ οἰκῆσιν αὐτὸς ἐφορεῖ· ἦδη ἦν ἀμφὶ ἀγοράν πλήθουσιν Κλέαρχος ἦν, ὅτε ἐτελεύτα, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη· ἀσχοῦσι τὰ ἀμφὶ τὸν πόλεμον.

Σημ. Οἱ περὶ τινα (κύριον ὄνομα, πρόσωπον) καὶ ἡ ἀμφί τινα σημαίνουσι τὸ κύριον ὄνομα μετὰ τῶν ὀπαδῶν ἢ ὁμοίων του· οἱ ἀμφὶ Θαλῆν = ὁ Θαλῆς

καὶ οἱ ὀπαδοὶ του, οἱ τῆς αὐτῆς σχολῆς φιλόσοφοι, οἱ περὶ Κέκροπα (ὁ Κέκροψ) μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸν δικαστηρίου· παρὰ μεταγενεστέροις δὲ καὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον· οἱ ἀμφὶ Ἀπίωνα = ὁ Ἀπίων.

195. Ἐν συνθέσει ἡ ἀμφί σημαίνει τὸ περίξ, ἀμφοτέρωθεν, ἢ ἀμφοτέρωθεν· ἀμφίβιος, ἀμφίβολος, ἀμφίστομος.

Ἡ παρὰ.

196. Ἡ παρὰ μετὰ γενικῆς σημαίνει α') τὸ ἐκ μέρους τινὸς (προσώπου ἰδίξ)· παρὰ Κύρου ἔλαβε τριεχιλίους δαρεικοὺς· ταῦτα παρὰ σοῦ ἐμάθομεν· β') ποιητικὸν αἷτιον ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων· παρὰ πάντων τοῦτο ὁμολογεῖται· ἡ ἀρετὴ παρὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐπαιρεῖται.

197. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ πλησίον ἐπὶ προσώπων· παρ' ὕμιν ἐτράφη· ἡ λέξις ἡῤηται παρ' Οὐμύρῳ· ἔτι δὲ κρίσιν ἡ γνώμην· παρὰ τοῖς ἀνδράσι νεομίσμεθα (αἱ γυναῖκες) εἶναι παροῦργοι· παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι κρεῖττον ἔστιν ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὐδοκιμεῖν.

198. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον μετὰ κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων· παρὰ Πρωταγόραν εὖν ἐπιχειρεῖς ἰέναι· Θεμιστοκλῆς ἦκω παρὰ σέ· β') πλησίον ἐπὶ τόπου καὶ ἐπὶ προσώπων· περίπατος ὁ παρὰ θάλασσαν ἡδιστος· ἦσαν κῶμαι πολλαὶ παρὰ τὸν ποταμόν· ἦκειν ὁ τῶν ἑνδεκα ἐπηρέτης καὶ στάς παρ' αὐτὸν ἔργη· γ') χρονικὴν διάρκειαν· τὸν δόλιον ἄνδρα γεῦγε παρ' αὐτὸν ἔργη· γ') χρονικὴν διάρκειαν· τὸν δόλιον ἄνδρα γεῦγε παρ' ὄζον τὸν βίον· παίειν παρὰ πότον· δ') αἰτίαν· οὐδεὶς παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἶεται βλάψειν· οὐδὲν ἄν παρ' ἓνα ἀνθρώπον ἐγένετο τούτων· ε') ἐναντίον ἢ διαφορὰν καὶ ἑλλειψιν· παρὰ τοὺς νόμους ἐπραξε· παρὰ τὴν δόξαν τὸ πρᾶγμα· ἀπέβη· Κίμων παρὰ τρεῖς ἀφείσαν ψήφους τὸ μὴ θανάτῳ ζημιῶσαι (τρεῖς ψῆφοι ἔλειπον καὶ ἀφείσαν)· μετὰ δὲ τῶν συγκριτικῶν ἄλλος, ἕτερος, διάφορος κτλ. ἡ παρὰ δὴλοὶ τὸν β' ὅρον τῆς συγκρίσεως, Σωκράτης διάδηλος ἦν παρὰ τοὺς ἄλλους ἐντακτῶν (παρεβαλλόμενος πρὸς τοὺς ἄλλους)· ἡλίον ἐκλείψει πικρότεροι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρῶν

χρόνον μνημονευόμενα ἐντέθησαν· ζ') ἐνλλαγὴν ἡμέραν παρ' ἡμέραν· ζ') ἰσότητα, παρὰ τὰς φράσεις παρ' ὀλίγον, παρ' οὐδέν, παρὰ πολὺ, παρ' ἔλαττον, παρὰ μικρὸν ἡγεῖσθαι, οἶσθαι, ποιεῖσθαι, εἶναι=θεωρεῖν τι ἄξιον ὀλίγου λόγου, οὐδενὸς λόγου κτλ. παρ' οὐδέν ἡγοῦμαι τὰς ἡμετέρας συνθήκας (θεωρῶ ἴσας τῷ μηδενί).

199. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐκ μέρους τινός· παραλαμβάνω, παραδέχομαι· β') πλησίον παροικῶ· γ') πλησίως· παριεῖδομαι· δ') ἐνκντίον παράνομος· ε') τὸ ἐσφαλμένως· παρακούω· ζ') σύγκρισιν παρατιθεῖναι, παραβάλλειν· ζ') περιφρόνησιν παρορῶ.

Ἡ πρὸς.

200. Ἡ πρὸς μετὰ γενικῆς δηλοῖ α') τὸ ἐκ μέρους τινός τοπικῶς· τὸ πρὸς Συκυῶνος καὶ πρὸς ἑσπέρας· τεῖχος ἐξετείχισαν· β') καταγωγὴν ἐπὶ τοῦ εἶναι, φθῆναι καὶ γίγνεσθαι· Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρός μὲν Ἀλκμεωνίδων εἶναι, πρὸς δὲ μητρός Ἰππορίχων· γ') ἴδιον, ἀρμύζον, χάριν, ὠφέλειαν· ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ· πρὸς τοῦ λακωνικοῦ τρόπου τὸ τὰ βραχύτερα εἰ τιμᾶν. Πρὸς τῶν ἐχόντων, φοῖβε, τὸν νόμον τιθεῖς (χάριν, πρὸς ὠφέλειαν τῶν πλουσίων)· δ') ἐπὶ ὅρκου καὶ ἱεσιᾶς μετὰ τῶν αἰτεῖν, ἱκετεύειν λεγομένων ἢ νοουμένων πρὸς παίδων καὶ γυναικῶν καὶ θεῶν ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, ἐλέησατέ με (λυπηθῆτέ με δι' ὄνομα τῶν θεῶν κτλ.) τὴν ἐγγένειαν, πρὸς θεῶν, μὴ μοι λέγε.

201. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει α') τὸ πλησίον καὶ προσθήκην, οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι· πρὸς τοῦτοις μαρθάνουσι καὶ τοξεύειν.

202. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') κίνησιν καὶ διεύθυνσιν πρὸς τι, ἢ σχέσιν φιλικὴν ἢ ἐχθρικήν· ἐγὼ ἦκω πρὸς σέ, ὦ Ἡράκλειε· Γοργίαί πρὸς ἅπαντας ἐγὼ ἀποκρίνεσθαι· οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐώρων τὸν Πέρσην πρὸς ἑαυτούς μὲν πολεμικῶς ἔχοντα, πρὸς δ' Ἀθηναίους φιλικῶς· ἕτερος λόγος οὗτος, οὐ πρὸς ἐμέ· ἐν ταῖς πρὸς μεσημβρίαν βλεπούσαις οἰκίαις· β') χρόνον (περίπου)· ἤδη πρὸς ἑσπέραν ἦν (=περίπου ἑσπέρα)· πρὸς ἡμέραν· γ') συμφωνίαν καὶ σκοπὸν πρὸς αὐτὸν ὀρεῖσθαι· πρὸς τί με ταῦτ' ἐρωτῆς; πεπαι-

δεύμεθα πρὸς ἀρετὴν· δ') πράξεις καὶ ἀνφοράν (ὡς πρὸς τι)· ἡ χώρα (Ἀττικὴ) πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστη· πρὸς τὴν ἀνάγκην πάντα τὰ ἄλλα ἀσθενῇ· χρή πρὸς τὸ παρὸν αἰ βουλεύεσθαι· οὐδὲν ἡ ἐγγένεια πρὸς τὰ χρήματα.

203. Ἐν συνθέσει ἡ πρὸς σημαίνει α') διεύθυνσιν προσέρχομαι· β') πλησίον προσοικῶ, προσεχής· γ') προσθήκην προστίθημι, προσαιτῶ.

Λεξικόν.

περὶ πλείστον ποιηταί τι· προτιμῶ
τι τὰ μάλιστα.
ἀσθενῶ· εἶμαι ἀσθενής, δὲν ἔχω σθένος
πρὸς τι.

στρεπτός· ὄρμος, περιδέρχιον.
ἀφανής· ἀόρατος, σκοτεινός, κρύβιος.
εἰκάζω· παρομοιάζω, συμπεραίνω.
βιοτεύω· ζῶ, περὶ ζωήν.

Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. Σωκράτης τὸ μῆτε περὶ θεοῦ ἀσεβῆσαι μῆτε περὶ ἀνθρώπου ἀδικεῖν φανῆναι περὶ παντός ἐποιεῖτο. Οἱ Πέρσαι στρεπτοὺς εἶχον περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ ψέλλια περὶ ταῖς χερσίν. Οἱ τριάκοντα ἀποκτείνοντι ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἡγοῦντο (δὲν το εἶχον διὰ τίποτε). Εὐδῆλοι ἦσαν οἱ περὶ Ἀριαῶν, ἤττον τοῖς Ἕλλησι τὸν νοῦν προσέχοντες. Ὁ σώφρων τὰ προσέχοντα πράττει ἂν καὶ περὶ θεοῦ καὶ περὶ ἀνθρώπου. Ἦσαν δὲ οἱ ἀποθανόντες ἐν τῇ μάχῃ περὶ τοὺς τετταράκοντα. Οἱ ἄνδρες ἀμφὶ ὅπλα καλὰ καὶ ἵππους ἀγαθοὺς βούλονται δαπανᾶν. Χαλεπὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν. Παρ' ὁμῶν ταῦτα μεμαθηκότες ἔχομεν. Λόγον παρ' ἐχθροῦ μὴ ποθ' ἡγήσῃ φίλον. Δουλείαν κακίστην νομίζω τὴν παρὰ τοῖς κακίστοις δεσπόταις. Πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δὲ ὁ παρὰ θάλατταν ἡδιστος. Ἦν δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνη γλυκείας ὕδατος ἀφθονος ρέουσα. Παρὰ τὴν πόλιν ἦν πυρκαμῖς. Ὡ Κῦρε, τῆς παρ' ἐμὲ εἰσόδου σοι οὐ Σάκας ἄρξει. Τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον. Παρὰ τὰλλα ζῶν (ὡς πρὸς τὰ ἄλλα ζῶν, συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἄλλα) οἱ ἄνθρωποι ὥς περ θεοὶ βιοτεύουσιν. Παρὰ μικρὸν ἤλθομεν ἐξανδραποδισθῆναι (ὀλίγον ἔλειπε νῆ). Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα ἄλλα. Οὐδενὶ πώποτε ξυνεχώρησα οὐδὲν παρὰ τὸ δίκαιον. Παρ' ἐλπίδας μοῖρα βαίνει.

Ἐγὼ ἀνθρώπους ὅπου ἀγαποῦν τὴν ἀλήθειαν τοὺς ἔχω εἰς μεγίστην ὑπόληψιν (περὶ πλείστου ποιεῖσθαι), ἐκείνους δὲ ὅπου ἄλλα λέγουσιν καὶ ἄλλα κάμνουν δὲν τοὺς ἔχω διὰ τίποτε. Οἱ τριάκοντα τύραννοι εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νῆα σκοτώσων ἀνθρώπους δὲν το εἶχον διὰ τίποτε. Ὅποιος κάμνει κακοὺς ὑπολογισμούς διὰ

τὰ ἰδικὰ του πράγματα, κάμμιαν φορὰν δὲν θὰ σκερθῇ καλῶς διὰ τὰ ξένα. Ἐν πρῶμα εἶδῶ εἰς τὸν κόσμον κατὰ λαβὰ καλῶς, ὅτι ἀδύνατον εἶναι, ἐν ᾧ ὁ ἴδιος εἶνε ἀμελής, νὰ κάμνῃ τις τοὺς ἄλλους ἐπιμελεῖς. Ἐν πρῶμα ἀπομένει κέρδος εἰς τοὺς ψεύστας (ἐν τι περιγίγνεται τοῖς ψευδομένοις), νὰ μὴ τοὺς πιστεύῃ κἀνείς καὶ ὅταν λήγουν τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἀρετὴ ἐκ μέρους ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐπαινεῖται. Αὕτῃ ἡ ὑπόθεσις ἐδῆλκεν ἐναντίον τῆς ἰδέας ὅπου εἶχα (παρ' ἣν εἶχον δοῖαν ἀπέβη τὸ πρῶμα). Οἱ σεισμοὶ ἐρέτος ἐγίναν συχνότεροι παραβυλλόμενοι πρὸς τὰ ἄλλα χρόνια. Τοὺς ἰδικούς σου λόγους θεωρῶ ὡς μίαν νοῦλλα (παρ' οὐδὲν ἡγοῦμαι).

Ἡ ἐπὶ

204. Ἡ ἐπὶ μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ ἐπάνω α') τοπικῶς θεοῦ θέλοτος καὶ ἐπὶ ῥιπὸς πλέους (καὶ ἐπὶ ψάθης) ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρειν τι καὶ μετὰ τῆς σημασίας τῆς κινήσεως ἐπ.λεον ἐπὶ Λέσβου καὶ Ἑλληνισπόντου ἀφικνοῦνται ἐπὶ Θράκης β') χρονικῶς ἐπὶ Κύρου ἄρχοντος οὐδὲν ἢ καθεστηκὸς φόρος πέρι γ') μεταφορικῶς δὲ 1) τὸ σημεῖον τῆς ἐφαρμογῆς α' ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁράτε, ταῦτ' ἐφ' ὧν αὐτῶν ἀγροῖτε 2) τὴν ἀπὸ τινος ἐξάρτησιν, αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἐχώρουν (ὅσον ἐξαρτᾶτο ἀπ' ἐκυτῶν, στηριζόμενοι εἰς ἐκυτάς) πᾶσα πράξις αὐτῇ ἐφ' ἑαυτῆς πραττομένη οὔτε καλῇ οὔτε αἰσχρᾷ 3) τὸ ἐνώπιον τὰ ὁμολογημένα ἐπὶ δικαστηρίου ἐπωμόσαντο ἐπὶ τῶν στρατηγῶν 4) διανομὴν ἐπὶ στρατιωτικῆς παρτάξεως ἐγένοντο τὸ μὲν μέτωπον (τὸ μῆκος) ἐπὶ τετρακοσίων, τὸ δὲ βάθος ἐφ' ἑκατόν.

205. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει α') τὸ ἐπάνω ἢ πλησίον οἱ Θρῆκες ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι καὶ τοῖς ὠσίν ὡς ἦν ἡλῖος ἐπὶ οὐσμαις β') προσθήκην ἐπὶ τῷ σίτῳ ἐνθὺς ἀρχόμεθα πίπειν ἔδωρ ἐπὶ τούτοις γ') ἐπιστασίαν καὶ ἐξουσίαν κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσίν Ἀντίοχος τὸν αὐτοῦ κυβερνήτην βουλεύεται ὅπως μήποτε εἴτι εἴσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασι δ') αἰτίαν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν γλιῶν χαίρεις οὐδὲν ἦττον ἢ ἐπὶ τοῖς σαυτοῦ ἐπὶ τινι μέριστον φρονεῖς; ἐπὶ κάλλει, ἔφη ε') σκοπὸν ἐπ' ἀγαθῷ ἐκόλασα αὐτόν ζ') συμφωνίαν, ὅρον ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἀν σέμμαχος γένοιτο; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ἐφ' ᾧ τε ἐγγράψαι (=ἐπὶ τῷ ὄρῳ).

206. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') διεύθυνσιν εἰς τι ἀναρῆται ἐπὶ τὸν ἵππον ἰέναι ἐπὶ τὰς βασιλέως θύρας β') ἐχθρικὴν κίνησιν ἐπὶ ἐπὶ θύρας γ') σκοπὸν ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ ἐξείσι βασιλεὺς ἐπὶ θύραν φρόναρα σελ. λέγειν ἐπὶ πῦρ δ') ἐκτασιν χρόνου καὶ τόπου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγγίγνεται τὰ ἱερά τὰ ἐπ' ἐνιαυτὸν θάλλονται τε καὶ γηράσκοντα τὸ ὄμμα δένεται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξεκρεῖσθαι ε') ὡς πρὸς τι, κατὰ τι τὸ ἐπ' ἐμὲ εἶναι (=ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπ' ἐμέ) οὕτω καὶ τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἶναι τὸ ἐπ' ἐκείνοις ἢ τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι τὸ ἐπ' αὐτῷ, τὸ ἐπὶ σοί, τὸ ἐπὶ σὲ εἶναι κτλ.

207. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') τὸ ἐπάνω ἐπιγράψω, ἐποικοδομῶ β') κίνησιν ἐπισπῶ, ἐφέλκω γ') πλησίον ἐπιθαλάσσιος δ') ἐναντίον ἐπέρχομαι, ἐπιστρατεύω ε') κατὰ πιν οἱ ἐπιγινόμενοι ζ') ἐπίτασιν ἐπίμεμπτος γ') παρὰ βρῆσιν ἐπίορκος.

Ἡ ὑπὸ

208. Ἡ ὑπὸ μετὰ γενικῆς σημαίνει α') τὸ ὑποκάτω τὰ τε μετέωρα φροντιστῆς καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ἅπαντα ἀνεζητηκῶς ἐξιθῖα ὑπὸ μάλης ἐχορτες β') ποιητικὸν καὶ ἀναρκαστικὸν αἶτιον γιλείται ὑπὸ τῶν γονέων ὑπ' ἐλπίδων ἀνδρας τὸ κέρδος πολέλουκας διώλεις ὑπὸ λύπης καθεύδει γ') συνοδίζιν τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητροῖδων μόνον οὐκ ὑπὸ κήρυκος πωλοῦναι τὰ κοινά.

209. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει α') τὸ ὑποκάτω, ἐπὶ στάσεως συνήθως τυγχάνει τὰ ἐπὶ γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὄντα τί ἔχεις ὑπὸ τῷ ἡματίῳ; β') ὑποταγὴν, ἐπιμελειαν ἢ ἐπιτήρησιν ἦν εἴτι ὑπὸ νόμοις καὶ πατρί οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες ὑπὸ παιδοτροπῇ ἀγαθῷ πεπαιδευμένοι.

210. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') τὸ ὑποκάτω κατ' ἐκτασιν ἐπὶ κινήσεως ἀνακεχωρηκότες ὑπὸ τὸ τεῖχος καὶ τὰς πύλας ἡσυχίαν ἦγον ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κώμαις ἡδύκορτος β') ὑποταγὴν Ἀργεῖος πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο β') χρόνον ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὑπὸ νύκτα (ὑπὸ τὴν προφύλαξιν τῆς νυκτός, κατὰ τὴν νύκτα) ἀπέδρασεν.

211. Ἐν συνθέσει σχημαίνει α') τὸ ὑποκάτω· ὑπόγειος· β') ὑπίσω· ὑποχωρῶ· γ') κρυφίως, ἀνεπαίσθητος, ὀλίγον· ὑφέρπειρ, ἐπόπικρος· ὑποτίρειν (=κουτσοπίνειν)· ἐπομέλας· δ') συνοδίζαν· ἐπαν.λεῖν= συνοδεύειν διὰ τοῦ αὐτοῦ, ἐπαρχοῦμαι, ἐπάρδω.

Λεξικόν.

Ἐπιτελοῦ· θερμῶς παρκαλλῶ.
ἐπαίω· τρωγίζω, ἐννοῶ.

παροξύνω· παροτρύνω, παρκαίνω, ἐρε-
θίζω, παροργίζω.

Ὡς περ Χαλκίς τῷ τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται (πρὸς τὸ μέρος τῆς Βοιωτίας). οὕτω χειρσνήσου κεῖται πρὸς τῆς Θράκης ἢ Καρδιανῶν πόλεις. Πρὸς παίδων καὶ γυναικῶν καὶ θεῶν ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, ἐλεήσατέ με. Πρὸς τῷ λαβεῖν ὧν ὁ νοῦς τάλλα οὐχ ὀρεῖ. Ἦν πρὸς ἡμέραν ἦδη (ἦδη, ἐξημέρον). Ἡ φιλοτιμία μάλιστα παροξύνει πρὸς τὰ καλὰ καὶ ἐντιμα. Ἐτερος λόγος οὗτος. οὐ πρὸς ἐμέ (δὲν ἔχει σχέσιν εἰς ἐμέ). Ταῦτα οὖδ' ἐν πρὸς Διόνυσον (παρρη. ἄσχετα πρὸς τὸ προκείμενον). Τὸ πίνειν πρὸς βίαν ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ. Πᾶς δ' ἐπ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρίστως οὐκ ἀντάξιός. Οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰς ἐφ' ἑκατέρᾳ ἡπείρῳ πόλεις ἔκτισαν. Ἀνθρώποι, οὖδ' ἐν ἐπαίῳ γυμναστικῆς πέρι. Ἰομεν ἐπὶ τοῖς πολέμοις. Ὑπὸ τῶν βραδύων πληγὰς ἐλαθεν. Οὐ δύναται σιγᾶν ὑπὸ ἡδονῆς. Ἀκοντίζει αὐτὸν ὑπὸ τὴν ὀρθαλμόν. Ἀπ' ἄλλων ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι ὡς ἐδδομήκοντα. Ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων χεῖρες οὖδ' ἐπὶ τῷ ἐπὶ τοῖς κακοῖς. Ἐπὶ μὲν ἐπὶ πῶν πειρήσει (διὰ τὴν ἐποποιίαν) Ὀμηρον μάλιστα τιθαύμακα, ἐπὶ δὲ τραγωδίᾳ Σοφοκλέα, ἐπὶ δὲ ἀνδριαντοποιίᾳ Πολύκλειτον, ἐπὶ δὲ ζωγραφίᾳ Ζεῦξιν.

Ὅσα εἰς τοὺς ἄλλους (ἐπὶ τῶν ἄλλων) βλέπεται, ταῦτα εἰς ἐσᾶς τοὺς ἰδίους δὲν γινώσκετε. Εἰς τὴν καιρὸν τοῦ Κύρου τίποτε δὲν ἦτο ὁρισμένον περὶ φόρου. Οἱ στρατιῶται, ἅφ' οὗ ἔχουν μαζευθῆ εἰς ἓν μέρος, ὑπερὰ καθέναν ἀνεχώρησαν εἰς τὰς πατρίδας τῶν (ἐπ' οἴκου). Σὺν θεῇ ὁ Θεός, καὶ ἀπάνω εἰς ψάθην ὑπορεῖς νὰ ταξιδεύης εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ μάρτυρες ὅσα εἶχαν ἡμολογήσῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, τὰ διεβεβαίωσαν μὲ ὅρκον ἐνώπιον τῶν στρατηγῶν (ἐπομύσαντο ἐπὶ τῶν στρατηγῶν). Ἐγὼ περισσότερον χεῖρω διὰ τὰς εὐτυχίας τῶν φίλων παρὰ διὰ τὰς δυστυχίας τῶν ἐχθρῶν μου. Ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπ' ἐμένα (τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἶναι) θὰ βάλω ὅλα τὰ δυνατά μου νὰ σε ὠρμηθῶ μεγάλως. Ὅσον δι' ἐκείνους ἡμεῖς ἀπὸ πολλοῦ ἡμεῖς καταστραχημένοι.

Καταχρηστικαὶ προθέσεις.

212. Ὡς καταχρηστικαὶ προθέσεις λαμβάνονται καὶ τὰ ἐξ ἧς ἐπιρρήματα συντασσόμενα μετὰ γενικῆς, οἷον εὐθὺς, ἐγγύς, πλησίον, πόρρω ἢ πρόσσω, χωρὶς, πληρ', ἐμπροσθεν, ὀπίσθεν (κατόπισθεν, κατόπι), μεταξὺ, ἐντὸς, εἴσω (ἐπὶ κινήσεως), ἐκτός, ἔξω, ἐναντίον (=ἐνώπιον), καταρτικρὺ, πέραν (εἰς τὸ ἀντικρυνόν μέρος), πέρα (ὑπερβολικῶς), λάθρα, κρύφα, χάριν, δίκην· τὸ δὲ ἄμα καὶ ὁμοῦ μετὰ δοτικῆς, καὶ τὸ μὲν καὶ γὰρ μετ' αἰτιατικῆς.

Θέσις τῶν προθέσεων.

213. Αἱ προθέσεις τίθενται ἐν συντάξει μετ' οὐσιαστικῶν ἢ μετ' ἄλλων οὐσιαστικῶς λαμβανόμενων λέξεων· πολλάκις ὁμοῦ τίθενται καὶ μετὰ ἐπιρρημάτων τοπικῶν ἢ χρονικῶν μέχρι τότε, ἄχρι νῦν, ἕως οὗ, εἰς οὗ, εἰς νῦν, εἰς ἕσπερον, εἰς τήμερον, μέχρι χθές, μέχρι δεῦρο, μέχρι ποῦ, εἰς αὐθις, ἐπὶ μάλιστα, καὶ ἐν συνθέσει, ὑτέρην, σένηγεν, παρατίκα, εἰςέτι.

214. Αἱ προθέσεις τίθενται πρὸ τῶν πληγίων πτώσεων, ἐνίοτε ὁμοῦ ἢ περὶ ἐπιτάσσεται παρρησια καὶ ἀναστρέφειν πόνον· ὡς τούτων πέρι οὐδὲν ἐπαίω· οὕτω καὶ αἱ καταχρηστικαὶ ἄνεν, χάριν, δίκην· τίνος ἕνεκα ἐστρατεύσατε ἐτ' αὐτόν; βροχημάτων ὅκην· πατρὸς χάριν.

215. Πολλάκις κινήσεως σημαντικὸν ῥῆμα λαμβάνει ἐμπρόθετον πτώσιν στάσεως σημαντικῆν, καὶ στάσεως σημαντικὸν ῥῆμα πτώσιν κινήσεως σημαντικῆν. Τοῦτο γίνεται, ὅταν νοήται συγχρόνως καὶ ἡ μετὰ τὴν κίνησιν στάσις, ἢ καὶ ἡ πρὸ τῆς στάσεως κίνησις, οἷον οἱ δ' ἐν τῷ Ἡραίῳ καταπεφευγότες ἐξήμσαν· οἱ εἰς τὸ Ἡράϊον καταπεφευγότες καὶ ἐν αὐτῷ ὄντες· ἱκέται καθεζόμενοι εἰς τὸ Ἡραῖον ἐδέετο (ἱκετάμενοι εἰς τὸ Ἡράϊον καὶ ἐν αὐτῷ καθεζόμενοι).

Σημ. Κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τίθενται καὶ τὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα· οἱ λακεδαίμονες εἶπον Ὀλυμπιάδε παρσείναι (Ὀλυμπιάδε εἰσθῆν καὶ Ὀλυμ-

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ

Α' Εἶδη τοῦ ῥήματος.

α' Ἑνεργητικά.

224. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν διακροῦνται εἰς ἐνεργητικά, παθητικά καὶ μέσα.

225. Τὰ ἐνεργητικά σημαίνουσιν ἐνέργειαν τοῦ ὑποκειμένου ὑποδικιρούμενα εἰς μεταβατικά καὶ εἰς ἀμετάβατα. Καὶ ἐνεργητικά μεταβατικά μὲν λέγονται ἐκεῖνα, ὧν ἡ ἐνέργεια μεταβαίνει εἰς ἄλλο πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ὅπερ λέγεται ἀντικείμενον, οἷον ἀγαπῶ τὸν παῖδα· γράφω ἐπιστολὴν· ἐνεργητικά ἀμετάβατα δὲ, ὧν ἡ ἐνέργεια μένει περιορισμένη ἐν αὐτῷ τῷ ὑποκειμένῳ, οἷον τρέχω, παίζω, καθαρίζω, ἄνω, γελῶ.

Σημ. ῥήματα ἀμετάβατα μὴ ὑποδηλοῦντα ἐνέργειαν τινὰ τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλ' ἀπλῆν κατάστασιν, λέγονται οὐδέποτε, οἷον ὦ, σωφρονῶ, καταδαρθάνω, καθενῶ, ἡσυχάζω, ἐπνῶτω.

226. Μεταβατικά τινὰ ῥήματα συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται ἀμετάβατα, οἷον φέρω τίτι, ἀλλά, τοῦτο διαφέρει ἐκείρον, τοῦτό μοι οὐ συμφέρει· βάλω τινὰ λίθοις· ὁ ποταμὸς ἐμβάλλει εἰς θάλασσαν (=χύνεται)· ὁ ἐχθρὸς εἰσβάλλει εἰς τὴν χώραν· οὕτω καὶ συμβάλλω, ἐκβάλλω (ἐπὶ ποταμοῦ ἀμετάβ.), δίδωμι (μεταβ.), ἐνδίδωμι (=ὑποχωρῶ)· ἐπιδίδωμι (=αὐξάνωμι, προκόπτω, ἀμετ.).

227. Τούτωντιόν δὲ ἀμετάβητά τινὰ ῥήματα συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται μεταβατικά, ὡς βαίνω (ἀμετάβ.), ἀλλά διαβαίνω τὸν ποταμόν, παραβαίνω τοὺς νόμους, ὑπερβαίνω τὸ ὄρος, τὸ τεῖχος (μεταβ.).

228. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων χρόνοι τινὲς λαμβάνονται ἀμεταβάτως, οἷον ἵστημι (=σταίνομι τι), ἀλλὰ ἔστιν (ἐστάθην), ἔστηκα (στέκομαι ὀρθίως, εἰμι ἐστημένος), πέπεικα (ἔχω πείσῃ), πέποιθα (=εἰμι πεπεισμένος), ἀπόλλυμι (χάνω, ἀφανίζω), ἀπόλωλα (=εἰμι χαμένος, ἀφανισμένος)· οὕτω καὶ τήκω τέτηκα, σήπω σέσηπα κτλ. (1)

1. Περὶ τῶν τοιούτων βλ. ἡμετέραν Γραμμ. τῆς παλαιᾶς Ἑλλ. γλώσσης.

229. Πολλάκις ῥήματα ἐνεργητικά μεταβατικά ἐκφράζουσι σημασίαν διάμεσον, ὅταν ἡ πράξις ἐκτελεῖται οὐχὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ τῇ ἐνεργείᾳ αὐτοῦ ὑπ' ἄλλου τινός· Ξέρξης τὸν Ἑλλήσπορον ἐξενέσεν οἰκοδομῶ οἶκον (διὰ τῶν οἰκοδόμων).

Λεξικόν.

ἔρτω· σέρνομαι, φέρομαι κρυφίως, πηγαίνω που.	φρονέω.
νουμηνία· ἀρχὴ τοῦ νέου μηνός, ἡ νέα σελήνη.	εὐζωτός· ἐλαφρῶς ἐνδεδυμένος· καλῶς ἐξωσμένος.
οὐδῶ· λιγλατῶ, ῥημάζω, κατακκίω	ὀρμίσσω· παροτρύνω, θέτω εἰς κίνησιν, καὶ ἀμετ. φέρομαι ὀρμητικῶς.

Δοῦναι γὰρ μᾶλλον πλοσίῳ πᾶς τις κακῇ πρόθυμός ἐστιν ἢ πένητι καγαθῷ. Πρὸς τὸν ἔχονθ' ὁ φθόνος ἔρπει. Μάντις ἄριστος, ὅστις εἰκάζει καλῶς πρὸς τὰ παρόντα. Νουμηνία κατὰ σελήνην ὁ ἥλιος ἐκλείπει. Ἀνάγκη τοὺς μὲν γῆρας ἀπαγορεύειν (=ἀπαυδαῖν), τοὺς δὲ καὶ ἄλλως ἐκλείπειν (ἀμετάβ.). Τῇ Οἰνότη φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ὅποτε πόλεμος καταλάβοι (ὅσας ἐπὶ πλεονέκειν). Ὁ ἵππαρχος πρῶτος τῶν ἱππέων ἐλύνει (ζακινεῖ), οἱ δὲ ἱπποβοῦντες προελαύνουσι καὶ τῶν ἱππάρχων. Σοφὸν ἐκεῖσε ὁρμᾶν, ὅπου ἂν ἀσθινή, τὰ τῶν πολέμιων τῇ. Ἐχ' αὐτοῦ (στέκα ἐκεῖ· σιώπα). Ἐχε δὲ, ἔφην ἐγώ, ἄξιον γάρ τοι ἐπισκέψασθαι ὁ λέγεις. Ἀναγκαίως ἔχει πατρίδος ἐρᾶν ἀπαντας. Ἰατρὸς ἀγαθὸς οἶδεν ὁ τι συμφέρει τοῖς κάμνουσιν. Ὁ Μαρσύας ποταμὸς ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον. Ἰκανοὶ ἐσμεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐμβάλλειν καὶ δεῖν τοὺς ἀγροῦς. Διαλιπούσης ἡμέρας (ἀφ' οὗ μεσολαβήσῃ μία ἡμέρα), μάχη αὖθις γίνεσθαι. Κυβερνᾶν κατασταθεῖς ὁ μὴ ἐπιστάμενος αἰσχροῦς καὶ κακῶς ἂν ἀπαλλάξειεν (=ἄσχημα θὰ πάθῃ εἰς τὸ τέλος). Ἐπεὶ ἡμέρα ὑπέφαινε, ἐπορεύοντο (ὁ τε ἐξημέρουν).

Κριτίας ἐφυγεν ὑπὸ τοῦ δήμου (ἐξωρίσθη). Οὐχ ὑπὸ τῶν πληγῶν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ ὁ ἀνὴρ ἀπέθανεν. Δίκην δίδοσιν (τιμωροῦνται) οἱ παραβάντες τοὺς ὑπὸ τῶν θεῶν κειμένους (τεθειμένους) νόμους. Ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου πάντα κακὰ ἀκούω. Παῦτε, ὦ μάταιε, μὴ τὴν ἄλλως ἀδολεσχεῖ (=σώπαινε, χαμίνε (μποῦφε), μὴ φλυαρῆς τοῦ κακοῦ). Ἐξ Ἀδδῆρων εἰς Ἰστρον ἀνὴρ εὐζωτός ἐνδεκαταῖος τελεῖ (τὸν δρόμον, εἰς 11 ἡμέρας φθάνει). Οἱ πολλοὶ ὀρμηκότες ἐπὶ τὸ σκοπεῖν τὰ τῶν ἄλλων πράγματα οὐ τρέπονται ἐπὶ τὸ ἐαυτοὺς ἐξετάζειν. Ἠσχύνθημι καὶ ἐπέσχωμι τοῦ ἀκράτειν (ἐκρατήσαμεν τὰ ἀκράτῃ μας).

β' Μέσα.

230. Μέσα ῥήματα λέγονται τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν τοῦ ὑποκειμένου μεταβαίνουσιν εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον εἴτε ἀμέσως καὶ κατ' εὐθείαν εἴτε ἐμμέσως καὶ πλάγιως, ὅθεν καὶ τὰ μέσα ῥήματα εἶνε ἢ εὐθεία μέσα ἢ πλάγια μέσα. Τὰ εὐθεία μέσα λέγονται καὶ μέσα αὐτοπαθῆ, τὰ δὲ πλάγια διζιροῦνται εἰς δυναμικά, περιποιητικά, ἀλλοπαθῆ καὶ διάμεσα.

1. Μέσα αὐτοπαθῆ.

231. Τὰ αὐτοπαθῆ μέσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐξερχομένην ἐκ τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἐπιστρέφουσιν ἀμέσως εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον· ἀνυπάρχοντες δὲ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτιατικὴν τῆς αὐτοπαθούς ἀντωνυμίας, οἷον *λοῦμαι* = *λοῦω ἑαυτὸν*, *ἀλείφωμαι* = *ἀλείφω ἑαυτόν*· οὕτω στεφανοῦσθαι, χρίσθαι, γεμνάζεσθαι, καλύπτεσθαι, πληροῦσθαι, ἀπαλάττεσθαι, ὀπλιζεσθαι, κοσμεῖσθαι· ἀπέχομαι *τινος* = ἀπέχω ἑαυτὸν *τινος*· ὅταν δὲ εἶνε ἀνάγκη νὰ διπλωθῇ καὶ τὸ μέρος, εἰς ὃ ἐπιστρέφει ἡ ἐνέργεια, τίθεται τοῦτο κατ' αἰτιατικὴν, οἷον *χρίσμαι τὴν κεφαλὴν*· *ρίπτομαι τὰς χεῖρας* = *νίπτω τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας*· *ἡσθην τὴν καρδίαν*.

Σημ. α'. Πολλάκις ἡ ἁμεσὸς αὐτοπαθὴς ἐκφράζεται δι' ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς αὐτοπαθούς ἀντωνυμίας ἢ χάριν σαφηνείας ἢ ὅταν ἐλλείπῃ κατάλληλον μέσον ῥήμα· *θαυτὸν φύλαττε τοῖς τρόποις ἐλευθεροῦν*· αἱ γυναῖκες *ρίπτουσαι τὰ παιδία εἰς τὰς ἐλπίδας ἐπικατηροῦσιν*, καὶ οἱ ἄνδρες ὡσαύτως· *ἔκαστος φύλατ' ἑαυτόν*· ὁμοίως καὶ *πλουσίως καὶ πένητι παρέχω ἑμαυτὸν ἔρωτάν*· *Κῆρος ἐθήρηνεν ὁπότε γυμνάσαι βούλοιο ἑαυτόν*· μὴ θέλει *λυπεῖν ὁ ἑαυτόν*.

Σημ. β'. Ἐνίοτε μετὰ τοῦ μέσου ῥήματος τίθεται καὶ ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία πρὸς πληριστέραν ἐκφρασιν· *ἑαυτὸν ἀποκρούπτεται ὁ ποιητής*· οἱ στρατιῶται *προσθήματα αὐτοῖς ἐν τοῖς κινδύνοις παροίχοντο*.

2. Μέσα περιποιητικά.

232. Περιποιητικά μέσα λέγονται τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν τοῦ

ὑποκειμένου γινομένην πρὸς ὄφελος αὐτοῦ τοῦ ὑποκειμένου· δύνανται δὲ νὰ ἀνυπάρχοντες εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθούς ἀντωνυμίας, οἷον *πορίζομαι χρήματα* = *πορίζω χρήματα ἑαυτῷ* (πρὸς ὠφελειάν μου)· *αἰτοῦμαι τι*, *ποιοῦμαι εἰρήνην* = *ποιῶ ἑαυτῷ εἰρήνην*· *ἀμύνομαι τοὺς ἐχθρούς* = *ἀμύνω τοὺς ἐχθροὺς ἑαυτῷ* = *ἀποκροῶ ἀπ' ἑαυτοῦ σφίζομαι τὰ ὅπλα* = *σφίζω ἑαυτῷ τὰ ὅπλα*· *τοιμάζω* καὶ *τὰ συμβουλεύομαι*, *αἰτοῦμαι*, *κομίζομαι*, *ἐδρίσκομαι*, *θηρέομαι*, *προβάλλομαι* κτλ.

Σημ. Πολλάκις μετὰ τοῦ περιποιητικοῦ μέσου τίθεται καὶ ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία· Ὁ γεωργὸς *οὐκ αὐτὸς ποιῶνται ἑαυτῷ τὸ ἄροτρον*, εἰ μέλλει *καλὸν εἶναι*· ἄρχῃν καὶ τυραννίδα *τῶν Ἑλλήνων ὀρώσιν ἑαυτῷ καταδυναζόμενον Φίλιππον*· *ἐγὼ τὸν νόμον ἑμαυτῷ τίθεμαι δοκιμάζων* ὥστε *εἴρηται ποιεῖν*.

3. Δυναμικά μέσα.

233. Δυναμικά μέσα λέγονται τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν γινομένην διὰ τῶν δυνάμεων καὶ μέσων σωματικῶν ἢ ψυχικῶν τοῦ ὑποκειμένου· ἀνυπάρχοντες δὲ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν ἐμπρόθετον γενικήν τῆς αὐτοπαθούς ἀντωνυμίας, οἷον *παρέχομαι χρήματα*, *μάρτυρα* = *παρέχω χρήματα ἐκ τῶν ἑαυτοῦ*, *τῇ ἑαυτοῦ προσπαθείᾳ παρουσιάζω μάρτυρα*· *καταλέγομαι πόλεμον* = *κατεχλῶ πόλεμον*· *ταῖς ἑαυτοῦ προσπαθείαις*· *λέγομαι αἶχμαλώτους* = *λέγω διὰ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων*.

Σημ. Τούτων τὰ ἐνεργητικὰ σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἀπλὴν ἀνευ τινὸς ἰδιαιτέρας προσπαθείας τοῦ ὑποκειμένου, οἷον *ποιεῖν πόλεμον* = *προξενεῖν πόλεμον*· *ποιεῖσθαι πόλεμον* = *κάμνειν πόλεμον*, *πολεμεῖν*. Οὕτω μετὰ τοῦ ποιεῖν συγχάκις καὶ τῶν ἀφρημένων οὐσιαστικῶν ἐπὶ τὸ ἐμφαντικώτερον γίνεταί περὶ φρασὶς τοῦ ῥήματος καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, οἷον *ποιοῦμαι λόγον*, *ἀπολογία*, *διατριβήν*, *κατηγορίαν*, *ἐξέτασιν*, *δοκιμασίαν*, *μάχην*, *πορείαν* κτλ. (ἀντὶ λέγω, ἀπολογεῖσθαι κτλ)· τούτων τὸ παθητικὸν γίνεταί διὰ τοῦ γίνεσθαι, *ποιεῖσθαι*, *πιοῦμαι μάχην* (ἐνεργ.), γίνεταί *μάχη* (παθητ.).

4. Ἀλλοπαθῆ μέσα.

234. Τὰ ἀλλοπαθῆ μέσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἀμειβείαν δύο ἢ

πλειόνων υποκειμένων, οἷον ὑβρίζονται (ὑβρίζουσιν ἀλλήλους), συμπί-
νομαι ἀνθρώπῳ ποιηρῷ διεγείμαντο (διένεμαν ἀλλήλους).

5. Μέσα διάμεσα.

235. Τὰ μέσα διάμεσα σημαίνουν ἐνέργειαν γινόμενην εἰς τὸ ὑ-
ποκείμενον δι' ἄλλου προσώπου τῇ φροντίδι ἢ ἐντολῇ ἢ ἀνοχῇ αὐτοῦ
τοῦ υποκειμένου, οἷον ἀπογράφωμαι=ἠπογράφω ἐμυτὸν διὰ τοῦ
γραφημάτων· κείρομαι=κείρω ἐμυτὸν διὰ τοῦ κορυφῶς· οἰκοδομοῦ-
μαι οἶκον=διὰ τῶν οἰκοδόμων οἰκοδομῶ ἐμυτὸν οἶκον· παρατίθεμαι
δειπνον (=διὰ τοῦ θεράποντος)· οὕτω καὶ τίθησι νόμους (ὁ νομοθέ-
της), καὶ τίθεται (ἡ πόλις διὰ τοῦ νομοθέτου) νόμους· μισθῶ (ἐκ-
μισθῶ) καὶ μισθοῦμαι (λαμβάνω διὰ μισθοῦ=ἐνοικιάζω)· δαγεῖζω
(δίδωμι δάνειον), δαγεῖζομαι χρήματα (διὰ τοῦ δανειστοῦ λαμβάνω
χρήματα).

236. Εἰς πολλὰ ῥήματα ἡ διαφορά τοῦ μέσου καὶ ἐνεργητικοῦ
βαθμῶδὸν κατήντησε δυσδιάκριτος, οἷον σκοπεῖν καὶ σκοπεῖσθαι, με-
ταπέμπτειν καὶ μεταπέμπεσθαι, πρεσβεῖν καὶ πρεσβεύεσθαι, πολι-
τεῖν καὶ πολιτεύεσθαι. Ἐκ τούτου προῆλθε καὶ ἡ χρήση τοῦ μέσου
μέλλοντος ἐνεργητικῶν τινῶν ῥημάτων ἀντὶ ἐνεργητικοῦ, οἷον ἀκούω
ἀκούομαι, γινώσκω γινώσκομαι, μαθαίνω μαθήσομαι κτλ.

237. Τὸ αὐτὸ μέσον δύναται νὰ λαμβάνηται κατὰ πολλὰς τρέ-
πους διακρινόμενον τοῦ εἶδους μόνον ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου, οἷον
φέρωμαι τι=φέρω τι ἐμυτῶ=ἠπολάω τινός, ἢ τρώγω μέσον ὠφε-
λείας· φέρονται κώθωνα=φέρουσι μεθ' ἐμυτῶν (μέσον δυναμικόν)·
εἰ οὕτω φέρομαι=φέρω ἐμυτὸν=δι' ἑαυτοῦ (μέσον αὐτοπαθές)· δι-
δάσχομαι=διδάσκω ἐμυτὸν (μέσον αὐτοπαθές)· αὐτὸς παρ' αὐτοῦ
ἀστρονομεῖν διδάσκεται καὶ διδάσχομαι τὸν παῖδα=διὰ τοῦ διδασ-
κάλου (μέσον διάμεσον)· καὶ διδάσχομαι=πρέχω ἐμυτὸν τῷ διδασ-
κάλῳ διδάσκεισθαι (μέσον διάμεσον ἀνεκτικόν).

Οἱ Πέρσαι κολάζονται ὅν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εὐρωσιν. Τιμωροῦνται καὶ
κολάζονται οἱ ἄνθρωποι οὓς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν. Πολέμου δὲ οὐκ ἔρξαιεν, ἀρχο-
μένους δὲ ἀμυνόμεθα (δὲν θὰ εἴμεθα οἱ πρῶτοι, οἱ αἵτιοι τοῦ πολέμου, θὰ ἀ-

ποκρούσονται δὲ τοὺς κήνοντας ἀρχήν). Παῦσαι ἄλλα καὶ ἄλλα θορυβῶν
(=παῦσαι ἄρ' ἐαυτοῦ=παραιτήσου). Οἱ Μαντινίτες ἄσμενοι πρὸς τοὺς Ἀρ-
γείους ἐτρέποντο (ἐτρέφαν ἑαυτούς). Ἀπόθου οὖν ταχὺ τὴν ῥαθυμίαν, εἴ τι
βούλει ἀπολύσασθαι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν σε ῥαθυμον ἀποκαλοῦσιν. Ἀσφάλεια
θράσος παρέχει (προξενεῖ). Τὴν τόλμαν ἡ ζύνησις ἐχυρωτέραν παρέχειται
(καθιστᾷ). Οἱ νόμοι καλεῖν τοῦ λυσμένου ἐκ τῶν πολεμίων εἶναι τὴν λυ-
θέντα. Οὐ ῥάδιον ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύσθαι (νὰ ξεκαθαρίζη
κάνεις τὰς μεγάλας διαβολὰς ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του). Ὀλίγον χρόνον δύναται ἂν
πλάσασθαι τὸν τρόπον τὸν ἑαυτοῦ.

Ἔδοξε μοι, ἐπειδὴ ἀπείρηκα τὰ ὄντα σκοπῶν, δεῖν εὐλαβηθῆναι (ὅτι ἔπρεπε
νὰ προσέχω μήπως) μὴ πάθωμι ὅπερ οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ
σκοποῦμενοι (=προσεκτικῶς ἐξετάζοντες) πάσχουσι. Τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς ἡ-
μᾶς ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδείκνυσθε μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς λόγοις. Μόνῳ τῷ τυράννῳ οὔτε
ἔχειν οὔτε καταθέσθαι τὰ κακὰ λυσίτελες (δὲν ὀφείλει μήτε νὰ ἔχη τὰ κακά,
μήτε νὰ τα ἀποβάλῃ ἄρ' ἐαυτοῦ). Οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεύσαι.
Ποῖον δικαίον χρώμενος Ξέρξης ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα; (=ἐκίνησεν ἐκ-
στρατεῖαν). Ὁ μὴ στρατευόμενος (ὁ μὴ ἐκτελῶν τὰ στρατιωτικά του καθή-
κοντα) τὸ κοινὸν ἀδικεῖ. Βουλευσὶν οὐκ ἔστι νειωτέρῳ τῶν τριάκοντα ἐτῶν
(βουλευτὴν εἶναι, συμβουλευσὶν). Οἱ Πλαταιεῖς ἐβουλεύσαντο (ἀπεφάσισαν) Ἀ-
θηναίους μὴ προδιδόναι.

γ' Ἀποθετικά.

238. Ἀποθετικά λέγονται ῥήματα ἔχοντα ἐν χρήσει μόνον τὸν
μέσον τύπον· ταῦτα ἀρχήθεν ὄντα παθητικά ἢ μέσα ἀπέθεντο τὸν
ἐνεργητικὸν τύπον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν παθητικὴν ἢ μέσην σημασίαν
καὶ μετέπεσον ἄλλα μὲν εἰς ἐνεργητικὰ μεταβατικά, ὡς ἐργάζομαι,
αἰδοῦμαι, μιμοῦμαι, χρώμαι, μέμφομαι, ἄλλα δὲ εἰς ἐνεργητικὰ ἀμε-
τάβητα, ἀφικνοῦμαι, μνῶμαι, ἄλλα δ' εἰς οὐδέτερον, ὡς κοιμῶμαι,
κεῖμαι, κάθημαι, πέρομαι, καὶ ἄλλα εἰς παθητικά, ἡττώμαι, ἀλίσκο-
μαι, ἀπεχθάνομαι, ιδίως δὲ ἐν τῷ παρκαλειμένῳ καὶ ἀορίστῳ, οἷον
ἐωνημένον ἀγρίον· ἃ ἐκτέθη· παραδεχθεῖς ἐπὶ τιος (=ὑποδο-
χῆς τυγόν).

Συμ. Περί ἀποθετικῶν ἔχόντων ἐνεργητικὴν σημασίαν ἐν τῷ παθητικῷ
ἀορίστῳ ἰδὲ ἡμετέραν Γραμμ. μεγ. τῆς παλαιᾶς ἐλληνικῆς γλώσσης.

δ' Παθητικά.

239. Τὰ παθητικά ῥήματα σημαίνουν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει ὑπὸ τινος προσώπου ἢ πράγματος, ὅπερ λέγεται ποιητικὸν αἷτιον· οἱ Ἑλληνες ἀδικοῦνται ὑπὸ Θρακῶν· σχηματίζονται δὲ ἐκ τῶν μονοπρώτων μεταβατικῶν συντασσόμενων μετὰ γενικῆς, δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς, ἔν τῃ τῇ μὲν ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἷτιον, τὸ ἀντικείμενον εἰς ὑποκείμενον, αὐτὸ δὲ τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα εἰς παθητικόν, οἷον ὁ παῖς γράφει τὴν ἐπιστολὴν=ἡ ἐπιστολὴ γράφεται ὑπὸ τοῦ παιδός.

Συμ. Καὶ ἐξ ἀμετάβλητων σχηματίζονται παθητικά, οἷον ἀποθνήσκω ὑπὸ τινος· δεινὰ πέπονθα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός τούτου.

240. Καὶ ἐκ διπρώτων μεταβατικῶν τῶν γενικῆ καὶ αἰτιατικῇ ἢ δοτικῇ καὶ αἰτιατικῇ συντασσόμενων σχηματίζονται παθητικά, ἂν τῇ τῇ ἢ αἰτιατικῇ τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ὡς οὗτος πλῆροί τῃν ὕδατι=ἡ ὕδρις ὑπὸ τούτου πληροῦται ὕδατος· ἡ πόλις δέδωκέ σοι μεγίστην δωρεάν=ὑπὸ τῆς πόλεως δίδονται σοι μέγισται δωρεαί.

241. Ἐκ τῶν μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενων σχηματίζονται τὰ παθητικά, ἂν τῇ τῇ ἢ μὲν αἰτιατικῇ τοῦ προσώπου εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἢ δὲ τοῦ πράγματος μείνῃ ἀμετάβλητος, οἷον διδάσκω τὸν παῖδα μουσικῇ=ὁ παῖς διδάσκεται ὑπ' ἐμοῦ μουσικῇ· ἂν δὲ ἡ μὲν τῇ τῇ αἰτιατικῆς εἴη κατηγορούμενον τῆς ἐπίσης, τρέπονται ἀμφοτέρω καὶ αἰτιατικῇ εἰς ὀνομαστικῇ, ὡς διδάσκω τὸν παῖδα μουσικόν=ὁ παῖς διδάσκεται ὑπ' ἐμοῦ μουσικῆς· οἱ ἄνθρωποι καλοῦσιν με δίκαιον=ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καλοῦμαι ἐγὼ δίκαιος.

242. Καὶ ἐκ τῶν μετὰ τοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου ἀντικειμένου συντασσόμενων σχηματίζονται παθητικά, τοῦ συστοίχου ἀντικειμένου μένοντος ἀμετάβλητον· εὐηργέτησά σε μεγίστην εὐεργεσίαν=εὐηργετήθης σὺ ὑπ' ἐμοῦ μεγίστην εὐεργεσίαν. Δύναται ὅμως καὶ τὸ συστοίχον ἀντικείμενον νὰ τρέπηται εἰς ὑποκείμενον· ἀπειλῶ σοι ἀπειλήν=ἀπειλείται σοι ἀπειλή· ἡ ἀπειλή, σὺ ἀπειλῇ, κινδυνεύω, κινδυνεύω=κίνδυνος κινδυνεύεται.

Συμ. Οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ἀποτέμνω τινός τινος κεφαλὴν=ἀποτέμνεται τις τὴν κεφαλὴν ἢ ἀποτέμνεται τινος ἢ κεφαλὴν. Ἐπιτρέπω τινὶ ἀρχήν=ἐπιτρέπεται τις ἀρχήν, ἢ ἀρχὴ ἐπιτρέπεται τινι.

243. ῥήματά τινα ἀμετάβλητα ἐνεργητικῆς φωνῆς ἔχοντα σημασίαν παθητικὴν λαμβάνονται ὡς παθητικά ἄλλων μεταβατικῶν μὴ σχηματίζοντων παθητικὸν τύπον, οἷον ἀποθνήσκω ὑπὸ τινος, εἶνε παθητικὸν τοῦ ἀποκτείνω τινά, φεύγω παθ. τοῦ διώκω· τὸ φεύγω καὶ ἐκπίπτω ὑπὸ τινος (=ἐξορίζομαι) τοῦ ἐκβάλλω τινά· τὸ ἀποφένγω τοῦ ἀπολέω, τὸ εὖ ἢ κακῶς πάσχω ὑπὸ τινος τοῦ εὖ ἢ κακῶς ποιῶ τινά· τὸ εὖ ἢ κακῶς ἀκούω ὑπὸ τινος τοῦ εὖ ἢ κακῶς λέγω τινά.

244. ῥήματά τινα σχηματίζουσι τὸ παθητικὸν διὰ περιφράσεως, ἢ διὰ ἄλλων ῥημάτων μετὰ τινος ἀντικειμένου· οἷον αἰδοῦμαι (ἐνεργ.), αἰδοῦς τευχάτω (παθ.) ὑπὸ τινος· αἰτιῶμαι (ἐνεργ.), αἰτίαν ἔχω (παθ.) ἢ ἐν αἰτίᾳ εἰμί· συγγιγνώσκω τινί (ἐνεργ.), συγγιγνώμης τευχάτω ὑπὸ τινος (παθ.), πληγὰς δίδωμι ἢ ἐντείνω (ἐνεργ.), πληγὰς λαμβάνω· δίκην λαμβάνω (ἐνεργ.), δίκην δίδωμι (παθ.). τὸ αἰροῦμαι (ἐκλέγομαι) εἶνε παθητικὸν τοῦ μέσσοι αἰροῦμαι· ἐκλέγω· τὸ αἰρῶ (συλλαμβάνω) ἔχει παθητικὸν τὸ ἀλίσκομαι καὶ σπηνίως τὸ αἰροῦμαι.

245. Ὁ μέσος μέλλων ῥημάτων τινῶν ἔχει παθητικὴν σημασίαν, οἷον τιμῆσομαι, ὠφελησομαι, ἄρξομαι κτλ. καὶ ὁ παθητικὸς ἄριστος τικὼν ἔχει μέσσην σημασίαν, οἷον ἐκομίσθην=ἐκόμισα ἐμαυτὸν· ἐσώθην=ἔσωσα ἐμαυτὸν κτλ. (περὶ τούτων ἰδὲ ἡμετέραν Γραμματ. τῆς παλαιᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης).

Λεξικόν.

δολεχρόφρομος· ὁ ἀγωνιζόμενος τὸν δόλιχον (ἀγὼνα δρόμου).
ἐντείνω πληγὰς· ξυλοκοπῶ.

βρομα· φαγητόν.
ἐκπελῶ· κυλίω πρὸς τὰ ἔξω, κατρακυλῶ, ἐξωθῶ.

Ὁ πένης ἐλκεῖται, ὁ δὲ πλούσιος θβονίεται. Οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἤδη ἀπειλῶ ἄλλους. Οἱ δολοφρόναι τὰ σκέλη μὲν παχύνονται, τοὺς δὲ ὄμους λι-

πύονται. Ὁ ἑτέρος πληγὰς ἐντείνων ἰσχυρίζεται· πληγὰς μαστιγούσθω. Κύριος ὁμολογεῖται πρὸς πάντων κράτιστος δὴ γενέσθαι θεραπεύειν φίλους. Τοῦτο μοι ἐκ Θεοῦ πως δέδοται, ταχὺ οἶόν τ' εἶναι γινῶναι (ταχέως νὰ ἔμπορῶ νὰ καταλάβω). Ἐπειδὴν τις σφόδρα ἡσθῇ ἢ φοβηθῇ ἢ λυπηθῇ ἢ ἐπιθυμήσῃ, κακὸν ἔπαθιν ἀπ' αὐτῶν. Μελέτω περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων λέγειν, ἵνα συνεισθῇς ὅμοια τοῖς εἰρημένοις φρονεῖν. Πρὸς σὲ αἰετὶ μετὰ προκρίτης προσήνυχθην. Συσκιάζου, ὦ Κύριε, ἤδη γὰρ εἰς θεοὺς ἄπει. Συμβουλευόμεθά σοι τί χρὴ ποιεῖν· σὺ οὖν συμβούλευσον ἡμῖν ὅ τι σοι δοκεῖ κάλλιστον εἶναι. Χρὴ γυμνάζεσθαι καὶ λοῦσθαι. Παρασκευάζεσθαι τὸν πόλεμον. Οὐκ ἔστιν ὅστις οὐχ αὐτὸν φιλεῖ. Εἰς πολλὰς ταρχὰς καταστήσομεν ἡμᾶς αὐτούς. Μὴ θέλῃς λυπεῖν σεαυτὸν. Ὑπὲρ τῶν ἐχθίστων περισυλήθην πᾶσαν τὴν οὐσίαν. Αὐτὸ τὸ ὄνομα οἱ θεοὶ ὀρθῶς ἐκλήθησαν. Διδάσκατε τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν βασιλεύσθαι· ἦν γὰρ καλῶς ἄρχεσθαι μάθωσι, πολλῶν ἄρχειν δυνήσονται.

Λεξικόν.

Τιμωροῦμαι· δίκην δίδωμι, ὑπέχω· τιμωρῶν· δίκην λαμβάνω.
κολεμβῶν ἐξέρχομαι· ἐκνήχομαι.

λαμβάνω· συγχώρησιν· συγγνώμης
τυγχάνω· συγχωρῶ τι εἰς τινα· συγγινώσκω· τινί τι.

Πέρσαι μόλις ἤλθομεν εἰς τὴν πόλιν καὶ μὰς ἐπίασαν ἀρρώστιας (οὐκ ἐφθήμεν ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν καὶ νόσος ἐλήφθημεν). Ὅτε ἐκυριεύθη τὸ Ἰλίου οἱ Ἀχαιοὶ ἐλυπήθησαν (οἰκτίρουν) τὴν τύχην ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐπιάνοντο (τῶν ἀλισκομένων). Οἱ στρατιῶται ἐνόμιζον ὅτι ἐὰν θὰ ἰδοῦν πλέον οὔτε γυνεὺς οὔτε συγγενεῖς οὔτε παῖδας καὶ γυναῖκας. Λέγουσιν ὅτι ἕνας δαίφιν βασιτάζων εἰς τὴν βάρχιν τοῦ τὸν ποιητὴν Ἀρίωνα κολυμβῶν ἐβγῆκεν εἰς τὸ Ταΐναρον. Ἀπὸ ὅλους ὁμολογεῖται ὅτι ὁ Κύριος ἦτο ἰκανώτατος νὰ περιποιηθῇ (θεραπεύειν) τοὺς φίλους τοῦ. Ἡμεῖς συγχωροῦμεν ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔκαμαν σφάλματα χωρὶς νὰ θέλουν, ὅποιος ὅμως ἁμαρτάνει ἐξεπίτηδες, αὐτὸς δὲν θὰ πάρῃ ἀπὸ μᾶς κάμειν συγχώρησιν. Καθὼς εἶμαι ἑτοιμος νὰ ὑπεσπῶ τὴν ποιήν μου, ἂν τυχὸν κανένα βλάβῃ, ἔτσι εἶμαι ἑτοιμος νὰ τὸν τιμωρήσω αὐστηρῶς, ὅποιος χωρὶς λόγον μὲ ἀδικήσῃ.

ε' Ἀπρόσωπα.

246. Τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα ἀπαντῶντα κατὰ τρίτον μόνον ἐνικὸν πρόσωπον δὲν δέχονται πρόσωπικὸν ὑποκείμενον (ὄνομα τι ὠρισμένον), οἷον δεῖ, χρὴ, ἔξεστι, μέλει, συμβαίνει, δοκεῖ, ἡμαρταί, πρόκειται κτλ.

247. Προσωπικά τινα ῥήματα, ἰδίως λεκτικά, λαμβάνονται ἐν τῷ γ' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς μέσης φωνῆς ἀπρόσωπως, οἷον λέγεται, ἄδεται, ὁμολογεῖται, γέγραπται, παρεσκεύασται· ἔτι δὲ τὸ ἐστὶ μετὰ τῶν ἐπιθέτων ῥάδιον, χαλεπὸν, ἀδύνατον, ἀμήχανον κτλ. καὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, θέμις, χρεὼν κτλ. καὶ μετὰ τῶν εἰς -τέον ῥηματικῶν.

248. Τὰ ἀπρόσωπα ἔχουσιν ὑποκείμενον ἀπαρέμφατον ἀναρθρον ἢ πρότασιν ὅλην· φύσει ποιεῖν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον· γράμματα δεῖ μαθεῖν· γραπτέον τῇ ἐπιστολῇ (δεῖ γράφειν τὴν ἐπιστολήν)· δηλόν ὅτι ἤξει τήμερον.

249. Εἰς τὰ ἀπρόσωπα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας ἐνίοτε ἀντὶ ἀπαρεμφάτου τίθεται καὶ πλάγια τις πτώσις, οἷον δεῖ ἡμῖν χρημάτων (ἔστιν ἡμῖν ἐνδεῖα χρημάτων)· μέλει μοι τούτων (ἔστι μοι μέλημα)· μέτεστί μοι τῶν ἀγαθῶν (ἔστι μοι μετουσία τῶν ἀγαθῶν).

250. Ἐνίοτε ἀντὶ ἀπροσώπου συντάξεως τίθεται καὶ προσωπική, ὡς δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι, ἀντὶ δίκαιόν μοι ἀπολογήσασθαι· ἄξιοί ἐσμεν οἴκτου τυχεῖν παρ' ὁμῶν (ἄξιόν ἐστιν ἡμῖν)· Κύριος ὁμολογεῖται κράτιστος γενέσθαι (Κύρον ὁμολογεῖται κράτιστον γενέσθαι).

Σημ. α'. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐξ ἀπροσώπου ἐξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου τίθεται κατ' αἰτιατικήν· ὡς λέγεται τὴν πόλιν ἡμῶν ἀξίαν γενέσθαι· γράμματα δεῖ μαθεῖν (εἰνὰ ὑποκείμεν.), καὶ μαθόντα τοῦν ἔχειν· τίθεται δὲ κατ' ὀνομαστικήν, ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον εἴναι ὑποκείμενον ἀπροσώπου ῥήματος ἐξαρτωμένου ἐκ ῥήματος λεκτικοῦ· ἐγώ... διό ὅνυι δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι· πολλάκις δὲ ἡ δοτική προσωπική τοῦ ἀπροσώπου εἴναι καὶ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου· προσήκει τοῖς νεωτέροις πείθεσθαι τοῖς πρεσβυτέροις.

Σημ. β'. Τὸ δοκεῖν, πρέπειν, δεῖν λαμβάνονται καὶ προσωπικῶς. Καὶ τὸ μὲν πρέπειν λαμβάνεται προσωπικῶς σπανίως· οἷον ὁ φρονιτὸς ἀγγέλλων πρέπει—ἀναγγέλλει τρανῶς, διακριτικῶς· τὸ αἰσχυνηλὸν τῇ ἡλικίᾳ αὐτοῦ ἔπρεπεν· τὸ δὲ δεῖν μετὰ γενικῆς, πολλοῦ, ὀλίγου, τοσοῦτον, μικροῦ, ἐλαχίστου, οἷον πολλοῦ γε καὶ δεῖ (=πολὺ ἀπείχει)· πολλοῦ δεῖς τὸ εἶδος ἀγροῦν τοῦ παιδός· τὸ δὲ δοκεῖν προσωπικῶς μὲν λαμβανόμενον συντάσσεται εἰδικῶς ἀπαρεμφάτω, ἀπροσώπως δὲ τελικῶς, οἷον ἔδοξεν ὁ παῖς λέγειν τι· δοκεῖ μοι ταῦτα ποιεῖν.

Χαλεπὸν οὕτω τι ποιεῖν, ὥστε μηδὲν ἀμαρτεῖν καὶ πάντα κατορθοῦν. Δεῖ δὲ ἡμῶν χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἐστὶ τῶν δεόντων γενέσθαι. Ἀεὶ κράτιστόν ἐστι τὰ ληθῆ λέγειν. Ἐνδίδεται σωφρονήσαντα (τινὰ) πρόσθεν αὐθις μὴ σωφρονεῖν. Λέγεται τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι. Οὐχ οἷόν τε ἄνευ δικαιοσύνης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι. Οὐ λυσιτελεῖ μοι ταῦτα ψευδομένῳ καρδαίνειν. Οὐ συμφέρει σοι, ἀσεδέστατον ἀνθρωπάριον, τὸν μισθόν με ἀποστερεῖν ἐτι τρίτον ἔτος τουτί. Οὐ πᾶν ἀναπτύξαι μοι πρέπει πρὸς φῶς (νὰ ἀποκαλύψω). Οὐδέποτε ἄθυμετν τὸν κακῶς πράττοντα δεῖ. Αὐτὸς εὖρετν τὴν τέχνην ἀδυνατῶ. Ἀγαθοὶ ἐσμεν τὸ κακὸν ἐφ' ἑτέρων (εἰς ἄλλους) ἰδεῖν. Ἡμεῖς μὲν δίκαιοι ἡμεῖν ἀπολογήσασθαι, οὐδ' ἐγγὺν σοι ἀρελεῖν ἡμᾶς τὸν λόγον καὶ ἐρήμην καταψηφίσασθαι ἡμῶν· ἀλλὰ σοι νοῦς οὐδ' ὀλίγος ἐνεστιν, οὐδὲν δέ σοι μέτεστι παιδείας ἢ δικαιοσύνης, κακῶν κάκιστ' ἀνδρῶν ἀπάντων σύ. Ὁ παθὼν πανταχοῦ βοήθειας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν. Εὐαγόρας μικροῦ ἐδέησε Κύπρον ἅπασαν κατασχεῖν. Πολλοὺ δίδω (=πολὺ ἀπέχω) τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν. Οὐκ ἐνὶ σώφρονι ἀνδρὶ ψευδισθαὶ χρημάτων ἔνεκα. Πολλοῦ γε καὶ δεῖ.

Πρέπει νὰ μάθῃ κανεὶς γράμματα, καὶ ὅταν τὰ μάθῃ, πρέπει νὰ ἔχῃ μυαλά. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνέ τις καλὸς πολίτης χωρὶς δικαιοσύνης. Δὲν εἶνε δυνατόν ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος κάμνει ἀδικίας καὶ παραβαίνει τοὺς ὅρκους του, νὰ ἀποκτήσῃ σταθερὰν δύναμιν. Πρέπει νὰ ἔχωμεν χρήματα, καὶ χωρὶς αὐτὰ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα, πού εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνουν. Ἐγὼ δὲν θεωρῶ καθόλου παραξίνον τὸ νὰ κάμνωμεν σφάλματα, ἀρ' οὐ εἴμεθα ἄνθρωποι. Πολὺ εὐχάριστον εἶνε ἐκεῖνος, πού ἔχει καλὴν τύχην, νὰ ἔχῃ καὶ καλὸν νοῦν. Εἶνε πρόπον οἱ μικρότεροι νὰ ὑπακούουν εἰς τοὺς μεγαλειτέρους τῶν. Δὲν νομίζετε ὅτι εἶνε δίκαιον νὰ εὖρω ἐκ μέρους ὑμῶν συμπάθειάν τινα (οἷκτον) διὰ τὰ τόσα δεινοπαθήματά μου; Ἀλλ' εὐλογημένε (ὦ μέλε), τῶρα πλεῖσθ' ἐδάλας γινώσκιν καὶ μου ἥλθες κοντά; Δὲν με μέλει τίποτε ἀπ' αὐτὰ πού λέγεις.

II. Χρόνοι τοῦ ῥήματος.

251. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος ὁρίζουσι τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸν λέγοντα ἢ ὡς παροῦσαν ἢ παρελθούσαν ἢ μέλλουσαν, σύνχμα δὲ ἢ ὡς διαρκῆ ἢ στιγμιαίαν ἢ τιτελεισμένην, δηλαδὴ ὁρίζουσι τὸ τε εἶδος τοῦ χρονικοῦ τμήματος, εἰς ὃ ἀνήκει πρῶξις τις, καὶ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἀναπτύσσεται ἢ πρῶξις αὕτη (διαρκής, στιγμιαία).

ἀλλ' ὁ ἀόριστος ὀριστικῆς δηλοῖ ἀπλῶς χρόνον, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως.

252. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διακρίνονται εἰς ἀρκτικούς (ἐνεστώς, παρακείμενος καὶ μέλλων) καὶ εἰς ἱστορικούς (παρατατικός, ἐπερσυντέλικος καὶ ἀόριστος). Ὡς ἀρκτικοὶ χρόνοι λαμβάνονται καὶ ὁ γυναικὸς ἀόριστος, ἡ ὑποτακτική, εὐκτική καὶ προστακτική τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων καὶ ἡ ὑποτακτική, εὐκτική, ἀπαρέμφοτον καὶ μετοχή, ὅταν ἐξαρθῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου· ὡς ἱστορικοὶ δὲ χρόνοι λαμβάνονται ὁ ἱστορικός ἐνεστώς, ὑποτακτική, εὐκτική, ἀπαρέμφοτον καὶ μετοχή, ὅταν ἐξαρθῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου.

253. Ὁ ἐνεστώς σημαίνει α') πρῶξιν γινομένην καθ' ἣν στιγμὴν ὁμιλεῖ τις καὶ διαρκῆ, ὡς γράφω· λέγω· τί πωλεῖς; ἄρτους πωλῶ· β') πρῶξιν ἀληθεύουσιν εἰς πάντα χρόνον· ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός, ζῇ καὶ ἀποθνήσκει· ὁ δίκαιος τιμᾶται· ὁ ἵππος χρεμετίζει· γ') πρῶξιν κατὰ συνήθειαν ἐπαναλαμβανομένην· οὗτος μὲν ἔδωκε (πίνει), ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω· ἀφίκεται τὸ πλοῖον, ὃ εἰς Ἀθήνας· οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσιν· δ') πρῶξιν παρελθούσαν μὲν, ἣν ὅμως ὁ λέγων ἐπὶ τὸ ζῶν· ῥότερον παριστᾷ ὡς παρούσαν (ἱστορικός ἐνεστώς)· Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῆρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Δαρείου καὶ Παρσάτιδος γίγνονται παῖδες δύο· ε') πρῶξιν, ἣν τὸ ὑποκείμενον σκοπεῖ, διανοεῖται ἢ θέλει νὰ πράξῃ· ταύτην τὴν δόξαν πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν (πρὸς παθοῦσι νὰ πείσωσιν)· ἔπειτα τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία δίδωμί σοι (θέλω νὰ σοὶ δώσω, σοὶ τα 'χάρισκα).

Σημ. α'. Οὕτω τίθεται ὁ ἐνεστώς καὶ ἀντὶ μέλλοντος, ὅταν ἡ μέλλουσα πρῶξις θεωρηθῇ ὡς βεβαία καὶ παρούσα· εἴ γῃσιν οὗτος ἐνταῦθα τοιοῦτόν τι εἶναι, δεῖξάτω, καὶ γὰρ καταβαίνω.

Σημ. β'. Εἰς τινὰ ῥήματα ὁ ἐνεστώς συμπίπτει καὶ μὲ τὸν παρακείμενον, οἷον νικῶ καὶ κρατῶ=νικῶ καὶ εἰμι νικητής· νενίκηκα, καὶ ἡττῶμαι=νικῶμαι καὶ εἰμι ἡττημένος· φεύγω=φεύγω καὶ εἰμι φυγὰς, ἢ εἰμι ἐναγόμενος· οὕτω τὸ θνήσκειν, φρονεῖν, ἀδικεῖν, διώκειν· κτλ. ἡμεῖς νικῶμεν το βασιλεῖα καὶ οὐδεὶς ἡμῶν μάχεται· τοὺς ἀδίκως φεύγοντας (ἐξωρισμένους) δικαίως κατήγαγον· οὕτω πολλάκις τίθενται καὶ τὰ λέγειν, ἀκούειν, αἰσθάνεσθαι, γινώ-

σκειν κτλ. οὐκ ἀκούεις θεμιστοκλέα ἄνδρ' ἀγαθόν γεγονότα; τὸ δὲ ἤκω = ἔχω φθάσῃ καὶ οἶχομαι = ἔχω φύγῃ ἔχουσι πάντοτε παρακειμένου σημασίαν.

254. Ὁ παρατατικός εἶνε ἐν τῷ παρελθόντι ὅ, τι ὁ ἐνεστώς ἐν τῷ παρόντι σημαίνει δὲ α') πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκούσαν, ὅτε ἄλλη τις συνέβαινε· λέων ἀφείλε τὸν λαγὼν ἐδίωκε τὴν ἑλαφον· Λύκος καὶ Λισχίρης, ἐπεὶ ἑώρων τοὺς πολεμίους ἀνὰ κράτος φεύγοντας, ἐδίωκον· β') πρᾶξιν κατὰ συνήθειαν ἐπαναλαμβανομένην, Σωκράτης ὅπως ἐγίνωσκεν, οὕτως ἔλεγε· Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, εἰ μὴ διψῶν· γ') σκοπὸν καὶ προσπάθειαν πρὸς ἐνέργειαν γέων· ἔπειθεν αὐτοὺς ἀποτρέπεσθαι, οἱ δὲ οὐχ ἐπήκουον (=προσπάθει νὰ πείσῃ)· ἔπειθον αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔπεισα, τοὺς τοὺς ἔχων ἐπορευόμενι.

Σημ. Ὡς οἱ ἐνεστώτες ῥημάτων τινῶν ἔχουσι σημασίαν καὶ παρακειμένου, οὕτω καὶ ὁ παρατατικός αὐτῶν ἔχει καὶ ὑπερσυντελικὴν σημασίαν, ὡς ἔφρευε = ἐφρευε καὶ ἦν φυγὰς = πεφρευγὼς ἦν· ἐνίκων = ἐνίκων καὶ ἦν νικητής, νενικηκώς ἦν· τὸ δὲ ὀχόμενι καὶ ἦκον ἔχουσι σημασίαν ὑπερσυντελικῆς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀορίστου.

255. Ὁ ἀόριστος σημαίνει α') πρᾶξιν ἅπαξ γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι· ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα· ἐν Κελαιναῖς ἐμεινε Κῦρος ἡμέρας τριάκοντα· β') τὴν ἀρχὴν γινομένης ποτὲ πρᾶξεως· Δαρεῖος Περσῶν ἐβασίλευσε μετὰ Καμβύσῃ· ἐπλούτησα, ἐθάρσησα, ἐγέλασα (=ἔρχισα νὰ βασιλεύῃ, νὰ πλουτῶ, νὰ θαρσῶ, νὰ γελῶ κτλ. γ') γνώμην ἢ ἀλήθειαν γενικὴν, ἐπικυρωθεῖσαν ἐκ πείρας καὶ ἰσχύουσιν γενικῶς (γνώμικος ἀόριστος)· κάλλος ἢ χρόνος ἀνῆλωσεν, ἡ νόσος ἐμάρανεν· ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς ὀλεθρον ἤγαγεν.

Σημ. Ἐν ταῖς χρονικαῖς καὶ ἀναφορικαῖς ἐξηρημαμέναις προτάσεσιν ὁ ἀόριστος σημαίνει πρᾶξιν προπαρελθούσαν. Ἐπειδὴ δὲ θησεὺς ἐβασίλευνδε, διεκόσμησε τὴν χώραν· οἱ δ' ἄλλοι βάδην ἐπορεύοντο ἐπὶ τὸ χωρίον. ὅφ' οὗ τῇ προτεραιᾷ οἱ βάρβαροι ἐτροφέονταν.

256. Ὁ παρακειμένος σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι, ἥς τὸ ἀποτέλεσμα σώζεται ἐν τῷ παρόντι, γέγραφα τὴν ἐπιστολήν (ἔγραψα καὶ ἔχω τὴν ἐπιστολὴν γεγραμμένην)· ἔκτισται ἡ

οἰκία (ἐκτίσθη καὶ σώζεται τώρα, ἐν ᾧ τὸ ἐκτίσθαι δὲν ὑποδηλοῖ ὅτι καὶ νῦν ἐτι σώζεται, ἀλλ' ἀπλῶς ὅτι ἐκτίσθη ποτέ).

Σημ. Ῥημάτων τινῶν οἱ παρακειμένοι ἔχουσιν ἐνεστωτικὴν σημασίαν, ὅσον μέμνημαι = ἐνθυμούμαι· κέκλημαι = ἔχω κληθῆ καὶ ἤδη καλοῦμαι· οἶδα = γνωρίζω· τὸ ἔχω μετὰ τῆς ἀορίστου μετοχῆς ἐνίοτε περιφράζει τὸν παρακειμένον θαυμάσιος ἔχω.

257. Ὁ ὑπερσυντελικὸς σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην καὶ διαρκούσαν ἐν τῷ παρελθόντι· εἶνε δὲ τρόπον τινὰ ὁ παρατατικός τοῦ παρακειμένου· ἐγεγράφειν τὴν ἐπιστολήν (=εἶχον γράψῃ τὴν ἐπιστολήν καὶ ἦτο γεγραμμένη)· Οἰρόν ἐτετείχιστο.

Σημ. Ὡς ὁ παρακειμένος ῥημάτων τινῶν ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος, οὕτω καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς αὐτῶν ἔχει σημασίαν παρατατικοῦ, ὅσον ἐμνησήμεν = ἐνεθυμούμεν, ἐδεδοίκαμεν = ἐγροδούμεν· ἤδη = ἐγνώριζον. Ἐνίοτε δὲ καὶ περιφράζεται ὁ ὑπερσυντελικὸς διὰ τοῦ ἔχειν καὶ μετοχῆς, ὅσον εἶχε λαβὼν.

258. Ὁ μέλλων τῆς ὁριστικῆς σημαίνει πρᾶξιν, ἥτις θὰ γίνῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἢ διαρκῶς ἢ στιγμιαίως· γράψω (θὰ γράψω, ἢ θὰ γράψω)· μικρὸν δὲ τι ὑπειπὼν καταβήσομαι ἀπὸ τοῦ βήματος οὐκ ἔσται μακάριον τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὐδ' εὐδαιμον· διαίρετέον οὔτινες ἀρξουσὶ τε καὶ ἄρξονται.

259. Ὁ μέλλων περιφράζεται καὶ διὰ τοῦ μέλλω καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος, μέλλοντος καὶ ἐνίοτε ἀορίστου, ὅταν δηλοῖ πρᾶξιν ἣν σκοπεῖ, μελετᾷ τις νὰ πρᾶξῃ, οἷον μέλλων τι πράττειν μὴ προεπίης μηδενὶ· φρόνιμον δεῖ γενέσθαι τὸν μέλλοντα σώφρονα εἶσεσθαι μένει ἕκαστος τοῦθ' ὅπερ μέλλει παθεῖν.

260. Ὁ τετελεσμένος μέλλων σημαίνει πρᾶξιν, ἥτις εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶνε τετελεσμένη καὶ θὰ διαρκῇ κατὰ τὰ ἀποτελέσματά της· εἶνε δηλ. παρακειμένος τοῦ μέλλοντος, οἷον τεθνῆξω· εἰ σήμερον τέθνηκε, καὶ αὔριον εὔται τεθνηκώς· ἐπι δὲ σημαίνει τὸ ἀναγκάτως καὶ ταχίως γινεσόμενον· φράξαι καὶ πεπράξεται (ἀμέσως θὰ εἶνε ἐκτελεσμένον).

**Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν,
τῇ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ.**

261. Ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν οἱ χρόνοι δηλοῦσι μὲν τὸ αὐτὸ τῇ ὀριστικῇ χρονικῶν διάστημα (διαρκούν, στιγμιαίον), ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ αὐτὸ χρονικὸν σημεῖον διότι πάντες οἱ χρόνοι τῆς μὲν ὑποτακτικῆς δηλοῦσι τὸ μέλλον, τῆς δὲ εὐκτικῆς ποτὲ μὲν τὸ παρόν, ποτὲ δὲ τὸ παρελθόν καὶ ἄλλοτε τὸ μέλλον, ἢ δὲ προστακτικῇ τὸ παρόν ἢ τὸ μέλλον.

262. Ὁ μὲν λοιπὸν ἐνεστώς τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων δηλοῖ τὴν πρᾶξιν διαρκούσαν ἢ ἐπαναλαμβανομένην, ὁ ἀόριστος στιγμιαίαν καὶ ἀπλῶς παρελθούσαν, ὁ δὲ παρκαίμενος τετελεσμένην, εἴτε εἰς τὸ παρόν εἴτε εἰς τὸ παρελθόν εἴτε εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρεται αὐτῇ, οἷον μαρθάνωμεν (ἃς ἐξακολουθῶμεν νὰ μάθωμεν), μάθωμεν (ἃς λάβωμεν ἀπλῶς μόνον τὴν μάθησιν). λέγω σοι, ἵνα μαρθάνῃς (τὸ μαρθάνῃς στιγμιαίαν πρᾶξιν μελλούσαν καὶ διαρκῆ, ἀναφέρεται δὲ εἰς τὸ παρόν, ὅπως καὶ τὸ λέγω). λέγω, ἵνα μάθῃς (τὸ μάθῃς δηλοῖ ἀπλῆν μελλούσαν πρᾶξιν ἄνευ τινὸς διαρκείας, ἀναφέρεται δὲ εἰς τὸ παρόν, ὅπως καὶ τὸ λέγω). εἰπὼν, ἵνα μαρθάνῃς (πρᾶξις διαρκῆς, ἀναφέρεται δὲ εἰς τὸ παρελθόν ὡς τὸ εἰπὼν). εἰπὼν, ἵνα μάθῃς (πρᾶξις στιγμιαίαν εἰς τὸ παρελθόν ἀναφερομένην, ὅπως καὶ τὸ εἰπὼν). ἐρῶ σοι, ἵνα μαρθάνῃς (πρᾶξις μελλούσα διαρκῆς ἀναφερομένη εἰς τὸ μέλλον ὡς τὸ ἐρῶ). ὅν ἂν γινώσκῃς ὁ κῆρ ἴδῃ, ἀσπάζεται, κἂν μηδὲν πώποτε ἐπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθῃ (τετελεσμένη πρᾶξις καὶ διαρκούσα ἐν τῷ ἀποτελείσματι αὐτῇ, ἀναφερομένη δ' εἰς τὸ παρόν ὡς τὸ ἀσπάζεται).

Σημ. Τὸ ἀπαρέμφανον καὶ ἡ μετοχὴ δηλοῦσι μόνον χρονικὴν διάστημα (διαρκούν, στιγμιαίον), οὐχὶ δὲ καὶ χρονικὸν σημεῖον (παρόν, παρελθόν, μέλλον), ὅπερ δηλοῦται συνήθως ἐκ τοῦ χρόνου τοῦ ῥήματος, μεθ' οὗ συνάπτονται ταῦτα. οἷον βούλομαι γράφειν (παρόν διαρκές), ἠβουλόμην, ἠβουλήθην γράφειν (παρελθόν διαρκές), βουλήσομαι γράφειν (μέλλον διαρκές), ἄρχομαι λέγων (παρόν διαρκές), ἠρχόμην, ἠρχάμην γράφων (παρελθόν διαρκές), βούλομαι ἀπελθεῖν (παρόν στιγμιαίον), ἠβουλόμην, ἠβουλήθην ἀπελθεῖν (παρελθόν στιγμιαίον). οὕτω καὶ φαίνομαι μαρθάνων (παρόν διαρκές), ἐφάνην μαρθάνων (πα-

ρελθόν διαρκές), φαίνομαι μαθὼν (παρόν στιγμιαίον), ἐφάνην μαθὼν (παρελθόν στιγμιαίον).

Ὁ Θεὸς τε καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ πάντα ἄριστα ἔχει. Εὐνοῶν ἐρχεται πρὸς τὸν Χειρίσοφον καὶ διηγέται αὐτῷ τὸ ὄναρ· ὁ δὲ ἤδατο, καὶ ὡς τάχιστα ἔως ὑπέφαινον, ἐθύνοντο πάντες οἱ στρατηγοί. Ἀκήκοα μὲν τοῦνομα, μνημονεύω δ' οὐ. Ταῦτα μὲν εἶρηκα, εἰρήσθω δὲ καὶ τάδε. Ὁ κύβος ἀνερρίφθω. Οὐ βουλευέσθαι ὦρα, ἀλλὰ καὶ βεβουλευῆσθαι. Κύρος συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς εἶπεν· Ἀπολεισίοπασιν ἡμῖς Ξενίας καὶ Πισίων· ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπιστάσθων ὅτι οὔτε ἀποδεδράκασιν· οἶδα γὰρ ὅπῃ οἰχόνται, οὔτε ἀποπεφεύγασιν (ἔχουν γλυτώσῃ). ἔχω γὰρ τριήρεις ὥστε ἐλθεῖν (νὰ συλλάβω) τὸ ἐκείνων πλοῖον. Εἰ μὴ τηροῦμεν τοὺς νόμους, λελυταί, πάντα ἀνέφικται, συγκέχυται, τῶν πονηροτάτων καὶ ἀναιδεστάτων ἢ πόλις γίγνεται. Οὗς παρὰ Κύρου ἔλαβε τρισχιλίους δαρκειοὺς διεσεσώκει. Μέλλων τι πράττειν μὴ προσέπηε μηδενί. Μέλλω ὑμᾶς διδάξειν ὅθεν μοι ἡ διαβολὴ γέγονεν. Ἦβον καὶ ἐχόρευον, ὅποτε οἱ πολέμιοι ὀφείσθαι αὐτοὺς ἔμελλον. Φίλος ἡμῖν οὐδεὶς λειψέσθαι, ἀλλὰ καὶ οἱ πρόσθεν ὄντες πολέμιοι ἡμῖν ἔσονται. Τὰς τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυεν.

Ἐφθασε τὸ πλοῖον, τὸ ὅποτον οἱ Ἀθηναῖοι κατ' ἔτος συνηθίζουσι νὰ στείλωσιν εἰς τὴν Δῆλον. Ναὶ μὲν ἔχω ἀκούσῃ τὸ ὄνομα του, ἀλλ' ὅμως δέν το ἐνθυμοῦμαι. Ὁ Ἡράκλειτος λέγει, ὅτι δέν ἔμπορεῖς εἰς τὸν ἴδιον ποταμὸν νὰ ἔμβῃς δύο φορές. Ὁ δίκαιος δέν ἔμπορεῖ ποτε νὰ εἶναι ἀδίκος. Ὁ ἀδίκος ἄνθρωπος καὶ ἐν ὁσῷ ζῇ καὶ ὅταν ἀποθάνῃ τιμωρεῖται. Τώρα ἀκόμη (ἄρτι) καταλαβαίνεις ὅτι καθεὺς ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτὸν τοῦ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον; Ἡ τύχη τὰ χρήματα εἰς τοὺς πλουσίους δέν τα ἔχει χαρίσῃ (δωρεῖσθαι), ἀλλὰ τα ἔχει δανείσῃ. Τὴν εὐμορρίαν ἢ ὁ χρόνος καταστρέφει, ἢ ἡ ἀρρωστία μαραίνει. Ἡ σοφία κἀνέναν μὲν δέν κάμνει χειρότερον ἑαυτοῦ, πολλοὺς ὅμως τοὺς κάμνει καλλιτέρους.

III. Ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος.

263. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος παριστάνουσι τὴν δι' αὐτῶν ἐκφραζομένην ἐννοίαν ἢ ὡς ὀρισμένην καὶ δυνατὴν ἢ ὡς ἀμφίβολον καὶ ἐπιθυμητήν.

264. Ἡ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων ἐξετάζεται διττῶς, α') ἐν ἀνεξαρτήτοις ἢ κυρίαις προτάσεσιν καὶ β') ἐν ἐξαρτημέναις ἢ ὑποτελέσειν.

α' Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων.

265. Ἡ **ὀριστική** ἐκφράζει τι ὀρισμένως καὶ βεβαίως ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον, οἷον ἔστι Θεός· τοῦτο ἐγὼ οὐκ εἶπον, οὐδ' ἐγὼ ποτε.

266. Τὸ ὀρισμένον καὶ πραγματικὸν τῆς ὀριστικῆς μετριάζεται καὶ κολάζεται.

α' Διὰ τῶν φράσεων μικροῦ, ὀλίγου δεῖν, παρὰ μικρόν· διὰ τῶν τὸ ἐπ' ἐμοί, τὸ ἐπὶ σοί, τὸ ἐπ' αὐτῷ κτλ. ὀλίγου ἐμάντοῦ ἐπελαθόμεν (παρ' ὀλίγον ἐλησμένον τὸν ἐαυτόν μου). Ἀθηναῖοι μικροῦ δεῖν κατέλευσαν (ὀλίγον ἔλειψε νὰ πετροβολήσουν)· τὸ μὲν ἐπ' ἐμοὶ οἴχομαι, τὸ δὲ ἐπὶ σοὶ σέσωσμαι.

β' Ἡ ὀριστικὴ παρατατικῶς ἀντὶ τοῦ ἂν ἐπὶ τῶν ἀπρὸς ὧπων ἔδει, ἐχρῆν, προσῆκεν, ἐξῆν, οἷόν τ' ἦν, πειρατέον ἦν κτλ. σημαίνει ὅτι δὲν ἐκτελεῖται ἢ δὲν ἐξετελέσθη ἢ πρᾶξις, ἣν ἐμφαίνει τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον ἀπρὸς ἄλλον, ὡς ἐχρῆν καὶ ταῦτα ποιεῖν· καὶ εἴτα μὴ ἀφίεται· τί σιγῆς; οὐκ ἐχρῆν σιγᾶν, τέκνον.

267. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ δυνητικοῦ ἂν σημαίνει τι ἀπραγματοποίητον, οἷον εἰ μὴ φῶς εἶχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν (θὰ ἤμαθ' ἂν τυφλοί, ἀλλὰ τῶρα ἔχομεν φῶς, διὸ δὲν εἶμαθ' ἂν τυφλοί)· εἰ χρήματ' εἶχες, μετεδίδους ἂν μοι (θὰ μοῦ τα εἶδινες καὶ μένεις), ἢ σημαίνει ὅτι ἡδύνατό τι νὰ συμβῇ (τὸ δυνατόν γενέσθαι)· τὴν πόλιν ὁρτῶς ἠγύσω ἂν πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (θὰ τὴν ἐνόμιζες, ἡδύνασο; ἤμποζε νὰ νομίσῃς)· οὕτω καὶ ἡδουλόμην ἂν σοι φίλος γενέσθαι (θὰ ἐπέθυμούσα).

Σημ. Ὁ δυνητικὸς ἂν μετὰ τῆς ὀριστικῆς παρατατικῶς καὶ ἀορίστου σημαίνει καὶ ἐπανάληψιν, οἷον ἀναλαμβάνων αὐτῶν τὰ ποιεήματα διηρώτων ἂν εἰ λέγοιεν (θὰ τοὺς ἐρωτοῦσα τί νὰ ἐννοοῦσαν)· ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἡ κοινὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὴν ὀριστικὴν παρατατικῶς μετὰ τοῦ θὰ ἢ καὶ ἐπὶ τῆς διηγήσεως παρελθόντων πραγμάτων, συχνάκις γινόμενων, οἷον δὲν ξέρεις, φίλε μου, πῶς περάσαμεν δύο χρόνια μὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον· καθ' ἡμέραν ἢ θὰ ἤρχοντο αὐτὸς εἰς τὸ σπίτι μου, ἢ ἐγὼ θὰ πήγαίναμι εἰς τὸ ἰδιόκτοον· θὰ νὰ παίρναμεν τὸν καφὲ μαζί, θὰ νὰ ἐκρίναμεν κάμμιαν ὥρα περίπατο, θὰ

ἤρχόμεσθα πάλιν μαζί, καὶ ἔστερα θὰ πήγαίτε καθένας ἐς τὴν δουλειά του· καὶ τὸ βράδν πάλιν θὰ ἀνταμυνόμεσθα κτλ.

268. Ἡ **ὑποτακτικὴ** σημαίνει τι βεβαίως μὲν μὴ ὑπάρχον, ἀλλὰ προσδοκώμενον, ἐπιθυμητόν, δυνατόν, καὶ τίθεται

α' Ἐπὶ προτροπῆς καὶ παρακλεούσεως κατὰ τὸ α' πρόσωπον πληθυντικοῦ, σπανιώτερον δὲ καὶ ἐνικοῦ (ἢ ἄρνησις εἶνε μή), οἷον ἴωμεν (ἢς ὑπάγωμεν) καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός· χωρῶμεν πρόσω καὶ μὴ φοβηθῶμεν. Πολλάκις προτάσσονται τὸ ἴθι, ἄγε, ἄγετε, φέρε, ἔα· ἄγε σκοπῶμεν καθ' ἐν ἑκαστον· ἴθι δὴ ἀναλογισώμεθα τὰ ὁμολογημένα· φέρε σκεψώμεθα.

β' Ἐπὶ ἀπαγορεύσεως μετὰ τοῦ μὴ· μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης· καθ' ἑαυτοῦ ἢς, φανείτω μὴτε λέξης μὴτ' ἐργάσῃ μηδέν.

γ' Ἐπὶ ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἀπορεῖ ἢ ζητεῖ τὴν γνώμην τοῦ ἀκούοντος περὶ τοῦ πρακτέου (ἄρνησις μή)· πῶς μάχωμαι θνητὸς ὧν θεία τέχνη; φῶμεν οὕτως ἢ μὴ φῶμεν; Πολλάκις προτάσσεται καὶ τὸ βούλει ἢ βούλεσθε, οἷον βούλει σοι εἶπω; βούλεσθε τὸ ὅλον πρᾶγμα ἀφῶμεν καὶ μὴ ζητῶμεν;

Σημ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς δυνατόν νὰ τίθῃ καὶ τὸ δεῖ, χρή, προσῆκει μετ' ἀπαρεμράτου, ἢ τὸ α' πρόσωπον ὀριστικῆς μελλόντος ἐρωτηματικῶς. Εἴπωμεν ἢ σιγῶμεν, ἢ τί δροάδουμεν; ἡμεῖς δὲ προσμένωμεν, ἢ τί χρὴ ποιεῖν;

269. Ἡ **εὐκτική** σημαίνει

α' ἐπιθυμίαν καὶ εὐχὴν τοῦ λέγοντος, δυναμένην νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι ἢ μέλλοντι, τίθεται δὲ ἢ μόνῃ ἢ μετὰ τῶν εὐκτικῶν μαρτύρων εἴθε, εἰ γάρ, ὥς, οἷον δέσμορμος εἶναι μάλλον ἢ καλὸς κακός· μὴ ζῶν μετ' ἀμοιρίας· εἰ γὰρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρός· ὥς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὃς ταιαυτά γε πράττει.

β' Μετὰ τοῦ δυνητικοῦ ἂν σημαίνει τὸ ἐν τῷ παρόντι ἢ μέλλοντι δυνατόν γενέσθαι κατὰ τὴν ιδέαν ἢ κρίσιν τοῦ λέγοντος (ἄρνησις οὐ)· πολλὰς ἂν εὐροῖς μηχανάς, γυνὴ γάρ εἰ πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόροιαν μέγιστον ἀγαθόν εἶναι τῇ πόλει.

Σημ. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν παρ' Ἀττικοῖς πολλάκις τίθεται ἀντὶ τῆς προστακτικῆς πρὸς μετριοτέραν ἐκφράσιν, οἷον χωροῖς ἂν εἶπω (ἢ ποιεῖς νὰ εἰσέλθῃς μέσα, ἔρῃς μέσα)· λέγοις ἂν τάχιστα (=λέγε γλήγορα).

270. Ἡ **προστακτικὴ** σημαίνει ὀρισμένην ἐπιθυμίαν καὶ ἀπαίτησιν ἐπὶ πράξεως δυνατῆς· τίθεται δὲ

α' Εἰς δῆλωσιν προσταγῆς, ἅπτε, παῖ, *λύχρον*· ἀποκρινέσθω καὶ μὴ *ἄλλα* καὶ *ἄλλα* θορυβεῖτω.

β' Εἰς δῆλωσιν προτροπῆς· ἢ συμβουλῆς τίθεται ἢ μόνῃ ἢ μετὰ τῶν ἴθι, ἄγε, δεῦρο, φέρε δὴ, ἄγετε· ἴθι, εἰπέ· ἄγετε, ὦ ἄνδρες δειπνήσατε· ἢ λέγε τι σιγῆς κρείττον· ἢ σιγῇ· ἔχε· μηδέποτε δοῦλον σαντὸν ἡβονῆς ποίειν τίμα τοὺς γονεάς.

γ' Εἰς δῆλωσιν εὐχῆς, κατάρκας, δεήσεως· ὤ, ὤ, Ζεῦ, Ζεῦ τέλειε, τὰς ἐμὰς εὐχὰς τέλει. ἔρρ' ἐς κόρακας.

δ' Εἰς δῆλωσιν ἀποδοχῆς ἢ συγκατανεύσεως τοῦ λέγοντος· ἐθέλω σοι ἐνγχορῆσαι, καὶ ἔστω οὕτω· τί ἀπήγγειλας; εἰ μὲν ἀληθῆ, σῶζου (δέχομαι γὰρ σωθῆς), εἰ δὲ ψευδῆ, δίκην δός.

ε' Εἰς δῆλωσιν ἀπαγορεύσεως μετὰ τοῦ μὴ τίθεται προστακτικὴ ἐνεστώτος καὶ παρακειμένου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀορίστου κατὰ τὸ τρίτον μόνον πρόσωπον· ἀντὶ δὲ τοῦ β' προσώπου προστακτικῆς ἀορίστου τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ αὐτοῦ· αἰριοι· ἔωθεν ἀφικοῦ οἴκαδε καὶ μὴ *ἄλλως* ποιήσης· ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε· μὴ λέγε μωρά· μὴ εἴπῃς τοιούδε λόγον (ὅχι, μὴ εἰπέ).

271. Αἱ κύριαι ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις διακροῦνται εἰς προτάσεις κρίσεως, αἵτινες σημαίνουναι κρίσιν τοῦ λέγοντος περὶ τινος, καὶ εἰς προτάσεις ἐπιθυμίας, αἵτινες σημαίνουναι ἀπλὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος.

272. Ἐγκλίσεις τῶν μὲν προτάσεων τῆς κρίσεως εἶνε ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν· καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· τῶν δὲ προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας εἶνε ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ εἶθε, εἰ γάρ, ἡ ὑποτακτικὴ, ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν καὶ ἡ προστακτικὴ.

273. Αἱ προτάσεις τῆς κρίσεως δέχονται τὸ οἷ, αἱ δὲ τῆς ἐπιθυμίας τὸ μὴ, οἷον ὡς ἐξῆς·

Ἐγκλίσεις κρίσεως

Ἐγκλίσεις ἐπιθυμίας

1 ὀριστικὴ (οὐ)	ὀριστικὴ ἱστορ. χρόν. μετὰ τοῦ εἶθε, (μὴ)
2 εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν (οὐ)	
3 ὀριστικὴ ἀρκτ. χρόν. μετὰ τοῦ ἄν (οὐ)	εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν (μὴ)
	ὑποτακτικὴ (μὴ)
	προστακτικὴ (μὴ)

Λεξικόν.

καταλείω· λιθοβολῶ.

δρῶ· ἐκτελῶ, κάμνω.

ἀποπτέω· ρίπτω τὸν σίαλον τοῦ στό-

μάτος μακράν, πτύω, ἀποστρέφωμαι ἀπομακρύνω.

ᾠνοῦμαι· ἀγοράζω.

Ποιῶ ὑμᾶς ἤκειν εἰς Φᾶσιν· καὶ δὴ καὶ ἀποβαίνομεν· γνώσεσθε δὴ που ὅτι οὐκ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐστέ. Καὶ δὴ θεθνῶσι (ὑποθέσωμεν ὅτι εἶνε ἀποθαμμένοι)· τίς με δεῖται πόλις; Ἀδικεῖ τις ἐκὼν ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τοῦτου. Ἐξήμαρτέ τις ἄκων· συγγνώμη ἀντὶ τῆς τιμωρίας τούτου. Ἐχρῆν μὲν εἶναι τὸ καλὸν εὐγενέστατον, τὸν δ' ἐλευθέρου ἐροῦν μέγα. Μανθάνεις δὲ λέγω; Πῶς γὰρ σὺ μανθάνω; Ὀλίγου πληγὰς ἔλαβον, ὅτι ἐπελαθόμην τῶν δεδιδασγμένων. Τελέαρχον μικροῦ δεῖν κατέλευσαν. Τὸ πῦρ τοὺς Πλαταιέας ἐλαχίστου ἐδέσσε διαφθεῖραι. Εἴθ' ἤσθα δυνατός δρᾶν ὅσον πρόθυμος εἶ. Εἴθι σοι, ὦ Περικλεις, τότε συναγενόμην. Οἴμοι τί δράσω; μή ποτ' ὄφειλον λιπεῖν τὴν Σκυῖον. Εἴθι μή ποτε γνοίης ὅς εἰ. Μή μοι γένοιθ' ἃ βούλομαι, ἀλλ' ἃ συμφέρει. Εἰ δὲ σε μισῶ, ἀπολοίμην. Τίς οὐκ ἂν ὁμολογήσειε ταῦτα; Ὅρα ἂν εἴη λέγειν. Κακὸν δὲ καὶ ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μίξ. Τίς ἂν ἤλπισε ταῦτα;

Ἐβουλόμην ἂν (θὰ ἐπιθυμοῦσα· ἐπὶ παρελθόντων καὶ ἀδυνάτων) ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ γινώσκω αὐτόν. Τούτων οὐδενὸς χρήζω τυχεῖν, δοῖαν δὲ βουλόμην ἂν εὐκλείας ἔχειν (ἤθελα ἐπιθυμήσῃ· ἐπὶ παρόντων ἢ μελλόντων δυνατῶν). Ἡδέως ἂν Καλλιμαχέει τούτω ἐτι διελεγόμην. Ἀ ψέγομεν ἡμεῖς, ταῦτα μὴ μιμώμεθα. Φειδόμεθα ἀνδρῶν εὐγενῶν φειδόμεθα, κακοὺς δ' ἀποπτύομεν ὥσπερ ἄξιοι. Μὴ διαλέγου νεωτέρους τριάκοντα ἐτῶν. Μηδὲ ἂν τι ὠνώμην, ἔφη, ἣν πωλὴ νεώτερος τριάκοντα ἐτῶν, ἔρωμαι (ἐρωτήσω) ὁπόσου πωλεῖ; Ἀλλ' ἴθι, βᾶδιζ', ἴωμεν. Ἀγε σκοπῶμεν καθ' ἓν ἕκαστον. Μὴ ἀτελῇ τὸν λόγον καταλίπομεν. Βούλεσθε τὸ ὅλον πρᾶγμα ἀρῶμεν καὶ μὴ ζητῶμεν; Τί βούλεσθε εἶπω; Τί πεισόμεθα;

ποῦ φύγωμεν; Μὴ γένοιτό μοι τοῦτο." Ἀγε δὴ εἰπέ." Ἀγετε, ὦ ἄνδρες, δειπνήσατε. Χαιρόντων πόνοι (ἄς πᾶν ἔς τὸ καλόν). Μὴ λέγε· μὴ εἴπης. Μὴ ἡ βία σε μηδ' αὖτις νικησάτω.

β' Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων.

274. Αἱ ἐξηρητημέναι ἢ ὑποτελεῖς προτάσεις μὴ ἐκφράζουσιν αὐτοτελές τι νόημα δὲν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῷ λόγῳ καθ' ἑαυτάς, ἀλλ' ἐξαρτῶνται ἐκ τινος κυρίας ἢ ἀνεξαρτήτου προτάσεως, καὶ τιθέμεναι μόνον ὡς προσδιορισμοὶ συμπληροῦσιν ἀκριβέστερον τὸ κύριον νόημα, ὑπερ ἐκφράζει ἡ κυρία πρότασις, καὶ μεθ' οὗ στενῶς συνδεόμεναι ἀποτελοῦσι πλῆρες νόημα ἢ λόγον, οἷον λέγω ἡμῖν ταῦτα (κυρία πρότασις), ἵνα μοι πιστεύσῃτε (ὑποτελής). πολλὰ μαθήσει (κυρία πρότασις), ἐὰν ἡς ἐπιμελῆς (ἐξηρητημένη). μαυρόμεθα (κυρία πρότασις), ὅποταν ὀργιζώμεθα.

275. Ἡ κυρία σχηματίζ τῶν ἐγκλίσεων διατηρεῖται καὶ ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσιν. Ἐπεὶ δὲ αὗται ἀποτελοῦσι συμπλήρωμα καὶ ἐξάρτησιν κυρίας τινὸς προτάσεως, ἔπεται ὅτι καὶ ἡ ἐν αὐταῖς χρῆσις οἰαςδὴποτε ἐγκλίσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἐκφραζομένου νοήματος· ἐὰν δηλαδὴ τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως παριστᾷ τι νόημα βέβαιον, ὠρισμένον, δυνατόν ἢ ἱστορικόν, ἐνδεχόμενον, ἀπλὴν ιδέαν τοῦ λέγοντος ἢ ἄλλου τινός, ὁρᾷται καὶ ἐν τῇ ὑποτελεῖ προτάσει νὰ τίθεται ἀνάλογός τις ἐγκλισίς· οἷον οὐ πίνει ἔδωρ (κυρία πρότασις), ἀν μὴ διψῇ (ὑποτελής πρότασις)· οὐκ ἐπιτείνετο ἔδωρ (κυρία πρότασις), εἰ μὴ διψῶν (ἐξηρητημένη). μαυρόμεθα (κυρία πρότασις), ὅποταν ὀργιζώμεθα· ἐμαίνεσθε (κυρία πρότασις), ὅποτε ὀργίζοισθε (ἐξηρητημένη). ἐρωτᾷ (κυρία πρότασις), τί βούλεται (ἐξηρητημένη). ἡρώτα τί βούλοιο· εἰ χρήματ' εἶχον (ἐξηρητημένη), ἐδίδουν· ἂν (κυρία πρότασις). εἰ χρήματ' εἶχοιμι (ἐξηρητημένη), διδοίην· ἂν (κυρία πρότασις).

276. Ἄν καὶ ἡ ἐγκλισίς τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χρόνου τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, ἀλλὰ πρῶτον μὲν δὲν τίθεται ἐν αὐταῖς καὶ πᾶσα ἐγκλισίς· οὕτως αἱ διὰ τῶν ὅτι, ὥς, ὥστε προτάσεις ἀποστρέφονται τὴν ὑποτακτικὴν, αἱ διὰ τοῦ ἵνα,

ὅπως, ὡς τελικαὶ προτάσεις ἀποστρέφονται τὴν ὀριστικὴν· δεύτερον δὲ ἐξ ἐνός χρόνου ῥήματος δύναται νὰ ἐξαρτῶνται καὶ διάφοροι ἐγκλίσεις, ὡς αἱς ὁ λέγων θέλει νὰ παραστήσῃ ἐπὶ τὸ ζωηρότερον παρελθόν τι ἱστορικόν, ἀμφίβολον, ὡς παρόν, ὡς βέβαιον, ὡς δυνατόν· οἷον ἦκεν ἄγγελος, ὡς Ἐλάντεια κατεῖληπται (ἀντὶ κατεῖλημμένη, εἴη, ὑπερ θὰ ἐβεβαίον τὴν κατὰληψιν μόνον κατὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου· ἐν ᾧ τὸ πρῶτον λέγεται ἐκ μέρους τοῦ συγγραφέως ὡς ἀναμφίβολον, ὡς εἰ ἔλεγεν· ἐγὼ λέγω ἡμῖν ὡς Ἐλάντεια κατεῖληπται). παρήθομεν ἐνταῦθα, ἵνα μὴ περὶ μεγάλων πραγμάτων χειρὸν βουλευσῇσθε (ἀντὶ βουλευσῆσθε, ὑπερ θὰ ἐστήμινε· διὰ νὰ μὴ τυχὸν ἐσκέπτεσθε χειρὸν, ὅπως ἐφρονοῦμεν ἡμεῖς, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον· ἵνα μὴ σκεφθῇτε χειρὸν, τοῦθ' ὑπερ περιεμένομεν ἡμεῖς).

277. Ἐν γένει δὲ κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἐγκλίσεων ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσιν ἰσχύει ὁ γενικὸς κανὼν, ὅτι ἐνεστῶτος, παρακειμένου καὶ μέλλοντος ἡγουμένου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται ἐγκλισίς ὑποτακτικὴ, παρατακτοῦ δὲ, ὑπερσυντελείου καὶ ἀορίστου ὄντος τίθεται εὐκτική, οἷον Ὑποτακτικὴ· Τοῦτο λέγω, τοῦτό μοι λέλεκται, θεσται εὐκτική, οἷον Ὑποτακτικὴ· Τοῦτο λέγω, τοῦτό μοι λέλεκται, τοῦτο ἐρῶ, ἵνα γινώσκῃς· οἱ πολέμοι πάντα, ὅτῳ ἂν ἐντύχωσιν, ἀποκτείνουσιν· ὅποταν οἱ στρατιῶται στρατοπεδεύονται, τάφρον περιβάλλονται οὐκ ἔχω, ὅποι τράπωμαι. Εὐκτική· Τοῦτο ἔλεγον, τοῦτό μοι ἐλέλεξο, τοῦτο ἔλεξα, ἵνα γινώσκῃς· οἱ πολέμοι πάντα, ὅτῳ ἐντύχοιεν, ἀπέκτεινον· ὅποτε οἱ στρατιῶται στρατοπεδεύοιντο, τάφρον περιβάλλοιτο· οὐκ εἶχον ὅποι τροποῦμιν.

Σημ. Ὁ γενικὸς οὗτος κανὼν ἐνίοτε παραβαίνεται κατὰ τὰ ἐν § 279 εἰρημμένα· οἴκοθεν ὁμοῦ νοεῖται ὅτι ἡ παράβασις αὕτη δὲν γίνεται αὐθαριέτως ὑπὸ τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἐν ὠρισμέναις τισὶ περιστάσεσιν, ὅπως συμβαίνει καὶ ἐν τῇ χρῆσει τῶν χρόνων· διότι ὡς ἐν τοῖς χρόνοις, οὕτω καὶ ἐν ταῖς ἐγκλίσεσιν δὲν δύναται ὁ λέγων πᾶσαν παρελθούσαν, ἀμφίβολον, ἰδεατὴν πράξιν νὰ παραστήσῃ ὡς παρούσαν, δυνατόν, ἐνδεχόμενὴν ἢ τὰν ἀπάλιν, καὶ νὰ θέσῃ ὀριστικὴν ἢ ὑποτακτικὴν ἐκείτ, ἐνθα ἀπαίτεται εὐκτικὴ ἢ τὰν ἀπάλιν· ὥστε ὁ ἀνωτέρω κανὼν ἰσχύει γενικῶς μὲν κατὰ τὰ ἐν § 278 εἰρημμένα· μὲ ὀλίγας δὲ ἐξαιρέσεις κατὰ τὰ ἐν § 279. Ἐν τοῖς ἐξῆς θελομεν διασφάτῃς ὅποια τις ἐγκλισίς τίθεται ἐν ἐκάστη τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων.

278. Αἱ ἐξηρημέναι ἢ ὑποτελεῖς προτάσεις ἐπονομαζόμεναι ἐκ τῶν συνδέσμων καὶ ἀναφορικῶν, δι' ὧν εἰσάγονται καὶ συνδίδονται πρὸς τὴν κυρίαν, εἶναι ὡς αὐτὴν εἰδὼν ἐρωτηματικαὶ πλάγια, εἰδικαί, αἰτιολογικαί, τελικαί, συμπερασματικαί, ὑποθετικαί, ἀναφορικαί, χρονικαί.

Εὐκτικὴ πλάγια ἢ τοῦ πλαιγίου λόγου.

279. Ἵνα δηλωθῇ ὅτι ἐξηρημένη τις πρότασις δὲν εἶναι γνώμη ἢ λόγος αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἐλήφθη ἐκ τῆς γνώμης ἢ τοῦ λόγου ἄλλου, τίθεται εὐκτική, ἥτις λέγεται πλάγια ἢ τοῦ πλαιγίου λόγου.

280. Ἡ πλάγια εὐκτικὴ τίθεται ἀντὶ ὀριστικῆς καὶ ὑποτακτικῆς τοῦ εὐθέος λόγου μόνον, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν δὲν μεταβάλλεται εἰς εὐκτικὴν, ἀλλὰ μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαιγίῳ λόγῳ· πολλάκις δὲ καὶ ἐνθα κατὰ τὰ εἰρημένα ἔπρεπε νὰ καίται εὐκτικὴ, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου, ἵνα τε δὲ καὶ αὐταὶ καὶ ἡ εὐκτικὴ, οἷον οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολέμιους πλέοιεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσις ἱκανοῖς (εὐθὺς λόγ. ἡμεῖς μὲν ἐππλέομεν, τὴν δ' ἀνείρεσιν προσετάξαμεν)· ἠρώτα τί πάθοιεν (εὐθ. λόγ. τί ἐπάθετε)· ἐπερθάνοντο οἱ Ἀρκάδες τῶν περὶ Ξεροφῶντα, τί τὰ περὶ κατασβέσειαν (εὐθ. λόγ. τί τὰ περὶ κατεσβέσασατε); Κῦρος ἔλεγε· ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλεῖα εἰς Βαβυλῶνα (εὐθ. λόγ. ἡ ὁδὸς ἔσται)· τὸν Θεὸν ἐπήγοντο εἰ παραδοῖεν τὴν πόλιν (εὐθ. λόγ. παραδῶμεν τὴν πόλιν); ἠρώτησε τοὺς προφύλακας, ποῦ ἄν ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον (εὐθ. λόγ. ποῦ ἄν ἴδωμι);

1. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσιν.

281. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις εἰσάγονται διὰ τῶν συνδέσμων ὅτι καὶ ὡς μετὰ ῥήματα λεκτικά, ἀγγελτικά καὶ γνωστικά ὡς ἀντικείμενον αὐτῶν, ἢ μετὰ οὐδέτερον δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὡς ἐπιξηγήσεις αὐτοῦ· ἢ ἔρησις εἶναι οὐ, ὡς λέγει ὡς ὀριστικῆς εἶναι καὶ βίαιος πείσων

ἡμᾶς ὅτι οὐκ ὀρθῶς βουλευόμεθα· οὐ τοῦτο λέγω ὡς οὐ δίκαιον εἶναι ἐπὶ τοὺς πολέμιους.

282. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἀρκτικός χρόνος, ἐκφέρονται καθ' ὀριστικὴν πάντων τῶν χρόνων, καθ' ὀριστικὴν τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, καὶ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν· εἰ ἴσθι ὅτι ταῦτ' ἀποθῶν χαίρω· Ἡράκλειτος λέγει ὡς δις ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης· μέγα τεκμήριον ὡς οὐκ ἂν ἀπέκτεινε Φρύγιχον· ὁ γὰρ Φρύγιχος οὗτος τοὺς τετρακοσίους κατέστησε· ταῦτ' οἶδ' ὅτι ἂν ἐδράτε.

283. Ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ χρόνος ἱστορικός, ἐν τῇ εἰδικῇ προτάσει τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων ἢ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαιγίου λόγου· ἐδόξα ὅτι βασιλεὺς προσέροχεται· ἠγγέλλθη τῷ Περικλεῖ ὅτι Μέγαρος ἀφίστηκεν· ἀπεκρίνατο Κλέαρχος, ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖεν· Περικλῆς ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίγιος ὢν ὀνομαστός ἐγένετο οὐτ' ἐκείνος· Ἀθηναῖος· ἤκουσεν ὅτι Περικλῆς πολέμους ἐπώδ' ἐπίστατο· διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολέμιους πλέοιεν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν τῶν τριηράρχων ἱκανοῖς ἀνδράσις.

Σημ. α'. Ἐνίοτε ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου ἐξαρτᾶται καὶ ὀριστικὴ καὶ εὐκτικὴ καὶ ἡ μὲν ὀριστικὴ παρὶ τὸ πρᾶγμα ὡς γνωστὸν καὶ βέβαιον, ἡ δὲ εὐκτικὴ ὡς ἀπλὴν γνώμην τοῦ λέγοντος· ἤκον λέγοντες οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ, ὅτι οὐχ ἱππεῖς εἶσιν, ἀλλ' ὑποζύγια νέμοιτο· ἔλεγον ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφηνγὼς εἶναι ἐν τῷ σταθμῷ.

Σημ. β'. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται καὶ δι' εἰδικῶν ἀπαρσιμάρτων (μετὰ τὰ δοξαστικά καὶ τὸ φάναι πάντοτε) καὶ εἰδικῶν μετοχῶν οὐκ οἶδ' ὅπως εἴποιμ' ἂν εὐτυχεῖν εἶνα=ὅτι εὐτυχεῖ· οἶμαι πάντας ἂν ὁμολογήσασθαι τοὺς νόμους μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων (ὁμολογήσειαν ἂν).

2. Τελικαὶ προτάσεις.

284. Αἱ τελικαὶ προτάσεις σημαίνουσιν τὸ τέλος ἢ τὸν σκοπὸν εἰσάγονται διὰ τῶν συνδέσμων ἵνα, ὅπως, ὡς μή, ἢ μετὰ μόνου τοῦ μή. Αἱ τελικαὶ προτάσεις, ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικῶν χρόνων, ἐκφέρον-

ται καθ' ὑποτακτικὴν, ἂν δ' ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, κατ' εὐκτικὴν συνήθως· τὸν κακὸν αἰεὶ δεῖ κολάζειν, ἵνα βελτίων ᾖ, οὐ τὸν δυστυχῆ· μὴ φθύνει τοῖς εὐτυχοῦσι, μὴ δοκῇ εἶναι κακός· ἐκαλοῦνται ἐπὶ τὰ δειπνα, ἵν' εὐφροαίνοντο οἱ συνόντες· Κῦρος ἅμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη, ὥς μὴ μέλλοιτο, ἀλλὰ περαίνοντο τὰ θέοντα.

Συμ. α'. Πολλάκις καὶ ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἔπεται ὑποτακτικὴ, ὅταν ὁ σκοπὸς ἀναφερόμενος εἰς τὸ παρὸν ἢ μέλλον παρίσταται ὡς πραγματικῶς ἐκτελεσθείς, ἢ ὡς πρᾶξις διαρκής, οἷον ἐπίτηδες σε οὐκ ἡγειρον, ἵνα ὡς ἡδίστα διάγῃς (καὶ πραγματικῶς διήγαγεν ἡδίστα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου· τὸ διάγειν θὰ ἐστήμαινεν ἀπλοῦν σκοπὸν χωρὶς νὰ ὑποδηλωθῇ ὅτι καὶ ἐξετελείσθη, ὅπως σημαίνει τὸ διάγῃς)· τὰ πλοῖα τότε Ἀθροσμάς προῶν κατέκαινε (εἶχε κατακαύσῃ), ἵνα μὴ Κῦρος διαβῇ (ὅπερ καὶ ἔγινεν)· Ἀθηναῖοι ἐπείχοντο ἰσχυροῦς τι χωρίον, ἵνα δὴ οἱ Εἰλωτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτόσε αὐτομολῶσι, καὶ ἅμα οἱ Ἀθηναῖοι ἐξ αὐτοῦ ἀρπαγὴν ποιοῦνται (πρᾶξις διαρκής).

Συμ. β'. Καὶ μετὰ ἀρκτικὸν χρόνον τίθεται ἐν τῇ τελικῇ προτάσει εὐκτικὴ, ὅταν ὁ σκοπὸς παρίσταται ὑπὸ τοῦ λέγοντος ὡς ἀμφίβολος ἢ ἀδύνατος· ὅπως τοῖς πολεμίοις δύναισθε κακῶς ποιεῖν, οὐκ οἶδα μακθάνοντες ἡμῖς πολλὰς κακοηγίας· Ὅθεν καὶ ἐξ ἐνὸς χρόνου ἐξαρτῶνται ἐνίοτε ἢ τι ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ, ὡν ἡ μὲν παρίσταται τὸν σκοπὸν πραγματικόν, ἡ δὲ ἀμφίβολον ἢ ἀδύνατον· παρανιδῶν φρεσκοῖς, ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρεσκοῖας ἦ, καὶ μὴ βοηθοῖεν, πρὶν σφῶν οἱ ἄνδρες διαφύγοιεν· Τιμόθεος δανεῖζεται χιλίας δραχμάς, ἵνα διαδιδόιν τοῖς Βοιωτοῖς τριηράρχους καὶ παραμένωσιν.

285. Ἡ τελικὴ πρότασις ἐκφέρεται καθ' ὁριστικὴν ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἵνα (σπαν' ὅπως, ὡς) εἰς δῆλωσιν σκοποῦ μὴ ἐκπληρωθέντος, ἢ ἀδυνάτου νὰ ἐκπληρωθῇ, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου δηλοῦντος εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον ἢ τι ἀπραγματοποίητον· εἰ γὰρ ὠφελον οἰοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἰοί τε ἦσαν αὐ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα· ἐχρῆν σε Πηγάσῳ ζεῦξαι πτερόν, ὅπως ἐφαίνον τοῖς θεοῖς τραγικώτερον.

Μὴ φθύνει τοῖς εὐτυχοῦσι, μὴ δοκῇ εἶναι κακός. Τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἑλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως ἂν μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. Ἴνα μὴ δὴ δίκην τὴν πόλιν ἐχθρὰν τῇ πόλει πεποίη-

κεν. Πολλά με διδάσκεις ἀρθόνως διὰ φθόνου, ὅπως ἀκούων πολλὰ μὴδὲ ἐν μάθῃ. Κῦρος φίλων ὥστε δεῖσθαι, ὡς συνεργούς ἔχει (τοὺς φίλους). Μένων ὁ θεῖταλός δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλούτου ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵν' πλείω κερδαίνει· φίλος τε ἐβούλετο γενέσθαι τοῖς μέγιστον δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοίη δίκην. Ὁ πατήρ ἐπιμελούμενος ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὀμήρου ἔπη μαθεῖν. Εἰ σε φιλεῖ ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ εὐδαίμονά σε ἐπιθυμοῦσι γενέσθαι, τοῦτο παντὶ τρόπῳ δῆλον ὅτι προθυμοῦνται ὅπως ἂν εὐδαίμονοίης. Ὡς ἂν μάθῃς, ἄκουσον. Ἴν' οἱ ἄλλοι τῶν δικαίων τύχωσι, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀνελίσκεται. Ναὺς οἱ Κορίνθιοι ἐπλήθρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσῃ καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν ἦσσαν οἱ Ἀθηναῖοι κωλύουσιν. Λογάδας τῶν ὀπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἴησαν φύλακες, καὶ ἦν εἰς ἄλλο τι δέη, ταχὺ παραγίγνωνται.

Ἐλεγον ὅτι ὁ μὲν Κῦρος ἔχει ἀποθάνῃ (ὀριστ.), ὁ δὲ Ἀριαῖος εἶχε καταφύγη (εὐκτ.) εἰς τὸν σταθμόν, ἀπὸ ὅπου τὴν προτερὴν ἡμέραν εἶχον ξεκινήσῃ (ὠρμηντο). Ὅτε ἡμεῖς ἤρωτήσαμεν (γενικ. ἀπόλυτ.) πότος ἦτο (εὐκτ.) καὶ ἂν ζῇ ἡ μή (ὀριστ. εἰ), εἶπαν ὅτι εἰς τὴν Σικελίαν ἀπέθανεν ὢν στρατιώτης (στρατευόμενος). Δὲν ξεύρω ἂν κάνεις θὰ εἰργάζετο (εὐκτ. μετὰ τοῦ ἂν) τόσον ὀλίγον, ὥστε νὰ μὴ κερδίξῃ ἐκεῖνα, ποῦ ἀρκοῦσαν εἰς τὸν Σωκράτην. Διὰ νὰ μὴ τιμωρηθῇ (ὑποτ.), ἔχει καταστήσῃ τὴν πόλιν ἐχθρὰν εἰς τὴν πόλιν. Τὸν κακὸν πρέπει νὰ περιορίζωμεν (κολάζειν) διὰ νὰ γίνῃ καλλίτερος, ὅχι τὸν δυστυχῆ. Κύτταξέ νὰ μὴ κάμῃς τίποτε (μελλ. ὀριστ.) ἀνάξιον τῆς φήμης σου. Ἐγὼ θὰ σας διηγηθῶ πῶς φροντίζουν ἐκεῖνοι διὰ νὰ ἔμπορέσουν νὰ γίνουν (εὐκτ. μετὰ τοῦ ἂν) οἱ πολλοὶ καλλίστοι. Ἐγὼ ὑπώπτουν ὅτι αὐτὰ μοῦ τα εἰπεις (εὐκτ.) πρὸς ἐξαπάτησίν μου.

3. Συμπερασματικαὶ προτάσεις.

286. Αἱ συμπερασματικαὶ προτάσεις εἰσάγονται διὰ τοῦ ὥστε καὶ σημαίνουν τὴν ἄμεσον λογικὴν συνέπειαν ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως δηλουμένου· ἐκφέρονται δὲ αἱ συμπερασματικαὶ προτάσεις

α' Κατὰ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων, ὅταν τὸ ἀποτέλεσμα θεωρῆται πραγματικόν, βέβαιον, δυνατόν· οὕτως ἰσχυρόν ἐστίν· ἡ ἀλήθεια, ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων· λογι-

σμων· οἱ πολῖται ὅπλα κατεσκεύαζον, ὥστε τῇ πόλει ὁρτωσὶ ἡγή-
σω ἂν πολέμον ἐργαστήριοι εἶναι· πλοῖα ἡμῖν παρέσθιν, ὥστε, ὅποι
ἂν βούλησθε, ἐξαίφνης ἂν ἐπιτέσσιτε· τοσαῦτα ἔχω μαρίας λέγειν
καλὰ ἔργα, ὥστε τοῦτό γε αὐτὸ μὴ φοβώμεθα· τὰ πολλὰ δὲ Πρωτα-
γόρας ἐνδορ διατρίβει, ὥστε θάρρει, ἐνδορ αὐτὸν καταληγόμεθα.

β' Κατ' ἀπαρέμφατον, ὅταν ἐκφράζεται ἡ λογικὴ συνέπεια ἢ τὸ
φυσικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει δηλουμένου χωρὶς νὰ
ὑποδηλωθῇ ἂν τοῦτο πραγματικῶς ἐπῆλθεν ἢ διὰ τί δὲν ἐπῆλθεν· οὐκ
ἔχομεν ἀργύριον ὥστε ἀγοράζειν τὰ ἐπιτήδεια· πολλὰ πράγματα
παρεῖχον οἱ βάρβαροι· ἐλαφροὶ γὰρ ἦσαν, ὥστε καὶ ἐγγύθεν φεύ-
γοντες ἀποφεύγειν· πᾶν ποιοῦσιν ὥστε μὴ διδόναι δίκην.

287. Αἱ συμπερασματικαὶ προτάσεις εἰσάγονται καὶ διὰ τοῦ ἐφ'
ὥτε ἢ ἐφ' ᾧ μετ' ἀπαρεμφάτου ἡ ὀριστικῆς μέλλοντος, ὅταν σημαίνωσιν
ἐπὶ τῇ συνθήκῃ ἢ ἐπὶ τῷ ὄρῳ (ἢ ἄρνησις εἶνε μὴ)· ἀφίμεν σε ἐπὶ τού-
τῳ μέντοι, ἐφ' ὥτε μηκέτι γαλοσοφεῖν· ξυγέθησαν πρὸς τοὺς Λακε-
δαιμονίους ἐφ' ὥτε ἐξίσσιν ἐκ Πελοποννήσου καὶ μηδέποτε ἐπιβή-
σονται αὐτῆς.

Σημ. Μετὰ τὴν τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται ἀντὶ τοῦ ὥστε ἢ ὅσος καὶ
οἶος μετ' ἀπαρεμφάτου· ἐγὼ αἰὲ τοιοῦτός εἰμι οἶος μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ
τῷ λόγῳ. Πολλάκις δὲ παραλείπεται καὶ ἡ τοσοῦτος, τοιοῦτος· οἷα ἦν ὥρα
οἷα ἄρθην (= τοιαύτη, οἷα ἄρθην)· ἔχομεν ὅσον ἀποζῆν (τοσοῦτον, ὅσον νὰ
ζῶμεν μόλις).

Λεξικόν.

ἀπλετος· ἄφθονος, ὑπερβάλλον, δεινός,
ἀπροσέγγιστος.
πήγνυμι· παχύνω, πῆζω.

ἀποκαίω· καίω ὅλως διόλου.
ἀποκαίνομαι ὑπὸ ψύχοντος· ἀπομαρτύνω-
μαι, ξεπαγαζώ.

Νυκτεριονόντων δὲ αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπιπίπτει χιὼν ἀπλετος, ὥστε ἀπέκρυψε
καὶ τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἦν δὲ χιὼν πολλή καὶ ψυχρος οὕτως, ὥστε τὸ
ὕδωρ, δὲ ἐφέροντο ἐπὶ δεῖπνον, ἐπῆγνυτο καὶ ὁ οἶνος ὁ ἐντὶς ἀγγείοις, καὶ τῶν
Ἑλλήνων πολλῶν καὶ ῥῖνες ἀπικαίοντο καὶ ὤτα. Χρὴ εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα μη-
δέποτε καταστῆναι, ὥστε πάντα λαβεῖν ἢ πάντ' ἀποβαλεῖν. Χρὴ πάντα ποιεῖν,
ὥστε ἀριτῆς καὶ φρονήσεως τυχεῖν. Οἱ τριάκοντοι ἡρέθησαν (ἐξελέγησαν) ἐφ'
ὅτι ἐξυγγράψαι νόμους (διὰ νὰ συντάξωσι), καθ' οὓς τινες πολιτεύσονται. Λακε-

δαιμόνιοι ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τε τὰ τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατε-
λόντας (τοὺς Ἀθηναίους) ἔπασθαι Λακεδαιμονίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-
λατταν, ὅποι ἂν ἡγῶνται (ὁδηγῶσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι). Ἦδη τότε (ὅτε κα-
τεδικάσθη εἰς θάνατον) πόρρω τῆς ἡλικίας ἦν ὁ Σωκράτης, ὥστε εἰ καὶ μὴ
τότε, οὐκ ἂν πολλῷ ὕστερον τελευτῆσαι τὸν βίον (ἐτελεύτησεν αὖν). Ἔτοιμος
καὶ Κλέης, ὥστε μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμης σαυτὸν σῆσαι, μήτε δ' ἐλε-
γας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ δυσχερές σοι γενέσθω. Σὺ πάντα τοῖς συνδαιτυμόσι δι-
δως τὰ κρέα, ὅσον μόνον γεύσασθαι σαυτῷ καταλιπών. Φέρονται δὲ οἴκοθεν σῖ-
τον μὲν ἄρτον, ὅλον δὲ κάρδαμον, πειν δέ, ἦν τις διψῇ, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τοῦ
ποταμοῦ ἀρύσασθαι.

4. Αἰτιολογικαὶ προτάσεις.

288. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις σημαίνουσαι τὴν αἰτίαν τοῦ ἐν τῇ
κυρίᾳ προτάσει δηλουμένου εἰσάγονται διὰ τῶν συνδέσμων ἐπεὶ, ἐπειδὴ,
ὅτι, διότι, ὥς, ὅτε, ὅποτε. Ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ.

289. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται καθ' ὀριστικὴν, κατ'
εὐκτικὴν καὶ ὀριστικὴν ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ αἰτία
θεωρεῖται ὡς βεβαία καὶ δυνατὴ ἱστορικοῦ δὲ χρόνου ἡγουμένου δύνα-
ται νὰ τεθῇ καὶ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἂν, ὅτε ἡ αἰτιολογία θεωρεῖται ὡς
ἀπλὴ γνώμη τοῦ λέγοντος· Ἀριαῖος ἐτέγγαται ἐφ' ἀμάξης πορευό-
μενος, διότι ἐτέτρωτο· μέγα τὸ ὄμοῦ τραφῆναι, ἐπεὶ καὶ τοῖς θη-
ρίοις πόθος τις ἐγγίγνεται τῶν συντρόφων· χαλεπὰ τὰ παρόντα,
ὅποτε ἀνδρῶν στρατηγῶν τοιοῦτων στερόμεθα· ἐκάχιζον τὸν Πε-
ρικλέα, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπέξάγον· δέομαι οὖν σοι παραμεί-
ναι, ὥς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνός ἀκούσαιμι ἡδior ἢ σοῦ· τρώῃς ἢ σεσαγ-
μένα ἀνθρώπων διὰ τί ἄλλο φοβερόν ἐστι πολέμοις ἢ γίλοις· αξιο-
θέατον, ἢ ὅτι ταχὺ πλεῖ, διὰ τί δὲ ἄλλο ἄλντοι ἄλ. λή. λους εἰσίν, ἢ
διότι ἐν τάξει κάθονται;

290. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα πάθημα ψυχῆς (θανυμάζω,
χαίρω, σπνῆσθαι, ἀγαπῶ, ἀγατακτῶ, χαλεπῶς φέρω, αἰσχύνομαι)
ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολογία διὰ τοῦ ὅτι (ἄρνησις οὐ) ἢ διὰ τοῦ
εἰ (ἄρνησις μὴ, ἐνίοτε δὲ καὶ οὐ)· ἐθαύμαζον οἱ Ἑλλῆνες ὅτι Κῦ-
ροι οὐδαμοῦ φαίνονται· χαίρω ὅτι εὐδοκιμεῖς· ἤκομεν ἀγαπῶντες
ὅτι τὰ σώματα διεσφάμεθα καὶ τὰ ὅπλα· ἀγατακτῶ εἰ τὰ χρήμα-

τα λυπεῖ τινος ἑμῶν, εἰ διαρπασθῇσεται· ὅτι ἡμᾶς μὲν συμβούλους παρακαλεῖς, Σωκράτη δὲ τόνδε οὐ παρακαλεῖς, θαυμάζω.

Σημ. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκρέονται καὶ διὰ μετοχῆς αἰτιολογικῆς ἐγούσης μάλιστα καὶ τὸ ὥς, ἅτε, ὅτι τε, καὶ δι' ἀπαρεμφάτου μετὰ τοῦ διὰ τὸ· νέκτωρ περιπατεῖ ἐν τῷ φανερῷ θεμιστοκλῆς, ὥς οὐ δύναμενος ἔπρον λαχεῖν ποτόν πῦρ ἠδὲ ἦν τῷ Σωκράτει διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψῶν (=διότι οὐκ ἔπινεν, εἰ μὴ διψῶν).

5. Υποθετικά προτάσεις.

291. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγγεινται ἐκ δύο μερῶν, ὧν ἡ ὑποτιλῆς πρότασις λέγεται ἡγοούμενον (μέρος) ἢ ἐπὶ ὁθεσις, ἡ δὲ κυρία πρότασις λέγεται ἐπόμενον ἢ ἀπόδοσις. Ἡ ὑπόθεσις εἰσαγομένη διὰ τῶν εἰ, ἐάν, ἂν, (ἦν) ἐκφράζει αἰτίαν πιθανήν, ἣν λαμβάνομεν ὥς βάσιν τοῦ συλλογισμοῦ ἡμῶν, ἡ δὲ ἀπόδοσις ἐκφράζει τὸ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐξαχόμενον συμπέρασμα. Ὑπόθεσις δὲ καὶ ἀπόδοσις ἀποτελοῦσι τὸν ὑποθετικὸν λόγον, οἷον εἰ ἔστι Θεός (ἐπὶ ὁθ.), ἔστι καὶ δικαιοσύνη (ἀπόδ.). ἐάν ζητήσης (ἐπὶ ὁθ.), εὐρήσεις (ἀπόδ.).

292. Οἱ τύποι τῶν ὑποθετικῶν λόγων εἰναι τέσσαρες, ὡς ἐξῆς:

Ὑπόθεσις	ἀπόδοσις
α' Εἰ μεθ' ὁριστικῆς παντός χρόνου.	Ὅριστικὴ παντός χρόνου, ὑποτακτικὴ, εὐκτικὴ, προστακτικὴ, εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν καὶ σπανίως ὁριστικὴ ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν.
β' Ἐάν, ἂν (ἦν) μεθ' ὑποτακτικῆς.	Ὅριστικὴ ἀρκτικῶν χρόνων, εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν, γνωμικὸς ἀόριστος καὶ προστακτικὴ.
γ' Εἰ μετ' εὐκτικῆς.	Εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν καὶ ὁριστικὴ ἀρκτικῶν χρόνων καὶ ὁριστικὴ ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν.
δ' Εἰ μεθ' ὁριστικῆς ἱστορικῶν χρόνων.	Ὅριστικὴ ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν καὶ σπανίως ἄντι τοῦ ἂν, σπανιώτατα δὲ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν καὶ ὁριστικὴ ἀρκτικῶν χρόνων.

293. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω λοιπὸν οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι ἐκρέονται

α' Ἡ μὲν ὑπόθεσις τίθεται μετὰ τοῦ εἰ καθ' ὁριστικὴν παντός χρόνου, ὅταν εἴναι καθαρὰ ὑπόθεσις, ὅταν δηλαδὴ ὁ λέγων θέτῃ τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἀπλὴν βάσιν τῆς σκέψεώς του, ἵνα ἐξαγάγῃ μόνον συμπέρασμα τι, χωρὶς νὰ ὑποδηλώσῃ ἂν ἡ ὑπόθεσις εἴναι πραγματικῶς ἀληθής ἢ δὲν εἴναι· ἡ δὲ ἀπόδοσις τίθεται

1. Καθ' ὁριστικὴν πάντων τῶν χρόνων, ὅταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται βέβαιον, ἀναμρίβωλον, πραγματικόν· εἰ θεοὶ τι δρῶσι κακόν, οὐκ εἰσι θεοί· εἰ μὲν θεοῦ ἦν (Ἀσκληπιδίος), οὐκ ἦν, φήσομεν, αἰσχροκερδῆς, εἰ δ' αἰσχροκερδῆς, οὐκ ἦν Θεοῦ· εἰ δέιν' ἔδρασας, δεινὰ καὶ παθεῖν σε δεῖ· εἰ θηάσομεν τοὺς πολέμιους κατακαίροντες, οὐδεὶς ἡμῶν ἀποθανεῖται.

2. Καθ' ὑποτακτικὴν, προστακτικὴν, καὶ εὐκτικὴν, ὅταν σημαίνεται παρακλίσεις, προτροπὴ, εὐχὴ κτλ. οἷον εἰ βούλει, ἴωμεν· εἰ τι ἔχεις, δός· Ἀπολλῶν, εἰ τι σοι χαρίεν ἐποίησα, τίσειαν οἱ ἑμοὶ ἐχθροὶ σοῖς βέλεσι.

3. Κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ ἐπακλήθευσις τοῦ συμπέρασματος ἐφαρτᾷται ἐκ περιστάσεων, οἷον εἰ τοῦτο ἀγνοεῖς, πᾶν ἂν ἀγνοήσεις.

4. Σπανίως καθ' ὁριστικὴν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν τὸ συμπέρασμα παρίσταται ὅτι ἀπλῶς ἡδύνατο νὰ ἐπακλήθευσῃ ἐν τῷ παρελθόντι· εἰ οὕτω ταῦτ' ἔχει, πολλοὶ ἂν ἐπεθύμουν τυραννεῖν.

β' Ἡ ὑπόθεσις τίθεται μετὰ τοῦ ἐάν, ἂν (ἦν) καθ' ὑποτακτικὴν ἐνεστώτος μὲν ἐπὶ διαρκείας, ἀόριστου δὲ ἐπὶ στιγμιαίου ἢ τετελεσμένου.

1. Ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς προσδοκώμενη, ἡ δὲ ἀπόδοσις τίθεται καθ' ὁριστικὴν μέλλοντος· ἐάν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις· ἐάν τι γάρωσιν, ἀναστήσονται.

2. Ὅταν σημαίνεται ἀόριστος ἐπαναλήψις πράξεώς τινος, ἡ ἀπόδοσις τίθεται καθ' ὁριστικὴν ἐνεστώτος· ἐάν τις τὸν ἡμίον ἀναιδῶς ἐγχειρῇ θεῖσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. Πολλὰκις ἡ ἀπόδοσις τίθεται καὶ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν, καθ' ὁριστικὴν ἀόριστου γνωμικοῦ καὶ προστακτικὴν· ἐάν κατὰ μέρος φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν, ἥττον ἂν δύναιτο ἡμᾶς θηρᾶν οἱ πολέμοι· ἂν γλαῖξ ἀνακράγῃ, δεδοίκαμεν· ἐάν γένειν ἱκαρὴν ἔχη ὁ ἀνὴρ,

δεσπότης ἀνεφάνη ὁ δοῦλος· *μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς πότοις σεβουσίας· ἐὰν δέ ποτέ σοι συμπέσῃ καιρός, ἐξανίστασο πρὸ μέθης.*

γ' Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ κατ' εὐκτικήν, ὅταν παρίσταται ὡς ἀπλὴ σκέψις τοῦ λέγοντος. Ἡ ἀπόδοσις τίθεται

1. Κατ'εὐκτικήν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν παρίσταται ὡς δυνατὴ ἐξαχρωμένη ἐκ περιστάσεων φαίη δ' ἂν ἡ θαροῦσα, εἰ φωνήν λάβοι· εἰ τὸν Ἄλυν διαβαίητε, ἐπὶ τὸν Παρθένιον ἔλθοιτ' ἂν· *μεγάλη καὶ εὐδαίμων ἂν γένοιτο ἡ πόλις, εἰ ἐθέλοιεν οἱ πολῖται ὁμοροεῖν ἀλλήλοις.*

2. Καθ' ὀριστικήν παντὸς χρόνου, ὅταν εἶνε βεβαία καὶ ὀριστική· ἦν τοῖς μὲν ὄρθαλμοῖς ἐπικούρημα τῆς χιόρος, εἰ τις μέλαρ τι ἔχωρ πορεύοιτο, τῶν δὲ ποδῶν, εἰ τις κινεῖτο καὶ μηδέποτε ἡσυχίαν ἔχοι· εἰ τις ἀρτείοι, ἐνθὺς ἐτεθνύκει· *τὸ λέγειν εὖ δευρόν ἐστιν, εἰ φέροι τινὰ βλάβην.*

3. Καθ' ὀριστικήν ιστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν παρίσταται ὡς ἀμφίβολος, ὡς πιθανότης· *Κέρος εἰ τινα ὀρίῃ θεινὸν ὄντα οἰκοδόμον, ἐκ τοῦ δικαίου οὐδένα ἂν πώποτε ἀφείλετο τὴν χώραν· εἰ τις ἐνα νόμον ἐξαλείψειεν, οὐκ ἂν ἀπεκτείνετε αὐτόν;*

δ' Ἡ μὲν ὑπόθεσις ἐκφέρεται καθ' ὀριστικήν ιστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ εἰ, ἡ δὲ ἀπόδοσις καθ' ὀριστικήν ιστορικῶν χρόνων μετὰ μὲν τοῦ ἄν, ὅταν ἡ τε ὑπόθεσις καὶ ἡ ἀπόδοσις εἶνε ἀνεκτέλειστοι καὶ μὴ πραγματικά, ἄνευ δὲ τοῦ ἄν (σπανίως), ὅταν αὕτη εἶνε ὀρισμένη καὶ βεβαία· *πολλοὶ ἄν ἀξιοι ἦν τὸ πλουτεῖν, εἰ τὸ χαίρειν αὐτῷ συνῆν· τῶν δὲ ἄμφω κεχώρισται· εἰ μὴ τότε ἐπόρουεν (ἄλλ' ἐπόνουν), τῶν οὐκ ἂν εὐφροαίνουην (ἄλλὰ νῦν εὐφραίνομαι)· εἰ ἐκέλευον ξυμπλεῖν (ἄλλ' οὐκ ἐκέλευσεν), ἐλύοντ' ἂν αἱ σπονδαί (ἄλλὰ νῦν οὐκ ἐλύθησαν)· εἰ μὴ τὸ λαβεῖν ἦν, οὐδὲ εἰς ποιηρὸς ἦν· καὶ καθ' ὀριστικήν ἀρχαϊκῷ χρόνῳ· *εἰ μὴ ἐλθόντες ἐμαχόμεθα, ἀδικούμεν καὶ κατ' εὐκτικήν μετὰ τοῦ ἄν· πῶς ἂν ἐπιβουλεύσαμεν αὐτῷ, εἰ μὴ καὶ ἐπειθευθῆμεν ἐπ' αὐτοῦ;**

Συμ. α'. Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ἡ ἀρνήσις εἶνε μὴ.

Συμ. β'. Ὡς πρὸς τὴν ποικίλιν τῆς ἐν τῇ ἀπόδοσι χρήσεως διαφόρων ἐγκλίσεων παρατηροῦμεν γενικῶς ὅτι ἡ ἀπόδοσις, καίπερ οὖσα τὸ ἄριστον συμ-

πέρασμα τῆς ἐν τῇ προτάσει τιθεμένης ὑποθέσεως, πολλάκις συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὴν ἐξ ἧς ἐξάγεται ὑπόθεσις, ἀλλὰ πρὸς ἄλλην τινὰ κατὰ τὴν παράστασιν καὶ θέλησιν τοῦ λέγοντος· οὕτω δὲ οἱ δύο τρόποι συγγέονται εἰς ἓνα, οἷον εἰ μὴ ἐλθόντες ἐμαχόμεθα, ἀδικούμεν (εἶνε σύγχυσις τοῦ δ' καὶ τοῦ α' τρόπου)· εἰ ἐθέλομεν ζητεῖν, εὐρήσομεν (σύγχ. τοῦ γ' μετὰ τοῦ β').

294. Πολλάκις παραλείπεται ἡ ὑπόθεσις, νοουμένη ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ὑποκινηθέντων ἐν τινι λέξει τῆς κυρίας προτάσεως· *οὐκ ἐσθίουσι· πλείω ἢ δύναται φέρειν· διαρραγεῖεν γὰρ ἄν (εἰ ἐσθίοιεν)· ἡδέως ἄν ἐμᾶς πεθοίμην (εἰ αἵρεσίς μοι δοθείη)· οὕτω παραλείπεται καὶ ἡ ἀπόδοσις· εἰ μὲν ἐγὼ ἐμᾶς ἱκανῶς διδάσκω, (εὖ ἔχει), εἰ δὲ μὴ (ἱκανῶς διδάσκω), καὶ παρὰ τῶν προηγουμένων μαρθάνετε.*

295. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις μεταβάλλονται εἰς παραχωρητικὰς σημεινούσας ἐνδοσιν ἢ ὁμολογίαν, ὅταν τὸ εἰ, ἂν συνδέωνται μετὰ τοῦ καὶ ἡγουμένου ἢ ἐπομένου ἀμέσως (καὶ εἰ, καὶ ἄν, καὶ, εἰ καί, ἂν καί)· ὁ καὶ ἐν τῇ α' περιπτώσει—καὶ μάλιστα, ἐν δὲ τῇ β'—πρὸς τούτοις· ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ α' καὶ τίθεται καὶ τὸ οὐδὲ ἢ μηδέ· *ἡ πόλις, καὶ ἂν μὴ ἡμεῖς παρακελευώμεθα, ἱκανῶς ἐπιμελήσεται· οὐδὲ ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ ὁ Φίλιππος, οὐδὲν μάλλον ἡμεῖς κινήσεσθε· γε.λῃ ὁ μῶρος, καὶν τι μὴ γε.λοῖον ἢ.*

Συμ. Ὑποθετικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται καὶ δι' ὑποθετικῆς μετοχῆς· *ἐπιμελούμενος πολλὰ μαθήσει (= ἂν ἐπιμελῇ).*

Λεξικόν.

χάριν οἶδα· εὐγνωμονῶ.	βουλόνω.
ἀνακογχυδιάζω· ἀναγαργαρίζω, ξε-	ἀμυιένντμα· ἐνδύω.

1. Εἰ μὴ φυλάξεις μίχρ', ἀπολεῖς τὰ μέζονα. Εἰ μὴ καθεξῆς γλῶσσαν, ἔσται σοι κακία. Οἱ ποιηταὶ Ἀπόλλωνος μὲν φασιν Ἀσκληπιὸν εἶναι, ὑπὸ δὲ χρόνου πεισθῆναι πλούσιον ἄνδρα θανάσιμον ἤδη ὄντα ἰάσασθαι, ὅθεν καὶ κεραυνώθῃναι αὐτόν· ἡμεῖς δὲ σὺ πειθόμεθα αὐτοῖς ἀμρότερα· ἀλλ' εἰ μὲν Θεοῦ ἦν, οὐκ ἦν, φήσομεν, αἰσχροκερδῆς, εἰ δὲ αἰσχροκερδῆς, οὐκ ἦν Θεοῦ. Εἰ μὴδὲν κακὸν ἐπεποιήσεις, τί ἐροῦ; Ἐπανέλθωμεν, εἰ σοι ἡδομένη ἐστίν. Εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἐστίν, δεινὸν ἂν εἴη αὐτῆς ἀμειλῖν. Χάριν ὑμῖν εἶσομαι, ἐὰν ἀκούητέ μου λέγοντος. Νέος ἂν πονήσης, γῆρας ἔχεις εὐχάλες. Ἡῶ παρὰ σὲ αὖριον, ἐὰν

ὁ Θεὸς εὐέλῃ. Ἦν ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς ἀποθανεῖν βούλεται. Εὐλαβεῖ-
 τας διαβολάς, καὶ ψευδέας ὧσιν. Ἄν περ μελήσῃ σοι τούτου, οὐκ ἂν ἀμάρτοιοις.
 Ἐπιλίποι ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμησαί-
 μεθα. Εἰ ἀνγκάστον εἶη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι.
 Εἴ τις τάδε παραβρίνοι, ἀναγκῆς ἔστω. Εἰ ἀφελὸι τις τοῦ βίου τὰς ἡδονάς, κατα-
 λείπειτ' οὐδὲν ἕτερον ἢ τεθνησκάναι. Εἰ συμβουλευόμεαι ἢ βέλτιστα δοκεῖ εἶναι,
 πολλά μοι κάγαθὰ γένοιντο. Εἰ τὸ ἔχειν οὕτως ὡς τὸ λαμβάνειν ἡδὺ ἦν, πολὺ ἂν
 διέφερον εὐδαιμονία οἱ πλοῦσοι τῶν πνήτων. Εἰ τότε ἐδοκίμησάμεν (ταῖς πό-
 λεισι), ῥᾶνοι καὶ πολὺ ταπεινωτέρῳ νῦν ἂν ἐγρώμεθα τῷ Φιλίππῳ· νῦν δὲ ἡδύ-
 σχμεν αὐτόν. Ἡ πόλις ἐκινδύνουσι πᾶσα διακινδυνεύει, εἰ ἀνεμος ἐπαγένητο.

2. Ὁ Κύρος εὐθὺς ὑσπάζετο αὐτόν, ὥσπερ ἂν εἴ τις πάλαι φίλων ἀσπάζοιτο
 (=ὥσπερ ἂν ἀσπάζοιτό τις, εἰ πάλαι φίλων εἶν). Ἀξιοῦμεν εἴ τινα ὁρᾷτε σω-
 τηρίαν, εἰ καὶ κατεργάμεν πολεμοῦντας, διδάσκει καὶ ἡμᾶς (=ἡξιοῦμεν διδάσκει
 ἡμᾶς ἢν τινα ὁρᾷτε σωτηρίαν ἐν τῷ πολεμῶντι). Ἐὰν μὲν εὐέλῃ ἀπνευστὶ ἔ-
 χοντι πολὺν χρόνον παύεσθαι ἢ λύγξ (=εὖ ἔχει), εἰ δὲ μή (=εὐέλῃ παύεσθαι),
 ὕδατι ἀνακογχυλίαν. Κατὰ γὰρ ὑμᾶς αὐτοὺς (=εἰ ἦν τὸ πρῆγμα ἐφ' ὧν
 αὐτοῖς, ἂν ἐξηρτᾶτο ἀπὸ ἐσθῆς) πάλαι ἂν ἀπωλώλατε. Οἱ στρατηγοὶ ἐδοκουν ἂν
 πάντα εἴτι ἐξω καταλαβεῖν, εἰ μὴ διὰ τὴν ἐκείνου μέλλῃσιν (κατέλαβον ἂν, εἰ
 μὴ ἐκεῖνος (ὁ Κλέων) ἐμελλεν=ἡργοπόρει· οὐ κατέλαβον, διότι ἐκεῖνος ἐμελλεν).
 Ἴσοι ὄντες μαχρόμεθα, ἦν τε ἐνθάδε ἐπιόντας αὐτοὺς δεχόμεθα, ἦν τε ἐπ' ἐ-
 κείνους ἰόντες τὴν μάχην συνάπτωμεν. Ἡμῖν οὐδὲν ἐστὶν ἀγαθὸν ἄλλο, εἰ μὴ
 ὅπλα καὶ ἀρετή. Σωκράτης οὗτ' ἐπὶ θεωρίαν πώποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθεν,
 ὅτι μὴ ἄπαξ εἰς Ἰσθμόν, οὐτε ἄλλοτε οὐδαμῶς, εἰ μὴ ποὶ στρατεύομενος.

6. Ἀναφορικαὶ προτάσεις.

296. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις εἰσάγονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀν-
 τωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων. Καθ' ἣν δὲ σημασίαν ἔχουσι διακρίνεται
 α') εἰς προσδιοριστικὰς, β') τελικὰς, γ') συμπερασματικὰς, δ') αἰ-
 τιολογικὰς, ε') ὑποθετικὰς.

α' Αἱ προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις προσδιορίζουσι λέξιν
 τινὰ τῆς κυρίας προτάσεως ἢ παρὰλειφθεῖσαν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν·
 ἐκφέρονται δὲ κατὰ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων· ἐστὶ
 δέκα ὁφθαλμοί, ὡς τὰ πάνθ' ὁρᾷ· οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, περὶ οὗ
 θαυμά διελέγοντο· εἰς καιρὸν ἡμῖν· Ἄνθρωπος οὗδε παρακάθηται, ὃ με-
 ταδῶμεν τῆς συζητήσεως.

β' Αἱ τελικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται κατὰ μέλλοντα ὁ-
 ριστικῆς (ἄρνησις μὴ)· ἱκανοὶ ἐσμεν ὑμῖν πέμψαι γαῖας τε καὶ ἀν-
 δρας, οἵτινες συμμαχοῦνται τε καὶ τὴν ὁδὸν ἡγήσονται
 (=οἷους συμμαχέσθαι καὶ ἡγεῖσθαι). Κριτόβουλος δέεται τιος, ὅστις
 αὐτὸν ὀνήσει (=ὀνήσοντα, ἢ ἵνα ὀνήσῃ).

γ' Αἱ συμπερασματικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις σημαίνουσαι τὸ
 ἀποτελεσμὰ ἐκφέρονται καθ' ὁριστικὴν ἢ καθ' ὁριστικὴν ἱστορικῶν
 χρόνων μετὰ τοῦ ἄν καὶ εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν· τίς οὕτως ἐνέθη ἐστίν,
 ὅστις ἀγνοεῖ (=ὥς τε ἀγνοεῖν)· οὐδεμία ἐστὶν οὕτω καλὴ παραίνεσις,
 ἥτις τοὺς μὴ ὄντας ἀγαθοὺς αὐθήμερον ἀκούσαντας ἀγαθοὺς ποιή-
 σει (=ὥς τε ποιῆσαι).

δ' Αἱ αἰτιολογικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται ὅπως αἱ κα-
 θαρῶς αἰτιολογικαὶ προτάσεις· εὐδαίμων Σωκράτης ἐφαίρειτο, ὅς ἀ-
 δεῶς ἐτελεύτα (=διότι ἀδεῶς ἐτελεύτα)· θαυμαστὸν ποιεῖς, ὅς ἡ-
 μῖν οὐδὲν δίδως (=διότι οὐδὲν δίδως).

ε' Αἱ ὑποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις σημαίνουσαι ὑπόθεσιν ἰσο-
 δυναμοῦσι πρὸς ὑποθετικὰς προτάσεις καὶ ἐκφέρονται ὅπως ἐκεῖναι.

1. Καθ' ὁριστικὴν, οἷον ἐπρίγεται, ὅστις νεῖν μὴ ἐτύγχανεν ἐπι-
 στάμενος (=εἴ τις νεῖν μὴ ἐπιστάμενος ἐτύγχανεν).

2. Καθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἀρχαίου χρόνου ἡγουμέ-
 νου σημαίνεται ἀπλὴ ὑπόθεσις ἢ ἀόριστος ἐπαναλήψις πράξεώς τινος·
 γένος ἀπόλλυθ', ὄντιν' ἂν φιλή θεός· οἱ Πέρσαι ὅν ἂν γνῶσι δυ-
 νάμενον μὲν χάριν ἀποδοῦναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολλάουσιν ἰ-
 σχυρῶς· κόσμον φυλάσσουσι, ὄντιν' ἂν τάξῃ πόλις· πάντ' ὅ,τι ἂν
 μέλλῃς εἶρεν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ.

3. Κατ' εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ ἄν ἱστορικοῦ χρόνου, συνήθως ἡγουμένου·
 σημαίνεται δὲ ἀόριστος ἐπαναλήψις ἢ ἀπλὴ σκέψις τοῦ λέγοντος· ἴστε
 δὴ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρῶς ἐφ' ὃ τι ὀρμήσειεν· ὃ τινι ἐν-
 τυγχάνοιεν, πάντας ἀπέκτεινον· πρὸς ὃ εἶπ' ἔργῳ, τοῦτο ἐπραττεν
 ὁκροῖν ἄν· εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίρειν, ἃ ἡμῖν δοῖν· Κύρος οὕς τινος
 (εἴ τινος) ὁρῶν τὰ καλὰ διώκοντας, πάντας τιμαῖς ἐγέρειν.

δ' Κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν σημαίνεται γνώμη τοῦ λέ-
 γοντος, ἥτοι δυνατόν ἐκ περιστάσεων ἐξαρτώμενον· τοιοῦτος γίγνεται

περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὖξαιο περὶ σιαντὸν γενέσθαι τοὺς σεαν-
τοῦ παιδᾶς· ὁ Παρθένιος ποταμὸς ἄβατος ἐστίν, ἐφ' ὃν ἂν ἔλ-
θοιτε, εἰ τὸν *Ἄλιν* διαβαίητε· πᾶν ἐξαίρει λόγος, ὃ καὶ σίδηρος πο-
λεμίων δράσειεν ἄν.

2. Χρονικαὶ προτάσεις.

397. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις σημαίνουσιν σύγχρονον πρᾶξιν τῇ κυρίᾳ
προτάσει· εἰσάγονται διὰ τῶν συνδέσμων ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, ἐπεὶ, ἐπει-
δὴ, ὡς, ὡς τάχιστα, ἐπεὶ τάχιστα, ἐπειδὴ, πρῶτον, ἐξ οὗ, ἐξ ὅτου,
ἀφ' οὗ, ἐν ᾧ, ὅσον χρόνον, ἕως, ἔστε, μέχρι, μέχρι ὅτου, εὐθέως, πρῶν.

298. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται

α' Κεθ' ὀριστικὴν, ὅταν σημαίνεται πραγματικόν τι καὶ βέβαιον·
ὅτ' εὐτυχεῖς μάλιστα, μὴ μέγα θρόνῳ· ἕως ἔστι καιρὸς, ἀντιτά-
θεσθε τῶν πραγμάτων· μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡγοῦν-
το, προθύμως εἰπόμεθα· παύουσι τὸν Σωτηρίδαν, ἔστε ἡνάγκασαν
πορεύεσθαι· ἐπεὶ πάντες συνῆλθον, ἐκαθέσθησαν· ταῦτ' ἐποίησαν
μέχρι σκότος ἐγένετο.

β' Κεθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἄν (ὅταν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδὴ, ἔστ' ἄν
κτλ.), ὅταν σημαίνεται προσδοκώμενόν τι ἢ μέλλον τι· ὅταν σπεύδῃ
τις αὐτός, γῶ (καὶ ὁ) Θεὸς συνάπτεται· συμβουλευώ σοι, ὁπότε
ἴδῃς τινὰ καλὴν, φεύγειν προτροπάδην· ἡνίκ' ἂν τις ὑμᾶς ἀδικῇ,
ἡμεῖς ἐπὲρ ὑμῶν μαχοίμεθα.

γ' Κετ' εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ ἄν ἡγουμένου ἱστορικοῦ χρόνου συνήθως,
ὅταν ἡ ἐκπαινετικὴ ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν ἢ εἰς ἀπλή γνῶμη τοῦ
λέγοντος· περιεμένομεν ἐκάστοτε, ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμιωτήριον·
ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, εἰσῆμεν παρὰ τὸν Σωκράτη· ὁπότε ἔξω τοῦ
δεινοῦ γένοιτο, πολλοὶ τὸν Κλέαρχον ἀπέλειπον· σπορδὰς ἐ-
ποίησαντο, ἕως ἀπαγγελεῖν τὰ λεχθέντα· ἀπίομεν ἄν, ὁπότε τὸν
μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα ἡμῖν καταπράξαντες.

Σημ. Τὸ πρῶν, ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἴναι κατὰ τὴν ἐκπαινετικὴν μετὰ τοῦ ἄν ἀκριτοῦ χρόνου ἡγουμένου· μηδένα φείδω ποιεῖν, πρῶν ἂν
ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φέροιτο· ἱστορικοῦ δὲ χρόνου ἡγουμένου
εἰς εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ ἄν, οἷον οὐδαμῶθεν ἀφίεσαν, πρῶν παραθεῖεν αἰ-

τοῖς ἄριστον. Ὅταν δὲ ἡ κυρία πρότασις εἴναι κατὰ τὴν ἐκπαινετικὴν, τὸ πρῶν συντάσσεται
πάντοτε μετ' ἀπαρεμφάτου· πολλοὶ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσι, πρῶν δὴλοι
γίγνεσθαι οἱ οἱ ἦσαν.

Λεξικόν.

νικῶ ψήφισμα· κερδίζω, κατορθώνω	ἀνάριστος· ὁ μὴ προγευματίσας.
νὰ ἐγκριθῇ ψήφισμα.	ἀπερέκω· ἀπομακρύνω, ἐμποδίζω.

Ἦλθε τὸ νυκτικόν τὸ τῶν βαρβάρων, ὃ τίς ἰδὼν οὐκ ἂν ἐφοβήθη; Ἰππο-
κράτης παρ' ἐμὲ ἀρικόμενος οὐ παύεται, ἃ περ ἂν ἔπαθεν ἄλλω τῷ συγγενό-
μενος (= ἄλλου τινὸς μαθητῆς γενόμενος) τῶν σοφιστῶν. Οἱμαί ἂν ἡμᾶς τοιαῦ-
τα παθεῖν, οἷα τοὺς ἐχθροὺς οἱ θεοὶ ποιήσειαν. Ἔδει ψήφισμα νικῆσαι τοιοῦ-
το, δι' οὗ οἱ Φωκεῖς ἀπολοῦνται. Οὐδεὶς οὕτως ἀνόητός ἐστιν, ὅστις πόλεμον
ἀντὶ εἰρήνης αἰρεῖται (= ὥστε αἰρεῖσθαι). Πῶς ἂν εἰδείης περὶ τούτου τοῦ
πράγματος, ὃ πᾶντάπασιν ἀπειρος εἴη. Πατρίς ἐστὶ πᾶς, ἴν' ἂν (= ὅπου ἂν)
πράττῃ τις εὔ. Οὐκ ἂν θρέψαις ἄνδρα, ὅστις ἐθέλει τε καὶ δύναιτό σου ἀπερύ-
κειν τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀδικεῖν σε; Συσκηνοῦσι βασιλεῖς τῶν Λακεδαιμονίων ἐν
τῷ αὐτῷ, ὅταν οἶκοι ᾧσιν. Ἀθηναῖοι ἡξίουσιν οὐς μὴ μόνοι νικῶεν, οὐδ' ἂν μετὰ
ξυμμάχων δύνασθαι. Ἀδεῖπνοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων, ἦσαν δὲ καὶ
ἀνέριστοι· πρῶν γὰρ δὴ καταλύσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη.
Ἐγὼ σε οὐκέτι ἀφήσω, πρῶν ἂν μὴ ἃ ὑπέσχησαι ἀποδείξῃς. Ἡῤῥαντο (οἱ μύ-
ριοι) σωτήρια θύσειν ἐνθα πρῶτον εἰς φιλίαν γῆν ἀρικόιντο. Ἐπορευόμεθα διὰ
ταύτης τῆς χώρας, ὅποι ἐβουλόμεθα, ἦν μὲν ἐθέλοιμεν πορθεύοντας, ἦν δ' ἐθέ-
λοιμεν κατακαίοντες. Οἱ Λακεδαιμόνιοι Μεσσηνίους πολιορκοῦντες οὐ πρότερον
ἐπαύσαντο πρῶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας. Γέγραφε ταῦτα Θουκυδίδης ἐξῆς
(= κατὰ σειρὰν) ὡς ἕκαστα ἐγένετο, μέχρι οὗ τὴν ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀ-
θηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι. Τίς ἂν δίκην κρίνειεν ἢ γνοίη λόγον,
πρῶν ἂν παρ' ἀμφοῖν μῦθον ἐκμάθῃ σαφῶς; Πρῶν τὴν ἀρχὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι,
μάταιον ἡγοῦμαι περὶ τῆς τελευτῆς ὀντινοῦν λόγον ποιεῖσθαι.

Ἄν ὑπάρχει κανὴς, ὅπου νὰ μὴ ἀγαπᾷ τὸν ἐαυτὸν τοῦ. Ἐφάνη εὐλογον εἰς
τὸν δῆμον νὰ ἐκλέξουν τριᾶντα ἄνδρας, διὰ νὰ (οἱ μετὰ μελλ. ὀριστ.) συντά-
ξουν (συγγράφειν) τοὺς πατροπαράδοτους νόμους. Οἱ πολῖται ἔστειλαν πρέσβεις
εἰς τὸ ἐχθρικὸν στράτευμα διὰ νὰ εἰπουν (οἱ ἐροῦσιν) ὅτι ἔρχονται πληρεξούσιοι περὶ
εἰρήνης καὶ πολέμου. Θὰ ὑπακούσωμεν εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον ἐσεῖς ἠθέλε-
τε ἐκλέξῃ (ὑποτακτ. μετὰ τοῦ ἄν). Περιμένετε ὥς πού νὰ ἔλθω ἐγὼ (ἐστ' ἂν ἐγὼ
ἔλθω), καὶ θὰ ἔλθω (ἡκεῖν) γλήγορα. Ποῖα ἄρα γε εἴναι ἡ τέχνη· ἐκείνη, ἡ ὅ-
ποια ἔμφορε νὰ μας χάμῃ (ἢ ποιήσῃ) εὐδαίμονας; Οὗτος μὲν (ὁ μὲν) ἄρ' οὐ

εἶπε ταῦτα ἀνεχώρει, ἐλεεινολογῶν (κατοικτίρων) τὴν γυναῖκα, διότι ἐστερήθη ἀπὸ τέτοιον ἀνδρα (οἷου ἀνδρὸς στέροιο), καὶ τὸν ἀνδρα διότι τέτοιαν γυναῖκα δὲν θὰ ἴδῃ πλεῖα. Ὁ Τιρίβαζος ἦτο φίλος εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ὁσάκις οὗτος παρευρίσκετο (ὁπότε παρείη), κάνεις ἄλλος τὸν βασιλέα δὲν ἀνεδίβαζεν εἰς τὸν ἵππον του (ἀναβάλλειν ἐπὶ τὸν ἵππον).

8. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἐρωτηματικαῖς προτάσεσιν.

299. Αἱ ἐρωτηματικαὶ προτάσεις, δι' ὧν ἐρωτῶμεν περί τινος, λέγονται εὐθείαι μὲν ἢ ἀνεξάρτητοι, ὅταν ἐκφύωνται ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος κατ' εὐθείαν καὶ δὲν ἐξαρτῶνται ἐκ τινος ῥήματος, οἷον, πῶς ἔχεις; τίς ἐστὶν οὗτος; πλάγιοι δὲ ἢ ἐξηρημέναι, ὅταν ἐξαρτῶνται ἀπὸ προηγουμένης προτάσεως, οἷον σὲ τὴν δευδαίαν ἐρωτῶ ὅπως ἔχεις· ἐρωτᾷς ὅστις ἐστὶν οὗτος; εἰπέ μοι, τί ποιῶν τυγχάνεις αὐτοῦ; ἐρωτᾷς με ὅ τι ποιῶ; ἄρτους πωλῶ.

300. Αἱ εὐθεῖαι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις εἰσάγονται

α' Ἄνευ τινὸς ἐρωτηματικῆς λέξεως δι' ἀπλοῦ τόνου καὶ τῆς θέσεως τῶν λέξεων· οὗτος, καθεύδεις; ὦ κάθαρμα, σοὶ γ' ἐγὼ σιωπῶ;

β' Διὰ τῆς ἐρωτηματικῆς τίς, τί καὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων τῶν ἀρχομένων ἀπὸ π-, οἷον ποῖος, πόσος, πηλίκος, πότερος, πότε, πῶς, ποῦ κτλ. τίς ἐστὶν οὗτος ὁ κεκραγὼς ἐν τῇ Ἀττικῇ ἀπὸ τοῦ Ἵμμητοῦ; πῶς καὶ ποδαπὸς ὁ ἀγῆρ, καὶ πόσον διδάσκει; πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; τί ποιῶν καλὸς κάγαθός ἀκούεις; πῶς ἂν σωθῇμεν· ἴρα τί ταῦτα λέγεις;

γ' Διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων ἄρα, μή, μῶν, ἄρ' οὐ, ἦ, ἦπου, εἴτα, εἴπειτα, οὐ, οὐκοῦν, οὐκοῦν, ἄλλο τι· οἷον ἄρα ἰθιδήσεις ἂν ἡμῖν διαλεχθῆναι; ἦ καὶ ἐγὼ εἶπω ὅ τι γιγνώσκω; μῶν οὐ κέκλογας, ἄλλ' ἠρπακας (μήπως δὲν ἔχεις κλέψῃ); ἦπου καὶ σὺ συκοφάντρια ἐν ταῖς γυναῖξιν ἦσθα; ἐμβρόντητε, εἴτα νῦν λέγεις; εἴπειτα οὐκ οἶμι θεὸς ἀνθρώπων φροτίζειν; μὴ τὸν Ἀχιλλεῖα οἶμι φροτίσαι θανάτου καὶ κινδύνου; ἄλλο τι ἢ ὁμολογοῦμεν;

Συμ. Ὅταν ἡ ἐρωτηματικὴ πρότασις σύγκειται ἐκ πλείονων μερῶν, τότε ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τίθεται τὸ πότερον, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἢ· ἀλλὰ σὺ πότερον ὁμολογεῖς οὕτως ἢ οὕ; τὸν ἔρωτα πότερον φῶμεν τῶν ἀμφοτέρων ἢ οὐ;

301. Αἱ ἀνεξάρτητοι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἐκφύονται καθ' ὁριστικὴν πάντων τῶν χρόνων, ὁριστικὴν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν καὶ εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν· αὐται ποῦ ποτ' εἰσὶ καὶ τίρες; ἄλλο τι ἂν εἴη ὁ θάνατος ἢ μετοίκησις ἐνθέρδε; τί ἂν τις ἐπιχειροῖν τότε ἀδυνάτοις; τί ἂν ἐποιήσατε, εἴ τις ἡμῖν χρήματ' ἐδίδου; Ὅταν δὲ ἐμφαίνεται ἀπορία τις ἢ ζητῆται γνώμη τινός περὶ τοῦ πρακτέου, τίθεται ὑποτακτικὴ· φῶμεν οὕτως ἢ μὴ φῶμεν; εἶπω τι τῶν εἰωθότων, ὦ δέσποτα;

302. Αἱ πλάγιοι ἢ ἐξηρημέναι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἐξαρτῶνται ἐκ τινος ῥήματος σημαίνοντος ἐρώτησιν, ἀπορίαν, ἀμφιβολίαν, ἀγνοίαν, σκέψιν· εἰσάγονται δὲ

α' Διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν καὶ ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων τῶν ἀρχομένων ἀπὸ ὁ-, π.χ. ὅστις, ὅς, ὁπόσος, ὁπότερος, ὁπηλίκος, ὅσος, ὅθεν, ὅπως, ὅπου, ὅπη κτλ. ἐπὶ δὲ ζωηροτέρως ἐρωτήσεως καὶ διὰ τῶν τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως τίς, τί, καὶ τῶν ἀπὸ π- ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων.

β' Διὰ τῶν εἰ, ἐάν, ἂν, ἐπὶ δὲ διπλῆς ἐρωτήσεως διὰ τῶν πότερον—ἢ, εἰ—ἢ, εἴτε—ἢ, εἴτε—εἴτε, ἐάν τε—ἐάν τε· ἐπὶ διπλῆς ἐρωτήσεως ἢ ἀρνήσεως εἶναι οὐ· ἀλλὰ ἐν τῷ β' μέρει τοῦ εἰ—ἢ, εἴτε—εἴτε δύνανται νὰ τεθῇ καὶ μὴ.

303. Αἱ πλάγιοι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἐκφύονται, ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικῶν χρόνων, κατὰ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων, ἂν δ' ἐξ ἱστορικῶν χρόνων, κατ' εὐκτικὴν τοῦ πλάγιου λόγου, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὰς ἐγκλίσεις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως, οἷον οὐκ ἔχω ὅ τι ἀποκρίνωμαι· εἰπέ μοι ὅστις ἀνθρώπων εἶ· ἐρωτᾷς εἰ οὐ καλὴ μοι δοκεῖ εἶναι ἡ ῥητορικὴ; οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν κατὰ νόμον ἔπραξεν οὐκ ἔχω τίς ἂν γενοίμην; ἡρώτων αὐτοὺς τίνες εἶεν (εὐθεῖα ἐρωτήσεις· τίνες ἐστέ;·) ἡρώτησε τοὺς προφύλακας, ποῦ ἂν ἴδοι Πρύξενον ἢ Κλέαρχον· ἐπυθάροντο οἱ Ἀρχάδεις τῶν περὶ Ξεροφῶντα τί τὰ πυρὰ κατασβέσειαν· ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαίους ἐμπρήσαντες τὸ οἶκημα εἴτε τι ἄλλο χρῶσινται (εὐθεῖα ἐρωτήσεις· κατακαύσωμεν...;) /

304. Μετὰ ῥήματα σημαίνοντα προσπάλειν ἐκφύεται ἡ πλάγιος

ἐρώτησις διὰ μὲν τοῦ *ἄν*, *ἄν*, ἢ *καθ'* ὑποτακτικὴν ἀρκτικοῦ χρόνου ἡγουμένου, διὰ δὲ τοῦ *εἰ κατ'* εὐκτικὴν ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, οἷον ἐπιβουλεύουσιν ἐπερβῆναι τὰ τεῖχη τῶν πολεμίων, ἢν δύνωνται βιάσασθαι. Ποτιδαιῖται ἐπεμψάν παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν περὶ νεωτερίζειν (πειρώμενοι εἴ πως. . .)

305. Αἱ πλάγια ἐρωτηματικαὶ προτάσεις εἰσάγονται καὶ διὰ τοῦ ὅπως καθ' ὀριστικὴν μέλλοντος (σπανίως κατ' εὐκτικὴν), ὅταν ἐξαρτῶνται ἐκ ῥημάτων σημεινόντων σκέψιν, προσοχὴν, προτροπὴν, ἐπιμείλειαν, φροντίδα (ἢ ἄρνησις εἶναι μὴ). οἱ περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται. ἐπρασσέν ὅπως βοήθεια ἦξει. ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται αὐτὸς σκόπει.

Σημ. α'. Ἀντὶ τοῦ ὅπως ἐν τοῖς τοιαύτοις τίθενται ἐνίοτε καὶ τὰ, ὅπη, ὡς, πῶς, τίνα τρόπον, ὅτω τρόπον, ἐξ ὅτου τρόπου, ἐξ ὧν, δι' ὧν, οἷον οὐ τοῦτο σκοποῦσιν ἐξ ὅτου τρόπου τοῖς θεωμένοις βίαν ἐκποριοῦσιν.

Σημ. β'. Ἐνίοτε τὸ ὅπως φέρεται εἰς μέλλοντος ὀριστικὴν παραλειπομένου τοῦ ἐξ ὃ ἐξαρτᾶται ῥήματος (ὅρα, ὀρᾷτε, σκόπει, σκοπεῖτε). ὅπως οὖν μὴ ἀπολείμαστιγόμενος (σκόπει ὅπως μὴ).

306. Μετὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα ἢ πλάγια ἐρώτησις εἰσάγεται διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ (μήπως) καὶ μὴ οὐ (μήπως δέν), καὶ ἐκφέρεται

α' Καθ' ὀριστικὴν, ὅταν σημαίνῃ ὅτι φοβεῖται τις μήπως γίνεται ἢ δέν γίνεται τι, ἔγινεν ἢ δέν ἐγινέ τι. φοβοῦμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν. δέδια μὴ εἰς ἐχθροὺς ἐμπεπτώκαμεν.

β' Καθ' ὑποτακτικὴν μὲν ἀρκτικοῦ χρόνου ἡγουμένου, κατ' εὐκτικὴν δὲ συνήθως ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου, ὅπως καὶ ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσιν φοβεῖται μὴ τὰ ἐσχάτα πάθῃ. ἐφοβεῖτο μὴ τὰ ἐσχάτα πάθῃ. τῇ ἐπερβολῇ τῶν ὀρέων ἐδεδοίκεσαν μὴ προκαταληφθεῖν οἱ πρὸς τότον οἰκοῦντες Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφῶν ὁ στρατὸς χωρήσῃ.

Σημ. α'. Καὶ τὸ μὴ ἢ μὴ οὐ φέρεται εἰς ὑποτακτικὴν παραλειπομένου τοῦ κυρίου ῥήματος, οἷον μὴ οὐ τοῦτο χαλεπὸν ἢ (φοβοῦμαι μήπως δέν εἶνε = ἴσως δέν εἶνε τοῦτο δύσκολον).

Σημ. β'. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν γίνεται α') διὰ καταλλήλου τινὸς λέξεως, οἷον τί πωλεῖς; ἄρτους. β') διὰ τοῦ καὶ ἢ οὐ, ὅταν ἡ ἀπάντησις ἀναφέρηται εἰς ὅλην τὴν ἐρωτηματικὴν πρότασιν. ἀλλὰ τὸ καὶ καὶ οὐ ἐκφέρεται κατὰ πολλοὺς τρόπους, 1) διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς λέξεως εἰς ἣν πίπτει ἡ ἐρώτησις, οἷον ἔστι Σωκράτης σοφός; ἔστι. οἶσθα τοὺς τί ποιῶντας καλοὺς καγαθοὺς καλοῦσιν; οὐκ οἶδα. 2) διὰ τῶν ἐγώ, ἐγώγε, οὐκ ἐγώ, οὐκ ἐγώγε ἢ ἀπλῆς ἢ συνδεδεμένων καὶ μετὰ τῶν γὰρ Δία, μὰ Δία. ἔτι διὰ τῶν γρημί, οὐ γρημί, ἔστιν οὕτως, ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι, πάνν, πάνν γε, πάνν μὲν οὖν, μάλιστα, οὐ δῆτα, οὐδαμῶς, παντάπασι μὲν οὖν κτλ.

Λεξικόν.

ἀρκῶ. εἶμαι δυνατός, ἀρκετός. βοηθῶ.

παρακροῶ. κτυπῶ τι πλάγιως, ἐσφαλμένως, ἐξαπατῶ.

τριηραρχῶ. εἶμαι τριηράρχης, κυβερνήτης τριήρους, ἐξοπλίζω τριήρη μὲ τὰ ἐξοδά μου.

ἀνίσχω. ἀνέχω. κρατῶ τι ὑψηλὰ καὶ ἀμετβ. ἐξέρχομαι, ἀνατελλεῖν ἐπὶ τοῦ ἡλίου.

ἀλέξω. ἀμύνω, προφυλάττω, ὑπερασπίζω. Μέσ. ἀμύνομαι (τινα κατὰ τινος).

Ἄρ' ἔστι λῆρος πάντα πρὸς τὸ χρυσίον; Ζῶα οὐ ταῦτα καλεῖς, ἃ ἂν ψυχὴν ἔχῃ; Πῶς ἡμῶν ἔχεις; Στρατεύοιτο πότερος ἂν βῆον, ὁ μὴ δυνάμενος ἀνευ πολυτελοῦς διαίτης ζῆν, ἢ ὃ τὸ παρὸν ἀρκοίῃ; Πότερως ἂν ἄνθρωποι σωφρονοῦσιν, ἀργοῦντες ἢ τῶν χρησίμων ἐπιμελούμενοι; Πότερον ἐξήτασας τοῦτο ἢ πῶς οἶσθα; Μῶν σε παρακέρουσαι; Οὐκ ἔχω ὅ, τι ἀποκρίνωμαί σοι. Ἠδέως ἀνδρῶν πυθοίμην, ὃ ἄνδρες δικασταί, τίς ἂν ποτε γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχῃτε, εἰ μὴ ἐπιτριηράρχῃσα, ἀλλὰ πλείων ὡχόμην. Δικλέγου αὐτοῖς καὶ μάθε τίνες εἰσίν. Ἡρώτων αὐτοὺς τίνες εἶεν. Ἐπεὶ δὲ πάντῃ οἱ πολέμοι κατεῖχον, οὐδέν ἔχοντες (ἐπεὶ οὐδέν εἶχον) ὅτι ποιήσαιεν, παρέδωκαν σφᾶς αὐτούς. Κλέρχος ἐβουλεύετο Πρόξενον καλέσας, εἰ πέμποιέν τινας ἢ πάντες ἴοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ἀναμιμνήσκεισθαι εἰς ἀληθῆ λέγω. Ὑμεῖς ἴστε δήπου ὅθεν ἡλῖος ἀνίσχει καὶ ὅπου δύεται. Φοβεῖται μὴ τὰ ἐσχάτα πάθῃ. Κύρος ηὔχετο τοσοῦτον χρόνον ζῆν, ἔσται νικῶν καὶ τοὺς εἰ καὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος. Πότερως ἂν με κρίναις ἀξιολύτητον μᾶλλον εἶναι, εἴ σοι αὐτὰ τὰ ὄντα ἀποδεικνύομαι, ἢ εἴ σε πειρώμι ἐξαπατᾶν. Ἐφοβεῖτο Θεμιστοκλῆς μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς, ὅποτε σφῶς ἀκούσειαν, οὐκέτι ἀρῶσιν. Ὅπως ἀνὴρ ἔσει (πρόσχε νὰ φανῇς ἀνδρᾶς). Ὅπως ἐπὶ δεῖπνον εἰς Φιλοκτῆμονος ἦμεν. Ὅρα μὴ πίζων εἶλεγε ταῦτα.

Ἡ μήτηρ ἐρωτοῦσα τὸν Κύρον, ποῖον ἀπὸ τῶν δύο ἤθελε (εὐχ.) νὰ μείνῃ κοντὰ εἰς τὸν πάππον του ἢ νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν πατρίδα. Ἐφάνη λοιπὸν εὖλογον εἰς τὸν Κλέαρχον νὰ συνεννοηθῇ (συγγενισθῇ) μετὰ τὸν Τισσαφέρνην ἂν πῶς κατορθώσῃ νὰ καταπαύσῃ (εἰ πῶς δύναιτο παῦσαι) τὰς ὑποψίας, πρὸ τοῦ νὰ προκύβῃ ἀπ' αὐτὰς κίνδυνος πίνεως (πρὶν . . . γενέσθαι). Ὁ Κλέαρχος ἀρ' οὗ ἐπροσκάλεσε τὸν Πρόξενον ἐσκέπτετο (βουλευέσθαι) ἂν εἴναι ἀνάγκη νὰ στείλουν μισικοὺς (εἰ πῶς ποτε τινὰς) ἢ ὅλοι νὰ πῶν εἰς τὸ στρατόπεδον. Σκέπτομαι πῶς νὰ σε φύγω κυριῶς (πῶς σε ἀποδρῶ). Φοβοῦμαι μήπως ἀποτύχωμεν καὶ εἰς τὰ δύο. Φοβοῦμαι μήπως ἔχωμεν πίστη μετ' ἑς τοὺς ἑγχθρούς.

Πλάγιος λόγος.

307. Πλάγιος λόγος λέγεται ὁ ἐξκρτῶμενος ἐκ τινος λεκτικοῦ ἢ γνωστικοῦ ῥήματος, εὐθὺς δὲ ἡ ὁρθὸς λόγος λέγεται ὁ ἀνεξκρτῆτως καὶ ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος ἐκφερόμενος. Εἰπὲ μοι ὡς ὄβριστης εἶμι (πλάγιος) ὄβριστης εἰ (εὐθὺς λόγος).

308. Ὁ πλάγιος λόγος ἐκφέρεται α') δι' ἀπαρεμφάτου (εἰδικοῦ ἢ τελικοῦ) ὡς *φησὶ με ὄβριστην εἶναι* (εὐθ. λόγ. ὄβριστης εἰ)· ἀπηγόρευσε μιν οὐδὲν βάλλειν (εὐθ. μηδεὶς βαλλέτω). β') διὰ τῆς πλαγίας εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσιν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ χρόνος ἱστορικός· *Κλέαρχος εἶπεν ὅτι Δέξιππον οὐκ ἐπαινοῖν εἰ ταῦτα πεποικῶς εἶν* (εὐθὺς λόγ. Δέξιππον οὐκ ἐπαινῶ εἰ ταῦτα πεποικῶς).

309. Αἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερόμεναι προτάσεις, αἱ ἐρωτηματικαὶ καὶ καὶ πᾶσαι αἱ δευτερεύουσαι ἐκφέρονται κατὰ τὰς ἐγκλίσεις τοῦ εὐθείου λόγου, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἀρκτικός χρόνος, οἷον *λέγει ὡς ὄβριστης εἶμι* (εὐθ. λόγ. ὄβριστης εἰ) ἐρωτᾷ με ὅ τι βούλομαι (εὐθ. τί βούλει;) κατὰ ταῦτα ἔχομεν τὸν ἐξῆς πίνακα.

ἀγαπήσεις	$\left\{ \begin{array}{l} \text{εἰ τὸ σῶμα σώσεις} \\ \text{ἐὰν τὸ σῶμα σώσης} \end{array} \right\}$	εὐθ. λόγ.
ἀγαπήσειν μ' ἔφασκεν	$\left\{ \begin{array}{l} \text{εἰ τὸ σῶμα σώσω} \\ \text{εἰ τὸ σῶμα σώσοιμι} \\ \text{ἐὰν τὸ σῶμα σώσω} \\ \text{εἰ τὸ σῶμα σώσαιμι} \end{array} \right\}$	πλάγ. λόγος.

Σημ. Ἐνίοτε ἀντὶ πλαγίου λόγου τίθεται ὁ εὐθὺς λόγος ἀνεξκρτῆτως τοῦ κυρίου ῥήματος ἐκφερόμενος, οἷον ὁ δ' εἶπεν· *ἐγὼ δε ἄδμενος ἰόρακα* (πλάγ. λόγ. ὁ δὲ ἔφη ἄσμενός με ἰορακέναι· ἢ ὁ δὲ μοι εἶπεν, ὅτι ἄσμενός με ἰορακῶς εἶη).

Ὀνομαστικοὶ τύποι τοῦ ῥήματος.

α' Περὶ ἀπαρεμφάτου.

310. Τὸ ἀπαρέμφατον δὲν εἶνε κυρίως ἐγκλισις, ἀλλὰ ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν ἀρηρημένον διασῶζον σύναμα καὶ τὴν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν· τίθεται δὲ εἰς τὸν λόγον ὡς ὄνομα καὶ ὡς ῥῆμα εἴτε ἐνἀρθρως εἴτε ἀνἀρθρως.

311. Τὸ ἀπαρέμφατον ῥηματικῶς μὲν λαμβανόμενον δέχεται ὑποκαείμενον, ἀντικείμενον καὶ λοιποὺς προσδιορισμούς, ὅπως καὶ τὸ σύστοιχον αὐτοῦ ῥῆμα, ὀνομαστικῶς δὲ λαμβανόμενον τίθεται ὡς ὑποκαείμενον, κατηγορούμενον καὶ προσδιορισμός.

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.

312. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε ἢ αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐξ οὗ ἐξκρτᾷται ῥήματος (ταυτοπροσωπία), ὅτε καὶ δὲν τίθεται ἰδιαιτέρον ὑποκείμενον εἰς τὸ ἀπαρέμφατον, ἢ εἶνε διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ῥήματος (ἑτεροπροσωπία), καὶ τότε τίθεται κατ' αἰτιατικὴν, οἷον *ἐπιθυμῶ πλουτεῖν* (ἐγὼ, ἐπιθυμῶ (ἐγὼ) νὰ πλουτῶ)· *βουλόμην σοι διαλέγεσθαι* (ὑποκείμ. τοῦ ἀπαρ. εἶνε ἡμεῖς)· *βούλομαι σε διαλέγεσθαι μοι περὶ ῥητορικῆς* (ὑποκείμ. τοῦ ἀπαρεμφ. εἶνε σὺ—σὺ νὰ διαλέγησαι)· *ὁμολογεῖς οὖν περὶ ἐμὲ ἄδικος γεγενῆσθαι* (σὺ γεγενῆσθαι)· τὸν καλὸν καγαθὸν ἄνδρα *ἐνδαίμορα εἶναι φημι*, τὸν δὲ ἄδικον καὶ πονηρὸν *ἄβλιον κραυγὴν πολλὴν ἐποιοῦν*, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν.

Σημ. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε γενικόν (τινά, ἀνθρώπους), παραλείπεται, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ οἱ προσδιορισμοὶ αὐτοῦ τίθενται κατ' αἰτιατικὴν, οἷον *γράμματα δεῖ μαθεῖν (τινα)*, καὶ *μαθόντα (τινα)* τοῦν ἔχειν· *ἡδιστόν ἐστιν εὐτεχεύοντα (τινα)* τοῦν ἔχειν· *ἀναιτελεῖ τὸ ἐχόντας ποιεῖν τὰ θέοντα (τοὺς ἀνθρώπους)*.

313. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου πολλάκις εἶναι ἡ δοτικὴ προσωπικὴ ἢ ἀντικείμενον τοῦ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ῥήματος ἢ ἄλλος τις προσδιορισμὸς αὐτοῦ, τὸ δὲ κατηγορούμενον ἢ ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ τίθενται ἢ ὁμοιοπτῶτως τῷ ὑποκειμένῳ ἢ κατ' αἰτιατικὴν, οἷον ἐξεστὶν ἡμῖν εὐδαίμοσι γενέσθαι (ἀντὶ εὐδαίμοσας καθ' ἑλξιν ἐκ τοῦ ἡμῖν)· πᾶσι ἀνάγκη τῷ τυράννῳ πολεμῖν εἶναι (ὁ τύραννος νῦν εἶναι πολέμιος πᾶσι)· εἶδοντο Κύρου προθυμοτάτου γενέσθαι· συμφέρει αὐτοῖς φίλους εἶναι ἢ πολεμίους· εἶδοντό μου προστάτην γενέσθαι· οὗτός ἐστι τῶν δοκούντων σοφιστῶν εἶναι· ἐξεστὶ σοι μεθ' ἡμῶν γενομένῳ μηδένα προσκυνοῦντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν.

2. Τὸ ἑναρθρον ἀπαρέμφατον.

314. Τὸ ἑναρθρον ἀπαρέμφατον διςπῶζον καὶ τὴν ῥηματικὴν αὐτοῦ φῶσιν γίνεται οὐσιαστικὸν ἀρηρημένον καὶ τίθεται.

α' Ὡς ὑποκείμενον· τὸ θάνατον δεδιέναι οὐδὲν ἄλλο ἐστίν ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι μὴ ὄντα (τὸ δεδιέναι εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἐστίν, τὸ δὲ δοκεῖν κατηγορούμενον ὑποκείμενον δὲ τοῦ δεδιέναι εἶναι τὸ τιτὰ καὶ ἀντικείμενον τὸ θάνατον)· νέοις τὸ σιγαῖν κρείττον ἐστὶ τοῦ λαλεῖν.

β' Ὡς ἀντικείμενον· ἡμεῖς ἄρξομεν τοῦ ἐξορμηῖσαι καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τὴν ἀρετὴν· αὐτὸ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδόλως φοβεῖται.

γ' Ὡς κατηγορούμενον· τοῦτό ἐστι τὸ μέγα δύνασθαι.

δ' Ὡς προσδιορισμός· οὐκ ἐπὶ τῷ δοθῆναι εἶναι ἐκπέμπονται ἀποικοὶ πρὸ τοῦ ἀναβαίνειν τοὺς μάρτυρας βραχέα βοῦλομαι διαλεχθῆναι ἡμῖν· οὐδὲν ἐστὶ κάλλιον τοῦ ἀρῆγειν τοῖς γέλοις.

3. Τὸ ἀναρθρον ἀπαρέμφατον.

315. Τὸ ἀναρθρον ἀπαρέμφατον τίθεται.

α' Ὡς ὑποκείμενον ἀπροσώπων ῥημάτων· ἔδοξε μοι εἰς λόγους σοὶ ἐλθεῖν (τὸ ἐλθεῖν ὑποκείμεν. τοῦ ἔδοξε)· οὐκ ἐστὶν εὐρεῖν βίον ἄλυπον οὐδενί (τὸ εὐρεῖν ὑποκείμεν. τοῦ ἐστὶν)· οὐ δεῖ φιλεῖν ὡς μισήσαντας, ἀλλὰ μᾶλλον μισεῖν ὡς φιλήσαντας (τὸ φιλεῖν καὶ μισεῖν ὑποκείμενα τῷ δεῖ).

β' Ὡς κατηγορούμενον· τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν.

γ' Ὡς ἐπεξηγητὴς οὐσιαστικοῦ ἢ δεικτικοῦ τινος· εἰς οἰωνὸς ἄριστος, περὶ πάσης ἀμύνεσθαι· μόνῳ ἱατρῷ τοῦτο καὶ συνηγόρῳ ἐξεστ', ἀποκτείνειν μὲν, ἀποθανεῖν δὲ μὴ· ἐγὼ ὑμᾶς οὕτως ἐπαίδευον, τοὺς μὲν γεραιτέρους προτιμᾶν, τῶν δὲ νεωτέρων προτετιμῆσθαι.

δ' Εἰς δῆλωσιν τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς· οἱ λέγειν δεινοὶ· Ἀρχὰς τις Ἀρβύτας ὄνομα, φαγεῖν δεινός· γυνὴ εὐπρεπὴς ἰδεῖν· Κῆρος ἄξιός ἐστι θανυμάζεσθαι.

ε' Ὡς ἀντικείμενον τῶν ῥημάτων, ἅτινα συντάσσονται μετ' ἀπαρεμφάτου· ταῦτα δὲ εἶναι τὰ ἐξῆς·

1. Τὰ λεκτικὰ (λέγειν, γάται, ἀγγέλλειν, ὁμολογεῖν, φράζειν κτλ.)· ὁμολογῶ δέ σ' ἀδικεῖν· τὸν καλὸν καγαθὸν ἄνδρα καὶ γυναῖκα εὐδαίμοις εἶναι φημι· Πρωταγόρας ἔλεγε πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον· Ἐπίσταξα ἢ Συνεργέσιος γυνὴ ἐλέγετο Κέρῳ δοῦναι χρήματα πολλὰ.

2. Τὰ δοξαστικά (οἶεσθαι, ἡγεῖσθαι, νομίζειν, δοκεῖν, ὑπολαμβάνειν, κρίνειν, λογίζεσθαι κτλ.)· ὅ,τι ἂν ποιῆς, νόμιζε ὄραν θεοὺς τινάς· Σωκράτης τὸ ἀγροεῖν ἑαυτὸν ἐγγυτάτω ματίας ἐλογίζετο εἶναι· ἔδοξε σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρίαν οἰκίαν καὶ ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσαν· τὸ θεῖον ὑπολαμβάνω βοηθεῖν τοὺς ἀδικουμένους.

Σημ. α'. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο τιθέμενον κατὰ πάντα χρόνον μὲ τὴν σημασίαν αὐτῶν τῶν χρόνων καλεῖται εἰδικὸν ἰσοδυναμοῦν πρὸς εἰδικὴν πρότασιν· Ἡ ἄρνησις εἶναι οὐ, σπανίως μὴ (ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὀριστικῆς).

Σημ. β'. Ῥήματα ἔχοντα σημασίαν μελλοντικὴν (ἐπισχεῖσθαι, ἐλπίζειν, προσδοκᾶν, ἐπαγγέλλεσθαι, εὑχεσθαι, ἀπειλεῖν, ὀμνέειν) κτλ. δέχονται εἰδικὸν ἀπαρέμφατον χρόνου μελλόντος, σπανίως δὲ καὶ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἂν (ἢ ἄρνησις εἶναι μὴ, σπανίως οὐ)· μηδέποτε μηδὲν αἰσχροὺς ποιήσας ἐλπίζε ληθεῖν· ὀμνέουσι πάντες οἱ πολῖται, ἐπειδὴν ἔφηθαι γένωνται, μήτε τὰ ἱερὰ ὅπλα καταδυνεῖν μήτε τὴν τάξιν λείψαι, ἀμυνεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδῶσθαι· ἐπιδυνεῖτο μηδὲν χαλεπὸν αὐτοῖς πείδεσθαι.

Σημ. γ'. Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον λαμβάνει καὶ τὸν δυνητικὸν ἄν, ὅτε ἰσοδυναμεῖ τῇ ὀριστικῇ ἱστορικῷ χρόνῳ μετὰ τοῦ ἄν ἢ τῇ εὐκτικῇ μετὰ τοῦ ἄν· οἶονταί οἱ Πέρσαι τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἄν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν (ὅτι ἔχουσιν ἄν)· ἀπεκρίνατο πολλοὺς ἄν ἀξίον εἶναι τὸν οἰστόν, εἰ τοὺς ἀγαθοὺς διεγίγνωσκον (=ὅτι ἀξίος ἄν ἦν ὁ οἰστός).

3. Τὰ ἐρετικὰ καὶ τὰ τούτοις ὅμοια (τὰ σημαίνοντα βούλησιν, ἐπιθυμίαν, προτροπὴν, σπορδὴν, ἱκεσίαν, προαίρεσιν κτλ.)· καλῶς ἀκούειν μάλλον ἢ πλουτεῖν θέλει· ὅστις πένης ὢν ζῶν ἐν ἄστει βούλεται, ἀθυρότερον ἑαυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμεῖ· νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ τιμῆς ἐμῆ ἀποστερηθεῖσαι γλίσχεται· ὁ νομοθέτης ἐκώλυσεν μὴ εἰς δοῦλους ὑβρίζειν.

4. Τὰ σημαίνοντα δύναμιν, ἐνέργειαν, ἱκανότητα καὶ τὰναντία τούτοις (εἴτε ὀνόματα εἴτε ῥήματα εἶναι)· πλούτῳ πεπορθὸς ἀδίκῃ μὴ πειρῶ ποιεῖν· τὸ ψεύδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς εἰπεῖν· ἡ πόλις τοὺς νόμους ἀναγκάζει ἡμᾶς μανθάνειν· πέφυκεν ἄνθρωπος τὸ μὲν θεραπεῖον ὑπερβυρνεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπεῖχον θαυμάζειν· ταπεινὴ ἐμῶν ἡ διάνοια ἐγκαυτερεῖν, ἃ ἔγνωτε· ὅποσοι ἱκανοὶ εἰσι τὰς ἀκροπόλεις φυλάττειν· ὁ χρόνος βραχὺς ἀξίως διηγῆσασθαι.

Σημ. Τὸ ἀπαρέμφατον τῆς § 3 καὶ 4 τίθεται κατ' ἐνστάτῳ καὶ ὀρίστον, ἐνίσταται δὲ καὶ κατὰ παρακαλούμενον λέγεται τελικόν (ἢ ἄρνησις εἶναι μὴ) καὶ ἐξηγεῖται ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ διὰ τοῦ γὰ (ἵνα) καὶ ὑποτακτικῆς.

316. Καὶ ἐπὶ παντός ῥήματος τίθεται τελικὸν ἀπαρέμφατον, ὅταν σημαίνεται ἄριστος καὶ βελτίος ἐκτελεσις σκοποῦ· ξυνέβησαν Βουζάρτιοι ἐπήκοοι εἶναι· ὅς ἄν ὑμᾶς λάθῃ, τοῦτον ἀφίετε τοῖς θεοῖς κολάζειν· τὸ συμφέρον ἡ πόλις προυτίθει σκοπεῖν· γῆ ἐν τῷ μέσῳ τοὺς καρποὺς τρέφει τῷ κρατοῦντι λαμβάνειν.

4. Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως.

317. Τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται καὶ ἀπολύτως·

α' Ἐπὶ τῶν φράσεων ὀλίγον δεῖν, μικροῦ δεῖν (=σχεδόν), ἐκὼν εἶναι (ἐκουσίως), τὸ ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι (ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπ' ἐκείνου), τὸ γῆρ εἶναι (ὅσον διὰ τῶρα), ὡς ἔπος εἰπεῖν (διὰ νὰ εἰπω συντόμως), συνελόντι εἰπεῖν, συντόμως εἰπεῖν (=ἐν συντομίᾳ), ὡς ἐν ἡμῖν αὐ-

τοῖς εἰρησθαι (διὰ νὰ τὰ εἰπώμεν μετὰς μας), (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν (καθὼς νομίζω), ὡς οὐτως οἶν ἀκοῦσαι (διὰ νὰ ἀκούσῃ, ἐννοήσῃ τις ἔτσι, ἄν το πάρωμεν ἔτσι)· ἔξω τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης· οὐ φίλοις οὐδὲ ξένοις ἐκὼν εἶναι γέλωτα παρέχεις· ἀληθὲς γε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν εἰρήκασιν.

β' Ἀντὶ προσηκτικῆς εἰς δῆλωσιν προτροπῆς, παρακλείσεως, προσταγῆς· ὡς εἰρ', ἀγγέλλειν (=ἄγγελλε) Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι· μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ἀλλ' ἐξ ὁσίων βιοτεύειν.

γ' Ἐπὶ ἀναφωνήσεων, οἷον ἐμὲ παθεῖν τάδε (ἐγὼ νὰ πάθω ταῦτα);

Λεξικόν.

ἐπιπονῶ· κοπιᾶζω διαρκῶς, ἀνεκδότως.
προηγόρ(έω)· εἶμαι συνήγορός τινος,
ὑπερασπίζω τινὰ διὰ λόγου.

ἡ μὴν· βελτίως, τῷ ὄντι.
ὁμνυμι ἢ μὴν ποιήσεται· διαβεβαιῶ
μεθ' ὅρκου ὅτι θὰ ἐκτελέσω.

Ἔργον εὐρεῖν (τινα) συγγενῇ πένητός ἐστιν. Οἱ ἀγαθοὶ ἐπιπονέειν ἐθέλουσιν. Οὐκ ἔστιν, ὡς μάταια, σὺν βραθυμίᾳ τὰ τῶν πονούντων μὴ πονήσαντα λαβεῖν. Μὴ βούλου περιδεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδικούντας. Πεποίηκα τοῦτ' ἐγώ. διό φημι δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι. Φημι δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι εἰσέβησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἡμάρτηκα. Τῆς τύχης, τὴν ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (ὡς τῆς δυστυχίας, νὰ κληθῶ κατὰ τύχην ἐδῶ!). Προηγόρει δὲ Ἐκατόνυμος δεῖνός νομιζόμενος εἶναι λέγειν. Ἐλπίζε τοὺς γονεῖς τιμῶν πράξειν καλῶς. Ἐπαγγελλόμεθα δὲ Ἀριαῖοι, εἰν ἐνθάδε ἔλθῃ, εἰς τὸν θρόνον τὸν βασιλείου καθεῖν αὐτόν. Οἱ Πέρσαι οἶονταί τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἄν ἀμελῶς ἔχειν (=ὅτι ἀμελῶς ἄν ἔχουσιν). Ὁμνυμι θεοῦς τοὺς ἐπουρηνίους ἢ μὴν τὸν μισθόν, ὃν ἀρελῶν σι ἔχω, ἀποδώσειν σοι ἐντὶ καὶ νῦν Μεταγειτνιώνος. Ἐφῆρισαντο πλεῖν αὐτόν ὡς τάχιστα. Ἐδίδωκον μὲν κατὰ κράτος οἱ Ἕλληνες, ἐδῶν δὲ ἀλλήλοις μὴ θεῖν δρόμον, ἀλλ' ἐν τάξει ἔπαισθαι. Πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ, καὶ ἐκὼν εἶναι οὐδὲν παραλείψω. Τό γε ἐπ' ἐμοὶ εἶναι ἐσώθη. Ἀπόγρη μοι τὸ νῦν εἶναι ταῦτ' εἰρηκέναι. Εἰσὶν ἑαυτοῖς εὖνοι πάντες, ὡς εἰπεῖν, ἄνθρωποι. Τίς ἐν κεφαλῇ εἰρησθαι, εἰν κολάζητε τοὺς ἀδικούντας, εἰσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοί. Ἔστι τοῦτο, οὐτως οἶν ἀκοῦσαι, λόγον τιν' ἔχον (=ὑπὸ τρικύτην ἔσθην τοῦτο, ἔχει σημασίαν τινὰ). Ἐλένης

τὸ κώκυμ' ἐστίν, ὡς ἀπεικάζει (εἶνε θρῆνος τῆς Ἑλένης, ψεύτικος, διὰ τὸ παρομοιάσωμεν ἔτσι).

Ταύτην τὴν χώραν ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ διακράσωσι διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο ἐχθρική (ὡς πολέμιαν οὖσαν). Εἶνε δυνατόν εἰς ἐσέναν, ἂν γίνης μαζί μας, νὰ ζῆς χωρὶς νὰ προσκυνῆς κένενα, μηδὲ νὰ ἔχης κύριον. Οὗτος εἶνε ἀπ' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θαρροῦν πῶς εἶνε κἄτι τι. Ἡμεῖς εὐθὺς ἀπὸ τὴν παιδικήν μας ἡλικίαν μαυθάνομεν νὰ διοικῶμεν καὶ νὰ διοικώμεθα. Δὲν πρέπει νὰ ὑπερηφανεύηται κανεὶς ἀφ' οὗ εἶνε θνητός. Ἐκεῖνοί με παρκαλοῦσαν νὰ τοῖς εἶμαι εὐνοϊκός. Ὁ βασιλεὺς νομίζει ὅτι εἶνε νικητῆς (νικᾶν). Θάσας εἶπω ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ τίποτε δὲν θὰ παρκαλέψω ἐκουσίως (καὶ οὐδὲν ἐκὼν εἶναι παρκαλέψω). Εἶνε μία συνήθεια εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ νὰ προτιμῶσι τὸν ξένον περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους. Ἀπὸ ποῦ προῆλθεν αὕτη ἡ συκαφαντία κατ' ἐμοῦ, ὅτι ὁθῆθεν ἐγὼ θέλω τὴν καταστροφὴν σας, θὰ σας διαφωτίσω (διδάσκω) λεπτομερῶς· ὁ Θεμιστοκλῆς εἶνε ἄξιος περισσότερον παντὸς ἄλλου νὰ τον θαυμάσῃ τις (ἄξιος θαυμάσαι).

β' Περὶ μετοχῆς.

317. Ἡ μετοχή οὔσα ῥηματικὸν ἐπίθετον διασφάζει καὶ τὴν ῥηματικὴν αὐτῆς φύσιν, δηλοῦσα μὲν διὰ διαφόρων τύπων τὰς διαθέσεις καὶ τοὺς χρόνους, δεχομένη δὲ ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμὸν ὡς καὶ τὸ σύστοιχον αὐτῆς ῥῆμα.

Ἡ μετοχή τίθεται ἐν τῷ λόγῳ τριχῶς, ἐπιθετικῶς, κατηγορηματικῶς καὶ παραθετικῶς.

1. Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς.

319. Ἡ ἐπιθετικὴ μετοχή τίθεται ὡς καὶ τὸ ἐπίθετον, ἐνάρθρως μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς αὐτοῦ προσδιορισμός, συμφωνοῦσα πρὸς αὐτὸ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· ἰσοδυναμεῖ δὲ πρὸς μίαν ἀναφορικὴν πρότασιν, οἷον ὁ λάμπων ἡλῖος (=ἡλῖος, ὃς λάμπει) τὸ καίον πῦρ· ἐξελαύνει συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι Παταγέας προφαίνεται ἐλαύνων ἰδροῦντι τῷ ἵππῳ (μὲ κάθιδρων ἵππον)· οἶκος καλῶς παρεσκευασμένος· ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (ὃς ἂν μὴ δαρῇ).

320. Ἡ ἐνάρθρως μετοχή λαμβάνεται ὡς οὐσιαστικόν, ὅπως καὶ πᾶν ἄλλο μέρος τοῦ λόγου, καὶ τίθεται ὡς ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμός, οἷον οἱ λέγοντες=οἱ ῥήτορες, οἱ ἔχοντες (ὑπονοεῖται τὸν πλοῦτον=οἱ πλούσιοι), οἱ πολιτευόμενοι=οἱ πολιτικοί· ὁ βουλόμενος, ὁ τεχών· ὁ τεκών, τὸ συμφέρον, τὸ λυσίτελον, τὸ δεδιός=ὁ φόβος, τὸ θαρσοῦν=τὸ θάρρος· ὁθεν ταῦτα λαμβάνουσι καὶ ὀνομαστικὴν σύνταξιν, οἷον τὸ δεδιός αὐτοῦ=ὁ φόβος, οἱ προσήκοντες αὐτῶν (ἀντὶ αὐτοῖς=οἱ γονεῖς αὐτῶν (ὁρ. καὶ ἡμετ. Γραμμ. Νεωτ. γλώσσ. Κύκλ. Γ', § 416, σημ.)).

321. Ἡ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη μετοχή ἢ δηλοῖ ὠρισμένον τι καὶ ἰσοδυναμεῖ τῇ ὠρισμένῃ ἀναφορικῇ προτάσει, ὅτε καὶ ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ, ἢ δηλοῖ ἀόριστόν τι καὶ ἰσοδυναμεῖ τῇ ἀόριστῳ ἀναφορικῇ προτάσει, ὅτε ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ· στρατηγούς τοὺς οὐκ ἀρελομένους (=οἵτινες δὲν ἔσφσαν)· ὁ μὴ δαρεὶς (ὃς ἂν μὴ δαρῇ).

2. Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς.

322. Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς τιθεμένη ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὰ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. Μετὰ κατηγορηματικῆς δὲ μετοχῆς συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα·

α' Τὸ εἶναι, γίνεσθαι, ἐπάρχειν, ἅτινα μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελοῦσι περίφρασιν τοῦ ῥήματος, ὅταν ἡ ἐνέργεια πρόκειται νὰ παρασταθῇ ὡς μόνιμος κατάστασις· ἐγὼ τὸ πρᾶγμα εἰμι τοῦτο δεδρακώς· ὁ ἐνταῦθα ἐαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας εἰμι ἐγὼ· ὑπῆρχον· Ὁ λένθιοι δόραμιρ τινα κεκτημένοι.

β' Τὸ τυγχάνειν, λατθάνειν, διάγειν, διατελεῖν διαγίγνεσθαι, φθάνειν, οἴχεσθαι, ἅτινα ἐκφράζουσιν ἐπιρρηματικὴν σημασίαν, τὴν δὲ κυρίαν ἐννοίαν ἐκφράζει ἡ μετοχή, οἷον ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες (=τυχαίως περιεπατοῦμεν)· ἔλαθε φθγών (λαθραίως ἔφυγε)· διατελώ ἡμῖν εὖνοιαι ἔχωρ (διαρκῶς ἔχω εὖνοιαν ἡμῖν)· ἐφθην εἰπών (=προλαβόντως εἶπον)· ὦχετο ἀπιών (ἔφυγε δρομικῶς)· οὐδὲν ἄλλο διασκοπῶν διαγεγέρηται ἢ διασκοπῶν τὰ τε δίκαια καὶ τὰ ἀδίκαια.

γ' Τὰ ἐνάρξαι καὶ λήξαι σημαντικά, οἷον ἀρχομαι λέγων.

παῦσαι ἀνοπταίνων· οὐ ποτε ἐπαυόμην ἡμᾶς μὲν οἰκτίρων, βασι-
λέα δὲ μακαρίζων.

δ' Τὰ ἀνοχῆς, καρτερίας καὶ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικά· ἀνέ-
χου πάσχων, δρῶν γὰρ ἔχαιρες· μὴ κήρης φίλος ἄνδρα εὐε-
γετῶν· οὗτος ἀνὴρ οὐχ ὑπομένει ὠφελούμενος καὶ κολαζόμε-
νος· πᾶς ἀνὴρ, καὶ δοῦλος ἢ, ἥδεται τὸ φῶς ὁρῶν· οὐκ ἂν ἀχθοί-
μην μανθάνων· χαίρω σε ὁρῶν εὐτυχόντα.

ε' Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικά· Θεμιστοκλέα οὐκ ἀ-
κούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θη-
βαίους ὄντας· ἐπεὶ ἦσθετο Λαμπρόκλέα χαλεπαίνοντα τῇ μη-
τρὶ· σαφῶς κατέμαθον (ἐγὼ) φάρμακον ὑμῖν αὐτὸν ἐγγέαντα· ὁ-
ρῶμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγετε· εὐρήσομεν καὶ τῶν ἔργων καὶ
τῶν διασημάτων ἀπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα.

ς' Τὰ δείξεως καὶ δηλώσεως σημαντικά· ἐξήλεγξα Φίλιππον ἀ-
δικοῦντα· οἱ Ἀθηναῖοι φανερόν ἐποίησαν· οὐκ ἰδίᾳ πολεμοῦν-
τες, ἀλλ' ἐπὲρ κοινῆς ἐλευθερίας προκινδυνεύοντες· ἀγαθρίας
ἐνεκα δειχθήσεται τοῦτο πεπονηκώς.

ζ' Τὰ ζητήσεως σημαντικά· ἔρχομαι βοηθήσων ὑμῖν.

η' Τὰ ἔχοντα τὴν ἐννοιαν τοῦ εὖ ἢ κακῶς ποιεῖν, ἀδικεῖν, χαρί-
ζεσθαι, εὐτυχεῖν, νικᾶν, ἡττᾶσθαι κτλ., καλῶς ἐποίησα λαβὼν τὸ
χιτώριον (=καλὰ ἔκαμα καὶ πῆρα)· ἀδικεῖτε πολέμον ἄρχοντες
(διότι ἄρχετε)· πάντα πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν· οὐχ ἡττησόμεθα εὖ
ποιῶντες· χάρισαι ἀποκρινάμενος (= κάμει τὴν καλωσύνην νὰ
ἀπαντήσῃς), καὶ ἐν γένει ἐνθα ἡ μετοχή σημαίνει τρόπον (τροπικὴ
μετοχή), οἷον ληζόμενοι ζῶσιν· ἴστανται θεώμενοι.

Ἐγὼ εἰμι ὁ σώζων ὑμᾶς. Πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ὄντες Ἐπιδάμνιοι ἰκέται
εἰς τὸ Ἡράτον καθεζόμενοι εἶδόντο Κερκυραίων μὴ σφῶς περιορᾶν φειρομέ-
νους. Ὁ λάμπων ἥλιος τοῦ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευό-
μενος σκιὰν παρέχει. Εἰμὶ νῦν μὲν τυράννω ἐοικώς, τότε δὲ σαφῶς δοῦλος ἦν.
Νοῦς ἐστὶν ὁ διακεκοσμηκὴς πᾶν ὅσα κατ' οὐρανόν. Τὸν λόγον σου θαυμάσας
ἔχω. Τοῦ οἴνου ἀφαιρῶν χρῆ, ἕως λάθωμεν ὕδροπῶται γενόμενοι. Ἀρχὼν ἀνὴρ
πᾶς ξύνεισιν ἦν ἔχων τύχην. Ἐπίσχεος ὀργιζόμενος. Ἐπιμαλούμενος ὢν δεῖ
(=ἐπιμαλίσσθαι) διάξω. Οὐκ ἂν φθάνοις εἰπὼν (=λέγε γλήγορα)· Οὐκ ἂν
φθάνοις ποιῶν (=κάμνεις, κάμνεις δὲν κάμνεις τίποτε). Ἀνέχου πάσχων, δρῶν

γὰρ ἔχαιρες. Ἀστυάγης ἤκουε Κύρον καλὸν κάγαθόν ὄντα. Κλέπτων ὅταν τις ἐμ-
φανῶς ἐρευρεθῇ, σιγᾶν ἀνάγκη (αὐτόν). Τίθημί σε ὁμολογοῦντα. Ἐνενόησα κα-
ταγέλαστος ὢν. Ἐνδείκνυσσο περὶ μέγιστα σπουδάζων. Ἐγὼ ἡδέως ἀκούω
Σωκράτους διαλεγομένου. Πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν· εἰ γὰρ τοὺς φίλους
κρατῆς εὖ ποιῶν, οὐ μὴ σοι δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι. Τὸν τρίβωνα δὲ
οὐκ ἐκόμισα εὖ ποιῶν. Σὺ δέ μοι οὐ τοι χαίρων ὑβρίσεις (οὐχ ὑβρίσεις νηποινί).
Ἀλλὰ σὺ τί παθὼν οὐκ ἀπεκρίνω (=τί ἔπαθες καὶ δὲν ἀπήντησες). Τί μαθὼν
ταῦτά μοι λέγεις (τί σοι κατέβηκε καὶ μου λῆς αὐτά); Ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος
πρὸς Θεὸν (παραβαλλόμενος πρὸς Θεόν) πίθηκος φανεῖται. Μέννημαι τοῦτο σοῦ
λέγοντος· Νῆρι καὶ μέμνησο ἀπίστεῖν. Μέννησο πλουτῶν τοὺς πένητας ὠρελεῖν.

Καλὰ ἔκαμα καὶ δὲν ἔπρα τοῦ ἐπανωφόριόν μου. Δὲν εἶνε ἐντροπή (αἰσχρὸν)
νὰ μανθάνῃ τις, ὅταν δὲν ξιούρῃ. Δὲν ἔμπορεῖς νὰ εἴσῃς εὐτυχής, ἂν δὲν κοπιᾶ-
ζης. Ἐρχεται εἰς φῶς ἐνίοτε ἡ ἀλήθεια χωρὶς νὰ ζητῇται. Τί ἔχουσιν οἱ ἴ-
διοι καὶ κατηγοροῦσιν ἄλλους (τί αὐτοὺς ὑπάρχον, αἰτιατ. ἀπόλυτ.); Μὴ λάβῃς
φίλους τοὺς χειροτέρους, ἐν ᾧ εἶνε ἑτοιμόν νὰ ἐκλείψῃς (παρὸν ἐλεῆσθαι) τοὺς
καλλιτέρους. Μὴ κουράζεσαι ἀπὸ τοῦ νὰ μανθάνῃς. Βλέπω ὅτι οἱ μεγαλεί-
τεροι ἔχουσι μεγαλειτέρας λύπας. Μετενόησαν ὅτι πρότερον δὲν ἐσηκώθησαν.

3. Ἡ μετοχὴ παραθετικῶς.

§ 323. Ἡ παραθετικὴ μετοχὴ ἀντικειμένη εἰς τινὰ λέξιν τῆς κυ-
ρίως προτάσεως προσδιορίζει αὐτὴν ὡς τις παραθετικὸς προσδιορισμὸς
καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὴν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. Τίθεται δὲ
πάντοτε ἀνάρθρως μετὰ οὐσιαστικοῦ, οὐδέποτε δὲ μετὰ τοῦ ἁρθρου
καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, οἷον ὁ μαθητὴς γράφων, ἡ γράφων ὁ μαθητὴς (πα-
ραθετικὴ μετοχή)· ἐν τοῖς ὁ γράφων μαθητὴς, γράφων μαθητὴς, μα-
θητὴς ὁ γράφων ἡ μετοχὴ εἶνε ἐπιθετικὴ.

§ 324. Ἡ παραθετικὴ μετοχὴ παραθέτουσα νέαν τινὰ πρᾶξιν ἰσο-
δυναμεῖ πρὸς μίαν δευτερεύουσαν πρότασιν, καὶ σημαίνει χρόνον (χρο-
νικὴ μετοχή), αἰτίαν (αἰτιολογικὴ), ὑπόθεσιν (ἐποθετικὴ), τρόπον
(τροπικὴ), ἐναντίωσιν (ἐναντιωματικὴ)· δυναμένη νὰ ἀναλύηται εἰς
τὰς ἀντιστοίχους δευτερεύουσας προτάσεις.

325. Ἡ παραθετικὴ μετοχή, ἥς τὸ ὑποκείμενον εἶνε διάφορον παν-

τὸς ὅρου τῆς κυρίας προτάσεως, λέγεται ἀπόλυτος, καὶ τίθεται μετὰ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῆς

α' Κατὰ γενικὴν (γενική ἀπόλυτος) ἐπὶ τῶν προσωπικῶν ῥημάτων, οἷον σεισμοῦ γενομένου τὸ τεῖχος ἔπεσε· ναυμαχίας πρὸς τὴν σελήνην γενομένης τέτταρας τριήρεις λαμβάνει Γοργώπας· ὑποφαίνοντος τοῦ ἥρος Ἀγησίλαος κλιροπετιῆς ἦν.

β' Κατ' αἰτιατικὴν (αἰτιατική ἀπόλυτος)

1. Ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων ἢ ἀπροσώπων ἐκφράσεων (ἀδελον, ἀδύρατον, καλόν, αἰσχρὸν ὄν)· βουλῆς γὰρ ἀξιοῖ τυχεῖν οὐ μετὸν αὐτῶ (ἂν καὶ δὲν τῆς μετέχῃ αὐτός)· ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔστιν ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ παρασχόν (ὅταν παρὰ τῇ εὐκαιρίᾳ) ἐκ πολέμου πάλιν ἐμβῆναι (ἢ συμβιβασθῇ)· παρεκκλίνοντο κραυγῇ χρώμενοι, ἀδύνατον ὃν ἐν νυκτὶ ἀλλῶ τῷ σημῆναι.

2. Σπανίως ἐπὶ τῶν προσωπικῶν καὶ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ ὥς, ὥςπερ, οἷον φίλους κτῶνται ὥς βοηθῶν δεόμενοι, τῶν δ' ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥςπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐκ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους.

Σημ. α'. Καὶ ἐπὶ οὐδετέρου γένους προσωπικῶν ῥημάτων τίθεται αἰτιατικὴ ἀπόλυτος· Λακεδαιμόνιοι ἀδικοῦσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μὴ σπένδεσθαι (ἐν ᾧ ἦν εἰρημένον), ἐπὶ δὲ ἀπροσώπων ἐνίοτε τίθεται γενικὴ ἀπόλυτος ἀντὶ αἰτιατικῆς· δόξαντος τούτου, ὥχρετο· τούτου ἀδύλου ὄντος εἴτε βέλτιον εἴτε κάκιον ἔσται.

Σημ. β'. Γενικὴ ἀπόλυτος τίθεται σπανίως καὶ ὅταν ἡ μετοχὴ ἀναιρέηται εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως, βοηθουμένων ὑμῶν προθέμῳ πόλιν προσλάβεσθε· οἱ ἔφοροι ἤδη ἔξω ὄντος αὐτοῦ ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο.

327. Ἡ παρθετική καὶ ἡ ἀπόλυτος μετοχὴ τίθενται ἐν τῷ λόγῳ εἰς δὴλῳσιν α') Χρόνου (χρονική μετοχὴ)· ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὴν πόλιν· ταῦτα δὲ ποιήσαντες (=ἵπειδ' ἢ τὰύτα ἐποίησαν) ἐπὶ τὰς ἀλλὰς ῥήσεις ἀνήγοντο· ὑποφαίνοντος τοῦ ἥρος (ἵπει ὑπέρχιν) Ἀγησίλαος κλιροπετιῆς ἦν· β') Αἰτίας (αἰτιολογική μετοχὴ)· συνετὸς πεφυκῶς (ἵπειδ' ἢ ἐκ φύσεως εἶσαι συνετός) φεῦγε τὴν παροργίαν· λέγω τοῦδ' ἐνεκα, βουλόμενος δόξαι σοι ὅπερ ἐμοί· ἄτε ἀήθους τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγεννημένης τῆς τοιαύτης συμ-

φορᾷς, πολὺ πένθος ἦν· γ') Ὑποθέσεως (ὑποθετική μετοχὴ), οὐκ ἔστιν αἰσχρὸν ἀγνοοῦντα μαρθάνειν (εἰ τις ἀγνοεῖ)· οὐκ ἂν δύνατο μὴ καμῶν (εἰ μὴ κάμῳ) ἐνδαιμονεῖν· Θεοῦ θέλοντος καὶ ἐπὶ ῥιπὸς (ὑιᾶθης) πλέοις =εἰ Θεὸς θέλοι· δ') Ἐνάντιώσεως (ἐναντιωματικὴ μετοχὴ)· πολλοὶ μὲν ὄντες εὐγενεῖς εἰσι κακοὶ (καίτοι εἰσιν εὐγενεῖς)· οὐδὲν ἐρῶ πρὸς ταῦτα πόλλ' ἔχων εἰπεῖν (καίτοι, ἂν καὶ ἔχω)· εἰ μὲν ὁ τετελευτηκὼς ἐποίησά τινα, καίπερ οὐ διδόντος τοῦ νόμου συνεχωροῦμεν αὐτῷ =καίτοι ὁ νόμος δέν το ἐπιτρέπει· ε') Τρόπου (τροπική μετοχὴ)· ληζόμενοι ἔζων (=διὰ ληστείας ἔζων)· ἱστάμενοι ἐθεῶντο· ζ') Σκοποῦ ἢ τέλους (τελικὴ μετοχὴ)· συλλαμβάνει Κῆρον ὥς ἀποκτενῶν· παρσκευάζοντο ὥς ναυμαχήσοντες.

327. Αἱ παρθετικαὶ μετοχαὶ πρὸς μείζονα σαφένειαν τῆς πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν σχέσεως αὐτῶν προσλαμβάνουσι καὶ μόριά τινα δηλωτικὰ τῆς σημασίας αὐτῶν· οὕτω αἱ χρονικαὶ μετοχαὶ προσλαμβάνουσι τὰ χρονικὰ ἄμα, εὐθὺς, μετὰ, ἢ δὲ κυρία αὐτῶν πρότασις τότε, ἐταῦθα, εὐτε, οὕτω· αἱ αἰτιολογικαὶ τὰ ἄτε, οἶα, δὴ (ἐπὶ βεβαιότητος), ὥς (ἐπὶ ὑποκειμενικῆς γνώμης)· αἱ ἐναντιωματικαὶ τὸν καί, καίπερ, καὶ ταῦτα, καίτοι καὶ ἐπὶ ἀρνήσεως οὐδέ, μηδέ, καὶ αἱ τελικαὶ τὸ ὥς (ἐπὶ ὑποκειμενικῆς γνώμης)· ἄγω στρατιὰν ὥς βοηθήσω σοι.

Μετοχὴ μετὰ τοῦ ἂν.

329. Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἂν τιθεμένη ἰσοδυναμεῖ πρὸς εὐκτικήν μετὰ τοῦ ἂν ἢ ὀριστικήν ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἂν. Σωκράτης ῥηδίως ἂν ἀφθεβῆς ὑπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ καὶ μετρίως πρὸς χάριν τοῖς δικασταῖς διελέχθη, προείλετο μᾶλλον τοῖς νόμοις ἐμμένων ἀποθάνειν ἢ παρανομῶν ζῆν =ὅς ῥαδίως ἂν ἀρείθῃ—εἰ διελέχθη.

Θεοῦ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει φθόνος, καὶ μὴ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει πόνος. Πολλῶν φύσει τοῖς πᾶσι ἀνθρώποις κακῶν ὄντων μέγιστόν ἐστιν ἡ λύπη κακόν. Τοῖς καλοῖς εὐθὺς ἰδόντες εὖνοι γιγνόμεθα. Ἀμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη. Κτησιφῶν γέγραφε μετὰ τὸν Δημοσθένη ἀρχόντα στεφανοῦν (=διαρκούσης τῆς ἀρχῆς του). Ἦκεν ἄγγελος ὡς ἡμᾶς μετὰ τὸν δειπνοῦντας ὡς Ἐλάτεια κατεῖληπται. Ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν. Ἀτε εἰζήρηντες ἐπιπλέοντες ἀνδράποδα πολλὰ ἔλαβον. Μᾶλα δὲ χαλεπῶς πο-

ρευόμενοι οἷα δὴ ἐν νυκτί τε καὶ ἐν φόβῳ ἀπιδόντες καὶ χαλεπὴν ὁδόν, εἰς Αἰγύθθενα τῆς Μεγαρικῆς ἀφικνοῦνται. Οὐ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρῶτῳ μαχαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι. Οὐχὶ ἐσώσασμέν σε οἶόν τε ὄν καὶ δυνατὸν ἡμῖν (τὸ σῶσαί σε): Ἀλλ' ὅτι οἶσθα τοῦτο, μέλλον γέ σοι. Σιωπῇ ἐδείκνουν ὥς περ τοῦτο ἐπιτεταγμένον αὐτοῖς ὑπὸ κρείττονός τινος. Τοὺς οὐεῖς οἱ πατέρες ἀπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων εἰργουσιν, ὥς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλίαν ἀσκησιν οὕσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν καταλυσιν. Σωκράτης ἤρχετο πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τάχαθὰ διδόναι, ὥς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδότες ὅποια ἀγαθὰ ἐστίν.

γ' Ῥηματικά ἐπίθετα.

§ 129. Τὰ εἰς-τός ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν ποιητὸς ὁ κόσμος (πεποιημένος), ἐπαινετὸς ὁ ἀνὴρ (ἄξιός ἐπαινεθῆναι), διαβατὸς ὁ ποταμός (δυνατὸς διαβῆναι), σπανίως ἐνεργητικὴν ἀθέατος (ὁ μὴ θεασάμενος), ἀπρακτος (ὁ μὴ πράξας καὶ ὁ μὴ πεπραγμένος). συντάσσονται δὲ προσωπικῶς, διαβατὸς ὁ ποταμός, τινὰ δὲ τῶν ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων γενομένων καὶ ἀπροσώπως κατ' οὐδέτερον γένος ἐνικόν ἢ πληθυντικόν. ἄρα γρυκτόν ἐστιν ἡμῖν (δυνατὸν ἡμῖν γρυῖσαι); οὐ βιωτόν μοι ἐστίν (οὐκ ἄξιόν μοι, δυνατὸν μοι ζῆν).

Σημ. Ἀπροσώπως τίθενται καὶ τινὰ τῶν εἰς-ίμος ἐπιθέτων, ὥς οὐ βιώσιμόν μοι ἐστίν (οὐκ ἐστὶ μοι δυνατὸν ζῆν). πλουσιώτερα αὐτῶ ἐγένετο (= ῥῆον πλεῖν ἢ πρότερον).

330. Τὰ εἰς-τέος σημαίνοντα τὸ δέον γενέσθαι συντάσσονται ἢ προσωπικῶς ὥς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα, οἷον γραπτέα μοι ἢ ἐπιστολὴ ἐστίν, ἐπαινετὸς ὁ ἀνὴρ (= δεῖ γραφῆναι τὴν ἐπιστολὴν, δεῖ ἐπαινεθῆναι τὸν ἄνδρα), ἢ ἀπροσώπως τιθέμενα κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί (τιθεμένου ἢ νοουμένου). ἰσοδυναμοῦσι δὲ τῷ ἀπροσώπῳ δεῖ καὶ τῷ συστοίχῳ ἀπαιρημάτῳ, οἷον γραπτέον μοι ἐστὶ τῇ ἐπιστολῇ (δεῖ με γράφειν τὴν ἐπιστολὴν).

331. Τὸ ἐνεργεῖν αἷτιον τῶν εἰς-τέος, τῶν μὲν προσωπικῶν τίθεται πάντοτε κατὰ δοτικὴν, ἥτις εἶναι δοτικὴ προσωπικὴ τοῦ ἐστί· τῶν δὲ ἀπροσώπων συνήθως μὲν κατὰ δοτικὴν δυνάμει τοῦ ἐστί, σπανίως δὲ καὶ κατ' αἰτιατικὴν δυνάμει τοῦ ἐν αὐτοῖς περιεχομένου ἀπα-

ρημάρτου· καὶ τὰ μὲν προσωπικὰ ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν, τὰ δὲ ἀπρόσωπα ἐνεργητικὴν συντασσόμενα ὥς καὶ τὰ σύστοιχα ῥήματα, οἷον τιμητέος μοι ὁ ἀνὴρ (δεῖ τιμηθῆναι ὑπ' ἐμοῦ τὸν ἄνδρα), τιμητέον μοι τοὺς ἄνδρας (δεῖ με τιμῆσαι τοὺς ἄνδρας), ἀντιληπτέον ἡμῖν τῶν πραγμάτων (δεῖ ἡμᾶς ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων), ἐπιχειρητέον ἡμῖν τοῖς πράγμασιν· οὐ δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς οὕτω κακῶς φρονούσιν (οὐ δεῖ δουλεύειν τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς οὕτω κακῶς φρονούσιν).

Ὅρων τὰ ὁρατὰ καὶ ἀκούων τὰ ἀκουστὰ γινώσκεις. Ἄλωτὰ γίνεται ἐπιμελιῖα καὶ πόνη ἀπαντα. Ἡ μὴ ποιεῖ τὸ κρυπτόν ἢ μόνος ποιεῖ. Τὰ μὲν μαθητὰ μακθάνω, τὰ δ' εὐρετὰ ζητῶ, τὰ δ' εὐκτὰ παρὰ θεῶν ἡτησάμην. Τὸ προκίρεσθαι τὸ κατεπιτῆγον πράττειν ἐθίζομεν ἂν τὴν εἰς τὸ ἀρχειν παιδευόμενον, ὅπως μὴ τὰ τῆς πόλεως ἀπρακτὰ (ἐνεργητικῶς) γίνηται παρὰ τὴν ἐκείνου ἀρχήν. Εἴωθε τῶν πόλεων αἷς ἂν μάλιστα ἀπροσδόκητος (ἐνεργ.) εὐπραξία ἔλθῃ, εἰς ὕβριν τρέπειν. Περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας τὸ πρόθυμον εἶχον. Τότε δ' ὁ Πειραιεύς ἦν ἀρύλακτος καὶ ἀκλυστος. Περὶ τῶν ὑμῖν πρακτέων ὕστερον βουλευσέσθε. Τοὺς φίλους εὐεργετητέον ἡμῖν, τὴν πόλιν ὠφελήτέον, τῶν βροσχημάτων ἐπιμελητέον. Μουσικῆς ἀπτεόν ἢ γυμναστικῆς. Τῷ νόμῳ πειστέον. Παιδιᾶς μαθεκτέον. Τοῦ νοθευτέον καὶ συμβουλευεῖν ἀρεκτέον. Ἐκρός ἐστὶ τούτου τοῦ ἔργου ἀρεκτέον. Οὐ δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς κακῶς φρονούσιν. Οὐδενὶ τρόπῳ φαμέν ἐκόντας ἀδικητέον εἶναι. Εἰ τὸν οἶνον ἡζήσους πίνειν, συνεκποτέα ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα. Ὑμῖν ξύμμαχοι ἀγαθοί, οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν. Πολλὴ εὐλάβεια ἡμῖν ποιητέα ἐστίν. Ὅρη ἡμῖν ὁρᾶτε ὄντα πόρευτέα.

ΤΑ ΑΠΟΦΑΤΙΚΑ ΜΟΡΙΑ

332. Τὰ ἀπλὰ ἀποφατικά ἢ ἀρνητικά μόρια εἶναι τὸ οὐ καὶ μὴ. Τὸ οὐ καὶ μὴ τιθέμενα ἐν τῇ προτάσει ἀρνοῦνται τὸ κύρος αὐτῆς· δηλοῦσιν ὅτι ἡ πρότασις δὲν ἔχει κύρος, δὲν ἰσχύει, οἷον Σωκράτης οὐκ ἦν Θηβαῖος· Σωκράτης ἦν οὐ δειλός· εἰ μὴ λάβοις, οὐκ ἂν δοίης· μὴ λέγε· μὴ εἶπης.

333. Ἡ ἀρνησις ὁμῶς τοῦ οὐ διαφέρει τῆς τοῦ μὴ. Τὸ οὐ ἀρνεῖται ἀπλῶς τὸ κύρος τινος ὥς μὴ ὑπάρχον αὐτὸ καθ' ἑαυτό, τὸ μὴ ἀρ-

νείται τὸ κύριος τινος ὥς μὴ ὑπάρχον ἐν τῇ ιδέᾳ, τῇ βουλήσει μόνον τοῦ λέγοντος. Ὅθεν τὸ μὲν οὐ τίθεται ἐν ταῖς ἀνεξαρτήτοις προτάσεσιν, ἐν αἷς ἐκφέρεται κρίσις τις, τὸ δὲ μὴ, ἐν αἷς ἐκφέρεται ἐπιθυμία τις, γνώμη τοῦ λέγοντος. Τὸ ψεῦδος οὐκ ἐστὶν ἀλήθεια· οὐκ ἐχωρήσαμεν προσωτέρω· οὐ πίομαι οἶον· μὴ ἴωμεν προσωτέρω, ἴνα μὴ τι χεῖρον πάθωμεν· μὴ γένοιτό μοι κλέπτειν· μὴ κλέπτε.

Σημ. Τὰ περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ εἰρημένα ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν οὐδὲ καὶ μὴδέ, οὐκέτι μὴκέτι, οὐπω μὴπω κτλ. Τὰ ἀποφατικὰ μόρια ἢ πρᾶττονται τῆς ἀποφασκομένης λέξεως ἢ ἐπιτάσσονται αὐτῇ.

334. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι ἐκ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων δέχονται τὸ οὐ ἡ ὀριστική πάντων τῶν χρόνων, ἡ ὀριστική τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν καὶ ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν, οἷον οὐ λέγω, ἔλεγον, λέξω κτλ. οὐκ ἄν ἔλεγον, εἶπον, εἰρήκη· οὐκ ἄν λέγοιμι. Τὸ δὲ μὴ δέχονται ἡ ὀριστική τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἐπὶ εὐχῆς, ἡ ὑποτακτική, ἡ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν καὶ ἡ προστακτική, οἷον εἰ γὰρ μὴ ἔλεγον, εἶπον, εἰρήκη· μὴ λέγωμεν, μὴ λέγοιμι· μὴ γένοιτο, μὴ λέγωμεν.

335. Ἐκ τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων αἱ μὲν τελικαί, ὑποθετικά, ἀναφορικαί, αἱ ἐκ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων ἐξαπτόμεναι καὶ αἱ ἐκ τῶν φροντίδος σημαντικῶν διὰ τοῦ ὅπως ἐκπερόμεναι, αἱ χρονικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ ὑποθετικὴν σημασίαν ἔχουσαι δέχονται τὸ μὴ· αἱ δὲ ἄλλαι ἐξηρητημέναι τὸ οὐ.

Σημ. Τὸ οὐ τίθεται καὶ ὅταν ἐκάστην λέξιν χωριστὰ ἀρνηθῇ· οὐ δειλός· οὐκ ἀγαθός· καὶ ὅταν ἡ ἔννοια τῆς λέξεως μεταπίπτῃ εἰς τὸ ἀντίθετον· οὐ πολλοί=ὀλίγοι· οὐκ ἀδύνατοι=δυνατοί· εἰ οὐκ εἶς=κωλύεις· εἰ οὐ φῆς=ἀρνεί.

336. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μὴ, ἐπὶ δὲ ἐιδικοῦ συγκρίτως τὸ οὐ, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ μὴ.

337. Μετοχά, ἐπίθετα, οὐσιαστικά δέχονται τὸ μὴ, ὅταν ἐκφράζωσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν, ἄλλως δέχονται τὸ οὐ· οἷον ὁ μὴ θαρεῖς οὐ παιδεύεται (ὅς ἂν μὴ θάρῃ)· οὕτως ἐστὶν ὁ οὐ θαρεῖς (=ὅς οὐκ ἰδάρῃ)· ὁ μὴ φιλόπολις οὐκ ἄν εἴποι ἀδεῶς (=εἰ τις μὴ εἴη φιλόπολις).

α' Συσσώρευσις ἀρνήσεων.

338. Πολλάκις ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει τίθενται δύο ἢ πλείονες ἀρνήσεις, αἵτινες δὲν ἀναιροῦσιν ἀλλήλας, ἀλλ' ἐκάστη αὐτῶν ἐπαναλαμβάνει μετ' ἐμφάσεως τὴν πρώτην ἀρνήσιν· μηδέποτε μηδὲν αἰσχρόν· ποιήσας ἔλπιζε λήσειν· οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωρίαν ἔχει.

339. Τὸ οὐ μὴ τίθεται

α' Μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου, σπανίως ἐνεστώτος, ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος· Πῶλον μὲν καὶ Γοργίαν ἐξέπληξα καὶ αἰσχύνεσθαι ἐποίησα· σὺ δὲ οὐ μὴ ἐκπλάγῃς οὐδὲ μὴ αἰσχυνθῇς, γερραῖος γὰρ εἴ· ἐστέρημαι ἐγὼ τοιοῦτον ἐπιτηδεῖον οἶον ἐγὼ οὐδένα μὴποτε εὐρήσω.

β' Μετὰ τοῦ β' προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος ἐπὶ ἐρωτήσεων εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως· οὐ μὴ καταβῇσει; (=κατάβηθι)· οὐ μὴ ἀποκτενεῖτε αὐτόν; (=ἀποκτείνετε)· ἄνευ δ' ἐρωτήσεως δηλοῖ ἀρνήσιν· τοὺς πονηροὺς οὐ μὴποτε βελτίους ποιήσετε. Ἐπὶ διμελοῦς λόγου διὰ μὲν τοῦ οὐ μὴ—οὐδὲ ἐκφράζεται ἀρνήσις, διὰ δὲ τοῦ οὐ μὴ—μηδὲ ἀπαγόρευσις.

340. Τὸ μὴ οὐ τίθεται α' μετ' ἀπαρεμφάτου μετὰ ῥήματι ἀρνητικῇ, ἐν αἷς ὅμως ἡ ἀρνήσις αἴρεται διὰ τοῦ οὐ ἢ δι' ἐρωτηματικῶν καὶ μετὰ φράσεις ἀρνητικῆς, σημαίνουσας δὲν εἶνε δίκαιον, δὲν εἶνε καλόν κτλ. οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε μὴ οὐ καλῶς ἔχειν τοὺς νόμους· τίνα οἶε ἀρνήσασθαι μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸν ἐπίστασθαι· ἀδύνατα ἦν μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν· ἀρόητορ ἡγοῦμαι σοὶ μὴ οὐ καὶ τοῦτο χαρίζεσθαι· αἰσχρόν ἡγοῦμαι μὴ οὐ σπουδάζειν· β') μετὰ τῷ φόβου σημαντικῇ ῥήματι· οὐ τοῦτο δέδοικα, μὴ οὐκ ἔχω ὅτι δῶ ἐκάστω τῶν φίλων, ἀλλὰ μὴ οὐκ ἔχω ἱκανούς, οἷς δῶ.

β' Φαινόμενος πλεονασμὸς τῆς ἀρνήσεως.

341. Ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ῥημάτων ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν ὁμοίων κρέμαται πολλάκις εἰδικὴ πρότασις μετὰ τοῦ οὐ, ὅστις φαίνεται ὅτι πλεονάζει· ὥς μὲν οὐκ ἀληθὴ ταῦτά ἐστιν,

οὐχ ἔχετε ἀντιλέγειν (= ἀντιλέγοντες εἰπεῖν ὡς οὐκ ἀληθῆ). ὥς δ' οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἐδύνατο ἀρνηθῆναι, ἀλλὰ προσωπολόγησεν (ἀντὶ ἀρνηθῆναι ὡς ἐκεῖνος ἐγεώργει· ἦτοι—ἀρνηθεὶς εἶπεν ὡς οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει).

342. Μετὰ τὰ ἀρνητικὴν σημασίαν ἔχοντα ῥήματα τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ ἐκ περισσοῦ· ἀπαγορεύω σοι μὴ μοι ἀντιπεῖν.

Οὐ φάσι θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτείνουσι. Ἐπαινοῦντες (= ἐκφράζοντες τὰς εὐχαριστίας των διὰ τὴν πρόσκλησιν) τὴν κλῆσιν οὐχ ὑπισχοῦντο συνδειπνήσιν. Τίνας ὁ νομοθέτης οὐκ ᾔετο δεῖν λέγειν· τοὺς αἰσχροῦς βεβιωκότας, τούτους οὐκ ἐξ ἡμετέροισιν. Εἰ μὴ φησι ταῦτα ἀληθῆ εἶναι, τί οὐ παρὰ δέδωκε τοὺς οἰκέτας; Ἐάν περὶ τοῦ ἀμυρσβητήσωσι καὶ μὴ φῇ ὁ ἕτερος τὴν ἕτερον ὁρθῶς λέγειν, χαλεπαίνουσιν. Ἐνθυμηθῆναι χρὴ ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ἀνθρώπων φύσει οὔτε ὀλιγαρχικὸς οὔτε δημοκρατικὸς. Ἀμφοτέρων ἀξίον ἀκοῦσαι, ἐνθυμουμένους (ἡμᾶς) ὅτι οὗτ' ἂν ἐκεῖνος δύναιτο ποιεῖν μὴ ἑτέρων συμπράττοντων (= εἰ μὴ ἕτεροι συμπράττοιεν), οὗτ' ἂν ἐπιχειρήσαν ἐλθεῖν μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθῆσθαι (εἰ μὴ ᾔοντο ὑπὸ τ. αὐ. σωθ.). Εἴπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου. Ἄ τις μὴ προεδόκησεν (εἴ τινα τις μὴ πρ.) τυγχάνει οὐδὲ φυλάττεσθαι ἐγγωρεῖ. Ὅποτε τὸ δίκαιον μὴ οἶδα ὃ ἐστὶ, σχολῇ εἴσομαι εἴτε ἀρετὴ τις οὕσα τυγχάνει εἴτε καὶ οὐ (= ἦν τὸ δ. μὴ εἶδω, σχ. εἴσομαι). Αἱ δόξαι δραπετεύουσιν ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε οὐ πολλοὺ ἀξιοὶ εἰσιν. Μὴ ὀκνεῖν δεῖ. Οὐ δεῖ ὀκνεῖν. Χρὴ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλῆθους. Οὐ χρὴ δουλεύειν τῇ γαστρί. Ἐλεγον αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν. Αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆσαι. Ἡγούμεθα ἐλευθερίας σημεῖον εἶναι μηδὲν ποιεῖν ἄκοντας. Εἰκὸς σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν. Κελεύει οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάρρησιν (τοῦ στεφάνου) γίνεσθαι. Ἡγούμενην οὐκ εἶναι ἀνθρωπίνων ἐπιμελείαν ἧ (= δι' ἧς) ἀγαθοὶ οἱ ἀγαθοὶ γίνονται. Ἐσχάτη ἀδικία δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα. Τὸν οὐκ ὄντα (τὸν ἀποθανόντα) πᾶς εἶδωθεν ἐπαινεῖν. Εἰώθετε τὰ οὐκ ὄντα (ἀνύπαρκτα) λογοποιεῖν ὡς ἐστὶν ὑμῶν ἔτοιμα. Οὐκ οἶδα, δεινὸν δ' ἐστὶν ἢ μὴ ἐμπερία. Τὰ μὴ τε ἀγαθὰ μὴ τε καλὰ οὐ βουλόμεθα (= εἴ τινα ἐστὶ μὴ τε κ.). Ὑπερφρονοῦσι μὲν ὑμεῖς, ὑπομένουσι δ' οὐ. Λέγει μὲν πολλὰ, πείθει δ' οὐ. Οὐ τοι μὰ τὴν Δῆμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν. Ὁ φόβος τὸν νοῦν ἀπείργει μὴ λέγειν ἃ βούλεται. Οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε μὴ οὐ καλῶς ἔχειν τοὺς νόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ἡ

ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

343. Δύο ἢ πλείονες προτάσεις εἴτε συγχωνευόμεναι ὑπὸ ἑνὶ ῥήματι εἰς μίαν σύνθετον πρότασιν εἴτε παρατιθέμεναι πλήρεις συνδέονται διὰ τῶν οἰκείων συνδέσμων, ἵνα δειχθῇ ἡ μεταξὺ αὐτῶν σχέσις καὶ ἀλληλουχία τῶν ἐννοιῶν, οἷον Σωκράτης καὶ Πλάτων εἰσὶ σοφοί (ἀντὶ Σωκράτης ἐστὶ σοφός καὶ Πλάτων ἐστὶ σοφός). Δαρεῖος Κύρον σατράπην ἐποίησε καὶ στρατηγὸν δὲ ἀπέδειξε αὐτόν.

344. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων γίνεται ἢ κατὰ παράταξιν ἢ καθ' ὑπόταξιν.

345. Κατὰ παράταξιν ἡ παρατακτικὴ σύνδεσις τῶν προτάσεων λέγεται· ἐκείνη, καθ' ἣν αὗται συνδέονται ἐξωτερικῶς μόνον χωρὶς ἢ μία νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ἄλλης, ἦτοι νὰ εἴνε προσδιορισμὸς ἐκείνης. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεόμεναι προτάσεις λέγονται ὁμοταγεῖς, εἴτε ἀνεξάρτητοι εἴτε ἐξηρητημέναι εἶναι αὗται, οἷον στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζῆται δὲ τὰ βέλτιον. Δαρεῖος Κύρον σατράπην ἐποίησε καὶ στρατηγὸν δὲ ἀπέδειξε αὐτόν· καὶ ἀτονδέτως, οἷον συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας, ἐωθοῦντο, ἐμάχοτο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον ἑκατέρωθεν.

346. Σύνδεσμοι συνδέοντες τὰς προτάσεις κατὰ παράταξιν εἶναι οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί πλὴν τοῦ ὥς καὶ ὥστε, καὶ ἐκ τῶν αἰτιολογικῶν ὁ γὰρ καὶ ἐπεὶ.

347. Καθ' ὑπόταξιν ἡ ὑποτακτικὴ σύνδεσις τῶν προτάσεων λέγεται· ἐκείνη, καθ' ἣν πρότασις τις συνδέεται πρὸς ἄλλην οὕτως ὥστε νὰ ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτῆς, ἦτοι νὰ εἴνε προσδιορισμὸς αὐτῆς. Ἡ κατὰ παράταξιν συνδεομένη πρότασις, ὡς ἐκφράζουσα δευτερεύουσαν ἐννοιαν καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπάρχῃ καθ' ἑαυτήν, λέγεται ὑποτακτικὴ ἢ ὑποταγῆς, ἡ δὲ ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται ἐκφράζουσα τὴν κυρίαν ἐννοιαν λέγεται κυ-

ρία, οἷον ἄκουσον (κυρία πρότασις), ἢν τι καὶ γυνὴ λέξη σοφόν (ὑποταγής)· οἱ στρατιῶται ἐγνώσαν (κυρία πρότασις) ὅτι κερὸς ὁ φόβος εἶη (ὑποταγής εἴτε ὑποτελής πρότασις).

Συμ. Δύναται καὶ ἐξ ὑποτελοῦς ἢ ἐξηρητημένης προτάσεως νὰ ἐξαρτᾶται ἄλλη πρότασις, καὶ τότε ἐκείνη εἶνε κυρία ταύτης· μηδένα φίλον ποιοῦ (κυρία πρότασις), πρὶν ἂν ἐξετάσῃς (ὑποτελής), πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις (ὑποτελής εἰς τὴν ὑποτελή). τίς οὕτως εὐήθης ἐστίν ἡμῶν (κυρία), ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἵξοντα (ὑποτελής), ἂν ἀμελήσωμεν (ὑποτελής εἰς τὴν ὑποτελή, ἥτις εἶνε κυρία ταύτης)· οὗτοι ἔλεγον (κυρία πρότασις) ὅτι Κῆρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ περνευῶς ἐν τῷ σταθμῷ εἶη (δύο ὑποτελεῖς συνδεόμεναι παρατακτικῶς διὰ τῶν μὲν—δέ).

348. Σύνδεσμοι συνδέοντες τὰς προτάσεις καθ' ὑπόταξιν εἶνε οἱ εἰδικοί, τελικοί, συμπερασματικοί (ὥστε, ὥς), ὑποθετικοί, αἰτιολογικοί (πλὴν τοῦ γάρ), χρονικοί καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα. Κατ' ἀκολουθίαν καθ' ὑπόταξιν μὲν προτάσεις εἶνε αἱ εἰδικαί, τελικαί, αἰτιολογικαί, συμπερασματικαί, ὑποθετικαί, παραχωρητικαί, ἐρωτηματικαί, ἀναφορικαὶ καὶ χρονικαί, κατὰ παράταξιν δὲ προτάσεις εἶνε αἱ συμπλεκτικαί, διαζευκτικαί, ἀντιθετικαί, συμπερασματικαὶ καὶ αἰτιολογικαί.

349. Ἐκ τῆς συνδέσεως δύο ἢ πλείονων προτάσεων εἰς ἓν τέλειον νόημα σχηματίζεται ἡ περίοδος (λεγομένη ἐν τῇ ῥητορικῇ), ἥς τὰ μικρότερα μέρη στιζόμενα διὰ μέσης στιγμῆς λέγονται κῶλα· ἄλλὰ καὶ μία πρότασις λέγεται κατὰ χρηστικῶς περίοδος· ἐκ δύο δὲ ἢ πλείονων λόγων ἀποτελεῖται ὁ τέλειος λόγος, ὃν ἐνταῦθα, ὡς συγχείμενον ἐκ πλείονων τῆς μιᾶς προτάσεων συνδεομένων κατὰλλήλως, καλοῦμεν σύνθετον λόγον.

Συμ. Ἡ περίοδος ἢ τὸ κῶλον δύναται νὰ μὴ συνδέηται μετὰ τῶν ἡγουμένων α') ὅταν εἶνε αἰτιολογία ἢ ἐπεξηγήσις καὶ διασάφησις τῶν ἡγουμένων· καὶ ἐκ τῶν παρόντων ἐλπίδα χρήσκειν· ἥδη τινὲς καὶ ἐκ δεινότερων ἐσώθησαν· καὶ εἰμὶ ἐγὼ γέλοιός τις ἰατρός· ἰώμενος χεῖρον ποῖω τὸ νόσημα· β') ὅταν εἶνε ἀνακηρυκτικὴ ἢ συνέχεια τῶν ἡγουμένων (διὰ δικτυκῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων ἐνταῦθα, ἐνταῦθεν, οὕτω)· Κλέαρχος φηγὰς ἦν· τοῦτο συγγενέμενος Κῆρος ἡγάσθη· τοιαῦτα οἱ Κορίνθιοι εἶπον· ἡκουσας πάντα λόγον.

α' Συμπλεκτικὴ παράταξις.

350. Προτάσεις δυνάμεναι νὰ συνπαύχωσι παρὰλλήλως συμπλέκονται· παρὰτακτικῶς διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων.

351. Αἱ συμπλεκτικαὶ προτάσεις εἶνε κατὰρχικαὶ καὶ ἀποφαικτικαὶ· αἱ κατὰρχικαὶ συνδέονται διὰ τῶν καί, καί—καί, τέ, τέ—τέ, τέ—καί, καί—τέ, αἱ δὲ ἀποφαικτικαὶ διὰ τῶν οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε, οὐδέ—οὐδέ, μηδὲ—μηδὲ.

352. Καί. Ὁ καὶ συνδέει προτάσεις ἢ ἐννοίας ὁμοίας ἢ διαφόρους, οἷον ἐγὼ καὶ ὁ σὺς πατήρ· ἐγὼ μὲν οὐκ ταῦτα τίθεμαι, καὶ φημι ἀληθῆ εἶναι.

Συμ. Ὁ καὶ ἔχει καὶ ἐπιδοτικὴν σημασίαν διὰ τῆς ἐκ τοῦ ἐλάττωτος ἐπὶ τὸ μείζον μεταβάσεως (καί=προσέτι δέ, καὶ μάλιστα· πολὺ· πολλόν)· αὐτὰ γε καὶ θεοὶ πεπόνθασιν (καὶ θεοὶ ἀκόμη)· ἢ ἐλαττωτικὴν διὰ τῆς ἐκ τοῦ μείζονος ἐπὶ τὸ ἐλάττω μεταβάσεως (καί=καὶ μόνον, καὶ μόλις, τοῦλάχιστον)· ὁκνῶ καὶ λέγειν (καὶ νὰ λίγω μόνον)· ἐθέλω τεθνησκέσθαι, εἰ ἐκλεψα τῶν σὼν ἀξίον τι καὶ τριχός.

353. Καὶ—καί (=ὅσον—τόσον). Διὰ τῶν καί—καί συνδέονται προτάσεις ἀκριβῶς ὅμοιαι ἢ διάφοροι, καὶ γὰρ καὶ αἰεὶ· κἂν τέχω, κἂν μὴ τέχω· καὶ αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο.

354. Τέ—καί. Διὰ τῶν τέ—καί συνδέονται στενωτέρων ἰδίως ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις ὁμοειδεῖς· ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας· ἢ γῆ πάντα μὲν τὰ καλά, πάντα δὲ τὰ κακά φέει τε καὶ τρέφει.

355. Τέ. Διὰ τοῦ τέ συνδέονται προτάσεις ἔχουσιν συγγενῆ καὶ στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας· ἐπ' ἐμοῦ μισεῖται, ὑπὸ τε ἡμῶν τιμωρηθήσεται.

356. Τέ—τέ. Διὰ τῶν τέ—τέ συνδέονται προτάσεις συγγενεῖς ἐμφαντικώτερον καὶ ἀκριβέστερον τοῦ τέ· Σωκράτης αὐτός τε τοῦ σώματος οὐκ ἡμέλει, τοῦς τε ἀμελοῦντας οὐκ ἐπῆρει· ἀγετε, σπεύδετε οἷ τε παρόντες οἷ τ' ἀπόντες.

357. Οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε. Διὰ τούτων συνδέονται ἀποφατικῶς δύο ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις, ὅπως διὰ τῶν τέ—τέ ἢ καί—καί κατὰρχικῶς· οὔτε ἀνδρας οὔτε γυναῖκας· ὅς οὔτε ἐρυθρίαν οἶδεν,

οὔτε τὰ πρῶτα τῆς ἀναιδείας ἔχει, μήτε γέλωτα προπετῇ στέργει, μήτε λόγον μετὰ θρύσους ἀποδέχον.

Συμ. Ἐννοῖα ἡ πρότασις καταφατικὴ συνδέεται πρὸς ἀποφατικὴν διὰ τοῦ καὶ οὐ, καὶ μὴ ἤθη ἀλλότρια καὶ οὐκ ἐπιχώρια· ἀποκρινάσθω μοι καὶ μὴ ἄλλα καὶ ἄλλα λεγέτω.

358. Ὁ οὐδὲ καὶ μηδὲ ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς προτάσεσιν ἔχουσιν ἐπιδοτικὴν καὶ ἑλκτωτικὴν σημασίαν ὡς ὁ καὶ· μηδὲ βελόνης ἀλλοτριότητας ἐπιθυμίας ποτέ (=μὴ ἐπιθυμίας καὶ βελόνης)· σὺ δὲ οὐδὲ ὄρθων γιγνώσκεις, οὐδ' ἀκούων μέμνησαι· ἀ.λ.λ' ὁ σὸς λόγος οὐδὲ τριχὺς ἄξιος (=οὐκ ἐστὶν ἄξιος καὶ τριχὺς)· μηδὲ γρόβης (=καὶ γρὺ μὴ εἰπης)· ὅθεν ὁ οὐ—οὐδὲ καὶ μὴ—μηδὲ συνδέουσι δύο καταφατικὰς προτάσεις, ὧν ἡ δευτέρη ἔχει ἐπιδοτικὴν σημασίαν, οὐκ ἐστὶν ἐκείνῳ κοῦς οὐδ' ὁ λόγος· μὴ πάντα ἄκουε, μηδὲ πάντα μάθαινε.

359. Ὅταν πρόκειται νὰ προστεθῇ μεῖζόν τι ἢ ἑλκττον, αἱ συμπλεκτικαὶ προτάσεις συνδέονται ἐπὶ τὸ ἐμφαντικώτερον καὶ διὰ τῶν οὐ μόνον—ἀ.λ.λὰ καὶ (ἀρνητικῶς ἀ.λ.λ' οὐδέ), οὐχ ὅτι—ἀ.λ.λὰ καί, μὴ ὅτι—ἀ.λ.λὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀ.λ.λὰ καί, μὴ ὅπως—ἀ.λ.λὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀ.λ.λ' οὐδέ, μὴ ὅτι—ἀ.λ.λ' οὐδέ.

360. Διὰ τῶν οὐ μόνον—ἀ.λ.λὰ καὶ συνδέονται ἔννοια καταφατικὴ καὶ οὐ μόνον μαθηταί, ἀλλὰ καὶ διδάσκαλοι ἱστακτο ἀποροῦντες ὁ τι πότῃ καὶ γενήσεται.

361. Διὰ τῶν οὐχ ὅτι—ἀ.λ.λὰ καί, μὴ ὅτι—ἀ.λ.λὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀ.λ.λὰ καί, μὴ ὅπως—ἀ.λ.λὰ καί, οὐ μόνον ὅτι—ἀ.λ.λὰ καὶ συνδέονται προτάσεις καταφατικαί, οἷον οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (=καὶ ὁ Κριτίων καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ ἦσαν ἐν ἡσυχίᾳ)· οὐχ ὅπως τὰ σκεῆ ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θέραι ἀγρηπάσθησαν (καὶ τὰ σκεῆ ἐπώλησαν καὶ αἱ θέραι ἀγρηπάσθησαν)· μὴ γὰρ ἄρχοντα, ἀλλὰ καὶ οὓς οὐ φοβοῦνται, μᾶλλον τοὺς αἰδουμένους αἰδοῦνται οἱ ἀναιδεῖς τῶν ἀνθρώπων.

Συμ. α'. Αἱ προτάσεις αὗται εἶνε ἑλλειπτικαὶ ἀντὶ τῶν οὐ λέγω ὅτι μόνος ὁ Κρίτων, ἀλλὰ καί... οὐ λέγω ὅπως τὰ σκεῆ ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καί...

Συμ. β'. Ὅταν αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως, μὴ ὅτι—ἀ.λ.λὰ καὶ συνδέονται προτάσεις ἐκφράζουσιν ἀντίθεσιν, ἡ μὲν πρώτη λαμβάνεται ἀρνητικῶς, ἡ δὲ δευτέ-

ρα θετικῶς· οὐχ ὅπως τῶν αὐτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμετέρων πολλὰ ἐθήρηται (=οὐκ ἰσχυρῶς δὲν ἐχάρισε τίποτε, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἐκλεψεν).

362. Αἱ διὰ τῶν οὐχ ὅπως, μὴ ὅτι—ἀ.λ.λ' οὐδὲ συνδέονται προτάσεις ἀμρότεροι ἀποφάσκουσι (οὐκ ἰσχυρῶς δὲν—ἀλλ' οὐδέ)· μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐθένασθε (=μὴτε νὰ ὀρχήσθε, μὴτε ὀρθοὶ νὰ στήκησθε)· ἐγὼ μὴ ὅτι ἐπερ ἀ.λ.λου, ἀλλ' οὐδὲ ἐπερ ἐμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἶρηκα (οὐκ ἰσχυρῶς δὲν ἄλλου δὲν ὠμίλησα, ἀλλ' οὐδὲ ἐπερ ἐμαυτοῦ).

Συμ. α'. Τὸ μὴ ὅτι ὅταν εὐρίσκηται ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει ἰσοδυναμεῖ τῷ πολὺ ὀλιγώτερον, εἰν τὸ πρῶτον εἶναι ἀρνητικόν, ἀ.λ.λ' οὐδὲ πλεῖν δυνατὸν ἦν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς νεκρούς (=καὶ νὰ πλέωμεν δὲν ἦτο δυνατόν, πόσον ὀλιγώτερον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ σφάζωμεν τοὺς νεκρούς). Ἐάν δὲ τὸ α' εἶνε καταφατικόν, ἰσοδυναμεῖ τῷ πολὺ περισσώτερον· αἰσχυρόν ἐστι καὶ λέγειν, μὴ ὅτι ποιεῖν =πολὺ περισσώτερον εἶναι αἰσχυρόν νὰ τὸ κάμνη τις.

Συμ. β'. Τὰ οὐ—ἀλλὰ καί, οὐ—ἀ.λ.λ' οὐδὲ ἐκφέρουσι τὴν ἐπίτασιν ἐντονωτέραν τῶν οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐ μόνον—ἀ.λ.λ' οὐδέ· οἷον οὐ ποτηρός, ἀλλὰ καὶ πάντῃ χρηστός· τὸν καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ πειρώμενον ἐμὲ ἀντὶν οὐκ ἂν δυναίμην οὐτ' εὖ λέγειν οὐτ' εὖ ποιεῖν, ἀλλ' οὐδὲ πειράσσομαι.

β' Ἀντιθετικὴ παράταξις.

363. Δύο προτάσεις ἡ ἔννοια ἀντίθετοι συνδέονται πρὸς ἀλλήλας παρτακτικῶς διὰ τῶν ἀντιθετικῶν μὲν—δέ, μὲν—μέντοι, μὲν—ἀ.λ.λὰ κτλ., ὁ μὲν πλοῦτος θρητὸς, ἡ δὲ δόξα ἀθάνατος· παράδοξον μὲν, ἀλλ' ἀληθές· πείθου μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ἐπὶ τῶν βασιλέων κειμένοις, ἰσχυρότατον μὲντοι νόμον ἡγοῦ τὸν ἐκείνων τρόπον.

364. Ἡ διὰ τοῦ δὲ συνδεομένη πρότασις παραλείπεται ἐνίοτε, ὅπου ἐκ τῆς ἀντιθέσεως εὐκόλως νοεῖται, καὶ τότε ὁ ἐν τῷ α' μέρει μὲν—τοῦλάχιστον, οἷον ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα (ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν γνωρίζω =ἐγὼ μὲν δὲν γνωρίζω, εἰ δὲ τις ἄλλος οἶδεν, ἄγνωστος).

365. Ὁ δὲ ἄνω προηγουμένου μὲν χρησιμεύει καὶ εἰς ἐκκωλύθησιν καὶ μετὰβασιν ἐκ τινος ἔννοιαις εἰς ἄλλην διάφορον (μεταβατικός)· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐλέξεν, εὐθὺς ἐκαθέζετο· μετὰ δὲ τοῦ καὶ σημαίνει προσέτι, Δαρεῖος Κύριος σατραπὴν ἐποίησε καὶ στρατηγόν.

375. Ὁ γὰρ μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ μετὰ ἐπίρρημα δεικτικόν, μετὰ τὸ ὑπερθετικόν, μετὰ τὸ τεκμήριον δέ, σημείον δέ, κεφάλαιον δέ, τὸ δὲ μέγιστον κτλ. ἔχει ἐπεξηγηματικὴν ἢ διασαφητικὴν ἔννοιαν (=δηλαδή). δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τὴν τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν· πρὸ γὰρ τῶν Τρωϊκῶν οὐδὲν φαίνεται κοινὸν ἐργασαμένα ἢ Ἑλλὰς· οὐδὲν ἐπίστευεν ἐκεῖνος· σημεῖον δέ· οὐ γὰρ ἂν δεῦρο ἦκεν ὡς ἡμᾶς.

Σημ. α'. Ὁ γὰρ (=γε ἄρα) εἰς ἀρχῆς εἶχον βεβαιωτικὴν σημασίαν, ἣν διετήρησεν ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι καὶ ἀπαντήσεσιν, οἷον ἤρετο τὸν Κῦρον· οἶει γὰρ σοι μαχεῖσθαι, ὦ Κῦρε, τὸν ἀδελφόν; (=πιστεύεις τῷ ὄντι ὅτι κτλ.·) οὗτοι καὶ λέγονται πολὺ διενεργεῖν τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἀνθρώπων· λέγονται γὰρ, ἔφη (=λέγονται τῷ ὄντι).

Σημ. β'. Τὸ ἀλλὰ γὰρ λέγεται ἐλλειπτικῶς δυνάμενον νὰ ἀναπληρωθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων· ἐγὼ γοῦν καὶ αὐτὸς ἐκαλλυνόμην τε καὶ ἠβρυνόμην ἄν, εἰ ἠπιστάμην ταῦτα· ἄλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι (=ἄλλ' οὐ καλλύνομαι καὶ ἠβρύνομαι· οὐ γὰρ ἐπίσταμαι).

ε' Συμπερασματικὴ παράταξις.

376. Αἱ κατὰ παράταξιν τιθέμεναι συμπερασματικαὶ προτάσεις σημαίνουσιν τὸ ἀποτέλεσμα ἢ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἡγουμένου συνδέονται διὰ τῶν ἄρα, γοῦν, δὴ, οὔν, τοίνυν, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν οὐκοῦν, οὐκουν· τί περὶ ψυχῆς ἐλέγομεν; ὁρατὸν εἶναι ἢ οὐχ' ὁρατόν; οὐχ' ὁρατόν· αἰεδὲς ἄρα· Ἐπύαξα ἐλέγετο Κῦρῳ δοῦναι χρήματα πολλὰ· τῇ δ' οὖν στρατιᾷ τότε ἀπέδωκε Κῦρος μισθὸν τεττάρων μηνῶν· μά' εἰκότως εἰρήκα· τοιγαροῦν μήπω λήξωμεν τῆς τομοθεσίας (διὰ τοῦτο ἀκριβῶς μήπω).

377. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα καταφατικόν· οὐκοῦν οὐκ ἂν εἴη τὸ μὴ ἀνπεῖσθαι ποτε ταυτὸν τῷ χαίρειν· διὰ δὲ τοῦ οὐκουν συμπέρασμα ἀποφατικόν· οὐκουν ἔνιστι καὶ μεταγνώραι πά'ιν (δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατὸν...); οὐκουν ἔμοιγε δοκεῖ.

Σημ. Τὸ οὔν (λοιπὸν, ὅθεν) δηλοῖ συμπέρασμα πραγματικόν· τὸ ἄρα (λοιπὸν) δηλοῖ συμπέρασμα ἐξηγημένον ἐκ λογικῆς ἀκολουθίας τῶν ἐννοιῶν· ὁ οἷτος ἐπέλυσε τὸ στράτευμα· κρία οὖν (=ὅθεν, διό) ἐσθίοντες οἱ στρατιῶται διεγύγνοντο· εἰ βωμοὶ εἰσιν, εἰσὶ καὶ θεοί, ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοί, εἰσὶν ἄρα καὶ

θεοί· τὸ τοίνυν (λοιπὸν, τῷ ὄντι) δηλοῖ συμπέρασμα ἀσθενέστερον τοῦ οὔν· ἐμοὶ τοίνυν αἰσχίον δοκεῖ εἶναι τὸ ταῦτα νῦν μὴ κατασχεῖν ἢ τότε μὴ λαβεῖν· ἔχει δὲ καὶ μεταβατικὴν σημασίαν· λέγε δὴ εἰ φῆς εἶναι τὸ δίκαιον· λέγω τοίνυν... Τὸ τοιγάρτοι (διὰ τοῦτο βεβαίως, ὄντως) καὶ τοιγαροῦν (=διὰ τοῦτο λοιπὸν) δηλοῦσι τὸ συμπέρασμα ὡς στερρὰν πεποιθήσιν τοῦ λέγοντος.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

Α' ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

378. Σχήματα λέγονται ἐν τῇ συντάξει ἢ παρὰ τινος συντακτικὸς κανὼνας πρὸς ἐξαρσιν τοῦ λόγου γινομένη πλοκὴ τῶν λέξεων διὰ τῶν σχημάτων ὁ λόγος προσκτᾶται ἔμφρασιν καὶ χάριν.

α' Σχῆμα κατὰ δύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον.

379. Σχῆμα κατὰ δύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον λέγεται, ὅταν ἐν τῇ συντάξει τῶν λέξεων λαμβάνηται ἢ ἐν αὐταῖς νοουμένη ἔννοια καὶ οὐχὶ ὁ γραμματικὸς αὐτῶν τύπος· γίνεται δὲ τοῦτο συνήθως ἐν τῇ συντάξει τῶν περιληπτικῶν ὀνομάτων ἢ πόλις ἐν ὀργῇ εἶχον τὸν Περικλέα (=οἱ πολῖται)· ὁ ὄχλος ἠθροίσθη θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι· ἢ βουλὴ οὐκ ἀγνοοῦντες (=οἱ βουλευταί)· τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησαν· ἔάν τις φανερός γένηται κλέπτων, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία (τις=πάντες, ὅσοι).

Σημ. Οὕτω λέγεται σπανίως καὶ φίλε τέκνον (=φίλε παῖ)· τὸ μειράκιον ἐρέετο καλὸς (=ὁ νεανίας καλός).

β' Ἀττικὸν σχῆμα.

380. Ἀττικὸν σχῆμα ἢ ἀττικὴ σύνταξις λέγεται ἐκείνη, καθ' ἣν οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκαίμενον δέχεται ῥῆμα ἐνικόν, οἷον πακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄρησιν οὐκ ἔχει· τὰ δένδρα ἀνθεῖ· τὰ παιδιὰ παίζει.

Σημ. Ἡ ἀττικὴ σύνταξις ἐξηγεῖται ἐκ τούτου ὅτι τὸ οὐδέτερον καὶ ἐν τῇ ἐνικῇ τιθέμενον συνήθως ἐπὶ γενικῶν (οἱ παῖδες ἀνιάρων) δέχεται καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ ῥῆμα ἐνικόν, ὅταν τὰ πράγματα λαμβάνωνται ὡς ὅλον τι καὶ γε-

νικόν· ὁσάκις ὅμως ταῦτα λαμβάνονται κεχωρισμένα καὶ παρίσταται ἡ πληθὺς, δέχονται πληθυντικὸν ῥήμα· **φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἵχνη πολλά· ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Σεννέριας βασιλεία·** ἦσαν δὲ ταῦτα δύο τείχη· τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν προσωπικῶν ὑποκειμένων· τοιαῦτα μὲν μετὰ Ἀθηναίων· **ἔθνη ἐστράτεον· τὰ τέλη** (οἱ ἐν τέλει=οἱ ἄρχοντες) **δημόδαντα ἐξέπευσαν.**

γ' Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος.

381. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος λέγεται, ὅταν εἰς ὄνομα δηλοῦν τὸ ὅλον ἐπιφέρηται παρθετικῶς καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν ἀντὶ γενικῆς· ὥς οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεισαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (ἀντὶ τῶν οἰκιῶν, αἱ μὲν κτλ.).

Σημ. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν τὸ ὅλον καὶ τὸ μέρος εἶναι ἀντικείμενα ἐνὸς ῥήματος· ἀλλ' ἡ σύνταξις αὕτη εἶναι μάλλον ποιητικὴ, σπανίως δὲ καὶ πεζολογική, συχνή ὅμως ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ἰδιώματι· τοῖς υἱόσιν αὐτῶν ἀρετὴ παραγενομένη ταῖς ψυχαῖς (=ταῖς ψυχαῖς τῶν υἱῶν αὐτῶν· παρ' ἡμῶν δέ, μὲ σπαράττεις τὴν καρδίαν).

δ' Σχῆμα ἀναντοπόδοτον.

382. Σχῆμα ἀναντοπόδοτον λέγεται ἡ παράλειψις τῆς ἀποδόσεως τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου· εἰ μὲν τι σὺ ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες, πρὸς ἡμᾶς λέγειν, εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρὸς σὲ ἔχομεν (=εἰ μὲν, . . . λέγειν, λέγε).

ε' Σχῆμα ἀδύνδετον.

383. Ἀδύνδετον σχῆμα λέγεται ἡ παράλειψις τοῦ συνδέσμου τῶν παρθετικῶν προτάσεων ἢ ἐννοιῶν πρὸς ταχέαν ἀπαρίθμησιν τῶν μερῶν· τὸ σχῆμα τοῦτο ἐμποιεῖ εἰς τὸν λόγον ἥθος καὶ πάθος, οἷον ἄλλα τοῦτω ἀντὶ τῶν πατρίων περίεστι βδελυρία, συκοφαντία, θράσος, τρυφή, δειλία, ἀναίδεια· κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἠδίκηι, μεθύων ἐπαρώνει, τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ἐαυτοῦ, τὸ πρᾶγμ' ἀμύχανον ἦν· αἰκνύσατε, πεπόνθατε, ἔχετε, δικάζετε.

384. Ἀντίθετον τοῦ ἀδυνδέτου εἶναι τὸ πολυσύνθετον σχῆμα, ἐν ᾧ πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται ὁ αὐτὸς σύνδεσμος, οἷον καὶ τοῦτων

καὶ ἐτέρων κακῶν καὶ αἰσχρῶν καὶ πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων αἰτίου γεγενημένον.

ς' Σχῆμα ἐλλείψεως.

385. Ἐλλείψις λέγεται ἡ παράλειψις ὁρου τινός τῆς προτάσεως εὐκόλως νοουμένου· τοιαῦται δὲ παραλείψεις εἶναι τοῦ ὑποκειμένου, κατηγορουμένου καὶ συνδετικοῦ, τοῦ ῥήματος καὶ ὅλης προτάσεως· οὐκ εἰμι πλούσιος (ἐγώ)· οὗτός ἐστιν Ἐλληρ, σὺ δ' οὐκ εἶ (Ἕλλην)· σοφὸν τὸ σαφές (ἐστι)· τεκμήριον δέ (=τεκμήριον δὲ τοῦτό ἐστι)· πρὸ γὰρ τῶν τρωϊκῶν· ὅπως ἀνὴρ ἔσει (ὄρα)· πῶς (καλεῖ); πόθεν (ἔρχει); καὶ ποῖ (πορεύεις); πρὸς σε γονάτωρ (ἠκετεύω σε πρὸς γονάτων).

386. Εἶδη ἐλλείψεως εἶναι α') ἀποσιώπησις, καθ' ἣν ὁ λέγων πρὸς ἀποφυγὴν δυσκρίστου τινός ἢ εὐτελοῦς ἀποσιωπᾷ λέξιν τινὰ διακόπτων αἰφνιδίως τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου· ὥς ἄλλ' ἐμοὶ μὲν, . . . οὐ βοῦλομαι δὲ δευχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου· μὴ μοι μυρίους μὴδὲ δισμύριους ἔδουκε (=ψηφίσινθε)· μὴ μοι πρόφασιν (πάρεχε)· μὴ σὺ γε (ποιήσης). Καὶ τὸ ἀσύνδετον ὑπάγεται εἰς τὴν ἐλλείψιν· β') βραχυλογία, καθ' ἣν παραλειπόμενόν τι παραλαμβάνεται κατ' ἀναλογίαν ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων, ἢ εὐκόλως νοεῖται, οἷον πολλὰ βουλόμενος τοιαῦτα λέγειν οὐ δύναμαι· τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν (οὐ δύναμαι λέγειν) πλειονάκις τοῦ δέοντος εἴρηκα· ὅπως βιασάμενοι τοὺς πολέμιους παρέλθοιεν, εἰ φυλάττοιεν (οἱ πολέμιοι)· ἀποδὲς (τὴν ἐσθῆτα)· εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἐπιδαυρίαν καὶ ἐδήον (αὐτήν)· ταῦτα ἐγὼ σοι οὐκ πείθομαι, οἶμαι δ' οὐδὲ ἄλλοι ἀνθρώπων (πείσεσθαι)· ἀμφοτέρων περιγεγόνασιν, ὥσπερ προσῆκε (περιγενέσθαι)· ἔδωκεν ὅτι ἕκαστος ἔτυχε (=δούς)· τί ἄλλο (ἐποίησαν) ἢ ἐπεβοῦλενσάν μοι; ἐκέλευσε εἰς τὰ ὅπλα (=ἵεσθαι).

ζ' Πλεονασμός.

387. Πλεονασμὸς λέγεται ἡ χρησις λέξεως, ἥτις φαίνεται μὲν ὅτι πλεονάζει ἐν τῇ προτάσει, ἀλλὰ κυρίως χρησιμεύει εἰς πληρεστέραν καὶ γραφικωτέραν παράστασιν τῶν ἐννοιῶν, οἷον τὰς αἰτίας προέγραψα

πρῶτον· εὐθέως παραυτίκα ἀποθνήσκει· πάλιν αὖθις αὖ· πάλιν μετὰ ταῦτα ὕστερον· νῦν ἐν τῷ παρόντι. Ἐπίσης δὲ δι' ἀποφάσεως καὶ καταφάσεως, ἐκόντες οὐκ ἄκοντες· οὐχ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα· καὶ νῦν γε φημι καὶ οὐκ ἀπαρνοῦμαι.

η' Ἐλξίς.

388. Ἐλξίς λέγεται ἡ κατὰ πτώσιν, γένος καὶ ἀριθμὸν ἀπομοίωσις λέξεώς τινος ὑπὸ ἄλλης· γίνεται δὲ ἡ ἔλξις πολλαχῶς· α') τὸ ὑποκαείμενον ὅταν εἴνε δεικτικὴ ἀντωνυμία ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν αὕτη γάρ ἐστιν ἀρίστη διδασκαλία (=τοῦτό ἐστιν)· αὕτη ἔστω ἰκαρή ἀπολογία (τοῦτο ἔστω)· β') τὸ ῥῆμα ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ κατηγορουμένου συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ ἀντὶ τῆς συμφωνῆς πρὸς τὸ ὑποκαείμενον ἢ πόλιν Ἐννέα Ὀδοὶ ἐκαλοῦντο (ἀντὶ ἐκλείτο). Ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς τὸν προσδιορισμὸν· Θῆβαι δὲ Θῆβαι, πόλιν ἀστυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνῆρπασται· γ') τὸ ἀντικείμενον ἐλκεται ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου· φόβος, ἦν αἰδῶ καλοῦμεν, οἰρατός, οὗς πόλιν καλοῦμεν· δ') ἡ ἔγκλισις τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως ἀπομοιῶνται πρὸς τὴν ἔγκλιν τῆς κυρίας· ἐν τῇ συνοσίᾳ τίς ἂν ἡσθεῖν τῷ τοιοῦτῳ, ὃν εἶδεῖν (ἀντί: ὃν οἶδε) τῷ ὀφθαλμῷ καὶ τῷ οἴνῳ χαίροντα μάλλον ἢ τοῖς πόσιν; ἐπέσχοι ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι γνῶμην ἀπεφάναντο (ἀντί ἀποφάναντο)· δ') τὸ ἀναφορικὸν συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον· χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις (ἀντί χρῶμαι βιβλίοις, ἃ ἔχω), σπανίως δὲ καὶ τὸ ἀντίθετον συμβαίνει· τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν πάλαι εἶχες οὗτός ἐστιν ἐνθάδε.

θ' Προβλήσις.

389. Προβλήσις λέγεται τὸ σχῆμα τοῦ λόγου, καθ' ὃ τὸ ὑποκαείμενον ὑποτελοῦς προτάσεως (ειδικῆς, ἐρωτηματικῆς, τελικῆς) γίνεται ἀντικείμενον τῆς κυρίας· οἶσθ' Εὐθύδημον ὅπου οὐκ ὀφείτως ἔχει; (ἀντί: οἶσθα. . . ἔχει Εὐθύδημος)· λέγουσιν ἡμῖς ὡς ἀκίνητοι βίον ἔωμεν (ἀντί: ὡς ἡμεῖς). Πολλάκις δὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως ἢ τῆς ἀπαρεμφάτου τίθεται κατὰ τὴν συντακτικὴν πῶσιν τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας· ἐπιχειρητέον ἐστὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς πο-

λίταις θεραπεύειν (ἀντὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας θεραπεύειν)· Ὀμήρῳ οὐ πιστεύεις καλῶς λέγειν (ἀντὶ οὐ πιστεύεις καλῶς Ὀμήρῳ λέγειν); σὺ οὖν λίθῳ κόψον λαβὼν (σὺ λίθον λαβὼν κόψον αὐτῷ).

ι' Ὑπερβατόν.

390. Ὑπερβατόν λέγεται τὸ σχῆμα, καθ' ὃ λέξις τις ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῆς εἰς ἣν ἀναφέρεται λέξεως· τοὺς κακοὺς ἐν ποιῶν ὁμοῖα πείσει τοῖς τὰς ἀλλοτριᾶς κύνας σιτίζουσιν· προσέλαβε τὴν τῶν ἀγαθῶν προσωνυμίαν.

ια' Σχῆμα χιαστόν.

391. Σχῆμα χιαστόν λέγεται ἐκεῖνο, καθ' ὃ δύο προτάσεις ἢ λέξεις ἀναφέρονται εἰς δύο προηγουμένας κατ' ἀντίστροφον τάξιν, ὥστε ἡ οἰκεία αὐτῶν ἀπόδοσις παρίσταται διὰ τῶν ἀντιθέτων σκελῶν τοῦ γράμματος X· μῆτε τῶν ποιητῶν τῶν ἐνδοκιμούντων μῆτε τῶν σοφιστῶν μηδενὸς οἶον δεῖν ἀπιρῶς ἔχειν, ἀλλὰ τῶν μὲν (σοφιστῶν) ἀκροατὴς γίγνου, τῶν δὲν (ποιητῶν) μαθητὴς

οἰμωγῇ
ἀλλ' ἐν τῶν
ἐν χῶλῃ
ἀλλ' ἐν μένῳ

ιβ' Σχῆμα πρότερον.

392. Σχῆμα πρότερον λέγεται ἐκεῖνο, καθ' ὃ τὸ φύσει ὕστερον προτάσσεται τοῦ φύσει πρότερον, ὡς ἡ θρέψασα δὲ καὶ τεκοῦσα αὐτόν.

ιγ' Λιτότης.

393. Λιτότης λέγεται ἡ ἔκφρασις ἐννοίας καταπρατικῆς δι' ἀντιστρόφου ἀπορατικῆς, οἷον οὐκ ὀλίγοι (=πολλοί)· οὐκ ἀδύνατοι (=δυνατοί), οὐ πολλοί (=ὀλίγοι).

ιδ' Ὁξύμωρον.

394. Ὁξύμωρον λέγεται ἡ σύνθεσις δύο ἀντιθέτων ἐννοιῶν, ἁδωρον δῶρον· Καλλίστος χρόνος· σπεῖθε βραδέως (οὕτω καὶ τὰ γλυκύπικρος, κλανσίγελως)· Ἑρμογένης ἐν παισὶ μὲν γέρον, ἐν γέροντι

δὲ παῖς (οὗτος γὰρ δεκαπενταετής μὲν ῥητορικὴν ἔγραψεν, εἰκοσιπενταετής δὲ ἐξέστη τῶν φρενῶν).

ιε' Προσωποποιία.

395. Προσωποποιία λέγεται ὅταν θεωρῶμεν τὰ πράγματα ὡς πρόσωπα· ὁ μὲν παρὼν καιρὸς μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεῖς (φρεῖον, ἤλιε· πρὸλ. καὶ τοὺς Αἰσωπ. μύθους).

ιστ' Σχῆμα ἀνακόλουθον.

396. Ἀνακόλουθον σχῆμα λέγεται ἐκεῖνο, καθ' ὃ ἡ ἀρχαία σύνταξις τῆς προτάσεως δὲν βαίνει μέχρι τέλους ὡς ἔρχισεν, ἀλλὰ μεταβαίνει εἰς ἄλλην, ἥτις γραμματικῶς μὲν εἶναι διάφορος πρὸς τὴν ἀρκτικήν, λογικῶς ὅμως ὁμοία.

397. Τὸ ἀνακόλουθον ὑποδεικνύει ἡ ζωηρὸν πάθος ἢ φραστικὴν ἀφῆλαιν, σαφῆνειαν ἐπιδιώκουσα· γίνεται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους, οἷον α') τιθεμένης τῆς μετοχῆς κατ' ὀνομαστικὴν ἐπιφέρονται οἱ προσδιορισμοὶ αὐτῆς κατ' ἄλλην πλαγίαν τινὰ πτώσιν· βουλόμενος Κύρος κατάσκοπον πέμψαι, ἔδοξεν αὐτῷ (ἀντὶ βουλομένῳ Κίρῳ· ἔδοξεν)· τοῖς Συρακοσίοις κατάπληξιν ἐγένετο ὀρώντες (ἀντὶ ὀρώσι)· β') ἐνίοτε προτάσσεται ἡ μετοχὴ ἀντὶ γενικῆς ἀπολύτου· εἰσελθόντες δὲ οἱ ἑνδεκα, ἀναστὰς ὁ Κριτίας εἶπεν· (ἀντὶ εἰσελθόντων τῶν ἑνδεκα).

Β' ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ

398. Τρόπος ἡ τροπὴ λέγεται ἡ ἐπιτυχὴς μετατροπὴ τῆς κυρίως σημασίας λέξεως εἰς ἄλλην. Γίνεται δὲ ὁ τρόπος ἡ ἐνεκα ἐλλείψεως τῆς κυριολεξίας ἢ ἐνεκα στολισμοῦ τοῦ λόγου. Οἱ συνηθέστατοι τῶν λεκτικῶν τρόπων εἶναι οἱ ἑξῆς·

α' Μεταφορά.

399. Μεταφορὰ λέγεται ὁ τρόπος τοῦ λέγειν, καθ' ὃν λέξεις τις μεταφέρεται ἐκ τῆς κυρίως σημασίας εἰς ἄλλην ὁμοίαν ἔννοιαν. Εἶναι δὲ ὁ συνηθέστατος τρόπος ἡ μεταφορά, οἷον ποιμὴν λαῶν (ἀντὶ ἄρ-

χων), κορυφή, κρήνη, πόδες, ὄφεις τοῦ ὄρου (ἐν ᾧ αὐτὰ κυριολεξτοῦνται ἐπὶ ἀνθρώπου)· περίτριμμα ἀγορᾶς (τριμμένος εἰς τὴν ἀγορὰν=στρεψοδίκης, ἀτυχῆς ῥήτωρ), πῦρ ἔρωτος· δόλους ὑφαίνειν· προπέσεται τὰ πράγματα τῆς πόλεως· ῥοδοδάκτυλος ἠώς.

β' Συνεκδοχή.

400. Ἡ Συνεκδοχή στηρίζεται ἐπὶ τοῦ μερισμοῦ καὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐννοιῶν· κατὰ τὴν συνεκδοχὴν τίθεται τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου καὶ τὸ ὅλον ἀντὶ τῶν μερῶν, οἷον ὁ Ἑλληνας=οἱ Ἕλληνες· λαβὼν φονικὸν ὄπλον (=ξίφος)· στέγη=οἰκία· ὦ φίλη κεφαλὴ (ἀγαπητέ μου)· ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς ὄργανου καὶ τῶν ἀπλιν· ἐν τοῖς πρώτοις Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον κατέθετο (τὰ ἐκ σιδήρου ὄπλα). κτλ.

γ' Μετωνυμία.

401. Κατὰ ταύτην τίθεται τὸ αἷτιον ἀντὶ τοῦ αἰτιατοῦ, οἷον ἀναγροὺς τὸν Ὅμηρον (=τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου)· Δημήτηρ=ἄρτος· τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου· ἡ βουλὴ ἀκούσασα (=οἱ βουλευταί)· τὸ ἀφῆρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου· ἡ ἐλαία, ἡ δάφνη (=ἡ εἰρήνη, ἡ νίκη)· δαγροστροφῆς (=νεκροφῶρος).

δ' Ἀντονομασία.

402. Κατὰ τὴν ἀντονομασίαν τίθεται τὸ πατρωνυμικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος, οἷον Ἀτρεΐδαι=Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος· Πηλεΐδης=Ἀχιλλεύς· Κρονίδης ἢ Κρονίωρ=Ζεὺς· Τυδείδης=Διομήδης· τὸ προσηγορικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἂν εἶναι τοῦτο γνωστὸν καὶ ἔσχον· τὸ ἄστυ=αἱ Ἀθηναί· ὁ Ἰσθμός=ὁ τῆς Κορίνθου· ὁ ῥήτωρ=Δημοσθένης· ὁ ποιητής=Ὅμηρος· ἀντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ συχνάκις τίθεται παρ' Ἀπτικοῖς τὸ παῖς ἢ υἱὸς μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ κυρίου ὀνόματος τοῦ πατρὸς, ὡς Κλειρίου παῖς=Ἀλκιβιάδης.

ε' Περιφράσις.

403. Περιφράσις εἶναι ἡ διὰ πλειόνων λέξεων ἐκφρασις μιᾶς τινος

ἐννοίας· ὡς ὅς· χρῆμα=ῥ· Δῆμητρος καρπός=ῥ· τὸς· παῖδες ἰατρῶν
=ἰατροί· τῇ· μάθησιν, ἀριθμῆσιν, ἐπιμέλειαν, διάγνωσιν κτλ.
ποιεῖσθαι=μυθάνειν, ἀριθμεῖν κτλ. δι' ἐλπίδος ἔχειν=ἐλπίζειν, ἐν
αἰτία εἶναι=κατηγορεῖσθαι κτλ.

ς' Ὀνοματοποιία.

404. Ὀνοματοποιία εἶνε ὁ σχηματισμὸς λέξεως κατὰ μίμησιν τῶν
προσπιπτόντων τῇ αἰσθήσει ἤχων, ὡς κόραξ, κόκκυξ, δοῦπος θρεττα-
κελὸ (ἐπὶ τοῦ ἤχου τῆς κιθάρης). Οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν πλείστα ὅσα
ὀνοματοποιημένα· γαυγίζειν, μουγκρίζειν κτλ.

ζ' Ἀλληγορία.

405. Ἀλληγορία εἶνε συνεχὴς μεταφορά, ἕτερον μὲν ἀγορεύουσα
(λέγουσα), ἕτερον δ' ἐννοοῦσα καθ' ὁμοίωσιν τῶν λεγομένων· ἐπὶ ξυροῦ
ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα· μὴ ἐσθίειν καρδίαν (=μὴ λυποῦ)
ἀλληγορικὴν ἐννοίαν ἔχουσι καὶ οἱ μῦθοι, αἱ παροιμίαι, τὰ αἰνίγματα.

η' Εἰρωνεία.

406. Εἰρωνεία εἶνε ὁ τρόπος, καθ' ὃν λέγομεν τάναντία τοῦ ὄντος
καὶ ἐννοοῦμεν τάναντία τῶν λεγομένων (τάναντία διὰ τῶν ἐναντίων),
ὡς ὅν· ὀλιγωρήσας ὁ καλὸς κἀγαθὸς οὗτος (ἀντὶ ὁ αἰσχροὺς καὶ πο-
νηροὺς οὗτος).

ORGANISMO
SISMANGOLIO

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ

Ἐν Γαλατῇ, ὁδῷ Μαγνουσί, ἀριθ. 23.

Ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΟΥ καὶ Σας πωλοῦνται, πλὴν τῶν ἄλλων ἐπιστήμονικῶν, θεολογικῶν καὶ βιβλίων, πάντα τὰ εἶδη τῶν διδασκικῶν, τὰ πρὸς χρῆσιν τῶν Νηπιαγωγείων, τῶν Δημοτικῶν, τῶν Ἀδελφικῶν καὶ Ἑλληνικῶν Σχολείων, τῶν Παρθενωγωγείων καὶ Γυμνασίου.

Τιμαὶ συγκαταβατικαὶ καὶ ὥρισμαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

ὑπὸ Προδρόμου Εὐτυχίδου δ. φ. μετὰ γυμνασμάτων, τις τριτὴ κόλλου. Κόλλος Α', σελ. 1-99.

Β', σελ. 100-124.

Γ', σελ. 125-226.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

(Μεγάλη) μετ' ἐφαρμογῶν, ὑπὸ Προδρόμου Εὐτυχίδου, δ. φ., μέγ. 8ον.

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ. Τόμος Α', διὰ τὴν

Α' τάξιν τοῦ Σχολείου, μετὰ ΛΕΞΙΚΟΥ, ὑπὸ Ἀ. Γ. Τάγν, δ. φ., σελ. 1-125.

Τόμος Β', διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ τὴν Α'

τῶν Γυμνασίων, περιέχων τὰ τρία πρῶτα βιβλία τῆς Σειρῶντος Κύρου Ἀναβάσεως καὶ τὴν Ἰσοκράτους Πρὸς Δημόνικον Παραίνεσιν, μετὰ εἰσαγωγῆς, βιογραφίαν καὶ ποιήσεων σημαντικῶν, ὑπὸ Ἰ. Βαλαδάνη, σελ. 1-263.

Τόμος Δ', διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν Γυμνασίων, περιέχων ἐκλογὴν

τῶν Σειρῶντος Ἀπομνημονευμάτων, τὸν Ἀλκίου Ἐπιτάμιον τοῖς Κορινθίων βοήθοις καὶ τὸν Ἰσοκράτους Ἀγοραγίτικόν, ὑπὸ Ἰωακείμ Βαλαδάνη, μετὰ εἰσαγωγῆς, βιογραφίαν καὶ ποιήσεων σημαντικῶν.

ΕΠΙΤΟΜΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

μετ' ἐφαρμογῶν ὑπὸ Προδρόμου Εὐτυχίδου δ. φ.

Πᾶσι αἱ ἐκδόσεις ἡμῶν ἐγένοντο μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμέλειας καὶ φιλοκαλίας καὶ τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Ἐπιμελητορίου τῆς Παιδείας, ὑποβληθεῖσαι δὲ καὶ εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Πατριαρχείων, ἐνέκρίθησαν καὶ καταχωρίσθησαν ἐν τῷ ἐπισήμῳ αὐτῆς Καταλόγῳ, ὅπως ἀκολούτως εἰσάγονται εἰς τὰ ἀνά τὴν Ἀυτοκρατορίαν Ἑλληνικά Σχολεία.